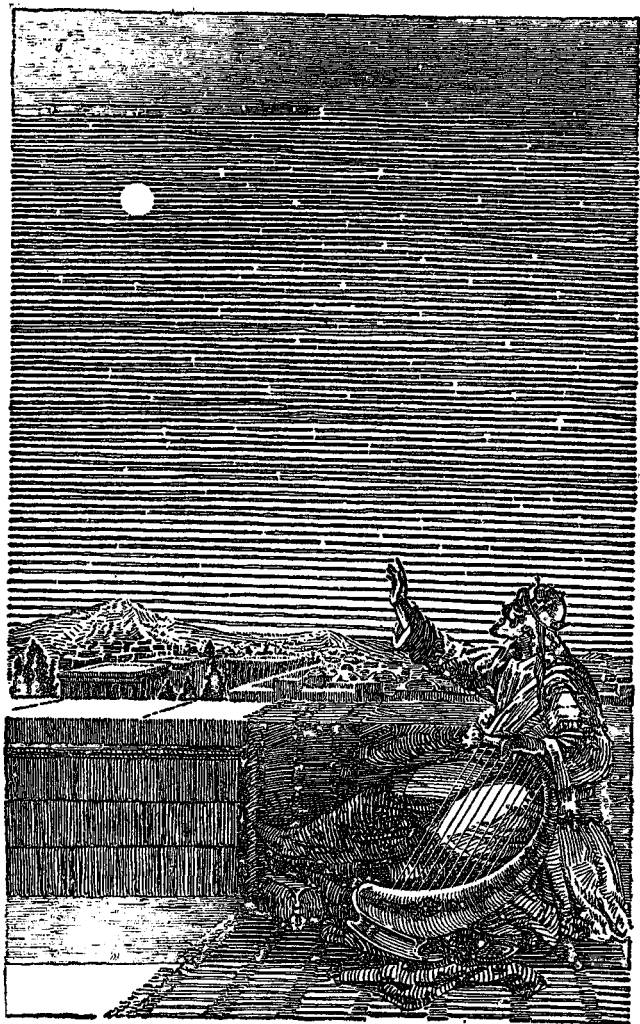

Гарфа Божа

Підручник до науки св. Письма
особливо приладжений для ужитку початкую-
чих; з многими питаннями і цитатами
з Біблії

Написав Й. Ф. Рутерфорд

Автор:

Сотворення

Визволення

Де Знаходяться Померші?

Другий Прихід Христа

Пекло і. т. д.

Наклад 5,377,500

Видане

International Bible Students Association

Watch Tower Bible and Tract Society

Brooklyn, New York, U. S. A.

Also

London, Toronto, Sydney, Cape Town, Berne, Magdeburg

Невидимому Цареви Слави

тепер присутному

на пожиток
теперішній генерації на землі,
ця книжка є присвячена

*«Оце ж свідкую перед Богом і Господом нашим
Ісусом Христом, що має судити живих і
мертвих в явленні Його і царстві
Його.» — 2 Тимотія 4:1.*

(“The Harp of God” in Ukrainian)

Copyrighted 1921 by

PEOPLES PULPIT ASSOCIATION

Brooklyn, New York, U. S. A.

MADE IN U. S. A.

1930

ПЕРЕДНЕ СЛОВО

Довший час відчувала ся потреба книжки, яка була-би підручником для тих, котрі стали студіювати св. Писмо. Отся книжка виповнить сю прогалину. Предмет тут уложений в порядку. Питання слідують по кождім предметі, так що учитель може звернути увагу ученика на предмет, котрий розбирає ся. Число при кождім питанню вказує на параграф в книжці, де можна найти відповідь; кождий параграф є відповідно до сего назначений числом.

Бог-Єгова нім сотворив вселенну, мав перед Собою великий і далекий плян; але ніхто о нім не знав. Через чотири тисячі літ людської історії Бог тримав Свій плян в тайні. Він почав відкривати його чоловікови близько дев'янацять сот літ тому, і тоді лишень тільки тим, котрі посвятили ся сповняти Його волю. Була дана обітниця, що на кінці віка прийде ще більше світло, і сю обітницю дотримав. Жиемо як раз в тім часі, як се ясно докаже зміст сеї книжки. Ся книжка показує найважніші зариси Божого пляну, котрий поступає своїм порядком.

Загально, сказавши, люди не були об'учувані докладно в св. Писмі. Навіть ті, що ходили до церковних шкіл, учили ся лишень слів або тексту, але не того, що ті слова означають. Вони, як ті старозавітні пророки, чули але не розуміли. Правда причина сего є, що Божий плян не мав бути зрозумілий, аж надійде властивий час, щоб його відкрити. Сей час є як раз тепер.

Позаяк в теперішній час відбуває ся зміна віка, для того студіювати св. Писмо не було ніколи так важне, як тепер. Коли уважаємо за важну річ виховувати молоде покоління, посилаючи на науку до шкіл, то о много важнішою справою є запізнати їх з тими річами, що відносять ся до Божого пляну, котрий саме тепер зістав відкритий, аби піднести і ущасливити людський рід.

Не маємо наміру ані бажання ані не стараємо ся намовити читателя сеї книжки, аби став ся членом якої організації, секти або віроісповідання. Єдина ціль сеї

книжки помочи чесному чоловікові, в його змаганнях віднайти правду і зрозуміти св. Письмо і пізнати значіне нинішних подій в світі та приспособити принайменче деяких, аби прийняли благословеньства, що мають незабаром прийти для людей.

Всім є видимим, що як раз тепер відбувають ся найбільші зміни, які коли в віках були. Кождий признає, що ці зміни розпочали ся враз з світовою війною і що вони дальше продовжують ся. Но, що вони значать? Одинок правдива відповідь є, що старий світ, старий вік, або суспільний і політичний порядок скінчив ся і уступає, та що йде новий і лучший порядок і вкортці буде заведений. Кождий отець-мати повинні свою дитину обучити о тім новім надходячим порядку або правліню. Зміст сеї книжки вкаже вам правдиву дорогу.

Предмет тут виложено коротко. Цікавий читач если хоче нехай загляне до Викладів св. Письма і тим подібних видань товариства, де про те все трактує ся по-дрібно і обширно. Наводимо місця з св. Письма в перекладі Куліша і тов., яко одинокій в українській мові, що обіймає старий і новий Завіт; если другий, то відразу зазначаємо в увазі. Читач повинен розважати кожду точку тут предложену з Біблією в руці і пересвідчити ся о кождім предложенню, аби сам міг вповні переконати ся, а не вірити на слова другого.

Гарфа, се музичний інструмент і коли на ній грає добрий грач, ущасливлює і розвеселяє кожного слухача. Гарфа Божа, коли її добре і властиво зрозуміє ся, принесе спокій ума і задоволення серця. Наголовок сеї книжки вказує на велику радість і щастє. Гадка тут уміщена взята з Божого Слова і посилаємо єї в світ і просимо Бога, щоби вона ущасливила многих, аби розвеселила сумуючих, загоїла зранені серця, потішила заплаканих і подала кождому, що буде уважно читати, пізнання Бога і Спасителя людського роду.

Брукгін, Н. Й. Жовтень 1, 1921.

З М І С Т

Гарфа Божа	9
Сотворене	25
Справедливість Оказана	33
Обітниця Авраамова	61
Роздество Ісуса	71
Викуп	113
Воскресене	151
Тайна Відкрита	181
Новорот Нашого Господа	211
Прославлене Церкви	281
Привернене	321

Гарфа Божа

ГОЛОВА I

„Прихили ухо мое до притчі, при гуслях [гарфі] відкрю загадку мою.” — Псалма 49:4.

ГАРФА се музичний інструмент винайдений перед многими століттями. Коли добре настроєна, гра на ній видає солодку музику і розвеселяє серце. Перша згадка про гарфу знаходиться в первій кн. Мойсея 4:21; а той, що її видумав, називав ся Юбаль. Його названо „батьком охочих до гарфи і до сопілки.”

²Було се 1812 літ перед приходом Ісуса як чоловіка на світ, коли Бог з'організував дванайцять поколінь Ізраїля, потомків Якова в оден нарід, котрий опісля був знаний як нарід Ізраїльський або держава Ізраїльська. Вони були одиноким народом, з яким Бог заключив завіт, се є контракт або умову; а жаден другий нарід Він не узнавав в такий сам спосіб. (Амос 3:2) Нарід Ізраїльський був ужитий на те, щоби представляти собою живий образ або тип, аби був тінею лучших річей, що мають прийти; і кождий, що слідить уважно за подіями, які пережив нарід Ізраїльський, а о чім описує св. Писмо, може оцінити добре будучі події, котрі будуть добром для всего людства. — 1 Коринтян 10:1-13; до Жидів 10:1.

³У народа Ізраїльського гарфа була інструментом присвяченим на радість і звеличене. Давид, що був через

сорок літ їх царем, був найлучшим знавцем гри на гарфі і треба завважати, що в псалмах часто гарфа уживає ся на се, аби представити якусь велику правду або поучити о ній. Жиди уживали сего інструменту при okazіях радости, як ювілеїв і празників.

“Йосифус, історик жидівський, як повага в тім взгляді, каже, що звичайно гарфа мала десять струн, а часами була менча і мала лиш вісім. Число *десять* уживався в св. Письмі на означеня, що те, що відноситься до чоловіка є досконале чи там совершенне. Тоді можемо зрозуміти, що гарфа о десять струнах представляє десять головних правд, відносячих ся до Божого пляну. Коли двох струн бракувало, а було там лиш вісім струн, дано сим правдоподібно до пізнання, що буде час, коли люди не добачать двох головних правд пляну Божого. Бог обіцяв, що при кінці віка або при кінці світа, що однак означає кінець теперішнього суспільного порядку, зійде більше світло на Його слово. А позаяк вже живемо в тім часі, ми з довірем шукаємо більше світла і тому знаходимо його.

“Книга Одриття є написана головно в образах або символах. В Одриттю 14:2, 3 і 15:2, 3, знаходимо коротенький опис прославлених істот, котрі грають на кобзах, властиво на гарфах, і котрі є описані, як „гарфи Божі.” Гарфа тут ужита на означеня або символізованя якоїсь великої правди або на означеня великої події в Божім пляні; в дійсности велика часть св. Писма є написана в символічних або образних вираженнях або словах. Бог уживає предметів, котрі ми знаємо, аби ними об’яснити нам великі невидимі річи, о котрих незнаємо; а гарфа є також так ужита.

ХТО Є БОГ?

“Заким будемо могли знати Бога і зрозуміти Його великий план, наперед мусимо вірити, що Він існує, та що Він нагороджає тих, що нильно шукають Його. (Жид. 11:6) Але як ми можемо вірити? Ми мусимо щось знати про Него. Але як ми можемо знати, що є Бог? Погляньмо доверуги себе на деякі звичайні річі і застановім ся над ними.

‘Поглянь на цвіти в городі. З тої самої землі виростають цвіти в різних барвах і тінях. Подібно з тої самої землі виростають різні дерева і видають різні овочі в різних порах року. Якесь більша мудрість, чим людська мусіла те все зарядити. Поглянь на широкі поля, на високі гори, на могучі ріки а опісля кинь оком на океан, представляючий незмірну силу, на котрого фалях плывуть маєстатично великі кораблі. Чи не мусимо прийти до заключеня, що в тім є Оден мудрий, котрий сотворив те все, *більший понад те*, що ми бачимо?

“Тепер подиви ся на небо серед тихої, погідної ночі і почисли, если можеш, звізди і планети, котрі тихо-тихісенько порушаються через простори. Многі з них вдалеко більші, чим земля, а однак кожда з них висить в своїм місци і движеть ся без найменшого шмеру в своїм окрузі. Се певна річ, що вони не могли там прийти випадково, але якийсь мудрий розум, мусимо сказати, Сотворитель, більший чим планети, умістив їх там. Коли цар Давид поглянув на ті чудеса сотвореня, він був так перенятий величею їх Сотворителя, що написав: „Небеса являють славу Божу і простір звіщає діло рук Його. День дневи сповіщає про них і одна ніч дає відгук другій. Ні се мова, ні се слова, але чути їх голос.

Ціла земля свідчить про них, аж до краю вселенної слова їх." — Псалма 19:1-4.

⁹Поглянь на чоловіка. Що за чудний механізм є його тіло! Його будова а мускули-мязи, що тримають кожду часть тіла в місци; а нерви неначе велика сіть електричних дротів, котрими мозок пересилає свої розкази і вісти до всіх частей тіла. Він може мислити, укладати пляни і їх виконати. Дійсно, жадна машина не може рівнати ся з чоловіком комплікацією будови і гармонією ділань. Хтож, тоді, є Сотворителем так чудесної річи? Мусимо заключати, що ту є велика *Перша Причина*, котра сотворила і надала напрям всім річам видимим в цілій вселенній, як також для нас невидимим. Хтож се той? Єгова єсть ім'я Його, як се сказав до Мойсея; Бог вселенної. — Псалма 83:18; 1 Мойсея 17:1; 2 Мойсея 6:3; 20:2-5.

¹⁰Ім'я Єгова означає сам собою існуючий, се є має жите сам від себе. Він є без початку і кінця і о Нім написав Мойсей „Од віків до віків Ти єси Боже". (Пс. 90:2; Ісаїя 26:4) Він є всемогучий Єгова-Бог і нема другого крім Його, і слави і чести як Він, ніхто другий не має. (Ісаїя 42:8) Він є великий і мудрий творець всеї вселенної. (Ісаїя 40:28; 1 Мойсея 1:1) Бог-Єгова має чотири великі, вічні прикмети: справедливість, силу, любов і мудрість. (Езекиїл 1:5, 6) Сі прикмети ділають в найбільшій гармонії-єдності через всі часи; і в ріжних часах і ріжними дорогами оказує Він сі прикмети. В певних часах Він в особливний спосіб об'явив сі прикмети.

¹¹Свою справедливість Він об'явив, посилаючи кару за порушене Його права або закону. Силу головне об'явив, коли великим потопом знищив все на землі.

Свою любов показав головню через пожертвоване найдорозшого скарбу свого серця, коли віддав свого улюбленого Сина на жертву, щоби людський рід міг отримати спосібність житя. Свою мудрість об'явив головню в своїм великім пляні, котрий Він поступенно розвиває і позваляє бачити чоловікови. Його прикмети не мають границь. Він є так мудрий, що знав кінець від самого початку і все в своїм пляні визначив до найменчих частей. — Діяння 15:18.

ЙОГО ОДКРИТЄ

¹²Всі признають, що чоловік є найвисшим з поміж всіх сотворінь на землі. Його розум перевищує всі иньші земські сотворіня. Дійсно є він чудесно зроблений. Чи ж отже було би нерозумним для него сподівати ся, аби Всемогучий Бог відкрив де що о своїй Божій величч, о плянах і цілях? Так! і се відкритє знаходиться в тій чудесній книзі, в св. Писмі.

¹³Хто написав св. Писмо? Се, що називаємо Старий Завіт, написали св. мужі-пророки, котрих написати розбудила Божа невидима сила. (2 Петра 1:21; 2 Самуїла 23:2; Луки 1:70) Новий Завіт містить в собі слова, які говорив Ісус, Син Божий, котрий говорив так, як ніхто з людей ніколи не говорив, а котрого слова записали сі, що Його слухали і були свідками його чудес; а крім сего містить в собі записані слова і науки його учеників, котрі писали се під натхненєм самого Бога.

¹⁴Святий дух означає невидиму силу або вплив Божий, а святий тому, бо Бог є святий. Ся сила Божа ділала на розум чесних людей, котрі любили Бога і котрі були віддані праведности, і вона показувала їм як

і що мають писати. Дух Божий, се єсть Його невидима сила і вплив, уносив ся понад водами і в той спосіб Він сотворив. (1 Мойсея 1:2) В подібний спосіб Його невидима сила і вплив ділала на уми мужів і показувала їм що мають писати. В такий спосіб Мойсей написав перших п'ять книг св. Писма. Невидима сила і вплив Божий, се є святий дух, ділаючи на ум Мойсея, допомогли йому написати всі найважніші події, які стали ся і списати закон-право Боже, яке Бог дав своєму народови через Мойсея. В жаден иньший спосіб правдивої історії сотворення світа не можна було написати. Для того то всі події і правди були написані під впливом Божим. (2 Тимотея 3:16; Йов 32:8) Маємо 24 пророків Старого Завіту, котрі предсказали великі події, котрі мали стати ся на землі. Вони писали свої книги в різних часах і під зовсім противними обставинами, а однак їх слова або свідоцтва є згідні з собою. Сі їх свідоцтва предсказали будучі події.

¹⁵Істория написана се є зібране діл і подій і вписане їх за порядком, як вони одні по другім по собі в часі наступали.

¹⁶Пророцтво, котре є правдиве, є се збір фактів і подій предсказаних, котрі мають сповнитися в будуччині. Инакше сказати пророцтво се істория написана наперед, заким щось стане ся.

¹⁷Жаден людський ум не міг вдійсности предповісти жадних фактів або подій, які мали стати ся в будучности. Лиш ум Божий міг се учинити. Если, тепер ми знаходимо, що біблія предсказала певні факта і події, що мали сповнитися, та що про се записано було кілька століть наперед, заким ті факта і події стали ся, і дальше если рішучо доказано, що ті предсказані фа-

кта і події сповнили ся, се є найлучший доказ, що особи, які се записали, ділали під впливом Божого ума. Звітси, ці писання були під Божим натхненем або впливом.

¹⁸Приміром сего: Бездротний телеграф або аеропляни є винаходами найновіших часів; а однак відколи їх винайшли, ми находимо, що Бог предсказав через уста святих пророків сотки літ перед тим, що їх будуть уживати. (Йов 38:35; Ісаія 60:8) Желізниця, як її винайшли, немає ще навіть сто літ, а однак Бог через пророка сотки літ перед тим подав ясний і подрібний опис її, спосіб, як будуть уживати, та що вона буде в ужитю в часі кінця, коли Господь буде робити приготування до заложення свого царства. (Наум 2:3-6) Він також предсказав, що в той час буде великий рух в одну і другу сторону за помочю иньших средств перевозових, як самоходів, електричних возів і т. д. (Данііл 12:4) Між жиючими тепер нема мудрійшого над Соломона; однак в часі послідних 125 літ повстали великі винаходи а знанє пречудно побільшило ся; позаяк прийшов властивий час, тай і тому, що Бог через пророків сотки літ наперед предсказав, що так мусить бути.

¹⁹Бог предсказав через своїх св. пророків, що в будучині прийде на світ оден могучий муж, що він буде жидовин (5 Мойсея 18:15); назначив місце, де має народити ся (Михея 5:2); що він прийде до своїх людей, а вони його не приймуть, що буде маловажений і в погорді у людей, чоловік, зазнавший горя і болів (Ісаія 53:1-3); що буде в'їзджати до Єрусалиму на ослиати, сині яремної ослиці і представить себе як царя жидів (Захарія 9:9); що жиди погордять ним і відкинуть його

(Ісаія 53:3); що буде проданий за 30 срібних (Захарія 11:12); що він умре, та не за себе (Даніїл 9:26); що не буде справедливої причини на його смерть (Ісаія 53:8, 9, 11); та помимо сего дасть себе зачислити до лиходіїв (Ісаія 53:12); що він умре насильною смертю, а однак ні одна кість його не переломиться (Псалма 34:20); що його тіло не зотліє і що він встане зпоміж мертвих (Псалма 16:10) — всі вони і багато других пророцтв цілковито здійснили ся на Ісусі з Назарету, великім Учителю, що жив і умер в Єрусалимі. Пізнійше розглянемо св. Писмо, доказуюче дальше сповнене всіх тих пророцтв.

²⁰Все те потверджує, що св. Писмо, яке ми твердимо, було написане святими мужами, котрі писали єе за Божою помочю, і що сі книги Бог заховав і дав їх чоловікові за провідника до праведности, та що вони предсказують напрям і остаточну долю чоловіка.

²¹Пророки, котрі записали Божі розпорядження, не розуміли, що вони писали. Вони знали, що пишуть щось, що стане ся в будучности, але як і коли, сего не знали. Вони шукали і нильно допитувались пізнати, як лиш було можливо для них, що означають сі пророцтва, коли сповняться і в який особливий час. Головно що до приходу Ісуса, його терпінь, смерти і воскресеня вони предсказали, але не розуміли, хотяй старали ся зрозуміти. (1 Петра 1:10, 12) Також ангели знали, що пророки писали в такий спосіб, але вони не розуміли також, хотяй старали ся вглянути в те. Бог відєривав свій великий плян лиш в його властивім часі, а доси тримав все те в Собі.

²²Божий плян означає розпорядженє, яке Бог учинив зглядом всего сотвореного сотворіня і виконанє його

цілей зглядом тих сотворінь. Перший, що зрозумів Божий плян був Ісус, котрий перше, заким прийшов на землю, був знаний яко „Льогос“; се є грецьке слово, по нашому означає „Слово“, то є сей, котрий говорить і ділає замість Бога. В Одриттю, пята голова, бачимо чудний образ намальований в образівій мові. Бог-Єгова засів на своїм престолі і тримає в правій руці звиток або книгу Свого великого пляну. Рука представляє силу, а що тримає сей звиток в своїй руці, представляє, що лиш однісінський Бог тримав сей плян в своїй силі і опіці. Опісля описує ся, що оден сильний ангел або післанець закликав сильним голосом і сказав: „Хто достоїн розгорнути книгу і розломити печаті її?“ Там в небі було велике число ангелів. Але ніхто з них не був в силі отворити книжки або звитка, ані заглянути до него. Ніхто на землі не був в силі поглянути в ню або отворити її.

²³Одним з імен, яке було дане Ісусови, було: „Лев з покоління Юди“. Лишень тому Одному великому і могучому, улюбленому Синови Божому, опісля названому Ісус, дана була ласка або привілей отворити сю книжку і розломити печаті, котрі замикали той секрет або тайну. Тут показано, в який спосіб Бог-Єгова запізнав Свого улюбленого Сина із своїм пляном. Так там описує його: „І поглянув я, і ось, по середині між престолом ... стоїть Ягнятко, неначе заколене, і мало сїм рогів і сїм очей, ... і прийшов і взяв книгу з правиці [Бога-Єгови] Сидячого на престолі.“

²⁴Сїм означає совершенність; ріг означає силу або владу, а очі є знаком мудрости. Для того сей Оден є представлений, як такий, що має совершенну силу і

совершенну мудрість виконати сей чудесний привілей і обов'язок. Се в перший раз, коли Бог-Єгова дав пізнати кому будь про ту велику тайну, про свій план або програму. І від тоді, від часу до часу Бог уважав за відповідне відерити людям частину свого плану особливо тим, котрі чесно і вірно хотять зрозуміти його. Він обіцяв, що нагородить тих, котрі щиро будуть глядали за Ним і схотять Його пізнати. Для того можемо приступити до студійованя Його плану, сподіючись з довірою, що Він уділить нам від часу до часу тільки видження і пізнання Його, як се Йому сподобає ся, і як се потрібне для нашого добра і щастя.

²⁵Гарфі уживає ся на представленє величи і краси, прекрасної єдності і маєстатичної солодочи Божий розпоряджень або плану. О тім Божім плані розповідає св. Писмо, Старий і Новий Завіт. Воно відериває нам ціль Бога зглядом чоловіка, оповідає о його унадеку, подає пророче видіне о його відкупленю і освободженю з вкінци о благословленю всіх послужних людей, даючи їм вічне житє. Сі великі підставні науки або правди, о котрих описує св. Писмо, є тим фундаментом, на котрім збудований Божий план що до чоловіка. Для того вони є тими струнами на гарфі Божій. Ті головні правди відерив Бог-Єгова через пророків, через Ісуса і через Його учеників. Боже право або Божий закон виражує Божу волю. Закон означає правило діланя, то є вказує, що є добре, а забороняє, що є зле. Св. Писмо містить в собі закон Божий вказуючий, як люди мають жити.

²⁶Імя Давид означає любимець або улюблений. Любимцем Бога є Його Син Ісус Христос. Для того Бог уживав Давида яко образу, представляючи Христа, вклю-

чаючи Ісуса і Його вірних послідователів. Давид при-
гравав на гарфі о десяти струнах і був одним, що знав
на ній найлучше грати. То здаєсь представляє, як то
дійсний образ Давида, Ісус і члени Його тіла, Його вірні
послідователі, будуть розумітися на гарфі Божій, то є на
правдах Божих і що Бог уживе їх, аби вони об'яснили їх
всім, котрі схотять порозуміти. Для того десять струн
гарфи дуже вірно представляють десять головних правд
або наук о Божім пляні. Сі десять головних правд по-
казують ся нам в такім порядку:

- 1) Сотворене
- 2) Оказане Справедливости
- 3) Обітниця Авраамова
- 4) Рождество Ісуса
- 5) Випуск
- 6) Воскресене
- 7) Відкрита Тайна
- 8) Присутність Христа
- 9) Прославлене
- 10) Привернене

²⁷Коли хто зрозуміє тих десять основних правд і мо-
же оцінити красу і гармонію виражену ними, той мо-
же тоді уживати гарфи Божої а тоді вона наповнить
Його серце радістю а душу солодкою музикою. Без
сумніву великий Божий плян, представлений в образі
гарфи, повстав і був упорядкований в одній хвилині, а-
ле ми ту будемо розважати над кожною правдою з осі-
бна, одну по другій будемо розбирати неначе той, що
грає на гарфі, торкає одну струну по другій.

Хто винайшов гарфу? і де згадує ся про се в св. Пи-
смі? ¶ 1.

Що се є гарфа? і коли її винайдено? ¶ 1.

Коли Бог з'організував дванадцять родів ізраїльських в оден нарід або державу? ¶ 2.

Яке розпорядженє учинив Бог з народом Ізраїльським? ¶ 2.

В якій цілі уживав Єгова сего народу? ¶ 2.

На що була посвячена гарфа у Ізраїльського народу? ¶ 3.

Котрий з царів Ізраїльських знав найлучше грати на гарфі? ¶ 3.

Где уживає св. Писмо гарфи як образу або символу? ¶ 3.

При яких нагодах або okazиях уживали Жиди гарфи? ¶ 3.

Кілько було струн в Ізраїльській гарфі? і що вони представляли? ¶ 4.

Чи гарфа мала коли менче число струн? а коли так, то що воно представляло? ¶ 4.

Якими вираженнями або якою мовою є написана книга Одкриття? ¶ 5.

Де в книзі Одкриття згадує ся про гарфу? і які єства, там змальовані, уживають її? ¶ 5.

Що є першою головною річею, аби порозуміти Божий плян? ¶ 6.

Скажи кілько наглядних доказів про існуванє Найвисшого Єства або Сотворителя. ¶ 7.

Як був Давид зворушений, приглядаючись сотворіню? ¶ 8.

Як організм-будова чоловіка потверджує існуванє Найвисшого Єства або Сотворителя? ¶ 9.

Хто є Найвисше Єство або Сотворитель? і що означає Його імя? ¶ 10.

Подай деякі докази із св. Писма о існуваню Бога-Єгови. ¶ 10.

Назви чотори головні Божі прикмети. ¶ 10.

Як була відкрита Божа справедливість? ¶ 10.

Як була відкрита Божа сила? ¶ 11.

Як була відкрита Божа любов? ¶ 11.

Як була відкрита Божа мудрість? ¶ 11.

Чи є який доказ, що Бог предвидів кінець від самого початку? Чому чоловік міг сподіватися якогось відкриття Божого пляну? ¶ 11.

Чи чоловік знайшов відкритте Божого пляну? а коли так, то где? ¶ 12.

Хто написав св. Письмо? і які є дві його головні частини? ¶ 13.

Що означає святий дух? В яким відношенні є святий дух до св. Письма і його приготування? ¶ 14.

Чи св. Письмо було написане під вдиховенем? ¶ 14.

Кілько було пророків, що написали Старий Завіт? і чи їх свідчення згаджують ся? ¶ 14.

Що се є історія? ¶ 15.

Що є пророцтво? ¶ 16.

Чи людський ум може докладно предсказати будучі події? ¶ 17.

Який є найсильніший доказ, що св. Письмо було написане під вдиховенем? ¶ 17.

В яким відношенні стоять бездротний телеграф і аеропляни до сповненого пророцтва? ¶ 18.

Чи пророки предсказали залізницю? А коли так, то де? Які другі скоро перевозові средства предсказали пророки? ¶ 18.

Чому Соломон не дав світові великих винаходів, які маємо тепер? ¶ 18.

Чи пророки вказували на прихід особливо одного на землю? ¶ 19.

Які пророцтва, если які, вказали на прихід Ісуса з Назарету що мають сповнитися? ¶ 19.

Як прихід Ісуса потверджує віродостойність св. Письма? ¶ 20.

Чи пророки розуміли значіне будучих подій, о котрих писали? ¶ 21.

Що вони робили, аби зрозуміти їх? ¶ 21.

Чи ангели розуміли, що писали пророки? ¶ 21.

Що розуміємо під „Божим пляном”? ¶ 22.

Хто був перший, що зрозумів Божий план? ¶ 22.

Як називався Ісус перед тим, заким став чоловіком?
і що означає це його ім'я? ¶ 22.

Що малює пята голова Одкриття? Опиши подрібно цей образ. ¶ 22.

Хто є „Лев з покоління Юди”? ¶ 23.

Яке є образове значіння слів „сім”, „ріг” і „очи”? і що вони означають, коли ужиті в Одкритті 5 гл.? ¶ 24.

Чи це є розумне сподіватися, аби Господь Бог уділяв деяким від часу до часу більшого розуміння Його плану? а коли так, то чому? ¶ 24.

Що представляє гарфа? ¶ 25.

Де знаходимо опис або звіт о Божім плані? ¶ 25.

Що відкриває цей звіт відносно до чоловіка? ¶ 25.

Через кого сказав Бог головні Свої правди? ¶ 25.

Що є право Боже або закон Божий? ¶ 25.

Опиши, що це є право або закон? ¶ 25.

Де знаходить ся право Боже? ¶ 25.

Що означає слово Давид? ¶ 26.

Кого представляв Давид? ¶ 26.

Що означає або кого представляє гра Давида на гарфі? ¶ 26.

Що предображає або представляє десятиструнна гарфа Давида? ¶ 26.

Вичисли десять головних правд, представлених через струни гарфи. ¶ 26.

Як можна навчитися уживати гарфи Божої? ¶ 27.

Яке вражіння відчуває той, що вміло уживає гарфи?
¶ 27.

ГОЛОВА II

СТРУНА I: СОТВОРЕНЄ

ПРЕДМЕТ сотвореня ту розбираний відносить ся головно до землі і до земських сотворінь, найважнійший з котрих є чоловік. Не хочемо розводити ся широко о сотвореню других планет або других сотворінь. Звернемо лиш увагу на свідоцтво св. Писма, що початком Божого сотвореня був „Льогос“, котрий вираз наша Біблія переводить через: „Слово.“ Читаємо: „У почині [на початку] було Слово і Слово було в Бога і бог було Слово.“ (Йона 1:1) Імя Бог відносить ся до Всемогучого Бога, Єгови. Часами іменем „бог“ називав св. Писмо сильних, могучих, царів і вельмож; коли противно імя Єгова відносить ся лишень до Всемогучого, Вічного Бога. „Льогос“ або „Слово“ був „богом“, се є могучим, сильним. „Він був у почині [на початку] у Бога; все Ним стало ся [було сотворене], і без Него не стало ся нічо, що стало ся“. Він був великим виконавцем Бога-Єгови в сотвореню всіх річей.

²⁹А що св. Писмо було написане для добра *чоловіка*, длятого перша книга Мойсея розпочинає історію сотворенем чоловіка і місця його прожитку. Читаємо там: „У початку сотворив Бог небо і землю“. Він сотворив сонце на світло в день а місяць на світло в ночі, над землею. Опісля Бог сотворив птахи, аби літали в воздухах а в морю рибу. Він сотворив чотириножні звірята і всі дикі звірі на землі. Се все було перед сотворенем чоловіка. Він сотворив був землю на многі століття перед сотворенем чоловіка і сотворив її, аби чоловік мав

де жити. Так говорить через свого пророка: „Сотворив я землю, створив на ній й чоловіка. Так говорить Господь, створитель небес, — він, Бог, що створив землю і пристосував її; він же утвердив її, таї не надармо створив її, він пристосував її, щоб на ній жили.” — Ісаїя 45:12, 18.

³⁰Бог створив першого мужа і жону з складових частей землі і дав їм силу розроджуватись; і весь рід людський вийшов з першої пари. Бог був Отцем а земля матерею для Адама. Перший чоловік звав ся Адам а перша жона, Ева. „І створив Бог чоловіка в свій образ, в образ Божий створив його, чоловіка і жінку створив їх. І благословив їх Бог і рече Бог: Плодіть ся і намножуйтесь і наповняйте землю і підневолюйте її, і пануйте над рибою морською і над птацтвом небесним і над всім звірем, що вганяє по землі”. — 1 Мойсея 1:27, 28.

³¹Ми всі цікаві знати, як Бог створив першого чоловіка, Адама. „І створив Господь Бог чоловіка з землі польової і вдихнув йому в ноздрі *живе диханє*. І ставсь чоловік *душею живою*. (1 Мойсея 2:7) Бог не дав чоловікови душі осібної і віддільної від чоловіка. Слова душа означає єство, живе, віддихаюче створіне. Кождий чоловік є *душею*. Але чоловік *немає душі*. Коже живе створіне є *душею*. Бог назвав душами всі створіня, що порунають ся і живуть. „І рече Бог: заграйте води *душами живими*.” (1 Мойсея 1:20) Бог називає різні звірята душами. „І возми данину для Господа від тих, що ставились у військові лави; одну душу із п'ятсот, з людей таї з буйної скотини та з ослів та з дрібної скотини. — 4 Мойсея 31:28.

³²Тоді Бог зробив прекрасне мешканє для чоловіка,

котре св. Писмо називає Едем, раєм — прекрасний, великий город. Все там було совершенно, позаяк кожде діло Боже є совершенно. (5 Мойсея 32:4) „І насадив Бог сад у Едемі на востоці, тай осадив там чоловіка, що создав. І казав Господь рости всякому дереву із землі, що було принадне на погляд і смачне плодом своїм і дерево життяне [житя] посеред саду і дерево познання добра і зла. І взяв Господь Бог чоловіка тай осадив його в Едемському саді порати [управляти] його і доглядати.” — 1 Мойсея 2:8, 9, 15.

³³Опісля дав Бог чоловікови закон, після котрого мав поступати. Бог сказав йому, що може робити, а чого ні; і сказав йому, що скоро порушить сей закон, зішле на него *смерть*. „І заповідав Господь Бог чоловікови, глаголючи: з усякого дерева в саду [раю] можна тобі по впадоби їсти, з тогож дерева, що дає знате доброго і лихого не смієш їсти, а то *вмреш* певно того дня, як скоштуєш із нього.” — 1 Мойсея 2:16, 17.

³⁴Тоді Бог сотворив Еву, аби була помічницею і товаришкою Адамови. (1 Мойсея 2:21-25) Если би Адам і Ева були всегда послушні Богу, тоді не було б між людьми ні болізни, ні смутку, ні смерти.

³⁵Св. Писмо називає Ісуса, Льогоса „ясною і ранною зорею.” (Одкритте 22:16) По всі часи був Він і є радостю і веселостю для небесного Отця, Єгови. Звізда представляє звичайно небесне сотворіне. „Ранна зоря” має найвисшу честь в цілім царстві небес, окрім Бога, Єгови. Прочі небесні сотворіня називають ся просто звіздами-зорями.

³⁶Багато разів питав вас не один: хто сотворив диявола, сатану, злого духа? Правдива відповідь така: Він не всегда був дияволом або сатаною. Він був сотворений

як совершенно і красне сотворіне. Його також називали небесною зіздуоу. Його первісне імя було Люцифер. Пророк Езекиїл говорить про него: „Тебе помазав, щоб наче херувим розпростерав охоронні крила” (28:14) се є, що він мав нагляд над кимсь другим. Продовжаючи пророк говорить: „Тебе поставив я наче на святій горі Божій і ти ходив серед огнистого камяня. Без хиби були поступки твої з того часу, як тебе сотворено, аж докіль не знайшлоє в тобі беззаконности.” (Езекиїл 28:14, 15) Він описанй як красне сотворіне. Так говорить о нім пророк: „У Едемі, Божому саді, пробував єси. Блискуче дороге камінне окрашувало твою одежу: карнеоль, топаз, яєпис, хризалит, онікс, сапфір, рубин, смарагд і золото, — усе те штучно осаджено в гніздочках і написано, та й наготовлено тобі, скоро на світ родив ся”. — Езекиїл 28:13.

³⁷Прочі ангели на небі названі є синами Бога. Коли Бог сотворив землю, кладучи основи під мешканє для чоловіка, коли Він сотворив сі красні сотворіня на землі, тоді ті дві красні зорі небесні співали разом радісну пісню а ангели, сини Божі викликували з радости. (Йов 38:4-7) Виходить, що в той час всі сотворіня Божі були в гармонії з Ним і Йому послушні, і длятого вони споглядали, як повставали сотворіня; а коли сотворено на землі найвисше сотворіне, совершенного чоловіка і совершенноу жену, обдарених мудростю, справедливостю, любовю і силою, сотворених на образ і подобіє Бога, тоді на небі повсталала велика радість. Звітси і причина співу і радосних окликів серед ангелів.

³⁸В виконуваню Божого пляну ми бачимо, що сотворене є перша часть і є властиво названа як перша струна в гарфі Божій. „Бог є світло і ніякої у Нього тем-

рави нема.” (1 Йоана 1:5) Всі діла Божі є совершенні. (5 Мойсея 32:4) З того мусимо заключати, що всі сотворіння Божі були в світлі, були сотворіннями світла, всі щасливі, всі веселі. А коли совершенного чоловіка і совершенну жену умістив Бог в краснім городі в Едемі, все тоді було веселе.

До чого відносить ся предмет сотворення тут коротко поданий? ¶ 28.

Кого св. Письмо називає початком Божого сотворення? ¶ 28.

Що описує перва кн. Мойсея? ¶ 29.

Які сотворіння на землі сотворив Бог перед сотворенням чоловіка? На що сотворив Бог землю? ¶ 29.

Які людські ества сотворив Бог? ¶ 30.

Хто був отцем, а хто матерю людського роду? ¶ 30.

Хто був отцем, а хто матерю Адама? ¶ 30.

Яку силу і власть дав Бог чоловікови при його сотворенню? ¶ 30.

Як Бог сотворив чоловіка? ¶ 31.

Скажи, що є душа? ¶ 31.

Чи слово душа відносить ся до яких иньших сотворінь крім чоловіка? Дай доказ з св. Письма. ¶ 31.

Опиши мешканне першого чоловіка. ¶ 32.

Що означає слово Едем? ¶ 32.

Який закон дав Бог чоловікови, якого мав придержуватись в Раю? ¶ 33.

Опиши сотворення Еви. ¶ 34.

Повинуючись Божому запові, як довго Адам і Ева могли жити в Раю? ¶ 34.

Що означає зізда в св. Письмі? ¶ 35.

Що означає в св. Письмі слова: „зоря ясна і рання?” ¶ 35.

Хто має найбільшу честь в небестих хорах? ¶ 35.

Хто є диявол або сатана? і хто його сотворив? ¶ 36.

Яке було його первісне імя? ¶ 36.

Як описує Люцифра пророк Езекиїл? ¶ 36.

Які другі ества небесні є названі синами Божими?
¶ 37.

Коли Бог сотворив чоловіка, яке вражене мало се на хори небесні, котрі ириглядали ся сотвореню? ¶ 37.

Котра є перна струна в Божім Плянї? ¶ 38.

Чи відерите сеї струни викликує радість? а если так, то в кім? ¶ 38.

Хто є світлом і без темрями? ¶ 38.

Чи Бог коли сотворив несовершенні сотворіня? ¶ 38.

Яке є успособлене Божих сотворінь, коли є в єдности з Ним? ¶ 38.

Який був стан в Раю. коли чоловік був сотворений?
¶ 38.

ГОЛОВА III

СТРУНА 2 : СПРАВЕДЛИВІСТЬ ОКАЗАНА

ОДНОЮ з Божих прикмет є справедливність. „Справедливність і суд є підвалини твого престолу.” (Псалма 89:14) Божа мудрість обдумала велику Божу програму або план. Божа справедливність мусить поступати в згоді з другими Божими прикметами. Боже право мусить бути незмінне. Будучи незмінним, його сотворіне може мати необмежене довіре до Нього і вірити Йому, що Він завжди ділає як раз так, як Він говорить. Нарушене Божого права потягає за собою кару на доказ справедливости. Головна засада, на котрій справедливність опирає ся, є уважати, аби право було виконане. Оказанє справедливости підносить імя і честь Бога. Без оказаня справедливости було би неможливим для Бога Єгови оказати так в повні Свою любов до чоловіка, приготворяючи для него викуп і впливаюче з нього благословенство. Если хто розуміє уряд судії справедливости і чому се зістало відкрите людям, сей радує ся. Хто не вміє зрозуміти і оцінити Божих прикмет, для нього є неможливим зрозуміти докладно доброту і любов Божу до людей, Бог-Єгова є за добрий, аби був несправедливий. Він є за мудрий, аби міг помилити ся. Він за надто любить аби бути нелюдяним; а своєї сили всегда уживає в такий спосіб, аби могло вийти в кінці добро.

⁴⁰Оказанє справедливости є одною із струн на гарфі Божій. Але ми мусимо побачити і відповідно оцінити

її, аби зрозуміти красу і згідність, які з неї пливають в злуці з другими струнами.

⁴¹Добро і зло є дві зовсім противні собі засади або правила в діланю. Добро є се закон або правило ділання, котрим всегда Бог руководить ся. Зле починає ділати аж тоді, коли якесь Боже сотворіне переступає Його закон або право. Бог обдарив чоловіка вільною волею. Він не силував його робити се або неробити те. Він сказав чоловікови, коли буде сповняти певні діла, буде благословенний; а коли буде ділати противно Божому праву, отримає кару; і *назначена кара була смерть*. Матір Еву звів сатана, диявол і тим допровадив, що вона переступила закон Божий. Отець Адам, видячи що його товаришка життя і помічниця переступила закон і що через се мусить вмерти, уважав, що для него буде лучше, коли враз з нею умре, чим бути без неї і так як Ева, переступив і він закон Божий. (1 Тимофея 2:14) Добре буде, коли розберемо обставини, котрі довели до зломання закону Божого тай побачимо, чому Господь Бог відкрив Свою справедливість, засуджуючи чоловіка на смерть.

⁴²Пановане над всім властиво належить до Бога. Він дав чоловікови пановане над земськими річами. Люцифер запримітив в раю совершенну пару, Адама і Еву. Знаючи, що Бог обдарив їх силою множити ся і наповняти землю, він впав на думку, що може мати своє власне царство, коли відлучить чоловіка від Бога і наклонить його підчинити ся його (сатани) панованю. Пророк Ісаїя кидає деяке світло на сей предмет, коли говорить: „Як же се ти впав із неба [Люцифере] досвітлая зоре? Ти розбив ся об землю, що топтав народи! Тиж говорив в серці своєму: взійду аж на небо, над

Божими зорями престол мій поставлю і засяду на горі між богами, на краю півночі; взійду на висоти хмарні, рівнею тому зроблюсь, що Всевишнім зветь ся. А тепер ти попав в пекло [в ад, — зістав осуджений на смерть], — в глибинь преісподню.” — Ісаія 14: 12-15.

⁴³З того видимо, що сатана мав гордий, често-любивий замір стати ся рівним Всевишньому. Бог оказав Свою справедливість зглядом Люцифера, вигнавши його від Себе і завірокував, що прийде час, коли знищить його. (Езекиїл 28:14-18; до Жидів 2:14) Коли Бог-Єгова вигнав Люцифера від Себе, від тоді став він зватися: змії великий, вуж вікодавний, званий дияволом і сатаною. (Одкрите 12:9) Перша кн. Мойсея в голові третій називає його змієм. Імя змії означає, що пожирає; сатана противник; диявол обмовник, а вуж зводитель. Всі ті імена вказують на характер сатани або злого духа.

⁴⁴Перша книга Мойсея описує; як той вуж вікодавний, диявол звів Еву. Як ми вже перше зазначили, Бог-Єгова сказав Адамові і Еві, що не вільно їм їсти овочу з одного дерева в раю, званого деревом знання добра і зла. Показуючись Еві в виді змія, той зводитель диявол так промовив до неї: „Чи справді Бог сказав, що ви не смієте їсти з кожного дерева в раю”? На се Ева відповіла: „З усякого дерева райського можемо їсти; з плоду ж дерева, що серед раю, рече Бог, не їдьте з нього ані не дотиркайтесь до нього, ато помрете.” Вікодавний вуж, диявол відповів: „Ні бо! не помрете! а се Бог знає, що скоро попоїсте з нього, відкриють ся вам очи і будете як боги, знаючи добре і зло.” Іншими словами він сказав Еві, що Бог-Єгова хоче тримати її і її мужа в невідомості, аби в той спосіб мати висість над

ними. Без сумніву, що сам диявол їв овоч перед Евою і тоді з розмислом збрехав перед нею і сказав: „Ні! ви не помрете!” — Бог знає, що ви не вмиrete! В сей спосіб він звів праматір Еву, і вона зірвала і з'їла овоч, — чим переступила закон Божий. Знаємо, що сатана є брехуном, позаяк Ісус сказав о нім так: „Він був душегубцем від початку, і в правді не встояв; бо нема правди в ньому. Коли говорить брехню, із свого говорить, бо він брехун і отець її.” — Йоана 8:44.

⁴⁵Факт, що Ева була зведена і тому дала ся намовити переступити закон Божий в жаден спосіб не зміняє закону ні не впливає на виконання його. Адам з розмислом їв овоч і тому також переступив закон. — 1 Тимофея 2:14.

⁴⁶Скоро вони переступили закон Божий Адам і Ева сєрили ся між дерева в раю. Бог-Єгова промовив до Адама і каже: „Чи ти скоштував з того дерева, що заповідав я тобі з нього не їсти?” Адам відповів, що Ева дала йому овоч з'їсти, а Ева, що змії спокусив її. Вони обое стояли перед Богом і признали ся до вини. Святисть Божого Закону мусіла бути захована. Його право або закон є незмінний (До Жидів 6:18), не оставало нічо иньшого, лиш виконати право. Тоді Бог-Єгова проголосив вирок на них. Св. Писмо так оповідає о сїм: „Рече Бог жені: Наготую тобі муки в вагонінях твоїх, мучившись роджати будеш діти, а до мужа поривати ме тебе, він же панувати буде над тобою. А Адамови сказав: позаяк ти послухав голосу жени твоєї та попоїв з того дерева, що заповідав я з сього єдиного не їсти, проклята земля задля тебе; в печали і в смутку будеш кормитись з неї по всі дни життя твого, тернину і осет буде родити вона тобі і будеш їсти польове зело; в поті

лица твого будеш їсти хліб твій, аж поки вернеш ся в землю, з котрої ти взятий. Бо земля єси і в землю обернеш ся.” — 1 Мойсея 3:15-18.

⁴⁷В такий спосіб совершенний чоловік стратив своє житє. Він був обдарений совершенним мешканєм, свободою, супокоем, щастєм і вічним житєм на землі. Тепер він мусить умерти і повернути до землі, з котрої був взятий. Бог не дав йому умерти сейчас, але позволив жити через 930 літ, аби міг сам на собі досвідчити страшні наслідки гріха. В раю була совершенна пожива, яка могла підтримувати совершенного чоловіка і він не був би умер, єслиб був позістав в раю, хиба би Бог мусів його в якийсь спосіб вирост усмертити. Але Бог вигнав його з раю, усунув його від совершенної поживи, і через се він мусів збирати собі поживу з терни і осету і з других несовершенних елементів землі, що були поза раєм, і серед тих обставин почав він ослабати і умирати, аж поки по упливі 930 літ він став ся мертвим — умер.

⁴⁸Добрий і любий отець карає часами свою дитину, коли вона не слухає або легковажить собі його розказ. Отець карає свою дитину не для того, аби любив дивити ся на терпінє її, але карає для добра дитини, аби вона через се пізнала, що зле робила, аби мала науку на будуче. Єслиб дитина всегда робила тільки добре а ніколи зле, тоді не заслужилаб від свого батенька ні нагороди ні кари. Одною з головних причин, чому Бог-Єгова поступає з людьми в такий спосіб, як се бачимо, є, аби люди через ріжні терпінєя навчили ся пізнавати, що є добре, як і видіти наслідки злого, а тим навчили ся оцінити любов небесного Отця.

⁴⁹Коли Бог засудив наших перших родичів на смерть

і вигнав їх з раю, Він мав на думці і вже тоді обдумав для них благословенство в будуччині, як ми се побачимо, розбираючи даліше Божий план. Отже була се любов Божа, котра наклонила видати засуд смерти на Адама. Кожде діло Боже впливає з любови, бо Бог є любов. Він все так ділає, аби міг бути добрий кінець. Оказане Його строгої справедливости було конечним, аби гідність і велич Божа були заховані. В тім самім часі, коли Він видавав такий засуд, ділав се під впливом любови. Се мусіло засмутити серце Єгови, коли був змушений так карати Своє сотворінє, позаяк Бог не любить ся в злім; але, маючи на увазі остаточне благословенство і приверненє їх до першого стану, через таке оказанє справедливости, Єгова-Бог радував ся, бо знав, що се в кінци вийде на добре.

⁵⁰Проте можемо сміло сказати, що оказанє справедливости є менчою струною в гарфі Божій. Без тої струни не булоб повної мелодії в музиці.

⁵¹Йов своїми терпіннями, здаєсь, представляє цілий людський рід під прокломом. Серед терпінь він говорив: „Цитра [властиво гарфа] моя голосить, і сопілка ридає.” (Йов 30:31) Совершенний чоловік і його товаришка позбавлені совершенного житла, працюючи тяжко, аби зібрати хліб з невикінченої іще землі, ослабили тілом і умом, бо відлучили ся від Бога, і могли сміло закликати: „наша гарфа голосить і ридає.” Від того часу цілий світ був в стані жалоби; і людський рід аж доси мучить ся і стогне в терпіннях. Взагалі людський рід не оцінив оказаня Божої справедливости. Одначе християнин, котрий, коли прийшов до пізнання Божого плану і видить і розуміє, що Його заміром є благосло-

вити людський рід, може лиш радувати ся і радує ся з оказания Божої справедливости.

⁵²В часі віку Євангелії Господь Бог вибирав Собі „церков” або членів, з котрих має складати ся тіло Христове. (до Филипян 1:29; до Колосян 1:18) Вони є також названі членами царського священства. (1 Петра 2:9, 10) В часі свого життя на землі є вони уважані за священників, що приносять жертву на взір Арона. Арон і його сини мали служити перед Богом і сповняти церемонії в наметі на пустини. Два сини Арона упали неживі на землю, поражені Богом, бо принесли чужий огонь перед Нього. Та Бог заборонив Аронови і його двом синам оплакувати смерть своїх рідних. Правдоподібно вони представляють тих, котрі пізнали плян Божий. Такі не плачуть, що Бог укарав наших перших родичів смертю, але противно радують ся на вид Божої справедливости, бо знають, що се було конечним, аби великий плян викупу був виконаний, як се Господь Бог углянував від початку. А коли ми видимо і розуміємо сей плян Божий, можемо сміло закликати: „Великі і чудні діла Твої Господи Боже Вседержителю; праведні і правдиві дороги Твої, Царю святих.” — Одрите 15:3.

ЛЮДСЬКА ДУША

⁵³Проти чого оказав Бог свою справедливість? Чи Він засудив на смерть тіло чи душу чоловіка? Чи се правда, що душа людська є нескверна, а коли так, як міг Бог засудити її на смерть?

⁵⁴Наперед чим зачнемо розбирати повисші питання мусимо дати докладне пояснене поняття душі і нескверности. Дані поясненя мусить потвердити св. Писмо. Се постараємо ся доказати.

⁵⁵Несмертельний означає се, що не може вмерти; щось такого, чого смерть не може знищити. Душа, означає сотворіне або єство, що движеться, віддихає і відчуває, також сотворіне або єство, яке має змисли і уживає їх. Аби зрозуміти, чи душа є несмертельна чи ні, є важною річєю доказати із св. Писма, що розуміє воно під словом „душа.” „І создав Господь Бог чоловіка із землі польової і вдихнув йому в ноздрі живе диханє. І ставсь чоловік душею живою.” (1 кн. Мойсея 2:7) Отже слово „душа” означає то саме, що слова: єство, сотворіне або чоловік. Земля, з котрої Бог сотворив чоловіка, не була свідома себе. Не мала житя в собі. Уформувавши тіло чоловіка Бог вдунув в його ноздрі дух житя, котрий оживив тіло; легкі почали ділати; кров стала кружляти в жилах; наслідком чого почало порушати ся, віддихати, обдарене змислами єство, *чоловік*, котрий є *душею*. Тіло без віддиху не становить душі; аби становити душу, потреба злуки тіла з віддихом. А коли розлучимо віддих від тіла, душа більше не існує, чоловік перестав бути чоловіком, став ся трупом. Св. Писмо не каже, що Господь Бог вдунув в його тіло несмертєльність, а лиш що повстала душа, через оживленє його тіла по його утвореню; а се наступило через вдуненє диханя в ноздрі.

⁵⁶Локомотива може послужити за примір. Вона стоїть на шинах, але нема ні огню в ній, ні води, звітси нема пари або сили. Говоримо о ній, се мертва машина. Але даймо води, розпалім огонь і машина зачне порушати ся; але випустім пару і вона стане.

⁵⁷Так само з чоловіком. Коли тіло уформує ся, без віддиху воно буде не живе і без руху. Коли диханє житя вдихне ся в ноздрі і його органи починають орудува-

ти, кажемо тоді, що чоловік є дихаючим сотворінем; зв'яси душею. Коли перестане віддихати, є він мертвий.

⁵⁸Чоловік є *душею*. Він не має душі. Кожде сотворіне, що дихає є *душею*. Бог назвав словом „живими душами” низші сотворіня довго наперед перед сотворенням чоловіка. „І рече Бог: заграйте води *душами живими*. . . .” (1 Мойсея 1:20) Кожде сотворіне, що дихає, назвав Бог душею. На доказ наводимо, „Возьми данину для Господа від тих, що становились у військові лави, одну *душу* із п'ятсот, з людей та з буйної скотини та з ослів та з дрібної скотини.” (4 Мойсея 31:28) Всі душі умирають однаково. „Доля людська і доля звіряча однака, як сі вмирають, так і ті вмирають, і одно дихане у всіх, а людина не переважає звіра. Все йде в одно місце, взялось із пороку і все верне в порох.” — Еклезіяста 3:19, 20.

⁵⁹Відериваючи Свою справедливість, сказав Бог до Адама: „З того дерева, що дає знатє доброго і лихого не важ ся їсти; того дня як скоштуєш смертю умреш.” (1 Мойсея 2:17) Сей осуд був завирокований на чоловіка, на вство, на душу. Єслиб хто о тім сумнівав ся, се рішучо потверджує друге місце св. Писма. Читаємо: „Котра *душа* провинить, тота і *умре*.” (Езекиїл 18:4) „Котрий чоловік живе і не побачить смерти? чи визволить *душу* свою від сирої землі? — Псалма 89:48.

⁶⁰Думку нестерельности душі зродив сатана, диявол. Він приступив до праматери Еви і сказав: „коли з'їш з того дерева, ти не вмиреш.” Ісус Христос назвав се твердження, першою брехнею, яка коли була сказана а сатану отцем брехні. (Йоана 8:44) Сатана старав ся засліпити людей, аби не зобачили правди о великім Божім пляні, аби їх віддалити від Бога і від тих благо-

словеньств, які отримують, коли будуть Богу послужні. Апостол Павло говорить о нім, що він є „богом [князем] сього світа”, се є теперішнього злого суспільного устрою в світі; та що він засліпив уми людей перед правдою, аби не засіяло їм світло благовістя Христа Господа. (2 Коринтян 4:4) Від дня в раю аж до тепер сатана завжди засліплював людей перед правдою, підсуваючи людям мильне поняття о Божім пляні; а підставою до осліплювання є головню перша його брехня: „Ні! бо не помрете.” Всі фальшиві науки основують ся на сій першій брехні.

⁶¹Если чоловік мав *несмертельну душу*, то її не можна було усмертити. З того бачимо, що Бог не був би в силі виконати Свого вироку проти грішників, справедливість тим самим булаб безсильна, жадна. Однак св. Писмо виразно говорить, що якість *несмертельності* належить первісно лиш до Бога. „Один, що має безсмерте, і живе в світлі неприступнім, котрого не бачив ніхто з людей, ані бачити не може.” (1 Тимотея 6:16) Несмертельність буде дана як велика нагорода вірним християнам і ніхто більше з людей не отримає її. Таким християнам, що живуть і суть вірні аж до смерти, обіцяна Божа природа, *несмертельність*, вінець життя. (2 Петра 1:4; 1 Петра 1:3, 4; Римлян 2:7; Одеритте 2:10) Ми можемо бути певні, що чоловік не шукає того, що вже має, а апостол Павло виразно заохочує: „*шукайте . . . несмертальности.*” І знов так говорить до тих, що хотять бути вірними християнами: „Треба . . . смертному сьому одягнутись в безсмерте.” (1 Коринтян 15:53) Если душа, чоловік, був вже *несмертельний*, з того виходить, що він опісля не міг *з'обягтись в несмертальність*. Ніхто з людей не стане ся *несмертель-*

ним з виїмкою вірних християн. Бог має иньшу нагороду для других, що є Йому послужні.

МЕРТВІ НЕ СВІДОМІ СЕБЕ

⁶²Другою брехнею сатани, якою засліпив людей, є наука, що умерші мають свідомість по смерті, що живуть даліше. Однак св. Писмо не potwierджує сего. Ті, що умерли, не знають більше про себе, аж доки Христос Господь не воскресить їх. О воскресеню мертвих говоримо в другім місци низше. Єслиб душа була не-смертельна, вона булаб свідома себе, де небудь би була. Пригляньмо ся св. Писму, котре показує, що мертві по смерті не є свідомі себе.

⁶³„Бо після смерті ніхто не буде споминати Тебе [Боже] а в гробі хто восхвалить Тебе.” (Псальма 6:5) Се показує, що умерші не памятають нічого. „Мертві не будуть хвалити Господа, ні всі ті, що йдуть до місця мовчання [до аду, по старо-славянськи].” (Псальма 115:17) Отже вони не можуть говорити, як довго є мертвими.

⁶⁴Мертві не віддихають, ані не думають, ані не мають чувства. „Возьмеш духа їх, вони, визівувши, у порошок повертають ся.” (Псальма 104:29) „Вийде дух з него, знов до землі своєї він вертає; тогож дня самого задуми його марою стали.” (Псальма 146:4) Чоловік, коли є непритомний, не відчуває нічого. Се видно найлучше, коли чоловіка возьмуть до шпиталю на операцію. Тоді лікар дає йому вдихати етер або другу усиляючу медицину і хорий засипляє і не чує болю в часі операції.

⁶⁵Знов св. Писмо говорить: „Живі знають, що помруть, а мертві нічогосінько не тамлять. ... І любов їм і ненависть і боротьба їх минулись.” (Еклезіяста

9:5, 6) Будучи безпритомними, вони не знають нічого, як довго є мертві. „Все, що маєш снагу робити, роби руками твоїми, бо в могилі, куди ти йдеш, нема вже роботи, ні роздумування, ні знання, ні мудрости.” — Екклезіяста 9:10.

⁶⁶Знов, говорячи о чоловіці, Бог каже „Алеж чоловік, що живе в повазі, не зостанеться; він зрівняється скоту, що на заріз.” (Псалма 49:12) Все, що гине, не може мати свідомости, не може існувати і розумієся, не може бути не смертельним.

⁶⁷То був Ісус Христос, що сказав: „Так бо Бог полюбив світ, що Сина свого єдинородного дав, щоб кождий віруючий в Него, не погиб, а мав життя вічне.” (Йоана 3:16) Тут маємо ясний доказ, що смерть означає знищення всего, доки не отримаєсь викупу через Ісуса Христа. Се рішучо опрокидає свідомість мертвих як також не смертельність душі.

⁶⁸Св. Писмо називає смерть сном по тій причині, що Бог має намір збудити в своїм часі всіх умерших і подати їм нагоду до життя. В св. Писмі є много місць, де говорить ся о умерших, що вони сплять. Наведемо лиш кілька. „І уснув Давид з отцями своїми і поховано його в Давидовому городі.” (1 Царів 2:10) „Відколи батьки умерают [уснули, отци *успоша*, стар. сл. мові].” (2 Петра 3:4) „З котрих більше живуть і досі, инші ж упокоїлись [уснули, пер. в катол. біблій].” (1 Коринтян 15:6) „Не хочу ж, братя, щоб ви не знали про тих, що упокоїлись [уснули, — катол. біблія] і тих, що послули в Ісусі приведе з Ним [в воскресеню].” — 1 Солунян 4:13, 14.

⁶⁹Наведені місця св. Письма кажуть заключати, що умерші тратять свідомість з хвилию смерти аж до ча-

су, коли Господь буде уважав за відповідне пробудити їх із смерти і дати їм спосібність життя, як се Він заміряє учинити і як се установив в Своїм великім плані. (Йоана 5:28, 29) Чоловік був сотворений з землі. І до землі був засуджений повернути; се є до стану смерти. І Господь сказав: „Ті що сплять в поросі земному прокинуть ся [пробудять ся].” — Даниїл 12:2.

ЧИ БОГ МУЧИТЬ КОГО?

⁷⁰Довший час учили людей, що карою для злих, що не слухають Бога, є вічні муки або катованя в пеклі, наляючим огнем і сіркою. Через отсю страшну науку багато не хотіло читати св. Писма. З причини сеї науки багато стратило віру в Бога і Спасителя Ісуса Христа. Се є друга наука сатани, якої він ужив, аби засліпити людей. Наука о вічних муках не може бути правдивою хоч би лиш задля тих чотирох причин: 1) позаяк се є нерозумним, 2) позаяк се спротивляє ся справедливості, 3) позаяк се противиться засаді любови, і 4) позаяк св. Писмо зовсім того не учить.

⁷¹Се страшно подумати, що люди з здоровим розумом, могли коли прийти до такого заключеня, що все-мудрий Сотворитель хоче вічно мучити кого із Своїх сотворінь! Яка була би ціль сих мук? Чи се принесло би яке добро? Чи се причинилоб ся до слави Бога?

⁷²Жадне Боже сотворіне не могло би вічно мучити ся без Божої волі! Розумний, милосердний Бог не міг би мучити-катувати свого сотворіня. Сотворитель, котрий запровадив би систему вічних мук, був би найгіршого рода сатаною, а не розумним Богом. Чоловік є несовершений, а однак має в собі трохи любови. Бог є совершений. Він є любов. Чоловік або дитина не буде мучити свого коня, або свого пса, або своєї кітки.

⁷³Припустім, що маємо пса, що встїк ся і став кусати кожного, що йому навинув ся. Його мусить ся убити. Ми ніколи не будемо мучити бідне сотворїне, кладучи його на повільний огонь. Убємо його в спосіб найлекший, аби не мучив ся. Чому ж чоловік так ділає? Позаяк його чувство справедливости і любови не позволяє йому поступати инакше. Чоловік не має тільки любови, що Бог. Все що лиш Бог ділає для чоловіка, ділає для його добра.

⁷⁴Наука о вічних муках в пеклі є нерозумна, позаяк ніхто не може вічно мучити ся, хибя що є вічно притомний або свідомий себе; а св. Писмо повисше наведене показує, що умерші не знають, ні не відчувають нічого. Далше, не може бути вічних мук для душі, хибя би та душа була нестертельна, недаючись знищити; а св. Писмо, повисше наведене і багато иньших місць в св. Писмі, відносячі ся до того предмету, показують, що чоловік не є нестертєльний, що нікому не дана нестертєльність з виїмкою тих, що *отримують* її в нагороду за добрі діла і будуть спів-наслідниками з Христом в Його славнім царстві. Звітси легко пізнати, що ся наука є диявольська; і обі ті науки о вродженій нестертєльности і вічних муках мусять стояти разом або разом упасти. А що вони обі є фальшиві, то і обі мусять упасти.

⁷⁵Наука о вічних муках є *несправедлива*, позаяк Бог є справедливий. Справедливість є підставою Його престолу. Бог виразно сказав чоловікови, що если *згрішить, умре*. Если отже Він післав його на вічні муки-тортури, тоді Він побільшив кару, скоро чоловік переступив Його закон; а се противить ся кожній zasadі справедливости. Всі діти Адамові прийшли на світ не-совершенні. „Щоб хто робив благостиню [добре] нема

ні одного.”⁷⁵ (Псалма 14:3) Кожде дитя родить ся несовершенне. Булоб се дуже несправедливим для Бога дозволити чоловікови народити ся в услівях (котрі від него незалежать) над котрими він немає жадної влади і опісля, позаяк він не міг бути совершенно послушний, вкинути його на вічні муки або тортури. Людське чувство справедливости вздригає ся на саму гадку мученя якого будь сотворіня. Справедливість, яку чоловік має, се прикмета Богом дана. Чим більше чоловік стаєсь подібний Богу, тим більше є він справедливий. Ми мусимо однак знати, що Бог поступає справедливо з всіма своїми сотворінями.

⁷⁶Наука о вічних муках не має прикмети любови. Кождий добрий отець любить свої діти а діти люблять свого отця. Мама любить діти а діти люблять матір. Коли діти не слухають, отець-мати мусить їх укарати; а часами возме прута. Але жаден люблячий отець ані на хвилю не думає мучити свою дитину. Справедлива кара є всегда на те, аби з неї був добрий успіх і де родичі мусять карати свої діти, ділають се, позаяк люблять їх. Апостол Павло розбираючи кару, якою нас карають земські родичі а якою Бог, так каже: „Ми мали батьків, карателів тіла нашого, тай поважали їх, то не геть більше коритись нам Отцю духів і будемо жити? Ті бо на мало днів, як самі знали карали нас; а Сей на користь нашу, щоб ми були спільниками святости Його.” — до Жидів 12:9, 10.

⁷⁷Лиш злий дух схоче мучити кого будь, такий що любить темноту і злі діла.

⁷⁸Наш Бог є сама любов. (1 Йоана 4:16) „Бог є світло і ніякої у Ньому темряви нема.” (1 Йоана 1:5) Все, що Бог ділає, є добре. Бог сотворив першого чоло-

віка Адама і наділив його силою передавати жите своєму потомству. Весь людський рід се діти Адама. Лишень за Божим дозволом могли сі діти існувати. Адам був сином Бога а весь людський рід походить від Адама; і в той спосіб всі вони належать до Бога.

⁷⁹Ніхто з дітей Адама не прийшов на світ совершенним. Деякі прийшли серед дуже зіпсутих обставин. Божа любов зглядом людського роду є так велика, що Він постарав ся о викуп і о остаточне благословенство для всіх; а се зовсім не відповідало би Божій прикметі любови приготувити тортури для кого будь з сотворінь. Наука о вічних муках є пятном на великім і милім імени Бога, і сатана є відповідний за се. Але Бог покаже в своїм часі, що Він є любов; і що ціле поступоване Його з людьми є для їх добра.

⁸⁰Науку о вічних муках не потверджує ні єдине місце в св. Писмі. Є там деякі місця, написані в образних зворотах (словах), приповістках і в темних вираженнях, котрі одначе представляють иньшу велику правду, але ніколи не вказують неначе вони говорили о вічних тортурах або муках, призначених для людського роду. Ті місця св. Писма розбирає ся де інде. Обєм сеї книжки не дозволяє розбирати їх тут. Ми возьмо під розвагу лишень ясні вискази св. Писма.

⁸¹Всі книги св. Писма поучають, що злі люди будуть укарані, але кара не означає мук. Є велика різниця між вічною карою а вічними тортурами або муками. Вічна кара, є кара, що вічно триває. Вічні муки або тортури означають, що муки або тортури будуть без кінця і той, що там дістав би ся, мав би мучити ся свідомо через цілий час — вічно. Закони краю карають злого чоловіка, що переступив закон і кара є довша або

коротша, залежить, чи він поповнив більший чи менший злочин. Хто краде бохонець хліба, переступає закон і може бути укараний вязницею від одного дня до місяця. Хто підпалює дім свого сусіда, буде караний вязницею і кара може тревати кілька літ. Другий відбирає жите своєму сусідові і карою для него буде смерть. Нема нігде такого права в жадній державі на землі, щоб дозволяло тортурувати або мучити того, що переступив закон. Злодія, що вкрав хліб, укарає ся коротко; того, що спалив дім сусіда, чикає довша кара, а того, що навмисне убив свого сусіда, чикає повна кара, яку знає закон, се є смерть і се є кара треваюча; бо життя вже не може більше собі сам привернути ніколи. Смерть є найвисша кара, яку закон накладає. Се є також найбільша кара, якою Господь Бог карає. Жите є найдорозша річ для кожного сотворіня, а відобрати когось жите, булоб завдати йому найбільшу кару, яку лишень мож. Длятого вічна або вічно-треваюча смерть, без надії на воскресенє, булаб вічно-треваючою карою. Але се не буде вічна свідома мука або тортури. Бог виразно заявив: „Кара за гріх смерть” (Римлян 6:23), а не вічні муки або тортури.

⁸²Назначивши раз кару, Бог опісля не міг її змінити, позаяк Бог не міг бути непослідовний; Він не може собі перечити. (2 Тимотея 2:13) Через непослух одного чоловіка прийшов гріх на світ і смерть як вислід гріха; так смерть стала ся карою для цілого роду людського. (Римлян 5:12) І буде се так тривати аж до часу Богом назначеного, коли збудить їх із смерти і подасть всім спосібність життя. О тім поговоримо пізнійше. „Господь хоронить всіх, що люблять Його, а беззаконних погубить.” (Псальма 145:20) Апостол виразно

говорить, що всіх безбожників чикає вічна погибель або знищення. — 2 Солунян 1:9.

⁸³А чи злі йдуть до пекла?

⁸⁴Се правда, що всі, що померли від Адама аж до нині, всі пішли до „пекла.” Але „пекло” не означає місця вічних мук або тортур. Де небудь слово „пекло”, „ад” приходить в св. Писмі, воно означає стан смертний. „Пекло-ад” не є місце, але усліве або стан. Ті що йдуть в могилу, не мають свідомости себе; вони пішли в стан смертний. Їх тіло тліє і переміняє ся в землю. Слово „пекло” переведене з Єврейського слова „шеол”, як се уживає ся в старім завіті. Те саме слово переведено в українській мові багато разів „гріб” а також „пропасть.” В новім завіті те саме слово „пекло” переведене з грецького „гадес”, і подібно як „шеол” означає „гріб”, стан смертний, могилу.

⁸⁵Наведемо кілька примірів із св. Писма на доказ, що „пекло” означає стан смерти. Йов був праведний і богобоязливий чоловік, що старав ся бути послухним Богу. Він стратив все, що лиш мав і його сусіди стали насміхати ся з його терпіння. І серед того Йов молив, аби Бог дозволив йому зійти до пекла, кажучи: „О, колиб Ти та сховав мене в преісподній [ад, шеол, — гріб], і там держав мене аж покіль гнів твій перейде.” (Йов 14:13) Він просив, аби його заховав в гробі аж до воскресення, надіючись на Божу обітницю, що колись мертві вийдуть з гробів. І тоді каже: „Та хоч би й дожидав в надії, то всеж таки глибокий гріб — домівка моя; в темряві постелю я постіль собі.” „Ляже спокійно зо мною в порох.” (Йова 17:13, 16) Тут описує він гріб як стан темряви, де нема ні знання, ні мудрости, ні ради. Знов говорить: „Честь його дітям чи ні, він того не знає, пони-

жені вони — йому те байдуже.” (Йова 14:21) Чому? Бо ті, що є в пеклі, в аді, в могилі, в гробі, в стані смертнім не знають нічогісінько. Вони не існують, чекають на воскресенє.

⁸⁶Якового найлюбійшого сина, Йосифа, продали рідні братя до Єгипту. Аби закрити себе, взяли одіж Йосифа і змочили в крові вівці і принесли до Якова і сказали: Твій син, Йосиф, не жив, дикий звір пожер його. В тім горю отець закликав: „Пійду до сина мого сумуючи на той світ у землю [до аду, шеол, — гробу].” (1 Мойсея 37:35) Яков був праведний чоловік перед Богом, бо так Апостол Павло о нім каже. (До Жидів 11:9, 39) Яков хотів тим сказати, що піjde до гробу, до стану смерти, сумуючи за своїм любим сином.

⁸⁷Бенямин був наймолодший син Якова. Коли стратив Йосифа цілим своїм серцем приляг тепер до Бенямина. Його старші сини приступили до него і просили, аби позволив наймолодшому свому синові йти разом з ними до Єгипту купити хліба. Їх отець Яков супротивив ся сему, і каже: „Не піjde син мій з вами; бо його брат умер, а сей один остав ся. Як станеть ся йому пригода в дорозі, в яку йдете, так зведете смутком мій сивий волос в землю, на тамтой світ [до аду, шеол, — до гробу].” (1 Мойсея 42:38) Ми знаємо, що „пекло”, ад, тут описане не могло бути місцем огню і сірки, бо сивий волос Якова не довго би там оставав. Що він думав дійсно, було се, що він старий, сивоволосий чоловік зійшов би перед часом в могилу від смутку, если би я-кесь нещастє постигло його найдорозшого сина.

⁸⁸Ісус Христос прийшов на землю, жив і умер і був похоронений і написано о Нім що Він зійшов до пекла. „Ти не оставиш душі моєї в підземній пропасти [в аді,

шеол, — гробі].” (Псалма 16:10) Єслиб пекло було місце безконечних мук і Ісус Христос пійшов там, він не був би міг звідтам видістати ся. Факт, що Ісус не-лишив ся в пеклі, доказує ясно, що пекло не є місце вічних мук.

⁸⁹Єгова-Бог заложив правдиву релігію на землі на се, аби віддавати Йому честь і прославляти Його ім'я. Сатана заложив фальшиву релігію, аби бути рівним Всевишньому. Бог заключив завіт або угоду з народом Ізраїльським і приказав жити осібно і не стикати ся з поганськими народами, що довкола них. Сатана заложив фальшиву релігію між поганами і навчив їх віддавати честь образам, статуям і другим річам, осібним від Бога. Ті погани, ідоло-поклонці побудували жертівник в долині Гіннона, аби приносити жертви своїм божкам. Євреї забули на свій завіт-угоду з Богом і стали віддавати честь Баалови, одному з божків сатани. В своїх практиках релігійних приносили в жертву Баалови свої маленькі діти і кидали в огонь. З того повстала наука о муках в огні. Так про се говорить Господь: „І построїли висоти Баалови, щоб свої сини приносити Баалови на всепалене, а сього я не заповідав і не заводив, ба й на думку воно мені не приходило.” (Еремія 19:5) На другім місци говорить Господь так: „Вони позаводили висоти Баалови в долині синів Енномових, щоб переводити через огонь сини свої і дочки свої в честь Молохови, чого я не приказував їм, та що мені і на думку не приходило, щоб вони коїли таку гидоту та Юду до гріха приводили.” (Еремія 32:35) Бо що посвячують погане, бісам посвячують, а не Богови. (1 Коринтян 10:20) Ся фальшива або диявольська релігія, запроваджена між зіпсутими людьми сього світа, була

другим средством, якого ужив сатана, аби засліпити розум людей, аби не пізнали правдивої науки о Божім плані.

⁹⁰Виконуючи Божу справедливість Єгова-Бог ніколи не послугує ся муками або тортурами. Противно Він називає таку науку поганею в Його очах. Божа справедливість, коли виконана, нищить злочинників; для того се, що є вічно знищене, є вічно укаране. Св. Писмо potwierджує се: „Бо лиходії будуть знищені; хто-ж надіється на Господа наслідить землю. Тільки ще трохи і не буде беззаконника; і споглянеш на місце його, та й нема його. . . . Бо погинуть беззаконники і вороги Господа як товсті ягнята; вони никнуть, никнуть вони як дим. Бо благословенні його унаслідують землю, а прокляті його будуть винищені. . . . Бо Господь любить правду і не покине преподобних; по віки сохранив їх а знищить рід беззаконних. . . . Дожидай Господа і пильнуй дороги його, і Він удостоїть тебе мати землю. Коли будуть знищені беззаконники, побачиш її. . . . Переступники ж будуть знищені всі до одного, буде загорожена будучність беззаконним людям.” — Псалма 37:9, 10, 20, 22, 28, 34, 38.

⁹¹Наука о вічних муках є збезчещенням Божого характеру. Се є пляма на його святім імені. Головна ціль чоловіка є прославляти Бога. Для того се є наша головна ціль і обов'язок усунути в деяких те хибне поняття про Бога-Єгову і допомогти їм пізнати, що Бог є сама любов. Зрозуміне його плану показує, що все, що Він ділає, з любови ділає. Не скорше засудив Він чоловіка на смерть, як почав відкривати Свій план, що до його викупу і остаточного його увільнення. Чим яснійше бачимо і розуміємо ці великі правди, тим більше радуємося

з Божої прикмети справедливості і з Його зарядження відкрити її всім людям.

Яка Божа прикмета є згадана як підстава Божого престолу? ¶ 39.

Яка Божа прикмета обдумала Божий план? ¶ 39.

Чи потрібно, аби Божі прикмети ділали згідно з собою? ¶ 39.

Чи Боже право є незмінне? ¶ 39.

Як ділає на ум Божих сотворінь незмінність Його права? ¶ 39.

Що мусить слідувати по порушенню Божого права? ¶ 39.

Яка є головна засада Божої справедливості? ¶ 39.

Як впливає оказане Божої справедливості на імя і честь Божу? ¶ 39.

Чи було се потрібним, аби Божа справедливість була видна в тій цілі, аби любов Божа в повноті оказала ся? а коли так, то чому? ¶ 39.

В чім лежить головна річ, аби властиво оцінити доброту і любов Божу? ¶ 39.

Чому Бог не є ніколи несправедливий або нелюдський? ¶ 39.

Чи Бог помиляє ся? ¶ 39.

В якій цілі уживає Він Своєї сили ¶ 39.

Що представляє друга струна на гарфі Божій? ¶ 40.

Поясни, що означає „добро” а що „зло”? ¶ 41 .

Коли зло стало ділати? ¶ 41.

Чи Бог силував Адама робити або не робити певних річей? ¶ 41.

Яку кару назначив Бог за порушене Його права? ¶ 41.

Чому і хто звів Еву, аби порушила право або закон? ¶ 41.

Чому Адам порушив право Боже? або закон Божий? ¶ 41.

До кого властиво належить пановане над всім? ¶ 42.

Яке пановане дав Бог чоловікови? ¶ 42.

Чому Люцифер скусив Еву до гріха? ¶ 42.

Що думав Люцифер? ¶ 42.

Що було причиною упадку Люцифера? ¶ 43.

Як була оказана Божя справедливість що до Люцифера? ¶ 43.

Під якими іменами є знаний Люцифер від упадку? Подай значіне кожного імени. ¶ 43.

Опиши, як диявол намовив Еву преступити закон Божий. ¶ 44.

Що Ева відповіла дияволу на його підступ, аби вона зломала закон Божий? ¶ 44.

Хто сказав правду, Бог чи сатана відносно до наслідку учинку Еви? ¶ 44.

Чи се, що сатана ошукав Еву, могло в який небудь спосіб змінити правну кару? ¶ 45.

Що зробили Адам і Ева потім, як переступили закон Божий? ¶ 46.

Що зділав з ними Єгова, і чому? ¶ 46.

Подай подробиці засуду або вироку, який Бог проголосив проти Адама і Еви. ¶ 46.

Який був наслідок вироку виреченого проти чоловіка? ¶ 47.

Як ще довго жив Адам потім, як був засуджений на смерть? ¶ 47.

Як Бог виконав засуд на чоловіка? ¶ 47.

Чи Адам був би вмер, якби був позістав в раю? ¶ 47.

Чому родичі карають свої діти? ¶ 48.

Если би дитина була все послужна, чи потреба би її карати? ¶ 48.

Яка найважніша причина, що Бог позваляє чоловікові відчувати наслідки злого? ¶ 48.

Чим Бог руководить ся у всіх своїх ділах? ¶ 49.

До котрої струни можна прирівнати оказане Божою справедливості? і чому? ¶ 50.

Що представляє терпіне Йова відносно до гарфи? ¶ 51.

Як могли Адам і Ева приложити до себе слова Йова? ¶ 51.

Чи рід людський оцінив коли оказане Божої справедливості? і чому ні? ¶ 51.

Чому християнин може оцінити оказане Божої справедливості як одну із струн на Гарфі Божій? ¶ 51.

Кого представляв Арон, як священик, коли приносив жертву? ¶ 52.

Чому досвід Арона і його синів учить Християн не сумувати з причини оказаної Божої справедливості? ¶ 52.

Коли християнин розуміє Божий плян, що він каже? ¶ 52.

Що Бог засудив на смерть. душу чи тіло? ¶ 53.

Єслиби душа чоловіка була не смертельна, як можна би її осмертити? ¶ 53.

Чи се важна річ для нас означити наперед назву або ім'я, заким станемо уживати тих слів в розбираню св. Писма? ¶ 54.

Поясни, що се є не смертelnість? ¶ 55.

Поясни, що є душа. ¶ 55. Подай докладно, як св. Писмо говорить о сотвореню душі. ¶ 55.

Подай ілюстрацію душі. ¶ 56.

Чи чоловік має душу? ¶ 58.

Які сотворіння окрім чоловіка суть душами? ¶ 58.

Чи є яка ріжниця в смерті душ? ¶ 58.

Подай місце з св. Писма, аби показати, що душа не є не смертельна? ¶ 59.

Хто дав початок: „не смертельна душа”? ¶ 60.

Коли і хто сказав першу брехню? ¶ 60.

Як сатана осліпив людей? і яка була його ціль в сім? ¶ 60.

Що є підставою всіх ложних наук? ¶ 60.

Єслиби душі були не смертelnі, то чи Бог міг би знищити упертого грішника? ¶ 61.

Хто має не смертelnість? ¶ 61.

Кому обіцяв не смертelnість як нагороду? ¶ 61.

Подай докази з св. Писма, чому люди не мають вродженої не смертelnости. ¶ 61.

Якої ще другої фальшивої науки ужив сатана, аби ошукати людей? ¶ 62.

Чи мертві мають яку свідомість по смерті? ¶ 62.

Чи мертві пам'ятають? чи прославляють Бога? ¶ 63.

Чи мертві віддихають, думають або відчують?
¶ 64.

Подай примір показуючий, що мертві не відчують.
¶ 64.

Чи мертві мають знане або мудрість? чи можуть любити або ненавидіти? ¶ 65.

Докажи з св. Писма, що смерть означає знищене і опиши, що є знищене. ¶¶ 66, 67.

Чому часами говорить ся о смерті, як о сні? На доказ подай св. Писмо. ¶¶ 68, 69.

Як подіلالа на мнoвих наука о вічних муках? ¶ 70.

Хто відповідає за науку о вічних муках? ¶ 70.

Подай чотири причини, чому вічні муки не можуть бути правдиві. ¶ 70.

Чи вічні муки принесуть яке добро? Чи вони причиняють ся до слави Божої? ¶ 71.

Чи може яке сотворіне бути вічно мученим проти волі Божої? ¶ 72.

Чи розумний Бог може тортурувати яке сотворіне?
¶ 72.

Чому чоловік здорового розуму не буде мучити свої дитини або свого пса? ¶ 73.

Чому наука о вічних муках є нерозумна? ¶ 74.

Чому наука о вічних муках є несправедлива? ¶ 75.

Чому наука о вічних муках не має любови?
¶ ¶ 76-79.

Яка є різниця між вічною мукою а вічною карою?
¶ 81.

Яку найтяжшу кару накладаєся, за зломане людського права? ¶ 81.

Яка є найтяжша кара, яку Бог накладає за порушення свого права? ¶ 81.

Чи Бог міг змінити кару за порушене свого права, коли кара була вже раз установлена а право порушене? если ні, то чому? ¶ 82.

Чи злі йдуть до пекла? ¶ 84.

Що означає українське слово пекло? і з якого воно слова переведене? ¶ 84.

Що говорить Йов о „пеклі” або „аді”? ¶ 85.

Чи хто є свідомий себе, коли є в пеклі або аді? ¶ 85.

Що думав Яков, коли говорив, що йде до пекла? кого сподівав ся там застати? ¶ 86.

Если, пекло означає місце мук в огни, як міг Яков заховати там свій сивий волос? ¶ 87.

Ісус зійшов до пекла, як св. Писмо потверджує. Если пекло є місце вічних мук, як міг Ісус звідтам відстати ся? ¶ 88.

Яку релігію заложив Бог на землі? ¶ 89.

Яку релігію заложив сатана на землі? ¶ 89.

Що говорить Слово Бже о паленю дітей в огни на жертву Баалови? ¶ 89.

Кому жертвували погани свої діти? ¶ 89.

Яка була ціль сатани в заведеню фальшивої релігії? ¶ 89.

Яку кару назначив Бог для упертих грішників? Наведи св. Писмо. ¶ 90.

Який є обовязок чоловіка зглядом Бога і зглядом свого ближнього, що до сеї науки о вічних муках? ¶ 91.

Яке вражінє викликає в нас правдиве пізнанє оказаня Бжеї справедливости? ¶ 91.

ГОЛОВА IV

СТРУНА 3 : ОБІТНИЦЯ АВРААМОВА

ПО якимсь часі як Адам і Ева були прогнані з раю, мали вони діти, котрі, вирісши до мужеського віку, мали також діти. Каїн взяв собі за жінку свою сестру. В той спосіб розростались поступенно люди на землі. Вони переходили з місця на місце, збираючи хліб в поті чола. Одні з тих дітей були добрі, а другі злі. Бог оказував свою ласку добрим, як се Він звичайно добрих благословить. Сатана став виливати свій злий вплив на людей і майже всіх їх наклонив до злого.

⁹³Ноя був добрий чоловік і він і його родина служили вірно Господу Богу. Шістнайцять соток літ з верхом упило від часу вигнання перших родичів з раю і за той час люди дуже зіпсували ся; було повно ледарства на землі. Бог постановив вигубити всіх грішників з лиця землі; длятого Він розказав Нойови постройти ковчег і взяти до него свою родину. Коли то учинив, найшов на землю великий потоп і вигубив всі сотворіня з виїмкою тих, що були в кораблі. По потопі було на землі вісім осіб. (1 Мойсея 7:21-23; 1 Петра 3:20) Ноя і його сини приводили на світ діти і люди знов множили ся. Між ними були одні добрі а одні злі. Між тими, що старали ся виповняти волю Божу був чоловік на імя Аврам, котрого імя опісля Бог змінив на Авраам. Св. Писмо називає його приятелем Божим. Імя жені Авараама було Сара.

⁹⁴Коли Авраамови було 75 літ, сказав до него Бог-Єгова: „Зійди з землі твоєї і від роду твого і з дому отця

твого у ту землю, що тобі покажу. І зроблю тебе народом великим, і благословлю тебе і звеличу ім'я твоє і будеш благословен. І благословлю благословлячих тебе а кленучих тебе проклену. І благословлять ся в тобі всі племена землі." (1 Мойсея 12:1-3) Авраам з своєю женою і з другими опустив Гаран і пустив ся в дорогу до краю Банаан. Коли прийшли до місця званого Сихем явив ся йому Бог і сказав: „Потомству твоєму дам сю землю." Авраам збудовав там жертівник і від сего часу се місце стало звати ся Бетель, що означає дім Божий. Опісля Авраам мешкав на рівнині Мамре, що є зараз повисше теперішнього Геброн в полудневій часті Палестини. Перебуваючи ту, Бог заключив з ним умову чи там завіт, кажучи: „Потомству твому дам землю сю від ріки Єгипецької до ріки великої Евфрата." — 1 Мойсея 15:18.

⁹⁵Потім, коли Авраамови було 99 літ, явив ся йому Бог і сказав: „Вчиню заповіт [се є умову] мій між мною і тобою і намножу тобі потомків безліч . . . і будеш отцем многих народів. І дам тобі і потомству твому по тобі землю, що в ній тепер чужинцем єси, всю землю на віковічну державу; і буду їх Богом." (1 Мойсея 17:2, 4, 8) Трохи пізніше, коли Авраам сидів в порозі свого шатра, котре розбив на рівнині Мамре, стало перед ним трох чоловіка, післанці від Бога. На рівнині Мамре недалеко Геброн, стоїть до нині старезний дуб. Має майже трийцять стіп в обводі. Кажуть, що се дуб Авраама, під котрим він розбив своє шатро в тім часі, коли явили ся йому святі післанці. Розуміє ся, ми не можемо вірити, аби се було правдою, бо дуб не міг би так довго жити. Се лиш цікаво знати, бо сей старезний дуб стоїть майже на тім місці, де Авраам

мав мешкати в своїм шатрі. Ту як раз Авраам зготував гостину своїм чесним гостям; і „він стояв коло них під деревом, а вони їли.” На тім місци сказав Авраамови післанець Божий, що він і його жена Сара будуть мали сина. — 1 Мойсея 18:1-14.

²⁶В своїм часі Авраамови і Сарі народився син і дали йому імя Ізаак. (1 Мойсея 21:1-3) Опісля, коли син Ізаак виріс, Єгова-Бог виставив Авраама на велику пробу; а тим учинком дав образ, що представляв викуплене людського роду. Се описує двацять друга глава, перша книга Мойсея. Бог сказав до Авраама: „Возми сина твого, єдинородного твого, що його возлюбив єси, Ізаака та йди в Морія землю, тай принеси його там у всепалене [жертву] на одній горі, що тобі скажу.” (1 Мойсея 22:2) Цікаво се знати, що гора Морія є в середині мурів теперішнього міста Єрусалиму. На тім місци стояла святиня Соломона і кажуть, що там само Авраам стрів Мелхиседека. На тім отже місци розказано Авраамови принести жертву і там жертвовав свого сина Ізаака.

²⁷Заостмотрившись в дерево Авраам з сином і з слугами пустився в тридневну дорогу із рівнини Мамре до Морія; і прибувши там він сейчас приготував все під всепалене. Ізаак не знав, що отець хоче його принести в жертву і сказав до отця: „Ось огонь і дерево, а деж вівця на всепаленне? А Авраам каже: Бог обмислить собі ягня на всепаленне.” Тоді Авраам розповів своєму синові, що він має бути тою жертвою. І зв'язав Ізаака і положив його на жертівник і простяг свою руку і взяв ніж, щоб заколотим ним свого сина. Се було великою пробою для віри Авраама. Ізаак був його самотнім си-

ном і він його дуже любив; але Єгова-Бог розказав йому принести його в жертву (всепалене) і позаяк він любив Бога, пустив ся в дорогу, аби виконати розказ Божий. Як підніс він свою руку, аби завдати смертельний удар своєму самотньому кожному синуви „аж озветь ся ангел Господень і рече: Аврааме! Не возложи руки твоєї на хлопця і нічогосінько не чини йому, тепер бо знав я, що боїш ся ти Бога і не пощадив єси сина твого возлюбленого мене ради.” Коли Авраам поглянув, побачив, що баран завяз в гущавині недалеко і він взяв барана і приніс його в жертву всепалення.

⁹⁸Тоді „ангел Господень вдруге закликав до Авраама глаголючи: Мною самим клявсь я — се Господнє слово — за те, що вчинив єси таку річ і не пощадив єси сина свого возлюбленого мене ради. Велико благословлю тебе і намножу рід твій як зорі небесні і як пісок узкрай моря і внаслідок потомство твоє царини ворогів своїх. І благословлять ся в потомстві твоєму всі народи землі, тим що послухав єси голосу мого.” — 1 Мойсея 22:15-18.

⁹⁹В сім пречуднім малюнку Авраам представляв Єгову-Бога, підчас коли Ізаак був образом Ісуса, возлюбленого Сина Божого. Авраам, жертвуючи свого кожного сина на жертвенику, представляв, як то Бог в своїм властивім часі принесе свого єдиного возлюбленого Сина в велику жертву, аби людський рід міг бути відкуплений від смерті і міг мати спосібність життя. Авраам, розуміє ся не міг, і не розумів ціли Божої через се, що Бог її йому не відкрив; але він знав, що Бог заключив тут з ним завіт або угоду і звязав або ствердив її своєю присягою; і що задля тих двох певних і не-

змінних річей, а се Його слова і Його присяги, Бог виконає свій завіт або контракт в своїм властивім часі і що задля сего завіту або угоди зійде благословенство на всі народи землі.

¹⁰⁰Слово завіт означає умову або контракт; се є поважний спосіб вираження угоди, умови або контракту поміж двома особами або сторонами, а головнo з тої сторони, котра обіцяє сповнити якусь річ. Завіт або угода або контракт у Бога є річ свята і незмінна, бо Бог не змінє, що раз сказав. (Малахія 3:6) Коли обіцяв, то і сповнить. (До Жидів 6:18) Звичайно в контракті мусять виступати дві сторони або особи. Може бути більше. Коли лиш одна сторона або особа з'обовязана зробити певну річ, такий контракт називає ся **однобічний** або **одно-сторонний**; а коли обі сторони або особи з'обовязані сповнити певні річи, тоді контракт-угода називає ся **двобічний** або **дво-сторонний**.

¹⁰¹Треба завважати, що сей завіт, звязаний присягою, який Бог учинив з Авраамом, не заключав в собі жадних умовій або обмежень, але був тільки обітницею зі сторони Бога, звязаний Його присягою, і для того дійсно називає ся **однобічний** або **одно-сторонний** завіт або контракт; а то задля сего, що цілею Божою було і є виконати свій плян, се є благословити весь рід людський без взгляду на се, хто що може робити або ні. Він не потребував додавати жадних умовій до завіту або контракту. Він лишень проголосив свій милосердний, добродчинний намір зглядом людського роду. Завіт навіть не говорить, що благословенство для людей прийде під услівем, що Авраам сповнить певну річ, або що люди будуть шукати його. Завіт не говорить, що кождий чоловік буде благословенний вічним житєм, але

каже, що всі народи землі будуть благословенні, се є, що кождий чоловік в властивім часі, назначенім Богом, мусить мати повну відповідну спосібність на вічне життя. Се, далше означає, що в властивім, Богом данім часі буде дане кождому чоловікови знанє або відомість в тій ціли, аби кождий міг скористати з даної спосібности до життя. Се далше означає, що кождому чоловікови буде дана допомога, аби міг скористати з сеї благословенної спосібности, і кождий, що докаже свій послух і вірність в часі сеї проби, яка прийде, отримає вічне життя.

Як залюдняла ся первісно земля? ¶ 92.

Где взяв Каїн жену? ¶ 92.

Кому оказує Бог свою ласку? ¶ 92.

Який вплив мав диявол на людей? ¶ 92.

Яким чоловіком був Ноя? і кому він служив? ¶ 93.

Чому Бог розказав Нойови будувати корабель? ¶ 93.

Кілько людей спасло ся від потопу? і хто такий? ¶ 93.

Як залюдняла ся земля по потопі? ¶ 93.

Кого називає св. Писмо приятелем Божим? і як на ім'я було його жєні? ¶ 94.

Кілько мав літ Авраам, як говорив до него Бог? і що сказав? ¶ 94.

Який край був вітчиною Авраамови? і до якого краю мусів він йти, аби послухати розказу Божого? ¶ 94.

На яких місцях спочивав Авраам в Канаані, о яких св. Писмо особливо згадує? ¶ 94.

Що обіцяв Бог учинити Авраамови в Бетель? а яку обітницю зробив, коли Авраам перебував на рівнині Мамре? ¶ 94.

Опиши місце, де перебував Авраам, коли Бог обіцяв йому дати сина. Наведи св. Писмо. ¶ 95.

Кілько синів мав Авраам від своєї жєни Сари? Докажи св. Писмом. ¶ 96.

На яку особливу пробу виставив Бог Авраама зі згляду на його сина Ізаака? ¶ 96.

Опиши подрібно жертвоване Ізаака. ¶ 97.

Повтори обітницю Божу дану Авраамови в часі жертвоування Ізаака. ¶ 98.

Кого представляв Авраам в тій жертві? а образом кого був Ізаак? ¶ 99.

Що представляла жертва Ізаака? ¶ 99.

Чи Авраам розумів в повні значіне обітниці Божої? ¶ 99.

Що значить слово „завіт”? ¶ 100.

За які уважає Бог свої завіти? Докажи св. Писмом. ¶ 100.

Кілько потреба сторін, аби зробити завіт? ¶ 100.

Коли лишень одна сторона є з'обовязана до чогось, як називає ся такий завіт? ¶ 100.

Коли обі сторони є з'обовязані щось зробити, як називаємо такий контракт? ¶ 100.

Чому завіт Божий з Авраамом був одно-сторонний? ¶ 101.

В чім лежить головний зміст Божого завіту або обітниці? ¶ 101.

Кого в кінці обійме завіт Авраама? ¶ 101.

СТРУНА 4: РОЖДЕСТВО ІСУСА

III ОДОБАЛО ся Богови Єгови ужити мужів і невіст, аби змалювати або представити ними різні частини свого плану. Приміром Авраам є образом або представляє часом Бога; підчас коли Сара, його жена, була ужита, аби представляла завіт Бога з Авраамом, яким Він обіцяв привести на світ наслідок на благословення всіх народів землі. Сара була матерю свого єдиного сина Ізаака. Ізаак уживаний, аби представляв або був образом Ісуса, Сина Божого, Відкупителя світа. Агара мала сина від Авраама, і вона представляла завіт закону, який Бог учинив з Мойсеем, як посередником для дітей Ізраїля на горі Синай. Як Агара була невольницею, слугою Сарри, так само завіт закону був тим, що родив в неволю, бо він не приніс дійсного благословенства для Жидів; але був даний на се, аби поучити Жидів, що вони самі не в силі піднести себе до життя і показати їм, що конечно потребують відкупителя. По смерті своєї жени Сарри, Авраам оженив ся з Хиттурою і з нею мав багато дітей; а Хиттури ужито на се, аби представляла новий завіт, який Бог-Єгова учинить з Христом як Посередником людського роду, через котрого всі будуть мали спосібність досягнути життя вічне.

¹⁰³ Апостол Павло говорить о сих особах або образах, відносячих ся до завітів, як слідує: „Писано бо, що Авраам мав двох синів, одного від невольниці а одного від вільної. А, що був від невольниці, родив ся по тілу.

а що від вільної, по обітниці. Се, ж иносказання [образове представлення], є два завіти: один з гори Синай, що родить у неволю, котра є Агара. Бо Агара, се Синай гора в Арабії, прикладаєть ся до теперішнього Єрусалиму і служить з дітьми своїми. А вишній Єрусалим вільний; він мати всім нам. Писано бо, звеселись неплідна, що не роджаєш; гукай та покликуй, ти, що не мучилась; бо в одинокої багато дітей, більш ніж у сеї, що має чоловіка. Ми же, братя, по Ізааку, діти обітування [обітниці].” (До Галат 4:22-28) Ізаак є образом цілого Христа, голови і тіла — Ісус голова, церков члени тіла.

¹⁰⁴Знаємо, що завіт, який заключив Бог з Авраамом, говорив, що прийде потомство або насіне, котре буде благословити всі роди землі. Сим насінєм є Відкупитель, Ісус Христос, Спаситель світа; а через прийняте за синів до Божої родини, правдиві християни, церков, члени тіла Христового стали ся частию сего насіння. „І писане [св. Писмо] знаючи наперед, що Бог вірою оправдує поган, благовістило Авраамови: що в тобі благословлять ся всі народи. Авраамови же ви́речені [були] обітування [обітниці] і насінню його. Не сказано: І насінням, як про многі, а як про одно. І насінню твоему, що єсть Христос.” — До Галат 3:8, 16.

¹⁰⁵Заким обіцяне благословенство могло прийти для людей на землі, мусіло наперед прийти саме насіне, яке було приобіцяне. Для того Ізраїльтяне, або инакше звані Жиди, сподівали ся, що хтось з природних потомків Авраама буде їх царем і що через сего царя і його царство будуть благословити ся всі народи землі, отримуючи від них добродійства, які наперед будуть їм дані. Для того побожні Жиди дивили ся вперед, очікуючи з

великою нетерпеливістю, рождества того, що мав бути їх царем. Вони покладали свої надії на повторювану обітницю учинену Богом. Без сумніву деякі думали, що Ізаак, син Авраама, буде сим, через котрого мають прийти благословеньства. „По смерті Авраамовій благословив Бог Ізаака і поселився Ізаак при колодязі Бейир-Лахай-Рої.” (1 Мойсея 25:11) Коли Ізаакови було 60 літ народилося йому і його жені, Ревеці, два сини, близнюки, котрим дали імя Езав і Яков. — 1 Мойсея 25:26.

¹⁰⁶Тоді пішов Ізаак і замешкав в землі філистинській, і коли там перебував, Бог сказав до него: „Пробувай у тій землі і буду з тобою і благословлю тебе; тобі бо й насінню твому віддам усі ці землі, і поновлю клятву мою, що нею клявся Авраамови, отцеві твому. І намножу насінє твоє, як зорі небесні і віддам насінню твому всі оці землі, і благословлять ся через насінє твоє всі народи землі.” (1 Мойсея 26:3, 4) В сей спосіб обітницю, дану Авраамови, відновлено Ізаакови. Перед смертю Ізаак передав своє благословеньство своєму синові Яковови і Яков через се став ся на-

¹⁰⁷Звичаєм наслідства було, що первородний або найсхідником свого отця з тим і обітниць даних Авраамови. старший син був наслідником отцівського майна і других прав або користей, які приходили з тим майном, хіба задля якоїсь причини булаб виїмка з того звичаю або правила. Езав, уродившись на кілька хвиль скорше перед своїм братом Яковом, після обов'язуючого звичаю повинен бути наслідником обітниць, даних Авраамови, і наслідником свого отця. Для того його право з первенства, включалоб обітницю дану Авраамови. Але Господь виразно заявив, що в сім случаю мусить бути виїмок що до звичаю або правила, і що Яков має бути на-

слідником а не Езав. Коли мати знала, що приведе на світ двох синів і саме перед їх рождеством мати Ревека поспитала Господа що до сподіваних дітей і Господь сказав їй, що породить двох синів, та що старший буде служити молодшому. (1 Мойсея 25:22, 23) Се зовсім ясно показує, що наміром Божим було, аби Яков, що родився послідний, був наслідником і наступником Авраамової обітниці.

¹⁰⁸Сі два сини росли і стали мущинами. Езав став великим ловцем і любив жите поза домом; підчас коли Яков любив звичайне тихе жите домашнє. Езав показав, що не дбає про первєнство або право первородства, се є про обітницю Авраамову, хоч би воно до него належало, котре в дійсности не було його, бо Бог наперед призначив, що воно має належати до Якова. Езав дбав більше про себе самого, про вигоди теперішні, чим про щось такого, що могло прийти для него із сеї обітниці. Одного разу був він на ловах. До дому вернув голодний і знеможений. Застав, як Яков приготував миску вареної сочевиці. Коли занюхав страву, яку дуже любив, сказав до Якова: „Нагодуй мене вареним сим червоним, бо я знемігся.” А Яков сказав: „Продай мені зараз первєнство твоє.” Кажеж Езав: „Ох! мушу вмерти; про що ж мені се первєнство? І каже йому Яков: Клянись мені зараз і клявсь йому. І продав Езав Якови первєнство своє. Яков же дав Езавови хліба і варево сочевиці. Попоїв же і напивсь, і вставши пійшов геть. І зневажив Езав первєнство своє.” — 1 Мойсея 25:27-34.

¹⁰⁹Правдиве і дійсне право до первєнства належало тепер до Якова з сих двох розумних причин: 1) бо так Бог зарядив перед його народженєм, як сказано пови-

сше; і 2) бо він купив собі його від свого брата Езава в спосіб явної і чесної угоди купецької. Сі два братя не були вже дітьми в сім часі. Вони вже мали більше сорока літ (1 Мойсея 26:34), оба спосібні заключати угоду; і вони заключили контракт, котрий обов'язував їх обох.

¹¹⁰Не уважаючи на сі дві важні причини, задля котрих Яков був справедливо управнений до первенства, Езав робив старання позбавити його сего. Первенство заключало в собі право до особливого батьківського благословенства. Ізаак був старий і його очі притупились, так що не міг бачити; і знав, що день його смерти може бути близький. (1 Мойсея 27:1, 2) Він розказав своєму синові Езавови йти в поле і зловити оленя і принести його до него, аби він міг попоїсти і дати Езавови своє благословенство.

¹¹¹Св. Письмо не говорить ясно, чи Ізаак знав, що Бог розпорядив наперед, аби се первенство мало належати до Якова, як також не каже, чи він знав, що Езав продав його Яковови; для того ми можемо уневиннити старенького отця, коли думав, що се є його обов'язком наділити своїм благословенством свого сина Езава. Одначе мати Ревека, знаючи о обох сих причинах, чому Яков був управнений до первенства, як також що Езав не оцінив його і знаючи о його ворожих замислах позбавити свого брата Якова певних прав і благословенств полученных з первенством, порадила Якови, що має зробити, аби забезпечити себе правних і належних йому користей. Для того матір в сім случаю сповнила волю Божу. Вона робила, як кожда чесна людина повинна зробити, — старалася забезпечити права і певні користи для того, що був близьким і дорогий її серцю. Роз-

казала длятого Якови убити два малі козлята і принести їх перед неї, і вона приправила смачну потраву; а щоби сліпий отець не взбороняв їм виконати Божі наміри, та аби міг думати, що благословить Езава, мати Ребека прикріпила до рамен її сина Якова козлячі скірки і також положила скірки довкола шиї так, аби він виглядав косматий, як його брат Езав.

¹¹²Тоді Яков прийшов перед отця і подав йому їсти страву. Отець поціловав його і положив свою руку на него і дав Якови своє благословенство. Старий отець промовив тоді пророчими словами, правдоподібно під впливом Божим, кажучи своєму сину Якови: „Нехай тобі люде служать службу вірну, і перед тобою шию гнуть народи! Мусиш бути паном і над братом рідним, над усіма дітьми матери своєї. Проклят буде той, хто тебе проклинає і благословенний, хто благословляє!” — 1 Мойсея 27:29.

¹¹³Майже зараз вернувся Езав з поля і довідався, що Яков отримав батьківське благословення і що йому (Езавови) не подарилося виконати своїх намірів і поламати явну і чесну угоду, котру він учинив з Яковом, коли продавав своє первенство. Він зненавидів свого брата Якова і постановив його убити, скоро тільки його отець Ізаак умре.

¹¹⁴Се досить дивно, що багато християн осуджувало остро Якова і його матір Ребеку за їх сей учинок. Правдоподібно зачерез се, що вони не знали, що пише о сім св. Письмо. Учинок Якова в злуці з первенством не заслугує в нічім на нагану. Все, що відноситься до Езава, заслугує на нагану або осуд. Бог пізнійше показав, що Езав був образом або представляв людей на землі, що є християнами лиш з імени, але не правдиви-

ми і дійсними, котрі є лицемірами, а в дійсності переслідують правдивих християн; підчас коли Яков представляв правдивих послідователів Христа, котрих ложно описували і переслідували християне лиш з імени. Бог показав, що похваляє поступ Якова і його матери, Ребеки, та, що се була його ціль і бажання, аби Яков отримав благословенне плівуче з первенства. Яков показав, що він дуже прагне сего первенства, котре було лиш обітницею, підчас коли Езав злегковажив собі його. Ідучи за радою своєї матери Яков тепер втік перед гнівом Езава; і як він утікав, він ляг і заснув на місци, положенім на північ від теперішнього Єрусалиму і котре опісля назвав іменем Бетель, що означає дім Божий. Там він мав сон, в котрім Бог показав, що похваляє його і вирік благословенне на його.

¹¹⁵ „І прибуdivсь [прийшов] до одного врочища [місця], та й обночувавсь там, зайшло бо сонце. І взяв між каміннем каменя на тому врочищу [місци] та й положив його собі під голову, та ляг спати на місці тому. І бачив сон, і се драбину поставлено на землі, верховина ж [вершок] сягає до небес, і ангели Божі возходять і низходять по ній. Господь же стоїть на ній і рече: Я Господь Бог Авраамів,отця твого, і Бог Ізааків. Земля, що на ній лежиш, тобі оддам її і насінню твому. І буде насіне твоє, як пісок земний і розпросториш ся на захід сонця і на схід сонця, і на північ і на полудне, і благословлять ся в тобі всі коліна землі і у насінню твому. І се я з тобою і оберегати буду тебе на всякій дорозі, що нею пійдеш, і верну тебе в цю землю; бо не покину тебе, докіль сотворю все, що глаголав тобі.” — 1 Мойсея 28:11-15.

¹¹⁶Кого Бог хвалить і благословить, сего і всі другі повинні хвалити. Ми можемо тоді бути певними, що в своїм учинику був Яков без догани перед Богом. Се вказує, як то осторожно Бог Єгова хоронив свою обітницю і насінне, яке остаточно мало вийти з того, і через котре всі роди землі мали бути благословенні.

¹¹⁷Кілька літ пізніше Бог показав свою дальшу ласку Якови, змінюючи його імя з Якова на Ізраїль. Імя Ізраїль значить: *Він буде володіти як Бог*. „І рече йому Бог: Імя твоє не звати меть ся вже Яков, ні! Ізраїль буде імя твоє. І дав йому прізвіще Ізраїль. Рече ж йому Бог: Я Бог всемогутий. Бувай плодющий і намножуй ся. Народи і купа народів будуть із тебе, і царі з чересел твоїх вийдуть. І землю, що дав Авраамови і Ізаакови, тобі віддам і насінню твоєму, що по тобі дам землю сю.” (1 Мойсея 35:10-12) Відповідно до обітниці, даній в той час Якови, з него повинен вирости нарід або держава.

¹¹⁸Яков мав дванайцять синів. Від жени Леї народили ся йому сини: Рубен, Симеон, Левій, Юда, Іссахар і Зебулон; а від жени Рахелі, Йосиф і Бенямин. Його другі сини були Дан, Нефталій, Гад і Ассер. Якова жена Рахеля була ним найбільше люблена і вона була матерю його любого сина Йосифа. Коли Яков стратив Йосифа, цілим своїм серцем приляг він до Бенямина, другого сина від любої жени Рахелі. Св. Писмо вказує, що сі два сини представляють тих, що уродять ся на духовім степені [поземі], Йосиф будучи образом царської, небесної родини; підчас коли Бенямин представляв велику громаду або класу, що перейшла велике горе, що була уроджена на духовім степені, низшій, чим сі, що мають Божу природу.

¹¹⁹Послідні хвили свого життя перевів Яков в Єгипті з своєю родиною. Перед своєю смертю покликав він перед себе своїх синів, аби міг їм уділити свого послідного благословення. Від сего часу і дальше починаєся історія народу Ізраїльського, або держави Ізраїльської. Даючи благословення своїм ріжним синам, він так промовив до Юди: „Юда, левчук голодний; ситим будеш, синку і хижацтвом [грабіжею, війною] пійдеш в гору; левом опочинеш; Мов той лев ляжеш спати, страшен як левиця, хто зосмілиться збудити, сон його стрівожить? В Юди не похитнеться берло між коліними, докіль мир повстане в людях, чаєнне в народах.” [В єврейським тексті сказано: Докіль прийде Шільог, миротворець, на котрого народи очікують.] (1 Мойсея 49:9, 10) Ся пророча обітниця вказує рішучо, що з покоління Юди мусить вийти оден могучий князь, через котрого зійдуть благословення на людей. Слово „Шільог” є одною з назв, які прикладаєся до Князя Мира, Освободителя, Спасителя людського роду.

¹²⁰По смерті Якова його діти були знані як діти Ізраїля або Ізраїльтяне. Йосиф, що хлопцем проданий до Єгипту, виріс там і стався одним з найвисших князів по царю в Єгипті і мешкав там, маючи велику силу і славу, коли його отець Яков і прочі члени родини пересилилися до Єгипту. Доки жив Йосиф, з Ізраїльтянами обходилися добре. Але по смерті прийшов новий цар на трон єгипецький і став утискати і переслідувати Ізраїльтян. Бог підняв Мойсея і ужив його, аби увільнив Ізраїльтян з землі єгипецької і з під тяжкої руки царя Єгипту.

¹²¹Ми случайно зауважуємо, що тут є ще иньші образи, що представляють частини Божого плану. Єгипет

під панованем злого царя представляє теперішній людський рід, перебуваючий в темноті під панованем несправедливого сатани, що є „богом [князем] сего світа.” Ізраїльтяне в Єгипті представляють Божих людей, і сих, що остаточно схотять прийти до єдності з Богом; а знова Мойсей був образом великого Мессії, що має увільнити весь людський рід з неволі гріха і смерти.

¹²²Мойсей був Божим пророком і Бог говорив через него, уживаючи його як свого знаряду або післанця. Коли Господь увільнив дітей Ізраїля з Єгипту рукою Мойсея, Він промовляв через него, котрий пророкував Ізраїлеви, кажучи: „Пророка зміж вас, із браття твого, такого як я, Господь Бог твій поставить тобі; його маєте слухати.” (5 Мойсея 18:15; Діяння Ап. 3:22) Від сего часу і далше Ізраїльтяне споглядали і чекали на прихід великого пророка, священика і царя, що буде подібний Мойсееви, а якого Мойсей був лиш образом. Вони знали, що сей має прийти з дому Юди, бо так Бог приобіцяв. Давид був прямим потомком Юди. — Лука 3:31-34.

¹²³Від часу до часу Божі пророки пригадували ці слова і тим відсвіжували в умах Ізраїльтян надію, що Бог пришле їм могучого, через якого сповнить ся обітниця, дана Авраамови. Часово ся обітниця була ограничена лиш до дому Давида. Господь Бог так казав пророкови написати: „Кляв ся Господь Давидови правдою, не відступить Він від неї. З плоду тіла твого посаджу на твоїм престолі. Коли сини твої хоронити будуть заповіт мій і веління мої, котрих навчу їх, то й сини їх по всі часи сидіти будуть на твоїм престолі.” — Псальма 132:11, 12.

¹²⁴Давид сам був пророком Бога-Єгови і Господь говорив через него, вказуючи на наслідника обітниці Авраамової, що буде царем над Ізраїлем. „І став цар Давид на ноги свої і промовив: Послухайте мене, братя мої і народе мій! Було в мене на думці збудувати дім спокою для скрині завіту Господнього і підніжок під ноги Бога нашого. Я ж і наготував, що треба до будовання. Але Бог сказав мені: Не будуї дому для імени мого, бо ти людина войовнича і проливав кров. Одначе ж Господь, Бог Ізраїлів, вибрав мене з усього дому панотця мого, щоб бути мені царем над Ізраїлем по вік; Він бо вибрав Юду князем, а в Юдиному домі — дім панотця мого, а зпоміж синів панотця мого сподобив настановити мене царем над усім Ізраїлем. А зпоміж усіх моїх синів — багато синів дав мені Господь, — вибрав Він Соломона, сина мого, сидіти на престолі царства Господнього, над Ізраїлем. І сказав Він мені: Соломон, син твій, збудує дім мені і двори мої, бо я вибрав його собі за сина, а я буду йому отцем. І утверджу царство його на віки, *наколи він буде кріпко держатись заповідей моїх, та постанов моїх, як до сього дня.*” — 1 Паралипоменон 28:2-7.

¹²⁵Так далеко Боже слово ясно вказує, як на dokonаний факт, що великий наслідник або цар Ізраїльський, насінє, через котре буде Бог уділяти благословення, мусить йти через лінію Давида; і також, що воно прийде через Соломона, розуміє ся, наколи Соломон виповнить поставлені услівя. На всякий случай воно мусить йти через лінію Давида, і через його сина Соломона, з застереженням, що Соломон сповнить услівя. Наводимо слова на доказ: „Утверджу царство його на віки, *наколи він буде кріпко держатись заповідей моїх та постанов*

моїх, як до сього дня.” І тоді Давид сказав: „І ти, Соломоне, сину мій, знай Бога — отця твого, і служи Йому щирим серцем і всею душею, бо Господь вивідує всі серця і знає всі ворухення думок. Коли шукати будеш Його, то знайдеш Його, а коли покинеш Його, то й Він відкине тебе на завсіди.” — 1 Паралипоменон 28:9.

¹²⁶Питане, чи Соломон отримав потверджене від Бога? Если так, то великий Мессія мусів прийти через його лінію. Если ні, так він не міг прийти через Соломона. На се питане відповідає св. Писмо, як слідує: „Коли Соломон став ся старий, то жінщини його прижили серце його до чужих богів, серце його не було вже зовсім віддане Господеви, Богови його, як серце батька його Давида. . . . І розгнівав ся Господь на Соломона, що він зробивсь одступником від Господа, Бога Ізраїлевого, що об'явивсь йому двічі. Та заповідав йому не ходити за чужими богами; про що Господь заповідав йому, того він не додержав. І сказав Господь Соломонови: За те, що таке у тебе діється, і ти не пильнуєш заповіту мого, що дав я тобі, я розділю на части царство твоє і наділю його слугі твому; однакже за твого живота я не вчиню сього задля отця твого Давида, а в твого сина відійму його. Та не відійму всього царства: одно покоління дам синові твому задля кметя [слуги] мого Давида та задля Єрусалиму, що я вибрав собі.” — 1 Царів 11:4, 9-13.

¹²⁷По смерті Соломона держава Ізраїльська поділила ся. Три останні царі з лінії Соломона, що панували над Ізраїлем були: Єгояким, Єгохин (також званий Коніаг) і Зедекія. Зедекія став негідним, зіпсутим царем і о нім так пише св. Писмо: „Ти негідний, безбожний князю Ізраїлів, що на тебе прийшов день твій і твій без-

божності настав кінець. Так говорить Господь Бог: Здійми з голови корону, скинь царський вінець! се вже минулось: угору піjde низке, униз високе. Скину, скину, скину і не буде його, покиль прийде той, що має до сього право і кому віддам його.” (Езекиїл 21:25-27) Се вказує на цілковите відкинене лінії Соломона і зовсім певно рішає, що Мессію не можна найти на лінії Соломона, але мусить бути якась друга дорога або лінія. Здавало ся, що Божа обітниця привести великого Освободителя через лінію Давида не пощастила ся з причини упадку Соломона. Але так не було. Давид мав другого сина, котрого Господь Бог ужив до своєї ціли. Лінія Соломона була вивисшена понад другі. Тепер ся лінія мусить понижити ся, а низша лінія мусить вивисшити ся.

¹²⁸Пониженою лінією Давида був його син Натан. Марія, мати Ісусова, походила впрост з лінії Натана, сина Давида.

¹²⁹Пророк Єремія предсказав прихід Мессії в сліду-ючих словах: „Ось, надходить час, говорить Господь і збуджу Давидови праведного пагонця [галузь, лінію], що володіти буде як цар і мудрим робом буде ходити і чинити буде суд і справедливість на землі. За днів його спасеть ся Юда і жити буде безпечно Ізраїль, і ось імя його, яким його звати будуть: Бог — оправдане наше.” — Єремія 23:5, 6.

¹³⁰До Марії, що мала бути матерю Ісуса, приступив ангел Господень і рече її: „Не лякай ся, Маріє; знайшла бо еси ласку в Бога. І ось зачнеш ти в утробі твоїй, і вродиш Сина, і наречеш імя Йому Ісус. Сей буде великий і Сином Вишнього звати меть ся, і дасть Йому Господь Бог престол Давида, отця Його: і царювати буде

Він над домом Яковим по віки, і царству Його не буде кінця. Рече ж Марія до ангела: Як буде се, коли чоловіка не знаю? І озвавшись ангел рече їй: Дух святий найде на тебе, і сила Вишнього отінить тебе; тим то і вродить ся святе, звати будесь Сином Божиим." — Лука 1:30-35.

¹⁸¹І Марія, видно під впливом сили Бога-Єгови, сказала: „Величає душа моя Господа, і зрадував ся дух мій у Бозі Спасі моїм, що споглянув на смиренне слуги своєї: ось бо від нині блаженною [щасливою] звати будуть мене всі роди: бо зробив мені велике Сильний і святе ім'я Його. І милость Його від роду до роду на боячих ся Його. Зробив силу рукою своєю; розсипав гордих у думках сердець їх; покидав потужних з престолів і підняв у гору смиренних." (Луки 1:46-52) Її слова малюють противолежність між бувшою колись в ласках, родиною Соломона а незнаною родиною Натана; Соломонова родина понижаєть ся, Натанова тепер вивисшаєть ся. Сим доказано, що Господь взбудив Давидови праведну галузь або лінію.

В ОЧІКУВАНІЮ

¹⁸²Обітниця дана Авраамови, повторювана опісля другим, переняла на вскрізь уми побожних Ізраїльтян, котрі сподівали ся, що колись, в будучім часі, народить ся з невісти у народа Ізраїльського святе дитя і що се дитя в якийсь спосіб, для них незрозумілий, стане ся жерелом благословенства для всіх родів і держав на землі. Вони сподівали ся, що держава Ізраїльська стане ся найбільшою державою на землі а всі прочі прийдуть до них, будуть їм служити і через них будуть благословенні. Ті заключення опирали вони на слова пророків, хотай вони не розуміли зовсім добре значіння сих пророцтв. До них про-

рок Ісаїя говорив: „Станеть ся в останні часи, що над усі гори гора Господня вознесеть ся і підійметь ся понад горби, і поспішать до неї всі народи. І пійдуть многі народи і скажуть: Ходіть, вийдемо на гору Господню, в дом Бога Якового, а Він покаже нам свої дороги і буде-мо ходити стежками його, бо з Сиону вийде закон і слово Господнє з Єрусалиму.” (Ісаїя 2:2, 3) І знова: „Бо хлопятко народилось нам — син даний нам; власть на раменах його, а дадуть імя йому: Дивний, Порадник, Бог кріпкий, Отець будучого віку, Князь мира. Царству його і миру його не буде границь; на Давидовім престолі і царстві він сяде, щоб утвердити і укріпити його судом справедливим від тепер по віки. Ревнива любов Господа Саваота се вчинить.” — Ісаїя 9:6, 7.

¹³³Пророк Захарія говорив: „І буде опісля: всі, що позістають ся з усіх тих народів, що приходили проти Єрусалиму, будуть сходитись що-року, щоб поклонитись цареві, Господеви сил небесних і святкувати свято кучок. Колиж котрий рід на землі та не пійде в Єрусалим упасти перед царем, Господом сил, то не буде дощу в них.” — Захарія 14:16, 17.

¹³⁴Сі пророцтва, підчас коли відносили ся в певній мірі до рождества Ісуса, виповнили ся лиш в части в той час. Далеко більше виповнене їх наступить в будучности, як ми се будемо бачити.

¹³⁵Рождество Ісуса, найбільша подія в історії світа, мало як раз наступити. Минуло два тисячі літ відколи Бог приобіцяв Авраамови, що прийде на світ один могутий, через котрого всі роди землі будуть благословенні. В протягу сего часу Бог-Єгова виконував поволи свій давно придуманий намір або плян. Відновлював свою обітницю, аби була свіжою в тямці вірних мужів та

приготовлював тих, що мали взяти участь в сій великій події. І як сей день зближив ся, все було готове. Сцена була уставлена.

¹³⁶Місцем вибраним був Бетлєєм, положений на узгір'ю на полудни від Єрусалиму. Колись там мешкав Боаз, по котрого полях ходила красна дівиця моабитська, Рут, і збирала колосе. Ії Боаз викупив і опісля взяв собі за жену. Бог-Єгова ужив тут Боаза як образ Ісуса Христа а Рут як образ церкви, його невісти, представляючи річи, що мали іще прийти.

¹³⁷Пізнійше в Бетлєємі мешкав Єссей і його син Давид. Імя Давид значить „возлюблений”; і саме в сім місци був Давид намащений на царя Ізраїльського, від сего часу він був образом Ісуса, Сина Божого. Бог-Єгова вибрав Бетлєєм на місце уродин Ісуса; отже на сім місци мусіло прийти рождество. — Маттея 2:5, 6; Михея 5:2.

¹³⁸Далеко на півночі в Галилеї стояло нужденне і бідне містечко Назарет. Там мешкав тесля, смирний, мало кому знаний, але чесний чоловік, Йосиф. Він був заручений з Марією. Ми повинні сподівати ся, що Бог-Єгова буде все ділати точно і на час; і так Він зробив. Берло відійшло від Юди; Римляне були панами Палестини, і надійшов час рождества сего одного могучого. Бог-Єгова, будучи наймудрійшим і маючи в своїх руках всяку силу, зарядив все в такий спосіб, аби Його плян міг бути виконаний. Цезар Август, будучи тоді царем і володітелем Палестини, видав розказ оподаткувати всіх людей. Кожний чоловік мусів йти до свого родинного міста, там записати ся і заплатити податок. Йосиф, тесля, хоч мешкав в Назареті, походив з роду Давидового і через се мусів йти до міста Давидового, аби там запи-

сати ся і заплатити податок. Само собою розуміє ся, що обручена дівка пійде разом з ним до сего міста. Вона також походила з роду Давидового по другій лінії — отже друга причина, чому вона мусіла там йти. Але понад те все — Господь провадив їх там, позаяк се було частею Його великого зарядження або пляну.

¹³⁹В сих часах не було можна легко і скоро дістати ся з одного місця на друге. Була се довга, прикра, утяжлива дорога. Йосиф посадив свою обручницю на осла і верстав дорогу через гори вздовж понад Йордан і правдоподібно на третій день пізно вечером прибули до Бетлеєму. Місто було заляте людьми; всі доми так приватні як і заїзді були заняті. Змучені і струджені довгою дорогою ледво могли робити кроки по вузьких улицах міста. Куди лиш звернулись і попросили о нічліг, всюда їх відправляли з нічим; аж в кінці знайшли місце в стайні, де могли переночувати. Там вони заночували.

¹⁴⁰На узбочах гір, в поли, котре колись належало до Боаза а красна Рут збирала там колоса, пасли настирі свої стада і пильнували їх. Принятим звичаєм ділили ніч на чотори сторожі. Одні мусіли пильнувати а другі спали.

¹⁴¹Сцена на землі вже уставлена. Та не видно там великого земського блиску. Убожество Йосифа і його обручниці і так само убогі пастирі, котрих за хвилю мав Господь ужити до своїх услуг — були одиноким відповідним способом, якого Господь ужив і чого від Господа можна було сподівати ся. Всяка велич і слава земська булиб лиш непотрібною окрасою, що відверталиб увагу від славних річей, що вкоротці мали наступити. Кождий з тих земських дієвих осіб, що їх Бог вибрав, аби взяли участь на сцені, були лагідні і покірні і повні

віри в Божі обітниці. Там на небі було велике число ангелів, що мали взяти участь в сій великій драмі; а всі хори небесні були свідками сеї незрівняної події, яка ніколи пізнійше не мала повторитись.

¹⁴²На землі була ніч, представляючи, що цілий світ лежав в темноті і велике світло сходило на землю. Тепер надійшов час, коли мав народити ся сей могучий, Єдиний, а всі хори небесні зібрали ся на сю важну годину. Без сумніву, коли другі спали, Марія розважала в своїм серці сі великі події, які мали місце в протягу тих кількох місяців; і як вона так розважала серед тихої ночі, без болю і терпінь народив ся її Ісус, Спаситель світа. І пастирі, що стерегли свої вівці на поли, побачили ангела Господнього, що прийшов до них, „і слава Господня осіяла їх, і полякались страхом великим. І рече їм ангел: Не бійтесь ось бо благовіщу вам радість велику, *що буде всім людям*. Бо народивсь вам сьогодні Спас, що є Христос Господь.” — Луки 2:8-11.

¹⁴³Як скінчив сей небесний післанець промовляти сі чудні слова до настрашених пастирів, тоді, як би на даний знак, стануло велике число ангелів і заспівали радісну пісню, говорячи, що остаточно прийде радість для *всіх людей*. Їх пісня була лиш відгомоном сего, що було проголошене. Солодким своїм співом величали вони там Бога, позаяк Він відкрив свій намір, що поблагословить остаточно всі роди землі. Сю небесну пісню учули гори Юдейські і передавали одна другій, що прийшов той, що несе мир і добру волю між людей. І через вік Євангелія сей солодкий звук наповняв радістю серце кожного засумованого подорожного; в часі сеї довгої дороги вони всегда чули сю пісню „Слава на вишинах Богу, а на землі впокій, між людьми благоволення.”

¹⁴⁴Тепер світ входить в найтемніший протяг часу; і коли люде досягнуть вершок скрайности (в злім), аж тоді Бог буде уважав за відповідне показати засумованим серцям, що рождество Ісуса було найважнішою подією в історії світа, і що в коротці той сам Ісус, тепер прославлений, подасть благословенне життя, свободи і щастя кожному сотворіню, що тепер так тяжко мучить ся.

¹⁴⁵Місце рождества Ісуса було як раз там, як се пророки предсказали. З сего видно, що Бог так призначив і приготував всі услів'я до Його рождества. (Михея 5:2; Маттея 2:4-6) Ісус не родив ся 25 Грудня, як се загально думають; але Його рождество було около першого жовтня. Серед зими була се найневідповідніша пора для пастирів стеречи вівці в поли і спати на отвертій місци. В додатку до сего меншого доказу, всі факта показують, що Ісус народив ся в жовтні, і що грудень 25, дев'ять місяців передше, був правдоподібно днем благовіщення. (Лука 1:30, 31) За дальшим поясненем о сім предметі гляди Виклади св. Писма, том 2, голова III.

¹⁴⁶Богато говорило ся і писало ся про трох мудрих мужів, що йшли з далекого сходу, аби поклонити ся дитяткові Ісусови в Бетлєемі. Особливо перед святами Рождества бачимо на картках, як сі мудрці йдуть на захід ведені зіздою, котру зіслав Бог. Всі припускали, що Бог-Сгова провадив зіздою сих мудрців до місця де Ісус народив ся. Докази з св. Писма показують, що тих трох мудрців не посилав Бог, але що їх провадив великий противник, диявол, аби убити дитя. Чи вони про се знали, чи ні, сі три мудрці були частю великої змови, котру придумав сатана, диявол аби знищити обіцяне насінє, великого Спасителя світа.

¹⁴⁷Коли Бог-Єгова вигнав Адама і Еву з раю, Він рівночасно проголосив засуд на сатану. Що відносить ся до сатани і до невісти Він так сказав: „Положу ворогування між тобою і жінкою і між насінням твоїм і насінням її, воно розщавлювати буде тобі голову, ти ж будеш упивати ся в його п'яту.” (1 Мойсея 1:14) Почавши від сего часу, сатана, великий противник, старав ся знищити кожного, кого Бог любив і як він думав, що може буде обіцаним насінням.

¹⁴⁸Бог-Єгова надав сатані чотири особні імена, котрі мають глибоке значінє. Побіч імени сатани є він названий *змій*, *вуж* вікодавний і *диявол*. Змій означає того, що пожерає або нищить; і сатана старав ся по всі часи пожерти або знищити Ісуса і Його вірних послідователів, що є обіцаним насінням. Імя сатана означає противник; і він противив ся у всякий спосіб розвою нового сотворіння, котрим є Ісус і Його невіста. Імя *вуж* означає зводитель; і він уживав всіх своїх хитрих способів, аби звести се є ошукати, і як Ісус сказав, він хоче звести, єсли можливо, навіть вибраних; але Бог не дозволить йому сего. Його імя *диявол* означає обмовник; і він вічно аж до нині провадив війну проти людей Божих, безчестив їх, зневажав їх і не опустив ні одної спосібности, коби їх можь знищити.

¹⁴⁹Коли ангел благовістив Марії, що вона породить сина, котрому імя назве Ісус і що він буде Спасителем своїх людей, сатана пізнав сейчас в тім обіцанім, але іще не народженім дитяти сего, що вкінці знищить його — зітре його голову. Апостол Павло виразно потверджує, що Бог післав на світ Ісуса і що одною з цілей Ісуса є знищити вкінці диявола. (До Жидів 2:14) Ворогованє сатани взгядом обіцаного насіння ні-

коли не уставало. Довідавшись о обіцянім народженю дитяти, сатана сейчас став продумувати, як би його знищити. Він старався наперед наклонити Йосифа, аби опустив обручену Марію і укарати її смертю, як сего вимагав закон Мойсея; але Бог запобіг сьому, порадивши Йосифови через свого ангела во сні, аби не боявсь взяти собі Марію за жену. — Маттея 1:18-24.

¹⁵⁰Звізди не посувають ся по небозводі в такий спосіб, аби провадити людей. Се виглядає нерозумним, аби Бог міг казати йти звізді із сходу і стати над Бетлемом. Сатана і його післанці, демони мають силу робити світла; і історія посвідчає, що було багато таких світел близько землі. „Звізда” або світло, що провадило сих мудрців, було без сумніву таким світлом, а не звіздою, порушеною силою Божою.

¹⁵¹Мудрці, мешкаючі на сході, були чарівниками і магіками. Вони були астрологи, читали із звізд. Були поклонниками ложної релігії. Вони посвячували і віддавали честь дияволу. (1 Коринтян 10:20) Фараон, цар Єгипту, представляв сатану, диявола; і фараон за помочю мудрців, подібних чарівників і магіків спротивлявся Богу і його післанцям, коли були в неволи Єгипецькій. (2 Мойсея 7:11) Вони ворожили із звізд і поклонялись дияволу. Без сумніву деякі з них були невинні; але вони були сліпим орудом фальшивої релігії, яку впровадив сатана. Св. Письмо виразно потверджує, що Ірод, тодішній володар Єрусалиму, був злий чоловік, під впливом сатани.

¹⁵²„Як же народивсь Ісус у Бетлемеі Юдейському за царя Ірода, прийшли мудрці зі сходу в Єрусалим, говорячи: Де народжений цар Жидівський? бачили бо ми зорю його на сході і прийшли поклонитись йому.” (Мат-

тея 2:1, 2) Треба завважати, що сі мудрці пійшли впрост до Ірода, представителя сатани. Єсли звізду, за котрою йшли, післав Господь Бог, чому Він запровадив їх до Ірода, представителя сатани і смертельного ворога дитяти Ісуса? Єсли єдиною цілею сеї звізди було запровадити сих мужів до місця уродин Ісуса, тоді не було найменчої причини йти їм до Ірода. Розумна відповідь на се, що сатана приготував велику змову, аби згладити дитя. Змовою називаємо намір сповнити якесь зле діло, котрого виконати бере ся двох або більше людей. Часом особи є замішані в змову і беруть в ній участь, незнаючи навіть, який властивий намір мав той, що змову уложив. Так могло стати ся і з тими мудрцями; але без сумніву сатана уложив її і керував нею.

¹⁵³Коли сі мудрці прийшли перед Ірода, він засмутив ся, бо бояв ся, що новий цар позбавить його царства; і „зібравши всіх архиереїв і письменників людських [насіне диявола і його представителів — Йоана 8:44] допитував ся в них, де Христу родити ся” — другими словами він домагав ся знати, де дитя Ісус можнаб найти. Тоді Ірод, неначеб продовжав змову і потаємно нараджував ся з тими мудрцями. Тепер бачимо, що Ірод показує одну з прикмет сатани, іменно, підступ-хитрість в тім, що він казав, що ніби то хоче знайти дитя Ісуса, аби пійти і поклонити ся йому, а в дійсности хотів знайти дитя аби його згладити. „Закликавши тоді Ірод тайкома мудрців, пильно в них випитував, якого часу показалась зоря. І послав їх у Бетлеєм і каже: Йдіть та розпитайтесь пильно про те хлопятко; а як знайдете принесіть мені звістку, щоб і мені пійти поклонитись йому. Вони ж, вислухавши царя, вийшли; коли се зоря, що

бачили на сході, йде поперед них, поки прийшла та й стала зверху, де було хлопятко.” — Маттея 2:7-9.

¹⁵⁴Ми не можемо вірити ані хвилю, аби небесний Отець уживав сего злого, яким був Ірод, і допомагав йому виконати свій злочинний намір, посилаючи зізду, щоб запровадила сих трох мудрців до місця рождєства Ісуса, коли знаємо, що цар жадав від них, аби вони повернули до него і розказали йому, та коли наміром Ірода царя було убити дитя. І колиб Господь Бог не був запобіг і не виратував дитя, то сатана і його орудє, Ірод і другі, булиб виконали свій злочинний плян і убили дитятко.

¹⁵⁵Мудрці прибувши до Бетлєєму знайшли дитятко, принесли свої дари і поклонили ся йому. Без сумніву їх наміром було повернути до Ірода і розказати про все. А наслідком їх повороту булаб смерть дитяти. Але Бог перешкодив сьому і остеріг їх у сні. Сі мудрці, магіки, вірили в сні. „Бувши остережені в сні, не вертатись до Ірода, вернулись в свою землю иньшим шляхом.” Знов сатані не вдав ся його злий намір.

¹⁵⁶Який був дійсний намір Ірода, посилаючи сих мудрців, найлучше показує, що зараз стало ся. „Бачивши тоді Ірод, що мудрці насміялись з него, розлютовав ся вельми, та й послав повбивати всіх дітей у Бетлєємі й у всіх границях його од двох років і меньше, по тому часу, що про него він пильно довідував ся в мудрців.” (Маттея 2:16) Аби не дати посміяти ся з себе, сатана і його орудє, Ірод постановили поубивати всі маленькі діти в Бетлєємі і довкруги, надіючись убити і сего, що мав бути Царем і Спасителем світа. Бог виратував дитя Ісуса з рук убійців, розказуючи його матери і Йоси-

фови взяти маленьке дитятко і втікати до Єгипту, що вони учинили. — Маттея 2:13.

¹⁵⁷Ми не можемо по правді припускати, аби Бог ужив сих поклонників диявола, *мудрців, чарівників, магів* на свідків рождества Його любого Сина. Противно, ми бачимо, що Богу подобало ся показати сю велику правду пастирям і їх взяти собі на свідків. — Лука 2:8-18.

¹⁵⁸Дорога і труд тих мудрців, о чім є згадано, не вразують зовсім, аби їх навідини мали якийсь благородний вплив на людство; але аби їх оправдати, скажемо, що вони були сліпим орудом в руках того найбільшого змовника, сатани, аби знищити обіцяне насінне; та Господь Бог позволив йти сій змові аж до границі, де наглядно показав злобу сатани і його орудя, а тоді показав, що має силу охоронити. Без сумніву сатана старав ся ошукати і ошукав многих чесних людей, аби вірили, що сі „мудрці” були свідками Божими, і закрив перед ними правду, що вони були в дійсности слугами диявола.

¹⁵⁹Всі переслідованя, які опісля впали на Ісуса Христа і на Його послідувачів аж до нині, були наслідком впливу сатани, диявола. А однак Господь Бог по весь час хоронив своїх дітей в найприкрійших хвилях, як се Він обіцяв: „Ангел Господень чатує кругом боящих [почитаючих] ся Його; і визволяє їх.” — Псалма 34:7.

ЯК НЕВИННИЙ?

¹⁶⁰Св. Апостол Павло говорить: „Тим же то, як через одного чоловіка гріх увійшов у світ, а через гріх смерть, так і смерть увійшла у всіх людей (через того), в кім всі згрішили. (До Римлян 5:12) „Нема там, щоб хто робив благодистину [добре], нема ні одного.” (Псалма 14:3) Коли сі слова з св. Писма є правдиві, а Ісус на-

родився з жєни, чи-ж він не народився як другі діти? А якщо так, чи Він не був грішником, як другі люди?

¹⁶¹Ісус не був грішником. Він народився чистий, святий, без гріха, без плями або казни. Він не був початий і не народився, як другі діти. Хотий Він народився з невісти Марії, то Йосиф не був його отцем. Йосиф був заручений з Марією, матерю Ісуса, і перш ніж вони зішлись, постережено, що вона мала в утробі від святого духа. (Маттея 1:18) Марія була дівою і як діва привела на світ дитячко, Ісуса. (Маттея 1:20,23) Святе дитя, що народилося від діви, Марії, було і в Сином Божим. — Луки 1:35.

¹⁶²Слова „святий дух“, як се приходить в св. Писмі, означають невидиму силу або вплив Божий. Бог є святий; для того його сила, або вплив є святі. Отець означає сего, що дає життя. Бог-Сгова є Отцем Ісуса, позаяк Він дав життя Ісусови; тому Ісус називає ся Сином Бога. Дух, сила або вплив Бога, ділаючи на земську матерію, випровадив земські сотворіння. (1 Мойсея 2:7); „Первий чоловік із землі земний; другий чоловік [Ісус] Господь з неба.“ (1 Коринтян 15:47) Та сама свята сила або вплив почала дитя, Ісус, що народилося з своєї матери Марії. Для того життя Ісуса було без гріха і совершенно. Насінє життя або початок життя сего, що народилося, як Ісус, було перенесене з духовного степеня або природи на людський стєпень або до людської природи.

¹⁶³Ісус було земське ім'я нашого Господа. Воно включало його понижене і низкий стан в порівнянню до слави, яку мав з Отцем, заким був світ сотворений. (Йоана 17:5) Він існував довго перед тим, заким став ся чоловіком. Його первісне ім'я було „Льогос“; переведене в

св. Писмі через „Слово”. Назва „Льогос” є одним з імен Ісуса і не повинно ся його переводити зовсім. Воно означає того, що говорить, ділає або є післанцем Бога-Єгови. Св. Йоан, пишучи про Льогос, що опісля став ся Ісусом, говорить „У почині [се є на початку, як Бог став сотворяти] було Льогос і Льогос було в Бога [Бога-Єгови] і Льогос було Богом [могучим, сильним]. Воно було у почині у Бога [Бога-Єгови]. Все Ним стало ся, і без Него [Льогос] не стало ся нічо, що стало ся” — Він був тим, що ділав в імені Бога, і в імені Бога все сотворив. — Йоана 1:1-3.

¹⁶⁴Почин або початок тут згаданий не може означати початку Бога Отця, бо Він є від віків, ніколи не мав початку. (Псалма 41:13; 90:2) Однак *діяльність* Бога мала початок, і тут як раз говорить ся о сій Його діяльності в сотворюваню. Льогос був першим і самотнім походячим впрост від Бога-Єгови сотворінем, а опісля Бог творив через свого „Льогос”. Ту саму гадку висказав св. Апостол Павло, котрий говорить о Ісусі: „Котрий [Ісус] є образ невидимого Бога, перворідень усякого творива. Бо Ним сотворене все, що на небесах і що на землі, видиме і невидиме, чи престоли, чи паньства, чи князівства, чи власти, — все Ним і для Него сотворене. Він є перш усього і все в Ньому.” — До Колосян 1:15-17.

¹⁶⁵Як дальший доказ, що Ісус існував перше, чим став чоловіком, наводимо Його слова: „Бо зійшов я з неба, не щоб чинити волю мою, а волю Пославшого мене.” (Йоана 6:38) „Бо я вийшов і приходжу від Бога; бо не від себе прийшов я, а Він мене післав.” (Йоана 8:42) І знов: „Перш ніж Авраамови бути, я був.” (Йоана 8:58) І знов: „Я вийшов від Отця і прийшов на світ;

знов оставляю світ і йду до Отця.” (Йоана 16:28) „А тепер прослав мене Ти Отче у Тебе самого славою, що мав я в Тебе перш ніж світу бути.” (Йоана 17:5) Знов Ісус сказав о собі: „Се говорить Амінь, свідок вірний . . . почин сотворіня Божого.” (Одкриття 3:14) А св. Апос. Павло під вдухновенем говорить: „Бог . . . в останні сі дні говорив до нас через Сина, котрого настановив наслідником усього, котрим і віки [світи] сотворив.” (До Жидів 1:1, 2) І знов він говорить: „Бо знаєте благодать Господа нашого Ісуса Христа, що задля вас з’убожів, бувши багатим, щоб ви убожеством Його збогатились.” (2 До Коринтян 8:9) Він був образом Бога, заким став ся чоловіком. „Котрий, бувши в образі Божому, не вважав хижацтвом [не хотів насильно] бути рівним Богу, тільки ж, умалив себе, прийнявши вид слуги, бувши в подобії чоловічому.” — До Филипян 2:6, 7.

¹⁸⁸Деякі щиро вірили, що Ісус був сам Богом. Але такого заключення не можна випровадити із св. Писма. Св. Йоан говорить: „Отець любить Сина і все дав у руки Йому.” (Йоана 3:35) Знова Ісус сказав: „Бо Отець і не судить нікого, а суд увесь дав Синові, щоб усі шанували Сина, як шанують Отця. Хто не шанує Сина, не шанує Отця, що післав Його. . . . Бо як Отець має жите в собі, так дав і Синові жите мати в собі.” (Йоана 5:22, 23, 26) Знова Ісус сказав: „В законі ж вашому написано, що двох людей свідчене [свідощтво] є правдиве. Я [один] свідкую про себе, і свідкує про мене піславший мене Отець.” (Йоана 8:17, 18) В сей спосіб Ісус сам рішучо потверджує, що Він а Отець є два осібні і віддільні ества.

¹⁶⁷На другім місці Ісус сказав: „Отець мій, що дав [апостолів] мені, є більший усіх, і ніхто не здоліє ви-хопити їх з рук Отця мого. Я і Отець є одно.” (Йоана 10:29, 30) Може хтось спитати, чи се не значить, що вони [се є Отець і Син] є одним єством? одним Богом? Ми відповідаємо, що ні; але що ці слова в злу-ці з другими місцями святого Письма тут наведеними по-казують, що Ісус і Отець, Бог-Єгова, є одного духа, одної мисли, згідні в своїм діланю; саме так, як се Ісус пізнійше молився до Отця і просив Його, аби церков, його послідувателі могли бути одно з Ним, коли говорив: „Не про сих же [апостолів] тільки молю, а також і про тих, що задля слова їх увірують у мене, щоб *всі одно були*, як Ти Отче в мені і я в Тобі, щоб і вони в нас *одно були*, щоб світ увірував, що Ти мене післав esi. І славу, яку дав esi мені, дав я їм, щоб *були одно, як ми є одно.*” (Йоана 17:20-22) Тут Ісус виразно пока-зує і пояснює, що се значить бути одно з Отцем.

¹⁶⁸Знова Ісус молився до Отця, кажучи: „Отче, спа-си мене від години сеї: тільки ж для сього я прийшов на годину сю. Отче, прослав імя Твоє! Зійшов тоді голо-з неба: І прославив і знов прославлю.” (Йоана 12:-27, 28) Ісус не міг тут молитися до себе самого, але молився до Бога, Єгови, від котрого вийшов.

¹⁶⁹А що Отець є більший, чим Син, Ісус Христос, він показує, коли говорить до апостолів: „Іду і прийду до вас. Колиб любили мене, зраділиб, що я сказав: Йду до Отця, бо Отець мій *більший мене.*” — Йоана 14:28.

¹⁷⁰Богато иньших вірило, що Ісус, будучи на землі, був дальше духовим єством і що його тіло було лиш покривалом або домом, в котрім се духове єство ме-шкало. Иньшими словами сказати, що вони думають,

що Він був лиш втіленим сотворінем, се є лиш взяв на себе тіло а не був цілим чоловіком. Теорія втілення є, що духове єство мешкає на час в людськім тілі, або людське тіло навмисне творить ся, аби духове єство могло мешкати в нім через якийсь час. Св. Писмо не учить, аби Ісус був втілений. Бо єслиб він був лиш втіленим єством, він ніколи не міг би відкупити роду людського. Тут не перечимо, що він міг явити ся як людське єство, як чоловік; бо що так було, посвідчає дуже добре св. Писмо в 1 Мойсея 18:1, 2 і 19:1.

¹⁷¹Другі твердять, що Ісус, будучи на землі, був рівночасно і Богом правдивим і правдивим чоловіком. Ся теорія є мильна також. Ми не повинні ніколи творити теорії що до Божого плану, яка суперечилаб впрост виразному слову Божому. Ми мусимо мати віру в Бога і в Його Слова, се є в св. Писмо. Віра в св. Писмо значить, що мусимо мати знанє Його слова, се є знати св. Письмо а відтак з довірем полагати на него. Св. Писмо є обявлене слово Бога, дане чоловікови на науку; а де св. Писмо подає ясні слова, там ми мусимо приймати їх так, як вони стоять. Ідучи за сею радою, ми знаходимо всюди прекрасний план Божий, котрого всі части показують предивну єдність з собою.

¹⁷²Противник, диявол, використовує ревність деяких і веде їх в блуд. Кождий совісний і побожний чоловік хоче почитати Бога. Із страху, що може віддає Йому за малу честь, легко паде в блуд і не зважає на ясні слова св. Писма. Деякі дали ся звести, думаючи, що тверджене о Ісусі, що в часі коли був на землі, був лиш чоловіком а не Богом, булоб образою для Бога. Ми не повинні дати себе звести або засліпити ріжними крутіїствами або теоріями, але йти сміло за ясною і виразною нау-

кою св. Письма і тоді зробити заключення в світлі обявленого слова Божого, по докладнім його розібранню.

¹⁷³Все, що маємо, записане в св. Письмі про Ісуса Христа, про його існування передше чим став ся чоловіком, про се, як почав ся в утробі Марії і його рождество, все те цілковито збиває теорію або науку, що він був втілений. Св. Письмо повисше наведене виразно говорить, що Він почав ся в утробі жєни, Марії за помочєю святого духа, се є силою або впливом Бога-Єгови; що опісля Він народив ся в той сам спосіб, як другі діти родять ся з жєни. (Лука 2:9-11), що Він виріс аж до стану дорослого мушчини і взрастав мудростю і ласкою у Бога і людей. (Луки 2:40,52) Того всего не булоб потреба, колиб він був лише втілене єство, духовим єством мешкаючим в тілі людськїм. Він працював як тєсля аж до трийцятого року життя і аж тоді розпочав свою службу научати людей. Наперед Він пійшов до Йоана, аби охрестити ся в ріці Йордані. (Луки 3:21-23) Сейчас опісля Він пійшов в пустинню і пробув там сорок днів і сорок ночей в пості і в пізнаванню Божого плану. (Луки 4:1-14) Єслиб Він був втілєним Богом, такої проби в пустини не булоб потреба зовсім.

¹⁷⁴Ісус Христос не був ангєлом або духовим єством, позаяк маємо ще до того певний доказ, о чім говорить св. Апостол Павло: „Бачимо Ісуса, малим чим умалєного від ангєлів.” (До Жидів 2:9) І знов: „Коли ж діти стали ся спільниками тіла і крови, і Він так само спільником їх.” (До Жидів 2:14) Дальше, він був колись богатим в силі і славі небесній, але з'убожів, аби спасти рід людськїй, приходячи на світ в природі людськїй. (2 до Коринтян 8:9) Він прийняв природу і подобє чолові-

ка. (До Филиппян 2:7,8) Св. Павло, пишучи під вдухновением Божим, говорить о Ісусі як о чоловіці: „Бо як через чоловіка прийшла смерть, так через *чоловіка* воскресене мертвих. . . . Первий чоловік з землі земний, другий чоловік Господь з неба.” (1 До Коринтян 15:21, 47) „Один бо є Бог і один посередник між Богом і людьми, *чоловік* Ісус Христос, що дав себе на викуп за всіх.” — 1 До Тимотея 2:5, 6.

¹⁷⁵Єслиб Ісус був лиш втіленим еством, тоді не потреба би було йому родити ся як дитя і рости аж до дорослого віку. Хотяй Він народив ся з жени, однак він не мав гріха, позаяк він почав ся від свого Отця, Бога-Єгови; бо він був „святий, преподобний, безвинний, не порочний, відлучений від грішників.” (До Жидів 7:26); „Він явив ся, щоб гріхи наші взяти, і що гріха нема у Ньому.” (1 Йоана 3:5) Він був непорочний і чистий, длятого совершенний і святий. — 1 Петра 1:19; до Жидів 9:14.

¹⁷⁶Бог говорить до нас: „Прийдіть — і розсудимо ся, . . . колиб гріхи ваші були, як багрянця, я мов сніг їх убілю; колиб як кармазин були червоні, — обмию їх як вовну.” (Ісаїя 1:18) Ми повинні розумно розбирати плян Божий, як се нам відкриває його св. Писмо, позаяк сам Бог завзиває до сего. Коли ми побачимо причину, задля котрої Ісус став ся чоловіком, чому се було потрібним, аби він був совершенним чоловіком коли був на землі, тоді з радости будемо прославляти Бога. Єслиб він не був став ся чоловіком, тоді ніхто з людей не мав би надії отримати життя через Ісуса Христа, а апостол говорить, що нема другого імени під небом, котрим би люди могли спасти ся. — Діяннія Ап. 4:12.

В якій особливій цілі уживав Бог мужів і невіст в св. Писмі? Наведи приміри сего. ¶ 102.

Що представляла Агара? ¶ 102.

В якій цілі заключив Бог завіт з Ізраїлем? ¶ 102.

Подай імя третьої жени Авраама, і що вона представляла? ¶ 102.

Подай слова апостола Павла, що після него представляли жінки Авраама. ¶ 103.

Чийм образом був Ізаак? ¶ 103.

Хто є насінем Авраама на підставі обітниці? ¶ 103.

Подай слова св. Павла відносячі ся до насіння Авраама. ¶ 103.

Яке є перше услівє що до насіння, занім люди можуть бути благословенні? ¶ 104.

Чого надіяли ся Жиди що до сего насіння? ¶ 105.

Назви двох синів Ізаака і кілька Ізаак мав літ, коли вони народили ся? ¶ 105.

По народженю своїх синів, де Ізаак переселив ся? і що там Господь Бог сказав йому? ¶ 106.

Котрий з синів Ізаака став наслідником обітниці і чому? ¶ 106.

Що в дійсности рішало, хто має наслідити батьківський маєток? ¶ 107.

Чи Бог показав, що має бути виїмка в сім правилі що до Якова і Езава? ¶ 107.

Як про се Бог сказав Ребеці матери? ¶ 107.

Чим займав ся Езав? ¶ 108.

Який був Яков? ¶ 108.

Чи Езав цинив право первенства, головно обітницю Авраама? ¶ 108.

Опиши, як Езав продав своє право первенства? ¶ 108.

Чому властиво належало право первенства до Якова? ¶ 109.

Кілько мав Яков і Езав літ, як робили сей торг? ¶ 109.

Чи ся угода обов'язувала обох? ¶ 109.

Які користи має право первенства з собою? ¶ 110.

Опиши як Езав хотів позбавити Якова первенства по спродажі його? ¶ 111.

Чи мати поступила справедливо в тій случаю? і если так, чому? ¶ 111.

Опиши, як Яков отримав благословенне від отця? ¶ 112.

Яке благословенне отримав Яков від Ізаака, як се описане в св. Писмі? ¶ 112.

Що робив Езав, коли не вдало ся йому зломити угоди з Яковом? ¶ 113.

Чому Християни осуджували остро Якова і Ребеку за їх роботу? ¶ 114.

Кого більше можна осуджувати Якова чи Езава, і чому? ¶ 114.

Кого представляв Езав? ¶ 114.

Кого представляв Яков або кого був тінею? ¶ 114.

Чи Бог похвалив роботу Ребеки чи ні? ¶ 114.

Чому Яков утік з родинного місця? і хто йому так порадив? ¶ 114.

На якім важнім місці Яков переночував? і що там стало ся? Як описує се св. Писмо? ¶¶ 114, 115.

Чому ми не сміємо ганити того, кого Бог хвалить? ¶ 116.

Як Бог показав пізнійше свою ласку Якови? ¶ 117.

Що означає слово „Ізраїль“? ¶ 117.

Яку обітницю дав Бог Якови, змінивши його імя на Ізраїль? ¶ 117.

Кілько синів мав Яков? ¶ 118.

Назви його жінки, і сини від сих жінок. ¶ 118.

Ботру жінку любив він найбільше? ¶ 118.

Хто був улюбленим сином Якова? ¶ 118.

Що стало ся з Йосифом? і кого опісля Яків любив найбільше? ¶ 118.

Кого представляв Йосиф? а кого Бенямин? ¶ 118.

Де перебував Яков послідні свої літа? ¶ 119.

Що знаменує початок Ізраїльської держави? ¶ 119.

Благословлячи своїх синів, яке особливе благословенне вирік Яков до Юди? ¶ 119.

Кого представляло се пророцтво? ¶ 119.

Під яким іменем були знані діти Авраама по його смерті? ¶ 120.

Яке становище займав Йосиф в Єгипті? ¶ 120.

Як обходили ся з Ізраїльтянами за життя Йосифа? ¶ 120.

А як по його смерті? ¶ 120.

Кого Бог післав, аби освободив Ізраїльтян з Єгипту? ¶ 120.

Кого представляв Єгипет? а кого представляв фараон цар Єгипту? ¶ 121.

Кого представляли Ізраїльтяни в Єгипті? а чий образом був Мойсей? ¶ 121.

Хто був Мойсей? ¶ 122.

Що Мойсей предсказав о однім могучім, що прийде по нім? ¶ 122.

Чуючи се пророцтво чого жида сподівали ся? ¶ 122.

З якого покоління походив Давид? ¶ 122.

Через кого Бог повтаряв обітниці для Ізраїля? ¶ 123.

До котрого дому або лінії вкінці обмежено обітницю? ¶ 123.

Що Бог обіцяв Давидови зглядом престолу в Ізраїля? Подай пророцтво? ¶ 123.

Яке пророцтво взглядом будови святині висказав Давид, будучи царем? ¶ 124.

Чому Бог не дозволив Давидови побудувати святині? ¶ 124.

Котрому з синів Давида дозволено вибудувати святиню? ¶ 124.

На яких услівях мав Соломон стати ся лінією, з якої мав прийти Висвободитель? Докажи св. Писмом. ¶ 125.

Чи Соломон отримав признане від Бога? ¶ 126.

Чому було відняте царство Соломонови? ¶ 126.

Що стало ся з державою Ізраїльською по смерті Соломона? ¶ 127.

Як називали ся три послідні царі з лінії Соломона, що панували над Ізраїлем? ¶ 127.

Що сказав Бог через пророка зглядом Зедекії? Подай вискази св. Писма. ¶ 127.

Чи було можливо в наслідок сего, аби Мессії можна було сподівати ся з лінії Соломона? ¶ 127.

Як називав ся другий син Давида, що був опісля висланий? ¶ 128.

З якої лінії походила Марія, матір Ісуса? ¶ 128.

Що пророкував Еремія зглядом приходу Мессії з лінії Давида? ¶ 129.

Що звістив Ангел Господень Марії зглядом Мессії? ¶ 130.

Що відповіла Марія на слова ангела? ¶ 130.

Чому сказала Марія: „від тепер всі роди назвуть мене блаженною або щасливою? ¶ 131.

Що значать її пророчі слова: „поскидав потужних з престолів і підняв в гору смиренних”? ¶ 131.

Чому Жиди виглядали народження дитяти, що буде великим царем? ¶ 132.

Чому вони сподівали ся, що їх держава буде велика? ¶ 132.

Які пророцтва казали Жидам вірити, що зміж них вийде великий цар? скажи котрі. ¶ 132, 133.

Чи пророцтво Ісаїї і Захарії що до приходу царя сповнили ся при рождестві Ісуса? ¶ 134.

Якого значіння було рождество Ісуса? ¶ 135.

Який час проминув від первісної обітниці даної Авраамови аж до рождества Ісуса? ¶ 135.

Що за сей час ділав Бог відносно до обітниці? ¶ 135.

Де народив ся Ісус? ¶ 136.

Як пророк предсказав о Бетлєемі? ¶ 136.

Скажи коротко о важнійших подіях, що стали ся у Бетлєемі або коло Бетлєему? ¶ 137.

Де був положений Назарет? ¶ 138.

Яке має значінє Назарет? ¶ 138.

Хто володів Палестиною в часі рождества Ісуса? ¶ 138.

Який розказ видав володар Палестини, що змусив Йосифа і Марію йти до Бетлєему? ¶ 138.

Чому вони мусіли йти до Бетлєсму а не до другого міста? ¶ 138.

Як йшли вони з Назарету до Бетлєсму? і коли прийшли до міста? ¶ 139.

Де знайшли нічліг? ¶ 139.

Які важні поля лежать коло Бетлєсму? і хто стеріг там овець? ¶ 140.

Як сторожі ділили ся серед ночі? ¶ 140.

Чи при рождестві Ісуса була яка земська гордість і блеск? а если ні, то чому? ¶ 141.

Яких людей вибрав Бог, аби були свідками подій сеї ночі? ¶ 141.

Хто на небі брав участь в сій події? ¶ 141.

Що представляла ніч на землі? ¶ 142.

В яким власне місци Ісус народив ся? ¶ 142.

Що звернуло увагу пастирів? яку новину сказано їм? Повтори слова ангела. ¶ 142.

Повтори, що пише о сім Лука 2:8-11. ¶ 142.

Яку пісню чули пастирі, що її співали ангели при сій нагоді? ¶ 143.

Який вплив мала ся пісня з небес на серця людські через минувші віки? ¶ 143.

Серед яких обставин спізнають люди на землі вагу рождества Ісуса? ¶ 144.

Коли, якого дня Ісус народив ся? ¶ 145.

Роскажи о трох мудрцях, що йшли із сходу до Бетлєсма в часі рождества Ісуса. ¶ 146.

Хто післав сих „мудрців” до Ірода? ¶ 146.

Чому ми повинні сподівати ся, що сатана зробив змову, аби згладити дитятко Ісуса? ¶ 147.

Поясни значіне імен, які дані сатані, і як їх можна приложити до його поведеня з Ісусом і його послідувачами? ¶ 148.

Коли обіцяно Марії, що вона буде матерю Ісуса, що думав сатана про сю обітницю? ¶ 149.

Яка була ціль приходу Ісуса на ту землю що до сатани? ¶ 149.

Як думав сатана убити Марію і її дитя, занім Ісус народив ся? ¶ 149.

Що се була за „звізда” або світло, що привело мудрців до Бетлєсму? ¶ 150.

Хто були сі „мудрці” і кому вони служили? ¶ 151.

Чи Фараон, цар Єгипту уживав подібних людей і в якій цілі? ¶ 151.

Яким був чоловіком Ірод? і під чиім був він впливом? ¶ 151.

Подай, що пише св. Писмо про дорогу „мудрців” до Ірода. ¶ 152.

Чому вони йшли до Ірода, ворога Ісуса? ¶ 152.

Що те є змова? ¶ 152.

Чи є можливим бути замішаним до змови і не знати про її ціль? ¶ 152.

Що зробив Ірод, коли до него прийшли мудрці? ¶ 153.

Яку цікаву черту свою показав Ірод нараджуючись з мудрцями? ¶ 153.

Чи можемо сподівати ся, аби Бог допоміг злому чоловікови, яким був Ірод, виконати свій намір і убити возлюбленого Сина Божого? ¶ 154.

Де мудрці найшли дитя? ¶ 155.

Чому вони не вернули до Ірода? ¶ 155.

Як Бог знівечив намір сатани убити дитя? ¶ 155.

Що злого учинив Ірод, коли знайшов, що мудрці не вернули до него? ¶ 156.

Хто казав Іродови учинити погане діло убити малі діти? ¶ 156.

Як виратував ся Ісус? і де родичі його взяли? ¶ 156.

Чи можемо припускати серед тих обставин, що Бог хотів мати сих мудрців як свідків рождества Ісуса? ¶ 157.

Кого Він взяв за свідків рождества Ісуса? ¶ 157.

Чи прихід сих мудрців був яким добродійством для людства? ¶ 158.

Чому Бог дозволив на сю змову? ¶ 158.

Чи сатана зводить чесних людей? ¶ 158.

Хто відповідає за всі переслідування Ісуса і його послідовувачів? ¶ 159.

Хто їх хоронив і яє? ¶ 159.

Чому всі потомки Адама є грішні? Наведи із св. Писма. ¶ 160.

Ісус народившись з жєни, чи був він грішником? а єсли ні, то чому? ¶ 161.

Що значать слова „св. дух“? ¶ 162.

Що означає „отець“? ¶ 162.

Чому називаєсь Ісус Сином Бога? ¶ 162.

Чому наш Господь був названий Ісусом? і що се імя містить в собі? ¶ 163.

Чи він існував передше заким став ся Ісусом? і яке було Його імя заким став ся чоловіком? ¶ 163.

Що означає „Љбогос“? і в яким відношенію стоїть „Љбогос“ до сотворінь Божих? ¶ 163.

Чи Бог має початок? ¶ 164.

Що означають слова „на початку або у почині“ як се стоїть у Йоана 1:1, 2? ¶ 164.

Подай місця з св. Писма на доказ, що Ісус існував передше чим став ся чоловіком. ¶¶ 164, 165.

Чи Ісус Христос і Бог є одно і те саме єство? Докажи св. Писмом. ¶ 166.

В яким змислі є Отець і Син одно? Докажи св. Писмом. ¶ 167.

Боли Ісус молив ся до Отця, чи він молив ся до себе самого чи до кого другого? ¶ 168.

Хто є більший, Бог чи Ісус? Докажи св. Писмом? ¶ 169.

Чи Ісус на землі був духом чи чоловіком? ¶ 170.

Що означає наука о втіленю? ¶ 170.

Чи св. Писмо дає підставу заключати, що Ісус був втіленим єством? А єсли ні, то чому ні? ¶ 170.

Чи Ісус, будучи на землі, був Богом і чоловіком? Єсли ні, то чому ні? ¶ 171.

Що повинно рішати вкінці сі питання? ¶ 171.

Що значить віра? ¶ 171.

Чому сатана часами і чесних людей впроваджує в блуд? ¶ 172.

Чи, аби рішити сі питання, маємо послугувати ся кру-тійством чи слухати св. Писма? ¶ 172.

Збери коротко доказ початя і рождества Ісуса, ко-трі збивають теорію втілення. ¶ 173.

Если Ісус був втілений Бог, чому він переходив сю пробу або досвід в пустини? ¶ 173.

Ангели є духами або духові ества. Який доказ має-мо в св. Писмі, що Ісус не був ангелом? Докажи, де так написано? ¶ 174.

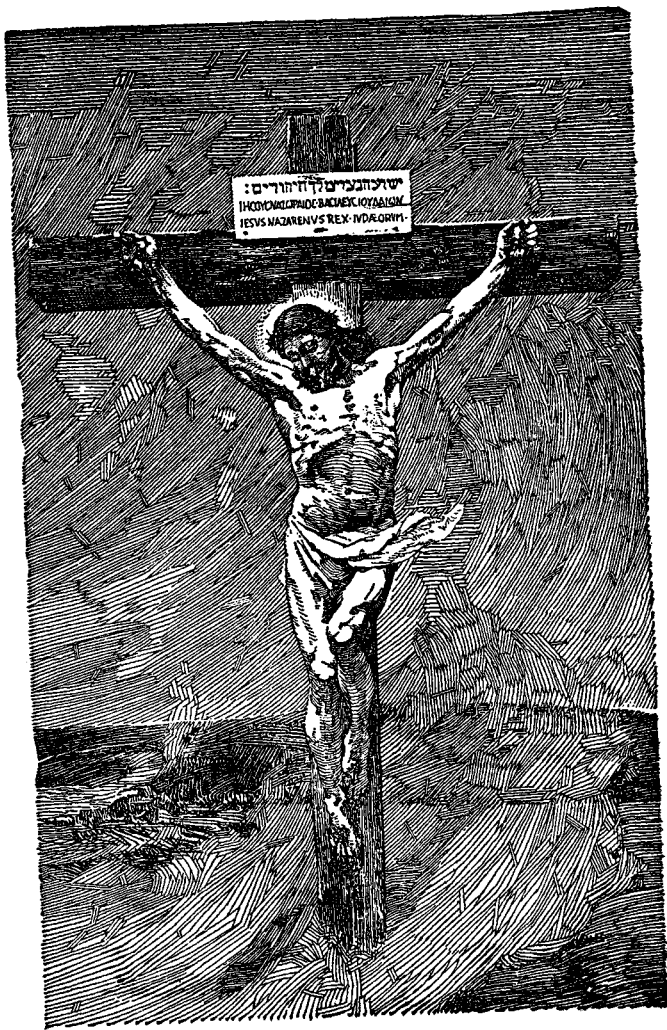
Дай більше доказів з св. Писма, що він був чолові-ком, сотворений в подобі людське, і що він є Госпо-дом з небес. ¶ 174.

Еслиб Ісус був втіленим еством, чи потребував би він родити ся як дитя? ¶ 175.

Чому ми повинні розумно розбирати Божий плян? ¶ 176.

Чи булаб яка надія на викуплене людського роду, е-слиб Ісус не був став ся чоловіком і своєю смертю не постарав ся о жертву викупу? ¶ 176.

ישוע הנצרי מלך היהודים:
ΙΗΣΟΥΣ ΝΑΖΑΡΕΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΙΟΥΔΑΙΩΝ
IESVS NAZARENVS REX IYDAEORVM

ГОЛОВА VI

СТРУНА 5 : ВИКУП

ВЕЛИКА жертва викупу є для чоловіка найпотребнійшою струною на гарфі Божій. Без неї людський рід не мав би дійсної і вічної радості. В своїм властивім часі буде з неї користь для всеї людської раси; і всі, що оцінюють її, будуть голосно співали і восклицували радісно з надмірної утіхи. В їх серцях буде вдоволене а на устах спів, і подяка, що Бог-Єгова в своїм милосерддю приготував для чоловіка таке чудесне добродійство. Через тисячі літ Божа мудрість перепроводжувала свій план що до чоловіка; а вершком сего плану є якраз жертва викупу. Її ваги не можна навіть відповідно оцінити. Вона є тими воротами, що веде до життя і щастя. Вона є сею дорогою, що веде чоловіка назад до згоди з Богом. Аби оцінити сю велику правду, ми мусимо її зрозуміти. Тому розберім її своїм розумом а слово Боже нехай просвічає нас, аби ми могли зрозуміти.

¹⁷⁸Найдорозшою річею, яку посідає кожде сотворіне є жите; бо, стративши жите, все є безвартісне і без пожитку. Навіть тепер бачимо, що чоловік, хоч в нім булаб мала іскра життя, держить ся його всіма силами. Лиш тоді, коли сотворіне є совершенно і має в собі повне жите і право до нього, може, так як повинно, прославляти Бога, свого Сотворителя. Великий план, який Бог задумав, мусить остаточно принести славу Його імени.

¹⁷⁹Бог сотворив Адама, першого чоловіка, на свій образ і подобу. Він сотворив його совершенним; бо всі діла Божі є совершенні. (5 Мойсея 32:4) Він дав чоловікови жите і право до життя. Жите означає свідо-ме існуване. Право до життя, означає повну власть підтримувати існуване. Адам і Ева мали в раю со-вершенні тіла, не мали болю, не знали смутку; були дуже красними сотворіннями. Не мали найменшої плями ні скази на собі. Мали жите і з ним получені всі благословення. Їх мешканє було совершенне і всі звіря-та і птиці в раю були їм підчинені і послужні. Вони мали повне панованє. Бог дав їм всі ті добродійства на вічне посіданє під одним виразним услівем, іменно, що мусять бути послужні Його законови і в сей спосіб Його узнавати. Він пояснив чоловікови, що, коли пересту-пить сей закон, стратить жите, утратить право до життя і всі благословення получені з ним.

¹⁸⁰Сатана звів праматір Еву і вона повірила йому, що Бог скрив щось перед ними і диятого переступила закон. Там не було нічого злого в тім овочу, який Ева з'їла. Зло, яке було, було в тім, що вона не по-слухала Бога. Коли Адам довідав ся, що вона пересту-пила Божий закон, він знав, що вона мусить вмерти, однак вибрав скорше з нею умерти, чим остатись без неї; в сей спосіб він також ставсь учасником її прови-ни, добровільно і без всякого примусу переступаючи за-кон Божий. Бог-Єгова, виконуючи свою совершенну справедливість, засудив чоловіка на смерть. Сей засуд позбавив Адама і Еву права до життя. Були вигнані з раю і в своїм часі стратили і саме жите. Через 930 літ мусіли жити на землі, і старатись о хліб для себе, у-правляючи землю, і споживати поварм, який був несо-

вершений і отрійний. В сей спосіб засуджені були на смерть.

¹⁸¹Сей засуд смерті, виданий на Адама, перейшов безпосередно на його потомство. Як довго Адам і Ева перебували в раю, вони не виконували свого права, даного їм Богом, плодити і родити діти на землі. Се почали, аж їх вигнано з раю. Будучи отже під засудом смерті і відбуваючи сю кару смерті, було се неможливо для їх дітей, уроджених серед таких обставин, прийти на світ совершенними. Через се уроджені діти, хотяй мали міру життя і права приналежні до сеї міри життя (ми називаємо їх „житеві права” на відріженне від „право до життя”) вони не мали „права до життя”, позаяк Адам, не маючи права до життя, не міг привести на світ дітей, котрі малиб більше право, чим він мав.

¹⁸²Кождий чоловік, що живе, має право до поживи, воздуха, світла і певні права в товаристві; і вони називають ся житевими правами; се є право, що належить до сотворіння, що мають жити в якій небудь мірі. Право до життя означає акуратне право до існування, котрого властиво не можна відобрати.

¹⁸³Позаяк родичі не мали права до життя, длятого кожде дитя, народжене на світ від тоді аж до тепер, родило ся не миле в очах Божих, під проклятем і длятого без права до життя. Жити, яке кождий з нас жив, було лиш позволене; і всі, що умерли, справедливо умерли; бо ніхто, тільки одно совершенне сотворіння має право до життя. Длятого пророк писав: „Ось бо я в беззаконю родив ся, і в грісі почала мене мати моя.” (Псалма 51:-5) Св. Павло пишучи під вдухновенем, сказав подібне: „Як через одного чоловіка гріх у світ увійшов, а через

гріх смерть; тає і смерть у всіх людей увійшла (через того), в кім согрішили." — До Римлян 5:12.

¹⁸⁴Весь людський рід, від Адама аж доси, був народжений несовершенний, слідує з того, що, если хто хоче отримати повне жите і право до життя, мусить одержати його через любого Бога-Єгову. Еслиб Бог не був подбав о викуплене чоловіка від смерти і не поставсь піднести його назад до услівя життя, то прийшовб час, коли людей не булоб на землі. Знаємо, що Адам жив 930 літ; а чоловік тепер рідко прожине шів столітя. Раса людська ставала гіршою від соток літ, ставала слабшою і слабшою а вкінци прийшлаб до сего, що не моглаб передати навіть іскри життя і земля вилуднилаб ся. З того бачимо нашу дальшу залежність від Бога; коли ж находимо, що всемогучий Бог постарав ся для нас о спосіб до життя, наші серця повинні бути повні вдячності; і як ми дальше розелідимо добре Його великий плян, се наповнить наші серця безграничною любовю до Нього. І дійсно, се старане Боже о нас вліє радість в кожде наше серце і дасть нам пізнати, що воно є одною із струн на гарфі Божій.

ВІДКУПЛЕНЕ ПРЕДСКАЗАНЕ

¹⁸⁵В часі коли Бог-Єгова видав засуд або вирок на чоловіка, він не зовсім ясно дав пізнати, що прийде час, коли чоловік буде звільнений від сего засуду. Сатана, котрого одним з імен є вікодавний вуж, був першою причиною гріха. І Бог тоді промовив до него: „Положу воругованне між тобою і жінкою, і між насіннем твоїм і насіннем її, воно розщавлювати буде твою голову.” (1 Мойсея 3:14) Сі слова вказували, що сатана остаточно буде знищений, а се вийде як благословенне для чоловіка.

¹⁸⁶Але мусимо пам'ятати, що засуд, який Бог виріє на чоловіка, мусить тревати вічно. Він не міг бути змінений або уневажнений з сеї причини, що Бог не може собі перечити. Бо еслиб Він змінив своє рішене, тоді ніяке сотворінє не малоб довіря до Него. Хотай се є правдою, що сей засуд мусить стояти вічно, се також є правдою, що Бог міг учинити відповідне застережене, що хтось другий рівний Адамови може виповнити услів'я засуду; і се як раз св. Писмо нам відкриває, що Бог так учинив.

¹⁸⁷Бог-Єгова хотів, аби чоловік зрозумів, чому треба було конечним постарати ся о відкупленє, та що, коли чоловік порозуміє, що Бог, так добрий і любий для него, він з радости полюбить Його. Для сеї ціли Бог учинив своїми людьми певні образи або типи.

¹⁸⁸Сеї ночі, коли Бог-Єгова випроваджав дітей Ізраїля з єгипецького краю, приказав убити ягня і його кровю покропити одвірки дому а ягня з'їсти людям, і розпорядив, щоб о півночі перейшов ангел смерті і поубивав кожного первородного в кождім домі, де не буде крові на одвірках. Тут первородні представляли церков, о чім побачимо пізнійше, і котра мусить бути спасенна перше, чим може прийти благословенне на весь світ загалом. Ягня представляло сего, що мав статись спасителем або відкупителем людського роду. Кров представляла житє, віддане на се, аби постаратись о ціну викупу. — 2 Мойсея 12:3-17.

¹⁸⁹Коли Ісус, маючи 30 літ, виступив явно, Йоан Христитель, вказуючи на него, сказав: „Ось Агнець Божий, що бере на себе гріхи світа.” (Йоана 1:29) І читаємо в св. Писмі, що Ісус є „Агнець заколений від заложення світа.” (Одерите 13:8) Наведені місця св. Писма і

другі показують, що жертва агнця представляла жертву сего одного могучого, що мав статись відкупителем людського роду і взяти на себе гріхи світа.

¹⁹⁰Кілька днів по пасхальнім агнцю в Єгипті, Бог визволив Ізраїльтян, коли Мойсей на розказ Божий вдарив палицею о воду Червоного Моря і вода розступилась і вони перейшли сухою ногою; коли ж Єгиптяне хотіли йти за ними, вода покрила їх і потопились в морю. Увільнене Ізраїля представляло увільнене всего людського роду, що схоче остаточно повинуватись Божій волі, від сего великого ворога, сатани і смерті.

¹⁹¹Коли діти Ізраїля були вже по другій стороні Червоного моря, пішли в пустиню; а коли прийшли до гори Синай, Бог заключив з ними завіт, котрий в св. Писмі називаєсь „Завіт Закону.” Враз з сим „завітом закону” приношено звірята на жертву. Сей завіт був установлений через Мойсея як посередника. Мойсей представляв тут Ісуса Христа, котрий в своїм часі учинить завіт для всего людського роду, для їх визволення.

¹⁹²Враз з законом, даним Ізраїльтянам в тім часі, розказав Бог Мойсейови побудувати в пустині намет, котрого Ізраїльтяне мали уживати і приносити там жертви з відповідними обрядами. Один день в році називався день примирення, а все, що роблено в той день, головню преображало велику жертву за гріх, яка мала бути учинена за людський рід.

¹⁹³Намет складався з двох частей. Був 45 стіп довгий, 15 стіп широкий і 15 стіп високий, збудований з дощок а опісля покритий потрібною матерією. Перший переділ намету називався Свята, був 30 стіп довгий а 15 широкий. Другий або задній переділ називався Свята Святих, і був 15 стіп довгий, 15 широкий і 15

високий, рівний шестистінник. Намет був в середині подвіря або двора, а двір був довгий 150 стіп, а широкий 75 стіп. Огорожа окружаюча се подвіре або двір була зроблена з лняних заслон, звисаючих з гачків, які були прикріплені до деревляних стовпців; стовпці мали мідяні підставки.

¹⁹⁴В день примиреня найвисший священник брав бичка, що не смів мати ніякої хиби. В середині подвіря він убивав бичка, брав його кров в начине, входив з подвіря до Святая а звітси до Святая Святих, і кропив нею ублагалню, котра була в Святая Святих. Тоді виходив і убивав козла, котрий також не смів мати ніякої хиби. і ділав те саме з його кровю. Се називало ся жертва примиреня. (3 Мойсея 16:1-34) Се була жертва за гріх, учинена за нарід Ізраїльський, але в дійсности представляла велику жертву-за-гріх, що мала взяти гріх світа.

¹⁹⁵Св. Павло говорить ясно, що все, що тут діяло ся, представляло лучші річі, що мали прийти. (До Жидів 10:1) Бог домагав ся в законі, аби Жиди заховували сей день примиреня і аби найвисший священник приносив сю жертву раз в році. Знаємо, що Бог обіцяв Авраамови: „В твоєму насіню поблагословлять ся всі ро-ри землі.” Так само говорить св. Павло, що закон „за-для переступів додано (його). доки прийде насінне, котрому обітовано [була зроблена обітниця] і уряджений через ангелів рукою посередника”; та що закон був учителем, аби привести людей до Христа. (До Галат 3:-19, 24) Іншими словами, Бог учив дітей Ізраїля о тій великій жертві за гріх, що мусіла бути принесена за людський рід і Він уживав їх, аби вони собою представляли живі образи; а все, що написане було о тих подіях від-

носно до них, допомогло опісля всім ученикам св. Писма побачити, як то Бог предсказав (в образах) відкуплене і osvobodжене людського роду з неволі гріха і смерти. Предсказати, значить оповісти щось наперед, що прийде; а се також показує, як великої ваги для людського роду є сей великий викуп, коли Бог хотів ложити тільки часу і так подрібно учити людей на тих образах. Се повинно нас заохотити тим совісніше розбирати сей предмет, аби ми могли побачити, зрозуміти і оцінити його.

ОБІЦЯНИЙ ВИКУП

¹⁹⁶Адам був засуджений на смерть і коли він дійсно по 930 літах умер, справедливість була заспокоєна. Закон жадав життя совершенного чоловіка. І таке життя отримав, коли вмер Адам. В часі між засудом Адама а його смертю він мав багато дітей, що народились на світ. Вони, уродившись несовершенними, не мали права до життя; звітси їх життя було тільки за дозволом Божим, і кожде дитя, що вмерло, умирало зачерез несовершенність, походячу з гріха Адама.

¹⁹⁷Св. Писмо ясно говорить, що Бог довго перед тим вже постановив відкупити і увільнити людей. Для того в своїй мудрости рішив, щоб наслідки засуду смерти обняли весь людський рід, все потомство Адама, аби в властивім на се часі міг жертвою одного відкупити всіх. (До Галат 3:22) Засуд на Адама і впливаючі з него наслідки на все його потомство, мусять стояти в своїй силі. Земський суд може змінити своє рішення або вирок, бо є несовершенний, але Бог не може змінити свого, бо Він є совершенний; і Він не може собі перечити. Але Він міг зробити застережене що якийсь другий чоловік, котрий вповні буде рівний Адамови, може добро-

вільно умерти; і такою смертю буде дане його життя як відповідаюча ціна за Адама і його потомків, аби Адам і його потомки могли бути увільнені від смерти і дана була їм нова проба життя. Св. Писмо рішучо твердить, що се була така ціль і намір Божий і що Він від самого початку зробив таке застереження. Що так дійсно було, посвідчає особливша обітниця, яку учинив, коли говорив через пророка: „Та я вибавлю їх із потали „пекла” [ада — гробу], відеуплю їх від смерти. Де жало смерте? а ти „пекло” де твоя перемога? Жалю зза сього у мене не буде.” (Осія 13:14) Ся обітниця Божя викупити людський рід мусіла сповнитись, бо Бог є незмінний. Він своїх слів не змінює. Коли що приобіцяв, то й сповнить. „Я бо Господь Бог ваш і незміню ся” — ст. сл. пер.) (Малахія 3:6); „Усяке добре давання і всякий совершенний дар з висоти сходять, від Отця світла, в котрого нема переміни ані тіни зміни.” — Яков 1:17.

¹⁹⁸ Дуже важною річкою є, аби ми порозуміли, що означає *викуп*; отже дамо пояснене. *Викуп* означає се, чим можна щось викупити або увільнити; се є ціна викупча, якою щось викуплює ся. Се є ціна або вартість, якою звичайно можна викупити або увільнити се, що було в неволи, в вязниці або в запертю. Викупча ціна мусить конечно бути як раз така сама або відповідаюча сему, чого жадає справедливність за річ або особу, яка є в неволи або в вязниці. Тому кажемо, що *викуп* означає відповідаючу як раз ціну або рівної ваги ціну. Совершенний чоловік согрішив і був засуджений за се на смерть; отже відповідаючою як раз ціною буде смерть другого совершенного чоловіка і ціна його життя, положена на місце сего, що вперве согрішив і був держаний в неволи.

¹⁹⁹ *Жертва-за-гріх* означає: пропоне і ужите ціни викупу. В день примиреня, який Жиди обходили і який був лиш образом будучого, кров бичка представляла віддане жите; і для того вона була ціною викупу або ціною за жите. А що кров бичка священник вносив до Святаї Святих і кропив нею, се представляло жертву за гріх, се є пропоне в Святаї Святих (що представляло саме небо) ціни або заслуги совершенного жита. Ми побачимо дальше, як будемо розбирати се питанє, що Ісус своєю смертю на землі постаравсь о ціну викупу; що приготованє до принесеня жертви за гріх розпочало ся на землі, але мусить закінчитись в небі, де вартість ціни викупу буде пропоне.

²⁰⁰ Св. Писмо на других місцях показує, що Бог-Єгова хотів, аби великий Відкупитель віддав своє жите на смерть і що се має бути ціною викупу і має принестись як жертва за гріх. Бог предсказав се, — котре рівняє ся обітници — через свого пророка, коли писав о приході Відкупителя, як слідує:

²⁰¹ „Хто пійме віри тому, що ми чували і кому явна є правиця Господня. Він бо виступив перед ним, як паченець і як паросток із землі сухої; а нема в йому ні виду ні величности; і ми бачили його, та не було в йому вподоби, щоб надила нас до него. Він — маловажний і в погорді у людей; чоловік зазнавший горя і болів, так що ми від него відвертали лице своє; гордили ним, та й ми його ні за що мали. Та він взяв болести і недуги наші на себе; а нам здавалось, що се Бог його покарав, побив та понизив. Він же поранений був за гріхи наші й мучений за беззаконя наші; се кара за увесь мир наш впала на него, і ми його ранами оздоровлені. Всі ми блукали, як вівці, кождий ходив своєю дорогою, —

провини ж усіх нас вложив Господь на него одного. Його брано на допит, та він терпів добровільно і не отвирав уст своїх; неначе вівцю на заріз, його ведено, й як агня перед постригачем німує, так і він не одчиняв уст своїх. З узів і від суду пірвано його, хоч рід його — хто його збагне? Вирвано його з землі живучих; за поступки людей моїх перетерпів він смерть. Визначили гріб йому з злодіями, та його погребано в багатого, бо не вчинив він гріха і неправди не було в устах його. Та Господу вгодно було його вбити, тож віддав його на муки; но як він принесе жите своє в жертву примирення, то й узрить потомство довговічне і рука його доведе волю Господню до щасливого успіху. Вдоволений споглядати буде він на працю життя свого, а ведучи до пізнання його [Бога], він, праведник, слуга мій, оправдає многих, гріхи-ж їх понесе на собі. Тим же то я дам йому пай [часть] між можними і з сильними ділити буде добич за те, що віддав свою душу (житє) на смерть і до лиходіїв дав себе прилічити, хоч він приймив на себе гріхи многих і за проступників зробив ся посердником.” — Ісаїя 53.

²⁰²Зачерез виданий засуд смерти проти Адама, він був і є звязаний або у вязниці смерти. Він і його потомки, котрі померли є у великій вязниці, домі смерти, в гробі, як се пророк Ісаїя говорить. — Ісаїя 41:6,67; 49:9.

ВИМАГАНІ КВАЛІФІКАЦІЇ

²⁰³Умерші не моглиб жити вдруге ані ті, що живуть, не могли коли надіятись мати вічне щастє, аж доки не усунєсь наперед тягару, що тяжив на людях зачерез гріх; і св. Писмо, як повисше наведене, виразно учить, що лиш велика жертва викупу за гріх може усунути се.

А що викуп означає рівної як раз ваги ціну, отже той, що хоче викупити, мусить бути такий сам, як совершенний Адам, коли був ще в раю.

²⁰⁴Совершенний чоловік згрішив і все стратив; для того ніхто, лиш совершенний чоловік міг дати відповіддаючу або рівної ваги ціну, аби купити і увільнити Адама і його потомків від сего засуду смерти і наслідків його. Божя справедливість домагала ся життя совершенного людського ества і се Бог отримав, коли Адам умер. З того виходило, що Божя справедливість не прийме нічого, ні більше ні менше, як ціну за освободжене Адама і його потомків, тільки совершенне людське життя. Аби сему домаганю Божому задосить учинити, мусів сей, що хотів дати викуп, бути совершенним чоловіком.

²⁰⁵Коли Господь Бог давав закон Ізраїлеви на горі Синай, Він вказав через обітницю сего закону, що одинокий спосіб, в який людський рід міг би бути відкуплений або викуплений, є, коли хто віддасть совершенне своє життя на місце совершенного життя Адама, котре він утратив через свій непослух. Пригадуємо, що св. Ап. Павло говорить, що сей закон був тінею лучших річий, що мають прийти. Сей закон жадав ока за око, зуба за зуб, життя за життя; се є ціна як раз рівнаюча ся сему, що утратило ся. Приміром: Після сего закону, если хто вибив другому зуб, сам мусів стратити свій зуб. Если хто вибив другому око, він мусів утратити і своє око. Если хто відобрав другому життя, мусів утратити своє життя. В сей спосіб сей закон представляв, що великий Відкупитель мусить відповідати зовсім совершенному чоловікови Адамови, коли він був в раю.

— 2 Мойсея 21:23-25; 3 Мойсея 24:17-21; 5 Мойсея 19:21.

ЛЮДСЬКА НЕМІЧ

²⁰⁶Но хто був в силі на цілім світі понести сей тягар або виповнити жаданя Божого закону? Адам не міг себе викупити або відкупити. Всі його потомки були не-совершенні і Бог не міг прийняти несовершенне людське ество, як викуп. Чи не було тоді нікого на землі, котрий би відкупив людський рід від смерти, як се Бог обіцяв? Пророк Господень відповідає: „Ніколи не здо-ліє чоловік спасти брата свого і зможе дати викуп за него.” (Псалма 49:7) Після сего було се безнадійним для чоловіка виглядати коли будь увільнення від стану смертного, в яким находив ся.

²⁰⁷Дальше, сей вирок і засуд смерти на Адама пійшов в небесні двори, отже слідує, що і ціна викупу, іменно вартість совершенного людського життя, мусіла не тільки бути дана через смерть совершенного чоловіка, але вартість такого життя мусіла бути занесена перед Божу справедливість до самого неба; а жаден чоловік не має приступу до неба.

²⁰⁸Отже задля двох причин було се зовсім неможли-вим для кого будь з Адамових потомків викупити люд-ський рід: (1) Позаяк всі були несовершенні і не могли дати відповідної ціни; а 2) еслиб хто дав таку ціну, то такий не міг би її предложити в небі.

²⁰⁹В сей спосіб показано людям їх цілковиту неміч. Через се бачимо, що людський рід не мав найменшої си-ли, аби увільнити себе від стану смертного та, що ніхто не міг мати ніякої надії осягнути життя вічне в стані щасливим, еслиб Господь Бог в своїй великій любові, не

подбав о таке средство. Він обіцяв був, що подбає о се. В своїм великім пляні Він приготував так. Отже першою конечною річею для нас є, аби ми побачили сю велику людську неміч на се, аби ми могли відповідно оцінити час, коли Бог стане благословити людей і пізнали сей великий довг, який людський рід винен перед Богом Єговою і Його любим Сином за сю ласку, яку нам учинив.

²¹⁰Еслиб який чоловік знайшовсь в вязниці з своєю родиною а від него ждали міліон доларів за його увільнене а він не мав ні цента при душі, але знайшовсь його приятель, вистаравсь о гроші і викупив його і його родину, то сей чоловік почував би ся до великої вдячності зглядом свого освободителя. З цілого серця дякував би йому. З певністю він любив би свого освободителя і старав би ся учинити для него, що тільки булоб в його силі. Адам і вся його родина є або в вязниці смерті або підлягають услівям смерті; а коли знаходимо, що всемогучий Бог-Єгова постарав ся о средство, як би освободити і увільнити всіх людей із сеї тюрми, вязниці смерті на се, аби предложити кожному вічне життя, волю і вічне щастє, тоді сей факт повинен наповнити радістю серце кожного чоловіка, що о тім дізнає ся.

ВЕЛИКИЙ ВІДКУПИТЕЛЬ

²¹¹Св. Апостол Павло, думаючи о сім відкупителю, писав: „Ми як були малолітками, були підневолені первотинами світа, як же прийшла повня часу, післав Бог Сина свого, що родивсь від жени і був під законом.” (До Галат 4:3, 4) Як післав Бого свого Сина? Позаяк совершенний чоловік согрішив і жите совершенного чоловіка мусіло бути віддане як жертва за гріх, длятого се важна річ знати, чи Син Божий, котрого Він післав,

мав всі вимоги, яких жадав закон, аби міг статись викупителем або відкупителем.

²¹² Легко можна поняти, що Ісус, будучи на землі, не міг бути лиш втіленою духовою істотою, позаяк се булоб ошуканство, а Бог не потвердив би нічого злого своєю властю. Він мусів бути чоловіком, під кожним зглядом совершенним, рівний, аби відповідав совершенному Адамови в раю. Також легко можна зрозуміти, що Ісус не міг бути рівночасно в часті Богом а в часті чоловіком, бо се булоб чимсь більшим, як сего вимагав закон, отже Божя справедливість не моглаб прийняти сего як відповідний викуп. Божий закон показує наглядно, що відкупитель мусить зовсім відповідати Адамови, совершенному чоловікови. Як же Бог післав свого Сина? А коли післав його, то чи він був рівночасно в часті чоловік і в часті Бог?

²¹³ Св. Писмо відповідає, як ми се вже бачили, що, перед своїм приходом на землю, він був Льогос, духовим єством; і що його жите було перенесене на людський ступень (позем) і Він народивсь чоловіком. Він був багатим, але задля нас ставсь бідним (2 Коринтян 8:9); се є, Він був багатий в небесній славі і силі, яку сам мав, будучи великим виконавцем Бога коли творив всі річи, але став ся бідним, бо ставсь чоловіком. Він мусів конечно бути совершенним чоловіком; длятого Він мусів уродитись святий, без вини, відлучений від грішників і без гріха; і Він відповів всім тим вимогам. (До Жидів 7:26) Дальше, він відповів вимогам, позаяк він ставсь тілом (чоловіком) і пробував між нами. (Йоана 1:14) Він ставсь спілником тіла і крови, став ся чоловіком на се, аби знищити того, що має державу смерти, се є диявола; і визволити людський рід. (До

Жидів 2:14, 15) Він прийняв вид слуги або невільника і був сотворений на подобиє чоловіка. (До Филипян 2:7) Він був самотнім досконалим чоловіком, який живе коли на землі, з виїмкою Адама. Він не був в частині чоловіком а в частині духом, бо „був сотворений мало чим менчий від ангелів, аби вкусити смерті.” Ангели є духами, отже сотворіня менчі від ангелів се люди. Він був чоловіком. Єслиб Він був в частині Богом а в частині чоловіком, тоді був би вищий чим ангели, замість нижчий, позаяк ангели є найнижчі з ряду серед духів.

²¹⁴Будучи досконалим чоловіком, він мав право привести на світ досконалий расу людей і залюднити нею землю; для того під кожним зглядом вповні відповідав досконалиму чоловікови Адамови, коли він був ще в раю. Він був досконалий під кожним зглядом, повний благодати і правди. (Йоана 1:14) Коли він став перед Пилата, мовчав мов вівця перед тим, що її стриже, коли товпа народа, підбудена жидівським духовенством, жадала його життя, крови, Пилат, аби завстидати Жидів за їх такий учинок, промовив до них: „Се чоловік”, з натиском на *чоловік*. Ми можемо переповісти слова Пилата так: „Чоловік, котрого ви хочете, аби я вам видав на смерть є не лиш найбільшим чоловіком між вами, але він є понад всіх людей на землі”. Люди побачили там досконалий чоловік. Ніхто з нас не бачив досконалий чоловік. Він був самотній, який коли живе на землі, відповідний аби бути відкупителем людського роду. На се як раз післав його Бог на землю. Після закону, який Бог дав Жидам, чоловік мусів мати 30 літ, аби бути правно повнолітнім і міг надавати ся стати священником.

²¹⁵Ми знаємо, що Ісус виріс і маючи 30 літ, пішов до Іоана Хрестителя і просив, аби його окрестив в ріці Йордані. В трийцятім році життя був він совершенний в тілі, совершенний в умі, совершенний після закону; під кожним зглядом зовсім совершенний чоловік; отже надавсь бути відкупителем совершенного чоловіка Адама, і всіх його потомків.

²¹⁶Чому Бог післав на землю свого любого Сина, сего великого Чоловіка? Коли який великий чоловік на сім світі прийде до значіння, він сподієсь, аби другі йому служили; і вони йому служать. Але Ісус, найбільший чоловік, який коли жив на землі, один лиш совершенний побіч Адама, прийшов на землю і став слугою для других, аби міг принести найбільше добро для людського роду. Правдиво великий чоловік є сей, що чинить добре другим. Се найлучше бачимо на Ісусі. Він був найбільшим приятелем людського роду. Він сказав: „Син чоловічий не прийшов, щоб служено йому, а служити, і дати душу свою яко викуп за многих.” (Маттея 20:28) І знова Він говорив: „Хто хоче стати ся великим між вами, нехай буде слугою вам, і хто хоче між вами стати ся першим, нехай буде всім рабом.” — Марка 10:43, 44.

²¹⁷Совершенний чоловік, Ісус, став ся слугою для всіх. Значінє Ісуса і його діло покаже ся нам в своїй величч, коли пригадаємо собі, що Він так в небі і на землі був найдорозшим скарбом в серці Бога-Єгови. Він був найлюбійшим Сином Божим. Він був найціннішою річею, яку посідав Сотворитель Єгова. Се була найбільша жертва з сторони Бога-Єгови ужити його, аби відкупити людський рід. Се була велика любов Бога до упавшого чоловіка, котра склонила його учинити се;

тому читаємо: „Бо так полюбив Бог світ, що Сина свого. Єдинородного дав, щоб кожний віруючий в Него, не погиб, а мав жите вічне. Бо не післяв Бога Сина свого на світ, щоб осудив світ, а щоб спас ся Ним світ.” — Йоана 3:16, 17.

²¹⁸Се був правдиво добрий і правдиво великий Чоловік, котрий через три і пів літа ходив по землі і учив і служив людям і чинив добре кожному, а нікому зла. За весь той час як Він так служив, і чинив добре, книжники, фарисеї і учителі закону і їх понихачі зневажали Його, видумували несотворені річи на Него і переслідували Його, стараючись Його убити. Чому вони се чинили? Бо вони були орудем в руках сатани, диявола. „Ви від отця диявола і хотіння отця вашого диявола робите”, сказав їм Ісус Христос. — Йоана 8:44.

²¹⁹Диявол знав, що Ісус був і є тим великим Насінем обітниці, котре Бог приобіцяв Авраамови, що воно викупить і буде благословити людський рід. Ісус Христос є Насінем жінки предсказаним в словах, які Бог вирік до праматери Еви і сатани. (1 Мойсея 3:14) Для того сатана старав ся всіми можливими способами знищити Його. Ісус Христос учив Жидів слова Божого, наставляв їх на праву путь і отворяв їм дорогу до життя. Та книжники і фарисеї противили ся йому і для того вони були найбільшими ворогами людей. Ісус говорив о них: „На Мойсейових сідалищах посідали книжники та фарисеї.” (Маттея 23:2) Се значить, що вони поробили ся проповідниками людей. А що вони осліплювали нарід, Він говорив їм: „Ви облудники-лицеміри, проводирі сліпі, дурні; ви зачинаєте царство небесне перед людьми; ви жерете доми вдовиць і задля виду довго молитесь; ви проходжуєте море і землю, щоб зробити одного ново-

вірця, а коли ним станеть ся, робите його сином геєнни у двоє гіршим вас. Ви ошукуєте людей, ви гроби побілені, що зверху являють ся гарними, а в середині повні кісток мертвих і всякої нечисти, так і ви зверху являєтесь людям праведні а в середині повні облуди та беззаконня; ви гадини, гніздо гадюче. Ви не розумієте моєї бесіди, бо не можете слухати мого слова. Ви від отця вашого диявола.' — Маттея 23:13-33; Йоана 8:43, 44.

²²⁰Ісус знав, що він мав бути розпятий і говорив своїм ученикам о надходячій своїй смерті. Послідної ночі, яку провів з своїми учениками на землі, подав їм великі науки і правди, котрі були благословенем не тільки для них, але стались великим благословенем для кожного, почавши від них аж до тепер, що любив Спасителя і старавсь пізнати і чинити його волю. Коли він їх так там учив, вороги його готовились на його смерть. Синєрдіон був найвисший суд або трибунал і складав ся з 73 членів. В склад його входили священники, страші і учителі закону, також фариसेї-лицеміри, диявольське насіне, яких він осліпив, аби не бачили намірів Божих. Се тіло було найвисшим судом в Ізраїльтян. Обовязком сего суду було боронити невинних як також карати винних. Вони бачили, що Ісус чинить добре, та що нарід горнеть ся до него.

²²¹„Зібрали тоді архиєреї та фарисеї раду [суд] і казали: Що нам чинити? бо сей чоловік багато робить ознак. Коли оставимо його так, усі увірують в Него; і прийдуть Римляне та й заберуть у нас і місце і нарід. Один же з них, Каяфа, бувши архиєреєм року того, каже їм: Ви не знаєте нічого і не думаєте, що лучше нам, щоб один чоловік умер за людей а не весь народ загинув. Се ж не від себе промовив, а бувши архиєреєм то-

то року, пророкував, що має Ісус умерти за людей. — З того ж дня нарадились, щоб убити Його.” — Йоана 11:47-51, 53.

²²²Інакше сказавши, сей найвисший суд зібрав ся тайно, вніс скаргу на Ісуса, узнав його винним і згодились засудити Його на смерть, чекаючи лиш догідної хвилі. Вони були разом і лавою присяжних і оскаржителем і судьями слідчими. Вони вступили на лукаву змову, яку упрянував сатана, їх отець, аби згладити Сина Божого. Вони змовились з Юдою і наняли його за мізерних 30 срібних, аби видав в їх руки Господа Ісуса. Сам сатана вступив в Юду, як він сповнив зраду. Тоді вони зібрали товпу і післали, аби зловити Ісуса, звязали Його і повели Його перед найвисшу раду на суд в ночи, що супротивлялось їх законови. „Вониж, узявши Ісуса, повели Його до Каяфи архиерея, де писменники та старші зібрались”, аби виконати злочину змову. — Маттея 26:57.

²²³Лагідне і безборонне Ягня Боже запровадили до яскині лютих вовків, що прагли Його крови. Навіть не уважали за відповідне внести скраги на Него. Против закона вони жадали, аби Він свідчив сам проти себе. Вони сами не знали нічого проти Него; а помимо сего, хоч засіли як високий і поважаний суд в державі Ізраїльській, старали ся наклонити до криво-присяги. „Архиереї ж і старші, і вся рада [суд] шукали кривого свідчення на Ісуса, щоб Його вбити, і не знайшли. І коли багато лжесвідків поприходило, не знайшли. Опісля ж, приступили два лжесвідки.” (Маттея 26:59, 60) Сей високий суд зломив всяке право і звичай, який був знаний в жидівськім судівництві і зажадав, аби Ісус свідчив сам проти себе. „І, вставши архиерей, каже до Не-

го, . . . заклинаю Тебе Богом живим, щоб сказав нам, чи Ти єси Христос, Син Божий.” (Маттея 26:62,63) А коли він сказав правду, кажучи: „Ви кажете, що я є,” вони відповіли, „На що нам ще свідчення? самі бо чули з уст Його.” (Луки 22:66,71) І сейчас ухвалили, що він повинен вмерти, — також проти власного закону котрий вимагав, аби кождий член суду розслідив справу і аж тоді поодинокю віддавав голос. Зібравшись на засідане суду в ночі, вони знали, що поступають противно, як приказує закон, тому зійшлися на суд ще раз слідуєчого ранку, аби потвердити засуд, що також супротивляло ся закону.

²²⁴Вони засудили Ісуса на смерть, але знали, що не мають законної сили убити його смертю. Тоді повели вони Його перед римського намісника, Пилата, і оскаржили Його, що Він робить бунт проти Римлян, кажучи: „Сього знайшли ми, що розвертає народ і забороняє кесареви данину давати, та й каже, що Він Христос-цар.” (Луки 23:1, 2) Вони знали, що римський намісник має власть убити Ісуса, і длятого старали ся, аби він засудив.

²²⁵Пилат переконав ся о невинности Ісуса і не хотів, аби він умер і хотів його увільнити. „Пилат же сказав до архиерейів і до народу: Ніякої вини не знаходжу в чоловікови сьому. Вони ж намагали, говорячи: що *бунтує народ*.” (Луки 23:4, 5) Коли Пилат старав ся випустити Його, Його обвинувателі „кричали, кажучи: Коли Сього відпустиш, не єси друг Кесареви. Всякий, хто царем себе робить, противить ся кесареви” — є проти світської власти, і через се є винний бунту. (Йоана 19:12) „Він же [Пилат] *втретє* каже до них: Яке ж бо зло зробив сей? Ніякої вини смерти не знайшов я

в Йому: То, покаравши, випущу Його. Вони ж намагали голосом великим, просячи, Його розпяти. *І перемогли голоси їх та архиєрейські.* Пилат же присудив, щоб сталося по просьбі їх.” (Луки 23:22-24) В сей спосіб світська власть уступила перед несправедливими жадами духовенства або клеру, і випроводили Ісуса з міста і розпняли на горі Голгофті. А Пилат, будучи більше справедливий чим духовенство, положив напис верх хреста: „Ісус Назорянин, цар Жидівський.”

²²⁶Так умер Син Божий, великий давно передказаний „Агнець . . . що бере на себе гріхи світа.” Йоана 1:-29) В очах сих, що стояли коло него, він умер як грішник, розпятий поміж двома злодіями, під осудом бунту проти установленної влади, а в дійсности зовсім невинний і без гріха.

²²⁷Він сповнив тут все, як се давно перед тим передказав був о Нім Божий пророк: „що віддав свою душу (житє) на смерть і до лиходіїв дав себе прилічити, хоч він приймив на себе гріхи многих.” — Ісаїя 53:12.

ЧОМУ ВІН МУСІВ УМЕРТИ?

²²⁸Чи ж сей великий, добрий та без гріха Чоловік, чи Він мусів умерти такою негідною смертю, як ся? Чи не було иньшого способу, як би чоловік міг жити? Св. Писмо відповідає, що не було иньшого способу, в який чоловік міг би отримати житє. Божа справедливість домагалась життя совершенного чоловіка Адама і таке житє забрала. Божа справедливість не могла прийняти що будь як заступство вмісто Адама, хіба житє совершенного чоловіка. Адам мусів умерти, бо согрішив. Сей, що хотів викупити Адама, мусів умерти як грішник, а рднак бути *без гріха*. Все те зділав Ісус Христос.

²²⁹Важним тепер для нас є питане, чому Ісус прийшов на землю як немовля, ріс і став ся мущиною і умер. Пророк, говорячи слова про Ісуса, які були написані наперед, сказав: „Ось я приходжу; в змісті книги написано про мене, вчинити волю твою, мій Боже, моя радість, і закон твій в глибині серця мого.” (Псалма 40:7, 8; до Жидів 10:7-10) З сего бачимо, що прийшов сповнити Божу волю. Св. Павло показує, яка є воля Божа зглядом людей, в сих словах: „Бог . . . хоче, щоб усі люде спасли ся [від смерти], і до розуміння правди прийшли.” (1 Тимотея 2:3, 4) Се добре згаджує ся з обітницею Бога, що Він викупить людський рід від смерти. (Осія 13:14); а коли Ісус прийшов сповнити волю Божу, се є викупити людський рід, він мусить се учинити. Се є єдиний спосіб, в який чоловік міг би жити. Для того Ісус сказав: „Я прийшов, щоб жите мали, і надто мали.” — Йоана 10:10.

²³⁰Ісус порівнав своє людське жите до хліба. Він говорив: „Я є хліб життя. . . . Се хліб, що з неба сходить, щоб, хто їсть Його, не вмер. . . . Тіло мєє справді є їжа, а кров моя справді є напитек. . . . Як післав мене живий Отець і я живу Отцем, так і хто їсть мене, і той жити буде мною.” (Йоана 6:48, 50, 55, 57) Тут пізнаємо, що Ісус віддав своє людське жите, аби вартість сего міг представити в небі перед Божою справедливостю, як великий викуп за людський рід. Їсти, значить, присвоювати собі. Отже виходить, що кождий, що присвоює собі вартість жертви Ісусової, вірячи в Господа Ісуса Христа і сповняючи волю Отця небесного, отримає жите вічне через Ісуса Христа. Св. Апостол Павло говорить ясно, що смерть Ісуса Христа була на хосен всіх людей: „Ісус . . . за благодатю Божою пожив смерти за

всіх.' „Бо є один посередник між Богом і людьми, чоловік Ісус Христос, що дав Себе на викуп за всіх, свідкування часами своїми.” — до Жидів 2:9; 1 Тимофея 2:5, 6.

²³¹„Гріх є беззаконня,” — то є переступлене закону. (1 Йоана 3:4) „Заплата за гріх є смерть” (до Римлян 6:23) Адам переступив Божий закон і за се потерпів кару смерті, і ся кара через наслідство перейшла на всіх людей. Ісус, совершенний чоловік, позволив, аби відобрали Йому житє, аби тим міг увільнити Адама і його потомків з рук великого ворога, смерті і аби вони могли отримати спосібність до житя. Отже Його житє стало ся жертвою за гріх.

²³²Через многі столітя Бог-Єгова представляв в образах сю велику подію в своїм пляні, а се ще підносить вагу сего; в дійсности без жертви Ісусової було неможливим жити в загалі для кого будь з людського роду.

²³³Споглядаючи отже взад на образ, який Бог-Єгова учинив, уживши до сего жидівського народа і його обрядів, бачимо, що бичок, убитий в день примиреня, представляв Ісуса, совершенного чоловіка в 30 році житя. Подвіре, довкуги намету, представляло совершенну людську природу. Для того бичок, убитий на подвірю представляв, що Ісус, як совершенний чоловік, умер в такім же стані на землі. Своєю смертю він забезпечив ціну викупу. Се учинив, аби виконати намір Отця.

²³⁴В образі, убиваючи бичка, було початком жертви за гріх. Коли бичка убито, його кров спускали до начиня і найвисший священник ніс в тім начиню аж прийшов до Святая Святих, де кропив нею, як повисше сказано. Найвисший священник будучи в Святая, представляв Ісуса, його три і піврочну службу, яку приніс в

жертву; а вхід найвисшого священника до Святая Святих представляв Ісуса, як найвисшого священника, воскреслого до Божественної природи, коли прийшов до неба перед самого Бога, предложити Йому заслугу своєї жертви, як жертву за гріхи людського роду. — до Жидів 9:24.

²³⁵Св. Писмо показує ясно, що Ісус був тим образним бичком, і що Він приніс жертву за гріхи всіх людей; вперше за церков а далше за цілий світ. „Христос умер за наші гріхи по писанням.” (до Коринтян 15:3); „що віддав себе за гріхи наші, щоб збавити нас від сього віку лукавого по волі Бога і Отця нашого.” (до Галат 1:4) „Бо Він Того, хто не знав гріха [Ісуса], за нас гріхом зробив [жертвою-за-гріх], щоб ми були праведністю Божою в Йому.” — 2 Коринтян 5:21.

²³⁶Закон, даний Богом Жидам, був тільки образом тих великих річей, які учинить Ісус Христос. Зачерез людську несовершенність — Мойсей і прочі — сей закон не міг освободити від смерти людського роду. „Позаяк закон, ослаблений тілом, був безсилен, то Бог, піславши Сина свого в подобі тіла гріховного і ради гріха, осудив гріх в тілі.” — до Римлян 8:3.

²³⁷Образ сей, як убивали бичка і несли кров його до Святая, як образову жертву за гріх, представляв, що викуплене гріхів чоловіка не може статись, тільки через кров совершенної жертви. І длятого св. Ап. Павло говорить: „Без пролитя крови не буває оставлення (гріхів). Оце ж треба було, щоб образи небесного сим очищались, саме ж небесне лучшими жертвами, ніж ті.” (до Жидів 9:22, 23) *Образи* тут згадані, се Святая і Святая Святих в наметі, котрі представляли небесний

стан; а вхід найвисшого священника до Святаї Святих з кровю, представляв Ісуса, входячого до неба. „Не в рукотворенну бо святиню ввійшов Христос, зроблену взором правдивої, а в саме небо, щоб нині [тепер] являтися лицю Божому за нас.” — до Жидів 9:24.

²³⁸Ісус смертю на хресті на Голгофті досягнув ціну викупу, бо його смерть була смерть совершенного чоловіка відповідаючого зовсім совершенному чоловікови Адамови. Однак смерть Адама була в наслідок сего, що через гріх стратив право до життя. Смерть Ісуса була жертвою. Адам був грішник і як грішник умер. Ісус був совершенний, святий і без гріха; і хотяй він умер в такий сам спосіб, однак своєю смертю Він не стратив права до життя, як чоловік. Він, умераючи, замінив своє совершенне людське життя на готівку, аби опісля можна було її ужити на викуплення Адама і його потомків від смерті.

²³⁹Подаємо тут примір для лучшего розуміння сей точки. Для вигоди назвемо чоловіка Іваном. Іван мучиться в вязниці, бо не має звідки заплатити кари сто долярів. Він має брата на ім'я Петро, котрий рад би заплатити кару за свого брата Івана, але не має грошей, чим би заплатив. Петро є здоровий і сильний муштина, має час до роботи, хоче працювати і працюючи може заробити гроші; але його сила і час і охота не заплатять довгу за Івана. Добродій Смитенко має щось до роботи і хоче заплатити грішми, аби тільки було зроблене. Петро стає на роботу у добродія Смитенка і запрацював сто долярів і отримав їх готівкою. В сей спосіб Петро, працюючи, замінив свій час і силу на вартість грошей і отримав сю вартість грошей а сі знов гроші є в силі

покрити довг Івана і в такий спосіб увільнити Івана з вязниці.

²⁴⁰Тоді Петро стає перед суд, який засудив його брата Івана, і хоче заплатити сто долярів, яких суд жадає від Івана. Гроші приймають від Петра а Івана випускають на волю. В сей спосіб Іван є правно-судово звільнений з наслідків засуду і стаєсь вільний, а його брат Петро ставсь його викупитель або освободитель.

²⁴¹В сім примірі Іван представляє Адама. За се, що Адам переступив закон Божий, Бог судово постановив, що Адам має стратити жите умераючи. Бог виконував сей засуд в протягу 930 літ, в яким то часі Адам сплотив всі свої діти. Наслідком засуду Адама на смерть було, що всі його діти піднали під засуд смерти. Адам умер і також велике множество його дітей умерло так само. Можемо тоді сказати, що Адам і ті всі, що поумерали і є в гробах, є в великій вязниці смерти, як подібно Божий пророк Ісаїя про се говорить в голові 42 стих 7.

²⁴²В сім примірі Петро представляє Ісуса. Бог так хотів аби совершенний чоловік, Ісус, викупив Адама і його потомків із вязниці смерти. Ісус хотів сплатити довг Адама і викупити його, але совершенний, праведний, чоловік Ісус не міг осягнути сеї ціли, будучи в тілі з тої самої причини, як Петро не міг ужити своєї сили, часу і енергії і заплатити ними довг свого брата Івана, але наперед мусів то все перемінити на вартість, на гроші, котрими можна було заплатити. Ісус мусів перемінити своє совершенне людське ество на вартість, якою купує ся що небудь, а ми можемо назвати се заслугою і котра то заслуга або купча ціна булаб вистарчаюча на заплачене Адамового довгу і увільнити Адама

і його потомків від сего засуду. Аби досягнути таку ціну треба було, аби Ісус умер. Так отже своєю смертю на Голгофті Він вистаравсь о ціну. Але вартість сеї ціни мусілось предложити перед Бога в самім небі, заким Бог міг освободити Адама і його потомків від наслідку смерти. А се, як побачимо із св. Писма, було як раз так зроблено.

²⁴³Писатель слова Божого, натхнений Божою силою, говорить нам, що се була воля Божа, аби всі люди були спасені від смерти через ціну викупу і опісля приведені до повного пізнання правди на се, аби могли отримати добродійства з викупу і жити. В своїм властивім на се часі буде дане кожному з потомків Адама пізнання о сих великих правдах. „Се бо добре і принятно перед Спасителем нашим Богом, котрий хоче, щоб усі люди спасли ся і до розуміння правди прийшли. Один бо Бог і один посередник між Богом і людьми, чоловік Ісус Христос, що дав себе на викуп за всіх, свідкування временами своїми [переконають ся о сім в часі, назначенім Богом].” (1 Тимотея 2:3-6) Ціна викупу була вистарана на хресті. Хрест Христов є найголовнішою правдою в зарядженю Божім і він своїми проміннями освічує надію у людей. Коли всі люди прийдуть до пізнання сеї правди і всі послухні скористають з ціни жертви викупу, буде тоді велика радість між людьми. Коли стануть співати кінцеву пісню в тій великій дії і всі хори ангельські з гарфами на небесах і всі сотворіня усовершені і щасливі на землі заспівають своїми голосами і всі разом злучать ся в одну пречудну мелодію і єдність, тоді всі зрозуміють велику жертву викупу як одну із струн на гарфі Божій, що видасть солодку музику для кожного уха.

²⁴⁴Аби людський рід отримав добродійство з жертви викупу, треба було konieczним, аби Ісус воскрес з поміж мертвих. Для того Його воскресене є дуже великої ваги і воно є дальшою струною в Гарфі, о чім розберемо особно.

Чому викуп є найпотрібнішою струною на гарфі Божій? ¶ 177.

Яке вражінє викличе на людей, коли його оцінять? ¶ 177.

Яку найдорозшу річ посідає кожде сотворіне? і чому? ¶ 178.

Коли сотворіне може властиво прославляти свого Сотворителя? ¶ 178.

На чий образ був сотворений чоловік? ¶ 179.

Що дав Бог чоловікови в часі як його сотворив? ¶ 179.

Яка є різниця між житєм а правом до життя? ¶ 179.

Опиши стан і окружене Адама і Еви в раю? ¶ 179.

Чи Адамови і Еві сказано, що потягає за собою переступлене Божого закону? ¶ 179.

Чи в їдженю овочу було яке дійсне зло? а если ні, то де лежало зло учинене чоловіком? ¶ 180.

Який мало наслідок виречене засуду на чоловіка? ¶ 180.

Який мало наслідок виконане сего засуду? ¶ 180.

В який спосіб виконано засуд? ¶ 180.

Коли вперве Адам і Ева ужили права плодити діти? ¶ 181.

Чи було можливим для них мати совершенні діти? і если ні, то чому? ¶ 181.

Їх діти родили ся і жили, але чи вони мали право до життя? если ні, то чому ні? ¶ 181.

Яка є різниця між правом до життя а житевими правами? ¶ 182.

Як потверджує св. Писмо, що всі народили ся несовершенні? ¶ 183.

Єслиб Бог не постаравсь о викупленє чоловіка, чи земля вилюднилаб ся? і если так, то чому? ¶ 184.

Чи люди зовсім залежні від Бога що до свого житя? ¶ 184.

Єсли Бог постарав ся зовсім певно, що чоловік буде жити в щастю, як повинно се поділати на розум і серця людей? ¶ 184.

В часі, коли Бог засудив чоловіка на смерть, чи Він предсказав, що постарась о його висвободженє? а если так, то як? Наведи св. Писмо. ¶ 185.

Чи Він предсказав остаточну судьбу сатани? а если так, то яка ся судьба? ¶ 185.

Чи засуд, виданий Богом на Адама, міг бути знищений або усунений на бік? а если ні, то чому ні? ¶ 186.

Єслиб його змінив, як се вплинулоб на віру людей? ¶ 186.

Чи міг Бог послідовно постарати ся о заступника, аби виконав услівя засуду? ¶ 186.

Чи Бог жадає, аби люди зрозуміли конечність і причину викупленя? ¶ 187.

Чому Бог хотів, аби в його народі були зроблені певні типи або малюнки? ¶ 187.

Обясни що до пасхального агнця, забитого Ізраїльтянами в ночи, перед їх опущенєм Єгипту. Що пише о сім св. Писмо? ¶ 188.

Кого представляв там первородний? ¶ 188.

Що представляв агнець? а також його кров? ¶ 188.

Про кого говорить: „Агнець убитий перед заложенєм світа”? ¶ 188.

Що говорить Йоан Хреститель про Ісуса? і що сі слова означають? ¶ 189.

Що представляє освободженє Ізраїльтян з рук Єгиптян? ¶ 190.

Що учинив Бог з Ізраїльтянами на горі Синай? ¶ 191.

Що представляло данє завіта закону на горі Синай? ¶ 191.

Хто побудовав намет на пустини? ¶ 192.

Що представляли дійства священика в день примиреня враз з святиною? ¶ 192.

Опиши будову намету. ¶ 193.

Опиши що робив найвисший священник з бичком в день примиреня. ¶ 194.

Що робив з його кровю? ¶ 194.

Що представляли ці обряди? ¶ 194.

Як часто відбувалися ті дії? ¶ 195.

Для чого був даний завіт закону? ¶ 195

Яка була ціль, що Ізраїльтяне відбували ці обряди раз кожного року? ¶ 195.

Чого ждав закон що до Адама? і як була справедливність заспокоєна? ¶ 196.

А що діти Адама народилися вже по його засуді на смерть, який наслідок мало се на діти? ¶ 196.

Чому Бог дозволив, аби засуд на Адама мав так важкий вплив на всі діти Адама? ¶ 197.

Чи Бог обіцяв відкупити чоловіка? а если так, докажи св. Писмом. ¶ 197.

Чи ся обітниця мусить бути виповнена? ¶ 197.

Поясни, що є викуп. ¶ 198.

Поясни, що є жертва-за-гріх. ¶ 199.

Де і як постарано ся о ціну викупу? ¶ 199.

Де почала ся жертва за гріх? а де скінчить ся? ¶ 199.

В яким пророцтві Бог показав, що се була його ціль відкупити чоловіка смертю свого любого Сина? ¶ 201.

В яким значіню Адам і його потомки є в в'язниці? Докажи св. Писмом. ¶ 202.

Яка була перша прикмета сего, що схоче вистаратись о ціну викупу? ¶ 203.

Чи Божя справедливість могла прийняти щось більше або менше чим вартість совершенного людського життя як викуп за Адама і його потомків? ¶ 204.

Чи се було конче потрібним, аби відкупитель був совершенний чоловік? і если так, то чому? ¶ 204.

Як закон, даний Жидам, вказував на се, що жити совершенного чоловіка було потрібне, аби було ціною викупу? ¶ 205.

Подай примір з закону. ¶ 205.

Чи закон представляв, що повинно становити якість відкуплення? если так, то де, і що се є? ¶ 205.

Як показано неміч чоловіка і залежність його від Бога в злуці з приготованим викупом? ¶ 206.

Чи Адам міг себе викупити? або чи хто з його дітей міг викупити себе і своїх братів? Наведи св. Писмо. ¶ 206.

Чому стан чоловіка був безнадійний, без відкупителя? ¶ 206.

Коли вже ціну викупу осягнено, де вона мусіла бути предложена? ¶ 207.

Чи хто з людей міг предложити в небі ціну сеї жертви викупу? ¶ 207.

Задля яких двох причин діти Адама не могли себе викупити? ¶ 208.

Покажи, як будуче щасте чоловіка цілковито залежить від відкуплення, яке Бог приготував. ¶ 209.

Чи цілковита неміч чоловіка помагає нам оцінити більше ціну жертви викупу? ¶ 209.

Що се показує зі згляду на довг вдячності, який чоловік винен Богови? ¶ 209.

Дай примір немочи людської; і що його змусить бути вдячним своєму добродієви? ¶ 210.

Если ми знайдемо сильний доказ, що Бог постаравсь приготувати викуплене і висвободжене всіх людей, як се повинно вплинути на ум і серце кожного чесного чоловіка? ¶ 210.

Кого Бог післав на землю, аби був відкупителем або спасителем всіх людей? ¶ 211.

Що говорить о тім св. Павло в листі до Галат? Наведи місце св. Писма. ¶ 211.

Чи се було важною річю, щоби Ісус відповідав всім вимогам закону Божого, аби відкупити людський рід? ¶ 211.

Если викуп означає якраз відповідаючу або рівної ваги ціну, а Ісус був втіленим духом чи був би надавав ся бути викупом за людей? ¶ 212.

Еслиб Ісус був в часті Богом а в часті чоловіком, чи відповів би вимогам Божого закону? ¶ 212.

Яких власностей від відкупителя або викупителя жадає конечно Божий закон? ¶ 212.

Як Бог післав свого Сина? а коли прийшов, чи був він чоловік чи Бог? Докажи св. Писмом. ¶ 213.

Чи жив який совершенний чоловік від Адама до Ісуса? ¶ 213.

Припустім, що Ісус був більший, чим чоловік, коли посвятив себе в Йордані, чи міг сповнити Божі вимагання і стати ся відкупителем всіх людей? ¶ 213.

Чи Ісус мав силу привести на світ совершенну расу? а если так, чи в сей спосіб відповідав вповні совершенному Адамови? ¶ 214.

Розкажи, що стало ся перед Пилатом. Переповідж зміст слів Пилата про Ісуса. ¶ 214.

Кілько літ мусів мати мущина після закону жидівського, аби міг бути священиком? ¶ 214.

Кілько літ мав Ісус, коли прийшов до Йоана і просив о хрещене? ¶ 215.

Чому було треба Ісусови ждати аж до 30 року, аби розпочати свою службу? ¶ 215.

Яка була різниця між Ісусом а визначними людьми на землі відносно до почесностей, які отримують від других? ¶ 216.

В чім лежить правдива велич? ¶ 216.

Чому Ісус прийшов на землю, що каже він про себе самого? Докажи св. Писмом. ¶ 216.

Як ставсь Ісус слугою всім? ¶ 217.

Чому се була жертва із сторони Бога посилати Ісуса на землю, аби відкупити чоловіка? ¶ 217.

Що склонило Бога, учинити сю жертву для чоловіка? ¶ 217.

Чому Фарисеї і книжники видумували і переслідували Ісуса? ¶ 218.

Чому сатана так старав ся згладити Ісуса? ¶ 219.

Чому книжники і фарисеї занимали поважне становище між жидівським народом? ¶ 219.

Які блуди і злочини закидував Ісус фарисеям і чому Він так закидував їм? ¶ 219.

Чи Ісус знав, що буде розпятий? і як перебув Він з учениками послідну ніч? ¶ 220.

Що чинили його вороги в сім часі? ¶ 220.

Що розуміємо через Синедріон? і хто входив в його склад? ¶ 220.

Який мав обов'язок сей високий суд зглядом людей, включаючи Ісуса? ¶ 220.

Коли сей суд зійшовсь потаємно, скажи, що там сказано о Ісусі. ¶ 221.

Хто був учасником змови, аби убити Ісуса? і хто був головним провідником сего? ¶ 222.

Як втягнули Юду до сеї змови? і за яку платню? ¶ 222.

Кого вислали, аби ув'язнив Учителя? ¶ 222.

Чи суд мав яке право судити Його в ночі? ¶ 222.

Чи мав право силувати Його свідчити проти себе самого? ¶ 223.

Чи мали який доказ проти Него? ¶ 223.

Якого злочину допустив ся Синедріон, покликуючи свідків проти Ісуса? ¶ 223.

Як суд зломив право жидівське, голосуючи за його осудом? ¶ 223.

Чому суд зійшов ся наново, аби потвердити своє рішення? Чи се було на місці? ¶ 223.

Чому Жиди не виконали смерти на Ісусі а запровадили перед Пилата? ¶ 224.

Чому Пилат хотів випустити Ісуса? ¶ 225.

Коли Пилат хотів випустити Ісуса, що ділали обвинителі? ¶ 225.

Що за поважні люди намовляли чернь, аби кричала проти Учителя? ¶ 225.

Перед ким уступила світська власть, засуджуюча Ісуса на смерть? ¶ 225.

Кого більше треба осудити в сім случаю, світську чи церковну власть? ¶ 225.

Кого убили з Ісусом? ¶ 226.

Чи в очах світа, умер Ісус як праведник? ¶ 226.

В смерті Ісуса на хресті, яке головно пророцтво сповнилось? ¶ 227.

Чому Ісус мусів умерти? ¶ 228.

Яка була Божа воля що до Ісуса, що до приходу як чоловіка і що до Його смерті? ¶ 229.

Що хотів Ісус сказати тими словами, коли говорив: „я є хліб, що зійшов з неба і кождий, що їсть його, буде жити”? ¶ 230.

Чи Ісус умер тільки за тих, що стають ся членами якого церковного визнання? або за кого він вмер? ¶ 230.

Опиши гріх; і яка є кара за гріх? ¶ 231.

Як жите Ісуса стало ся жертвою за гріх? ¶ 231.

Чи булоб можливим для когобудь з людей осягнути коли жите вічне, з виїмкою жертви викупу? ¶ 232.

Яке значіне мають для нас прообрази, зроблені, в Старім Завіті при студіюваню Нового? і що представляв убитий бичок в день примиреня в відношеню до Ісуса? ¶ 233.

Що представляло подвіре або двір доверуги намету? ¶ 233.

Що представляло убите бичка на подвірю? ¶ 233.

Як забезпечено ціну жертви викупу? ¶ 233.

Що представляло початок жертви за гріх? ¶ 234.

Що роблено з кровю бичка потім, як його убито? ¶ 234.

Що представляв найвисший священик в Святая? а що, коли входив до Святая Святих? ¶ 234.

За кого дав себе Ісус як жертву за гріх? ¶ 235.

В якій ціли був даний закон Завіта? і чи міг він собою увільнити чоловіка із смерти? ¶ 236.

Чи проляте крови Ісуса було конче потрібне на відпущеня гріхів? ¶ 237.

Як служене в наметі преображало вхід Ісуса до неба? Докажи св. Писмом. ¶ 237.

Яка є різниця між смертю Адама а смертю Ісуса? ¶ 238.

Умераючи як чоловік, що Ісус заслужив для добра людей? ¶ 238.

Подай примір, показуючи, як Ісусова смерть заслужила ціну на викуплене людського роду з неволі ¶ 239-241.

Чи міг совершенний чоловік, Ісус, увільнити людський рід від смерти і бути живим як чоловік? ¶ 242.

Що Ісус мусів учинити, аби відкупити людський рід? ¶ 242.

Що Він заслужив на Голгофті? ¶ 242.

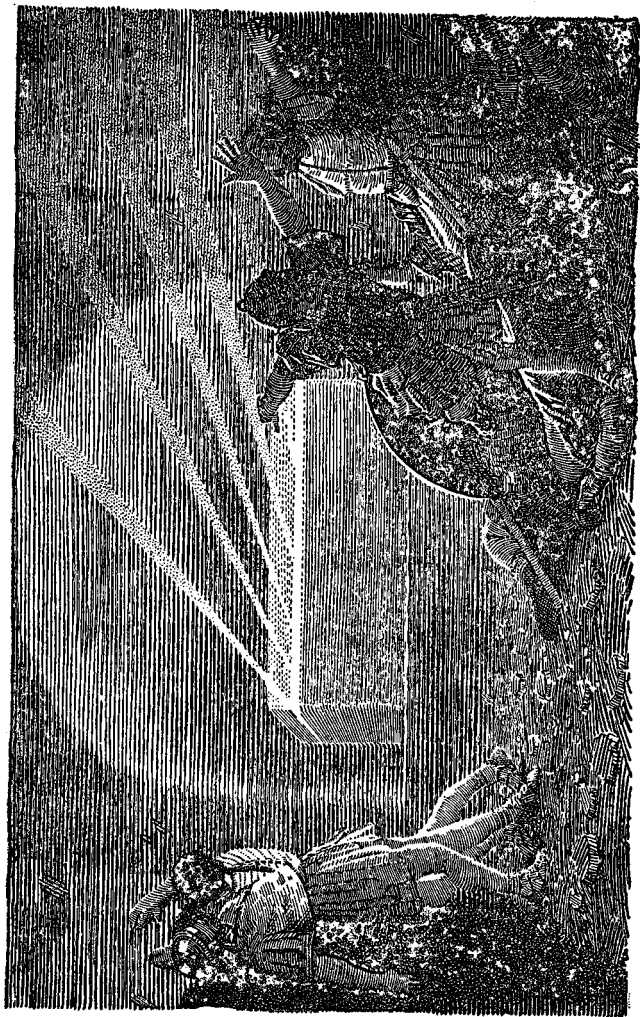
Де треба було предложити ціну викупу? ¶ 242.

Чому се потрібним привести чоловіка до пізнання правди, коли ціна викупу була заплачена? ¶ 243.

Хто буде мати знанє о сій правді? Докажи св. Писмом. ¶ 243.

Що є найважнішою правдою в Божім пляні? ¶ 243.

Коли люди прийдуть до пізнання значіння викупу, який вплив буде се мати на тих, які оцінять його? ¶ 243.

ГОЛОВА VII

СТРУНА 6 : ВОСКРЕСЕНЬ

НІЗАН був першим місяцем жидівського релігійного року; а чотирнадцятий день Нізана, 33 року від рождества Христового, застав Ісуса з Назарету мертвим і в гробі. Надії його послідователів розплились. Сподивляючись взад на Божі обітниці, дані вірному Авраамови, його ученики і другі, що були з Ним, вірили, що Ісус є обіцаний Мессія і надіялись, що Він увільнить Ізраїля з неволі римської і буде через Ізраїля благословити всі народи землі. Та тепер сей, на якого вони уповали, що спасе Ізраїля (Луки 24:21) був мертвий. Були прибиті великим горем і не знали, що почати з собою. Здасть ся, вони не сподівались, аби він встав знов з поміж мертвих, та й не знали ще тоді, що Бог не дозволить, аби тіло Його Святого зазнало зотління. Поведене апостолів в сім часі, як також і тих, що з ними вповні співчували, вказує, що вони не надіялись його воскресення. Тіло старанно обвинули і положили до гробу, намастивши смирною, алоєм і другими пахощами, видко, аби залобічи зіпсутю. Дальше великий смуток невіст при гробі і їх віра, що хтось навмисне усунув тіло Ісуса і скрив десть, також безрадість учеників, все те вказує, що вони не мали найменшої надії, ні не сподівались воскресення Ісуса. Та й маємо певні і ясні слова їх: „Ще бс не знали писання, що має Він з мертвих воскреснути.” — Йоана 20:9.

²⁴⁶Ученики були Жиди і можна припускати що вони були дещо обізнані з св. Писмом. Однак пригадуємо, що вони не були учені люди; і навіть, хоч би були запізнані з деякими місцями св. Писма, то не могли б мати дуже ясного поняття о них в тім часі; подібно як є тепер, ми бачимо, що в св. Писмі є багато пречудних правд, котрі там були цілі віки, а котрих християне ніколи не розуміли аж до недавна. Як ми тепер приглядаємося вдуховенному Слову Божому, можемо бачити деякі місця в Старім Завіті, котрі ясно вказують на воскресення Ісуса, і ті місця певно мусіли бути знані многим Жидам в тім часі, коли Ісуса розп'яли. Аби можна пізнати, подаємо тут кілька таких стихів.

²⁴⁷Пророк Йов, вказуючи на час викуплення і освободження, говорив: „Я знаю — Відкупитель мій живе і Він у послідний день підійме з пороку отсю розпадаючуся кожу мою [тіло моє].” (Йов 19:25) Єсли Відкупитель мусів бути в послідний день на землі, Він мусів тоді встати з поміж мертвих, постаравшись наперед о ціну викупу своєю смертю; отже ці слова певно предсказали Його воскресення. Пророк Давид пророкував в своїх псалмах воскресення Ісуса, коли говорив: „Ти бо не оставиш душі моєї в підземній пропасти і не даси твому побожному бачити зотління. Ти вкажеш мені дорогу життя; перед лицем твоїм повнота радощів, по правиці твоїй блаженство по всяк час.” (Псалма 16: 10, 11) Маємо, натхнене Богом, свідоцтво Апостола, що пророк дійсно відносив їх до воскресення Ісуса. — Діяння 2:27-31; 13:35-37.

²⁴⁸В другім місци пророк Давид писав о Ісусі, Спасителю світа: „А я в правді дивити мусь на лице твоє; пробудившись, буду образом твоїм насичатись.” (Псалм-

ма 17:15) Пробуджене означає пробуджене із смерти. Ісус був пробуджений із смерти на виразне подобиє Отця. (до Жидів 1:2) А на иньшій місци пророк говорить: „Вийшов еси на гору, ти забрав бранців, прийняв дари для людей.” (Пс. 68:18) Ап. Павло покликуєсь на се місце в листі до Ефесян 4:8, показуючи, що пророк говорив о воскресеню Ісуса.

²⁴⁹Пророк Ісаїя писав: „Бо хлопятко народилось нам — син даний нам; власть на раменах його, а дадуть імя йому: Дивний, Порадник, Бог кріпкий, Отець будучого віку, Бнязь мира. Царству його і миру його не буде границь; на Давидовім престолі й царстві він сяде, щоб утвердити і укріпити його судом справедливим від тепер по віки.” (Ісаїя 9:6, 7) Тут виразно сказано, що Сей, що буде мати таке високе становиско, Мессія, буде Отцем будучого віка. Отець означає сего, що дає жите, а для Ісуса було неможливим бути великим Жите-давцем для людей, аж доки не воскресне із мертвих.

²⁵⁰В другій місци пророк Ісаїя описував муки і смерть Ісуса і також його воскресенє, коли писав: „Провини усіх нас вложив Господь на него одного. Його брано на допит, та він терпів добровільно і не отвирав уст своїх; неначе вівцю на заріз, його ведено, і як агня перед постригачем німує, так і він не одчиняв уст своїх. ... З узів і від суду пірвано його. Вирвано його з землі живучих; за проступки людей моїх претерпів він смерть. Визначили гріб йому з злодіями, та його погребано в багатого; ... но як він принесе жите своє в жертву примиреня, то і узрить потомство довговічне. ... вдоволений споглядати буде на працю життя свого, а ведучи до пізнання його [Бога], він, праведник, слуга мій, о-

правдає многих.” (Ісаїя 53:6-11) Він не міг би дати життя свого на смерть а опісля бачити працю життя свого і бути вдоволеним, хіба що мусів би воскреснути із мертвих.

²⁵¹Сі місця св. Писма предсказують виразно воскресне Ісуса. Окрім, сего Ісус говорив своїм ученикам, будучи в Галилеї, що він буде убитий і воскресне з мертвих. (Луки 24:6, 7) „Як же пробували вони в Галилеї, рече до них Ісус: Син чоловічий буде виданий у руки людям і вбють Його, а третього дня Він устане. І посумніли вони вельми.” (Маттея 17:22,23) Та не можна сподівати ся по них, аби вони розуміли значіння тих місць в Старім Завіті, як відносячих ся до воскресення Господа. Вони не були люди високо учені. Були бідні та занимались звичайною роботою. Безперечно вони не були в такім положенню, як ті, що мали високе образование; але важніша причина була, що вони не отримали ще святого духа і їх ум не був просвічений і тому не можна було сподіватись, аби вони в той час розуміли глибокі річи Слова Божого. (1 до Коринтян 2:14) Ані не треба чудуватись, що вони призабули деякі слова Ісуса, що відносили ся до Його зради, смерти і воскресення. Мусимо пам'ятати, що вони Ісуса дуже любили а понадто надіяли ся, що Він освободить Ізраїля. Тільки п'ять днів перед Його смертю, разом з ним входили в урочистім в'їзді до міста Єрусалиму а увесь простий нарід витав Його радісними окликами. (Єв. Маттея 21:1-11) Його смерть була так дуже раптовна, така жорстока, удар такий страшний, що ті вірні ученики і прочі, що Його щиро любили, попросту стуманіли. Біль і смуток відобразив їм майже сили. По дикому пірвали Його від них, несправедливо судили, по звірськи засудили і тоді

видали Його на найстрашнішу смерть, яку лиш люди знали, на смерть на хресті!

²⁵²Так до чиста, як пророкував Ісаїя, все сповнило ся. Ісуса укарали смертю як якого злочинця, длятого визначили йому гріб з злодіями; а Його положили до гробу багатого чоловіка з Ариматеї, на імя Йосиф. — Маттея 27:57.

²⁵³Мало є сказано, що робили ученики і їх товариші сейчас по розп'ятю Ісуса, коли Його положили до гробу. Добрі жінки пішли і „дивили ся, де Його положили.” Без сумніву, мало що й робили. По шестій годині вечером сего дня починав ся сабат, а після закону Жиди мусіли спочивати; отже не можемо сподіватись, аби вони щось робили. Не був се день спочинку для них. Був се день великого жалю і смутку. Вони не могли нічо робити, аби відвернути свої думки від того страшного удару, який завдало їм розп'яте Господа Ісуса. Вони мусіли спочивати, бо так закон велів. Але в дійсности їх тіло не багато спочивало як також і ум. Се був день смутку і довгий для них, бо завтра мали йти на гріб. Сабат скінчивсь о 6-ій по полудни, і прийшла ніч і не могли через се йти і звидіти гріб.

²⁵⁴Слідуючий ранок був перший день в тижни; і рано ранесенько, ледво сонце зійшло, Марія Магдалина і другі добрі жінки, що прийшли за Ісусом з Галилеї і служили Йому, поспішили до гробу Спасителя. Коли прийшли там ангел Господень явивсь їм, кажучи: „Не лякайтесь, знаю, що Ісуса розп'ятого шукаєте. Нема Його тут; устав бо, як казав. Ідіть подивіть ся на місце, де лежав Господь. І хутко вертайтесь і скажіть ученикам Його, що встав із мертвих, і ось попередить вас у Галилею; там Його побачите. Ось я вам сказав. І, вий-

шовши хутко від гробу із страхом і великою радістю, побігли сповістити учеників Його.” (Маттея 28:5-8) Ся новина, сказана сим вірним жінкам, видавала ся за добра, аби бути правдивою. Вони настрашились і заклопотались; однак з радістю побігли, аби занести сю вість і другим, що любили Господа Ісуса.

²⁵⁵Тут маємо доказ, що воскресенє Ісуса є одною із струн на гарфі Божій, що дає велику радість тим, що слухають її блаженного звуку. Перні люди, що вчули о воскресеню, зрадували ся. Яка більша радість мусіла бути на небесах тої години.

²⁵⁶Ангел се те саме, що післанець, значить ся сей, ко-го Бог посилає з якимсь припорученем як свого заступника або посла. Сі святі післанці або ангели мають всегда приступ до Бога, Єгови. (Маттея 18:10) Розумієсь, ми повинні сподіватись, що сі святі ангели небесні будуть прославляти і воскликувати з радости перед Господом на кождім кроці, який учинить, виконуючи свій лян. Сі ангели перебувають в небесах. Пророк так пише в Псалмі о них: „Хваліть Господа з небес, хваліть його на висотах. Хваліть його всі ангели його, всі воїнства небесні.” (Псалма 148:1-2) Св. Писмо оповідає часто, як Господь Бог уживав сих святих ангелів, як післанців або послів. З Авраамом розмовляв через своїх ангелів (1 Мойсея 22:15), також з Яковом. (1 Мойсея 31:11) Бог явивсь Мойсейови через свого ангела. (2 Мойсея 3:2) Він повідомляв Ілію через свого ангела. (1 Царів 19:5) Сі святі післанці Божі стерегли справи Ісусової по весь час, почавши від хвилі, як лишив небесні двори, аби статись чоловіком, Ісусом, аби відкупити людський рід. (Захарії 3:1-7) Ангел Господень звістив Марії, що породить дитя, Ісуса.

(Луки 1:31) Коли привела на світ се чудесне дитятко, Ангел Господень повідомив вірних пастирів, і велике множество небесних хорів враз з тим ангелом стали прославляти Бога. — Луки 2:9-11.

²⁵⁷Ми можемо бути певні, що сі вірні, святі ангели, як Божі післанці, чували пильно кожного кроку Ісуса, від часу його рождєства аж до хвилі його воскресєня. Радісно чували і приглядались, чи Ісус відповість цілковито всім вимогам Божого закону. Певно знали, що послухне виконанє всего принесе чудєсну нагороду воскресєня з мертвих. Одного із сих вірних післанців післав Бог з неба, аби відвалив камінь з дверей гробу в часі воскресєня Ісуса. Яка велика радість мусіла наповнити небесні двори, коли побачили Ісуса, в силі Божій, побідника над смертю і гробом!

²⁵⁸Люцифєр, що ставсь сатаною, котрий колись належав до святих ангелів і котрий звів деяких з них, через столітя супротивлявсь Богови-Єгови а головнє старався знищити Ісуса. Ісус був післаний на сей світ, аби міг знищити діла сатани, а тепєр, воскресши із мертвих, він остаточно „знищить сєго, що має державу смерти, се є диявола”, а знищенє його будє порукою освободженя людського роду. (до Жидів 2:14) Тепєр Ісус пірвав кайдани смерти; Бог возніє його до сили і слави, і показав сим, що Ісус вповні заслугує на його похвалу. Також доказав, що Ісус заслугує, аби його величати; і безперечно всі небесні хори прославляли його безмірно. Св. Йоан в Одеритю говорить: „І я бачив і чув голос ангелів многих кругом престола і животних, і старців, і було число їх тьма тьмами і тисячі тисячами, глаголючи голосом великим: Достойн Агнецъ, заколений,

приняти силу і богацтво, і премудрість і кріпость і честь. — Одкрите 5:11, 12.

ДОКАЗИ СВ. ПИСЬМА

²⁵⁹Не попередне знанє св. Писма ані їх віра в те, що Ісус Христос воскресне з мертвих, склонила учеників увірити, що Ісус воскрес, але тільки те, що дійсно бачили і самі переконали ся на власні очі, се привело їх до такого заключеня. Знане-відомість, яку осягнули через власний досвід, получене з пізнанєм св. Писма, яке опісля осягнули, не лиш утвердило їх серця понад всякий сумнів, що Ісус Христос воскрес, але се додало їм смілости голосити другим сю вість, де лиш до сего була яка нагода, а в своїх листах до церкви клали на сю правду як найбільший натиск.

²⁶⁰Буде се користю для нас, коли розберемо тут свідоцтво св. Писма, яке подає Євангелист, доказуючи, що Ісус воскрес третого дня по його розп'ятю. Всегда були такі, що перечили воскресеню, тому отже всегда є добра річ мати оруже против такого заперечуваня як також утвердити себе самих в вірі. Мусимо пам'ятати, що писателі євангелій не були учені люди; не були такими, аби мали на думці когось ошукати. Не мали навіть причини так робити. Факт, що вони не надіялись воскресеня і наглядно доказали се своїм захованем ся і своїми бесідами в часі і зараз по смерті Ісуса Христа, дає нам найсильнійшу певність, що їх свідоцтва, опісля дані, є правдиві. Понадто, саме свідоцтво носить на собі всі знаки правди.

²⁶¹В часі, коли Ісус Христос умер, було землетрясенє. Римський сотник, що стояв коло хреста, закликав: „Справді, Божий Син був сей!” „Як же настав вечір,

прийшов чоловік заможний з Ариматеї, на імя Йосиф, що і сам учив ся в Ісуса. Сей, приступивши до Пилата, просив тіла Ісусового. Тоді Пилат і звелів оддати тіло. І взявши тіло Йосиф, обгорнув його плащаницею чистою, положив його у новім своїм гробі, що висік у скалі; і прикотивши великого каменя до дверей гробу, одійшов. Була ж там Марія Магдалина і друга Марія і сиділи навпроти гроба.” — Маттея 27:57-61.

²⁶²Фарисеї вірили в воскресенє мертвих, опираючи своє заключенє на словах пророків. Бояли ся, що може Ісус воскресне з мертвих. Знали, що вони винні в засуді Ісуса на смерть та вони надіяли ся, що се буде кінець Його. „Завтрішнього ж дня, що після п'ятниці, зібрались архиереї та фарисеї до Пилата, кажучи: Пане, згадали ми, що сей обманщик казав, ще живий: Через три дні встану. Звели ж отце стерегти гроба до третього дня, щоб прийшовши ученики Його в ночі, не украли Його, і не сказали народови: Устав із мертвих; і буде остання омана гірша першої.” (Маттея 27:62-64) Коли римський намісник учув їх просьбу, дав їм римську сторожу, кажучи їм: „Маєте сторожу: йдіть забезпечте, як знаєте. Вони ж пійшовши, забезпечили гріб, запечатавши камінь, із сторожею.” — Маттея 27:65, 66.

²⁶³Господь Бог мусів певно сміятись з тих Фарисеїв, котрі думали, що, коли запечатають камінь і поставлять римську сторожу при гробі, перешкодять Йому випровести Ісуса з гробу. Бог міг легко воскресити Ісуса, не усуваючи каменя. Однак Він вибрав і зділав остатнє. А в додатку, воскресивши Ісуса як Боже єство, Він усунув його тіло, своїм властивим способом і в своє властиве місце, аби не бачило зотління, так як Він приобіцяв. — Псалма 16:10.

²⁶⁴Ся римська сторожа стерегла пильно через п'ятницю в ночі, суботу і суботу в ночі; а в неділю раненько ангел Господень явив ся і відкотив камінь. Сторожі посвідчили, що лице ангела було наче блискавиця а його одіж біла як сніг і сі сторожі дрожали із страху.

²⁶⁵День, сабат, скінчив ся, розпочав ся перший день в тижни, вірні жінки пустили ся перші до гробу. „Після ж вечера субітнього, як почало свитати в одну із субіт [перший день тижня], прийшла Марія Магдаліна та друга Марія подивитись на гріб. І ось трус великий став ся, ангел бо Господень, зійшовши з неба, прийшов, відкотив камінь від дверей і сів на нім. Був же вид його як блискавиця і одежа його біла як сніг. Од страху ж його затрусились ті, що стерегли його, і стали наче мертві. Озвав ся ж ангел і рече до жінок: Не лякайтесь, знаю бо, що Ісуса розп'ятого шукаєте. Нема його тут; устав бо, як казав. Ідіть подивіть ся на місце, де лежав Господь. І хутко вертайтесь і скажіть ученикам його, що встав із мертвих, і ось попередить вас у Галилею; там його побачите; Ось я вам сказав. І, вийшовши хутко від гробу із страхом і великою радістю, побігли сповістити учеників його. Як же вийшли вони сповіщати учеників його, аж ось Ісус зустрів їх, глаголючи: Радуйте ся: Вони ж приступивши, обняли ноги його, і поклонились йому. Тоді рече до них Ісус: Не лякайтесь; ійдіть сповістіть братів моїх, щоб ійшли в Галилею; і там мене побачать.” — Маттея 28:1-10.

²⁶⁶Мусіло там бути велике зворушене між декотрими людьми в тім часі в Єрусалимі. Вірні жінки бігли сповістити учеників, а римські жовніри ішли спішно до міста, аби сповістити своїх хлібодавців, о тім ще ста-

лось. „Як же йшли вони, аж ось деякі з сторожі, прийшовши в город, сповістили архиєреїв про все, що сталося. І, зібравшись вони з старшими і зробивши раду, дали доволі срібняків воїнам, говорячи: Кажіть, що ученики Його в ночі прийшовши вкрали Його, як ми спали. І як дочуєть ся про се ігемон, ми вговоримо Його, і вас безпечними зробимо. Вони ж, узявши срібняки, зробили, як їх навчено; і рознеслось слово се у Жидів аж до сього дня.” — Маттея 28:11-15.

²⁸⁷Що пише о сім св. Лука є майже те саме, що писав св. Маттей. Подібне свідoctво є у св. Марка. Також св. Йоан подає докладно о воскресеню Спасителя. Наводимо тут свідoctва кожного з тих свідків, аби показати, що вони чотири подали річеві свідoctва о тих самих подіях і вповні один другого потверджали.

²⁸⁸„І, як минула субота, Марія Магдалина, та Марія Якова, та Саломія купили пахоців, щоб, прийшовши, намастити Його. І вельми рано першого дня тижня приходять до гробу, як сходило сонце. І казали між собою: Хто відкотить нам каменя від дверей гробу? І поглянувши, побачили, що відкочено каменя, був бо великий дуже. І, ввійшовши в гріб, побачили молодця, сидячого з правого боку, одягнено в шату білу, та й вжахнулись. Він же рече їм: Не жахайтесь, Ісуса шукаєте Назарянина, розп'ятого. Устав, нема Його тут. Ось місце, де положено Його. Тільки ж ййдіть скажіть ученикам Його та Петрови, що попередить вас у Галилею. Там Його побачите, як сказав вам.” — Марка 16:1-7.

²⁸⁹„Першого ж дня тижня, вельми рано, прийшли вони на гріб, несучи, що наготивили пахоці і другі з ними. Знайшли ж камінь відкочений від гробу. І ввій-

шовши не знайшли тіла Господа Ісуса. І сталося як здумілись вони від сього, ось два чоловіка стояли перед ними в шатах ясних. Як же полякались вони й нахилили лице до землі, рекли до них: Чого шукаєте живого між мертвими? Нема Його тут, а встав. Згадайте, як Він промовляв до вас, ще будши в Галилеї, глаголючи: Що мусить Син чоловічий бути виданим у руки чоловіків грішників, і бути рознятим і третього дня воскреснути. І згадали слова Його і, вернувшись од гробу, сповістили про се одинайцятьох і всіх інших. Була ж Марія Магдалина, та Йоанна, та Марія Якова, і інші з ними, що оповідали перед апостолами се.” — Луки 24:1-10.

²⁷⁰„Першого ж дня тижня приходить Марія Магдалина вранці, як ще було темно, до гробу, і бачить, що каменя одвалено від гробу. Біжить же тоді і приходить до Симона Петра та другого ученика, котрого любив Ісус, і каже їм: Узято Господа з гробу, і не знаємо, де положено Його. Вийшов тоді Петр і другий ученик, і прийшли до гробу. Бігли ж обидва разом, та другий ученик побіг скоріш Петра, і прийшов первий до гробу. І нахилився, бачить, що лежить полотно, та не увійшов. Приходить тоді Симон Петр слідом за ним, і увійшов у гріб, і видить, що лежить полотно, а хустка, що була на голові Його не з полотном лежала, а осторонь звита, на одному місці. Тоді ж увійшов і другий ученик, що прийшов первий до гробу, і видів, і вірував.” — Йоана 20:1-8.

²⁷¹В додатку до свідoctва сих чотирох свідків маємо ще свідoctво св. Павла, котрий в дорозі до Дамаску мав чудесне видінє Господа Ісуса. Говорячи о воскресеню мертвих Апостол пізнійше освідчивсь: „Бо я передав вам

найперше, що й прийняв, що Христос умер за наші гріхи по писанням, і що поховано Його і що встав третього дня по писанням, і що явивсь Кифі [Петрови] а опісля дванадцятьом. Після того явив ся більш пяти сотень братам разом, з котрих більше живуть і досі, инші ж упокоїлись. Після того явив ся Якову, а потім усім апостолам. На останок же всіх, мов якому недорідеу, явивсь і мені.” — до Коринтян 15:3-8.

²⁷²Пізнійше св. Йоан, пишучи о Господі Ісусі, кладе найбільший натиск на се, що вони бачили на свої власні очі, говорячи: „Що було від почину, про що ми чули, що бачили очима нашими, і на що дивили ся, і чого руки наші дотикали ся про Слово життя, — (бо життя явилось і ми бачили і свідеємо і звіщаємо вам життя вічне, що було в Отця, а явилось нам); що ми бачили і чули, звіщаєм вам, щоб і ви мали спільність з нами; а спільність наша з Отцем і Сином Його Ісусом Христом. І се пишемо вам, щоб радість ваша була повна.” — 1 Йоана 1:1-4.

²⁷³Так бачимо, що було там більш п'ятсот свідків, що були свідками що до воскресення Господа Ісуса. Се одно повинно потвердити сю подію понад всякий сумнів; но коли побачимо причину воскресення Господа Ісуса, все те не тільки стає нам ясне, але вливає велику радість до серця кожного, хто се бачить. Далше мусимо пам'ятати, що сі вірні свідки Господні не пійшли до якого далекого, відосібненого місця, аби там голосити воскресення, але проповідали сміло о тім і перед судами, перед Жидами і поганськими філософами, перед судьями і правними оборонцями як також перед простим народом. Не чекали аж мине кілька літ, аби свідчити про Його воскресення, але розпочали сейчас по сій великій події. Так

сміло се голосили, що єслиб була яка можливість збити їх свідоцтво, фарисеї булиб на певно старались спробувати сего. Вони не давали сего свідоцтва на се, аби може позискати славу, розголос або багатства. Противно! Вони знали, що сим накличуть на себе невдоволене фарисеїв і князів, виставлять себе на терпіня і смерть.

²⁷⁴На Зелені Свята, тільки пятьдесят днів по воскресеню Господнім, Апостол Петро виступив перед нарід і говорив отверто до людий з Юдеї і до всіх, що перебували в Єрусалимі, про воскресене Господне. В своїй промові він закликав: „Твердож нехай знає увесь дім Ізраїлів, що Господом і Христом зробив Його Бог, сього Ісуса, котрого ви розпяли.” (Діяння 2:36) Так переконуючі були слова Апостола, що Жида, що брали участь в убійстві Господа Ісуса „помякли серцем і казали до Петра та до иньших апостолів: Що ж робити нам, мужі брати?” Деякі з них претерпіли мученичу смерть за се, що проповідували Христа і його воскресене. (Діяння 7:1-9) Апостоли і перші християне зазнали багато переслідувань за се, що сміло проповідали, що Ісус Христос воскрес з мертвих. Сего ніколи не булиб чинили, єслиб мали які фалшиві наміри. Причина, чому голосили сі правди, бо хотіли бути свідками Господними, що Його велике діло відекуплення і освободження людського роду уже сповнило ся.

ХРИСТОС ГОСПОДЬ БОЖЕСТВЕННИЙ

²⁷⁵Ісус був умертвений по тілу, но ожив духом. (1 Петра 3:18) Господь Бог обіцяв дати Йому Божественну природу, даючи Йому силу і власть мати в собі жите. Тільки Божественні єства або істоти мають жите в самих собі і не потребують нічого, аби підтримувати

жите. Ісус сказав: „Бо, як Отець має жите в собі, так дав і Синови жите мати в собі.” (Йоана 5:26) На землі був чоловіком, а коли воскрес з мертвих, Він був подобиєм образу Бога-Єгови. „Сей, будучи сяєвом і образом особи Його і двигаючи все словом сили своєї, зробивши собою очищенє гріхів наших, осівсь по правиці величчя на вишинах; стільки лучший будучи від ангелів, скільки славнійше над їх наслідував імя.” (до Жидів 1:3,4) В часі свого хрещеня в Йордані Він був сплджений до Божественної природи, а в часі свого воскресєня Він народив ся на Божественнім степені (поземі) до Божественної природи. Коли встав з мертвих, Він був і Господом і Христом. (Діяння 2:36) Господь означає сего, що посідає силу і власть, і сего, котрого Його послідувателі узнають як Учителя і Господа. Христос означає Помазанник; сей, котрому Бог назначив виконати свій великий плян. Тепер коли Він воскрес із мертвих, є Він властителем всіх річей і має, дану йому силу і власть виконати плян Бога-Єгови. Імя Ісус означає Спаситель людей. Се було Його імя на землі. Імя Ісус є головнo злучене з терпіннями, або з тим, що віддав жите своє на жертву за гріх, котрий терпів за нас і котрий взяв наші гріхи на себе, — котрого Пророк описує як „чоловіка горя.”

²⁷⁶Коли Він воскрес з мертвих, Бог вивисшив Його високо і дав йому імя понад всякі імена. Він був колись чоловіком, зазнавши горя і болів. Тепер, коли воскрес з мертвих, є Він вивисшений, тому Апостол говорить: „Здававшись видом, як чоловік, принизив себе, будши слухняним аж до смерти, смерти ж хрестної. Тимже і Бог Його високо возніс, і дав йому імя, більше всякого імени, щоб в імя Ісусове приклонилось усяке коліно,

що на небі і що на землі і під землею, щоб усякий язик визнавав, що Господь Ісус Христос у славу Бога Отця.” — До Филиппян 2:8-11.

²⁷⁷Бог постановив, щоб як земля була місцем мук Ісусових, так і була місцем Його слави і щоб всі сотворіня приклонились в ім'я Ісуса і щоб кожде сотворіне визнало, що Ісус є Христом і Господом.

²⁷⁸Сего дня, коли Ісус воскрес із мертвих, і при других нагодах показував ся опісля своїм ученикам і прочим, що Його особливо любили. Він не являв ся їм в тім самім тілі, в котрім був розпятий; ані в тій самій одежі, в котрій Його похоронили. Св. Писмо оповідає, що полотно і хустка були зложені і лежали осібно в гробі. Єслиб був явив ся в тім самім тілі, в котрім був розпятий, ті, що були з Ним через три і пів літа, булиб скоро Його спізнали. Марія з певністю булаб Його пізнала. Він явив ся їй як огорожник, і аж коли закликав її по імени голосом її так добре знаним, аж тоді спізнала Його. По словам св. Писма Він показував ся ученикам і прочим свідкам, коротко подавши, як слідує:

²⁷⁹Він показав ся в неділю рано, зараз по своїм воскресенню, Марії Магдалині коло гробу в Єрусалимі. — Йоана 20:11-18.

²⁸⁰Сеї самої неділі рано, жінкам, як вертали від гробу. — Маттея 28:9, 10.

²⁸¹Сеї самої неділі рано одинокому Симонови Петрови близько Єрусалиму. — Луки 24:34.

²⁸²Сего самого дня двом ученикам, ідучим до Еммаус, між Єрусалимом а Еммаус. — Луки 24:13-21.

²⁸³Сеї самої неділі вечером апостолам (з виїмкою Томи) в Єрусалимі. — Йоана 20:19-25.

²⁸⁴Опісля Він показавсь знов тиждень пізнійше (в неділю вечером) апостолам, Тома був також присутний, в Єрусалимі. — Йоана 20:26-29.

²⁸⁵Кілька днів пізнійше Він показав ся на березі моря галилейського сімом ученикам, що пішли ловити рибу. — Йоана 21:1-13.

²⁸⁶Ще трохи пізнійше Він показав ся одинайцятьом ученикам на горі коло Галилеї. — Маттея 28:16-28.

²⁸⁷В коротці по сім Він показав ся громаді більш п'ятсот його послідувачам, що згромадились в означений час, в Галилеї. — 1 до Коринтян 15:6.

²⁸⁸І знов показавсь тільки самому Апостолови Яковови. — 1 до Коринтян 15:7.

²⁸⁹А в послідне показав ся Він своїм ученикам на горі Оливній в часі свого вознесеня. — Луки 24:50, 51; Діяння 1:6-9.

²⁹⁰Многі будуть питались: Чи Ісус Христос показував ся в духовім тілі, чи в людськім тілі; і в який спосіб приймав Він тіло, коли воно не було те саме, в котрім був розп'ятий? Можемо бути певні, що Він не воскрес з мертвих в людськім тілі, бо один раз Він показав ся ученикам, коли вони були в комнаті а двері були замкнені. (Йоана 20:19-26) Одинока на се відповідь є, що Він, як Божественне єство або істота, мав силу сотворити собі тіло і убрание і показати ся в який небудь час і при якій будь случайности, коли тільки хотів. Марія взяла Його за огородника; а двох учеників, що йшли з Ним, думали, що Він є чужинець в громаді. І знов, жаден з Його учеників не пізнав Його по тілі при мори Галилейськім; подібно і при других случаях, коли Він показав ся їм. В кождім сім случаю вони пізнали Його по Його рухах, по Його словах і по Його властивім зву-

ці голосу. Се було тяжко переконати Тому, що сказав, що він мусить мати більший доказ; для того Ісус Господь сотворив тіло, що мало знаки від гвоздей, аби тільки Тому переконати. А коли він переконав ся, Ісус промовив до него: „Томо, позаяк ти мене видів, то й увірував: блаженні, що не виділи, та й вірували.” — Йоана 20:27-29.

²⁹¹Ціль, чому Ісус показавсь ученикам, була, аби їх сильно утвердити, що Він дійсно воскрес і є живий. Він мав силу сотворити людське тіло і показатись в нім і розложити його кожного часу; і нема сумніву, що, коли Він явивсь своїм ученикам при замкнених дверях, Він сотворив тіло безпосередно в їх присутности і розложив його, коли зник. Аби переконати їх, що Він був правдивим тілом з мяса і костей, Він сказав до них: „Дотикайтесь мене і вбачайте; бо дух тіла і костей не має, як бачите, що я маю.” (Луки 24:39) Се не було духовним тілом, але тіло людське. Тіло, в яким Він возніс ся на небеса і яке там має, є славне тіло, на яке чоловік не годен дивитись і жити, хіба за чудесною Божою силою. Апостол Павло потверджує: „Тіло і кров царства Божого наслідити не може; і зотлінне незотління не наслідить.” (1 До Коринтян 15:50,51) В додатку до сего св. Йоан говорить: „Ще не явилось, що ми будемо; знаємо ж, що, коли явить ся, подібні йому будемо; бо побачимо його, яко ж єсть” — 1 Йоана 3:2.

²⁹²Св. Павлови було дане чудесне видінє Ісуса Христа в славі. В дорозі до Дамаску нечайно засіяло коло него світло з небес. Він не бачив тіла Ісуса, а тільки світло, що сияло з його славного тіла. Він чув голос, що промовив до него: „Я є Ісус.” Таке ясне було се світло, що через три дні був він сліпий; і Господь учинив чудо

і усунув його сліпоту. „І зараз із очей йому, мов би луска, спало, і прозрів того часу, та й вставши, охрестив ся.” (Діяння 9:1-19) Апостол Павло, згадуючи описля про сю подію, сказав: „На останок же всіх, мов якому недорідку, явивсь і мені.” (1 До Коринтян 15:8) Тут маємо тільки маленьке світло сего, яке є тіло Господа Ісуса. Сі події показують, що тіла, в яких Ісус являвся по своїм воскресєню, не було тіло, в котрім був розпятий, ні також його славне духовне тіло, але тіла, котрі сотворяв на се, аби явитись своїм ученикам. Людське тіло нашого Господа Ісуса, котре було розпязе, Бог своєю силою усунув з гробу. Єслиб воно було там остало, булоб перешкодою в вірі його апостолів, котрі ще не мали докладного розуміння духових річей. Вони не були так поучені, аж коли їм дав ся святий дух в день Пятидесятниці. Св. Писмо не об'ясняє, що сталося з тим тілом, окрім сего, що воно не зотліло і не зіпсулось. (Діяння 2:27, 31) Ми можемо тільки догадуватись, що Бог десь заховав його, аби показати його народови в часі вієу Тисячлітя. Св. Писмо каже нам, що Господь Бог скрив в чудесний спосіб тіло Мойсея (5 Мойсея 34:6; Юди 9) і Бог міг так само легко заховати і скрити тіло Ісусове. Ісус воскрес як Божественне єство в подобі лица Отчого, ми є певні, що ніхто з людей не міг дивитись на Него і жити. (2 Мойсея 33:20) Господь Ісус Христос в небі є славним єством найкрасший з десяти тисяч і до сего любий і жадне людське око не виділо його від коли зістав прославлений, хиба що в чудесний спосіб було дане видіне св. Ап. Павлови.

²⁹³Ціль воскресєня Господа Ісуса, коли порозумієсь, є дальшим доказом, що Він воскрес як Божественна істота. Як ми бачили, то совершенний чоловік мусів поста-

ратись о викуп через свою смерть. Ся ціна викупу, іменно, вартість совершенного людського життя мусіла бути предложена в самім небі як жертва за гріх цілого людського роду. Еслиб се не було учинено, викуп був би без жадної вартости і тоді не можнаб було викупити людського роду від гріха і його наслідків. Апостол Павло говорить ясно, що Ісус Христос пійшов до самого неба, аби там ставлялись тепер за нами перед Богом. (До Жидів 9:24) Він тепер є найвисшим священником, що ввійшов до небес, ставшись найвисшим священником задля тих, що приходять через Него до Бога в часі віку Євангелії. (До Жидів 4:14-16) В старозавітний типічний день примирення, як ми се бачили, Бог приказав Ізраїлеви зробитви образ жертви за гріх через священство. Найвисший священник входив до Святаї Святих і кровю кропив ублагалню і се представляло, як Ісус входить до самого неба і предкладає перед Бога заслугу своєї жертви як жертви за гріх. А се не булоб можливим, еслиб Ісус не був воскрес як Божественне єство.

²⁹⁴Опісля Ісус Христос дав св. Йоанови відкриття через ангела, котре записане в книзі названій Одкриттем. В ній Він сказав: „Я живий і був мертвий, і ось живу по вічні віки' амінь. І маю ключі пекла і смерти.” (Одкриття 1:18) Пекло означає могилу, гріб, стан смертний, в який йде весь людський рід через тільки століть. Смерть є найбільший ворог і Господь в своїм часі знищить і смерть і гріб, як се побачимо пізнійше.

²⁹⁵Коли кождий чоловік прийде до пізнання воскресення Ісуса Христа і зрозуміє і оцінить, чому се стало ся, його серце буде радуватись. Тільки ті, що просвітілись, вже оцінили, що воскресення Ісуса Христа є одною із

струн на пречудній гарфі Божій. В своїм властивім часі сі добродійства будуть знані всім людям і всі спізнають сю предивну правду. Скоро тільки Господь Ісус скінчить вибирати собі членів свого тіла, котре називаєсь Церков (до Колосян 1:18), тоді предложить свою заслугу або жертву викупу за всіх людей світа і тоді всі будуть користали з добродійств Його воскресеня. Понередно наведені місця св. Писма доказують ясно воскресенє Ісуса Христа з мертвих.

²⁹⁶За часів св. Павла були деякі, що перечили воскресенє подібно, як се є і тепер. Аби збити їх твердження, св. Павло писав: „Коли ж про Христа проповідуєть ся, що Він з мертвих устав, то як се деякі між вами кажуть, що нема воскресеня мертвих? Коли ж воскресення мертвих нема, то й Христос не воскрес; коли ж Христос не воскрес, то марна проповідь наша, марна ж і віра ваша. І ми являємось кривими свідками Божими, бо свідкували про Бога, що воскресив Христа, котрого не воскресив, коли мертві не встають. Бо коли мертві не встають, то й Христос не встав. А коли Христос не встав, то марна віра важа: ви ще в гріхах ваших. Тоді й померші в Христі поглибли. Коли тільки в сьому життю вповаємо на Христа, то окоянніші [нещасливійші] ми всіх людей. Тепер же Христос устав з мертвих; первістком між мертвими став ся. Яко ж бо через чоловіка [прийшла] смерть, так через чоловіка й воскресенне з мертвих. Як бо в Адамі всі вмирають, так і в Христі всі оживають. Кождий своїм порядком: Первісток Христос а потім Христові у приході Його. Тоді (прийде) кінець, як передасть царство Богу й Отцеві, як зруйнує всяке старшинування і всяку власть і силу. Му-сить бо Він царювати, доки положить усіх ворогів під

ноги Його. Останній же ворог зруйнується — смерть.”
— 1 до Коринтян 15:12-26.

²⁹⁷Через смерть і воскресення Ісуса Христа і Його вознесення на небо всі люди мають поруку на одну повну, добру нагоду досягнути життя вічне. Бог учинив таке застереження і дав свою поруку, як св. Павло говорить: „Бо [Бог] призначив день, в котрий судити ме вселенну правдою через Чоловіка, котрого наперед постановив, подаючи певноту всім, воскресивши Його з мертвих.” (Діяння 17:31) Ми як раз тепер приходимо до сего „призначеного дня”, в котрім світ починає пізнавати і скоро ще більше спізнає о сих чудесних добродійствах, походячих із воскресення нашого Господа Ісуса Христа. В сей великий день Христос Господь буде панувати в славі і тоді сповняться ся Його слова: „Не дивуйтесь сьому, бо прийде час, що в гробах почують голос Його і повиходять: котрі добре робили, в воскресенні життя, а котрі зло робили, в воскресенні суду.” (Йоана 5:28, 29) О сім поговоримо більше, коли будемо розбирати струну на гарфі Божій: привернене.

Який є перший місяць церковного року у Жидів?
¶ 245.

Де був Ісус чотирнадцятого дня сего місяця, 33 р. Р. Х.?
¶ 245.

Чого надіялись Його ученики по Ним? ¶ 245.

Який був стан їх в умі і які їх надії по Його смерті?
¶ 245.

Яке було очікуване учеників що до Його воскресення?
¶ 245.

Як спорядили тіло Ісусове на погребення, і чому?
¶ 245.

Подай дальший доказ відносячий ся до очікувань що до воскресення Ісуса. ¶ 245.

Чи апостоли розуміли в той час св. Писмо, відносяче ся до воскресєня Ісуса Христа? ¶ 246.

Чи ученик може розуміти тепер св. Писмо Старого Завіту відносяче ся до воскресєня Господнього, котре було тоді мало зрозуміле? ¶ 246.

Подай кілька стихів св. Писма Старого Завіту, вказуючі на воскресєне Господа Ісуса. ¶ 247.

Чи пророк Давид говорив о Ісусі, що пійде до пекла? а коли так, що се означало? ¶ 247.

Подай, як Апостол вияснює сі слова? ¶ 247.

Що означали слова пророка сказані в Псалмї 17:15? ¶ 248.

На чию подобу був збуджений Ісус? Докажи св. Писмом. ¶ 248.

Чи пророк в псалмї 68:18 відносив ся до воскресєня Ісуса? а если так, то чому? ¶ 248.

Наведи слова пророка Ісаї (9:6, 7) що до Ісуса. ¶ 249.

Чи пророк предсказав тут воскресєне Ісуса Христа? ¶ 249.

Як Бог говорив в словах пророка Ісаї (53:6-11) о воскресєню Христа? ¶ 250.

Чи Христос говорив своїм ученикам, що Він сподївав ся встанути з мертвих? і если так, то де? ¶ 251.

Чому ученики посумніли, як сказано в Маттея 17:22, 23? ¶ 251.

Чому ученики Ісусові не могли розуміти пророцтв, відносячих ся до Його воскресєня? Наведи місце св. Писма Нового Завіту на доказ сеї відповіді. ¶ 251.

Чого надіяли ся ученики передовсім? ¶ 251.

Що сталось як раз пять днів перед смертю Ісуса, що скріпило сі надії учеників? ¶ 251.

Як могла несподївана смерть Ісусова поділати на учеників? ¶ 251.

Умерши як би який злодій а похоронений в гробі багатого чоловіка, яке пророцтво виповнив Ісус Христос? ¶ 252.

Котрого дня розп'ято Ісуса? і що за день слідував по ній? ¶ 253.

Що Жиди робили в день сабату? ¶ 253.

Коли кінчив ся сабат? ¶ 253.

Що учинила Марія і другі рано першого дня в тижни по розп'ятю Ісуса? ¶ 254.

Хто явивсь їм при гробі? і що сказав ангел? ¶ 254.

Як ся вість поділлала на жінки? і що вони учинили? ¶ 254.

Який маємо тут доказ, що воскресене Ісуса є одно з струн на гарфі Божій? ¶ 255.

Як поділлало на першого чоловіка, коли почув о воскресеню Господа Ісуса? ¶ 255.

Як сю новину прийняли в небі? ¶ 255.

Що означає слово ангел? ¶ 256.

Чи сі ангели мають приступ до Бога? Докажи св. Писмом. ¶ 256.

Чи св. Писмо потверджує, що сі святі післанці співали радісні пісні в небі? ¶ 256.

Які маємо докази в св. Писмі, що Бог уживає ангелів як своїх післанців? Подай кілька примірів. ¶ 256.

Чи св. Писмо посвідчає, що сі св. ангели берегли справ Ісусових, коли був Він на землі? ¶ 256.

Наведи св. Писмо на доказ, що більше ділали ангели що до дитяти Ісуса. ¶ 256.

Чи се розумно припускати, що ангели стерегли кожного кроку Ісуса, почавши від його рожества аж до воскресеня? ¶ 257.

Чи можемо сподіватись, що вони шукали воскресеня Ісуса Христа? ¶ 257.

Хто зійшов з неба, аби відкотити камінь з гробу Ісусового? ¶ 257.

Коли перемога Ісусова над смертю і гробом була знана, як поділлала вона в небі? ¶ 257.

Чи воскресене Ісуса показує, що Бог похваляє його? ¶ 258.

Чи його перемога над смертю і гробом була причиною возвеличень його в небі? ¶ 258.

Подай св. Писмо на доказ, що ангелські хори прославляли Ісуса Христа по його воскресєню. ¶ 258.

Що переконало учеників о воскресєню Ісуса Христа? ¶ 259.

Будучи переконані є його воскресєню, як се вплинуло на учеників Ісусових відносно до голошеня сеї правди? ¶ 259.

Чому мусимо мати докази з св. Писма о воскресєню Христа Ісуса? ¶ 260.

Чи се розумно припускати, що ученики Ісусові вдумали його воскресєне, як противне правді? ¶ 260.

Які були ознаки в природі в часі смерти Ісусової? ¶ 261.

Подай св. Писмо на доказ, що похоронено тіло Ісуса? ¶ 261.

Чи Фарисеї вірили в воскресєне мертвих? ¶ 262.

Чи Фарисеї просили Пилата поставити спеціальну сторожу над гробом Ісуса? а если так, то чому? Наведи на доказ св. Писмо. ¶ 262.

Що відповів їм Пилат? ¶ 262.

Чи Бог міг воскресити Ісуса Христа, не усуваючи каменя? ¶ 263.

Чи Він посміяв ся з Фарисеїв? ¶ 263.

Хто відкотив камінь з гробу? ¶ 264.

Що посвідчила римська сторожа о появленю ся того, що відкотив камінь? ¶ 264.

Хто перший явив ся при гробі рано в час воскресєня Христового? ¶ 265.

Розкажи, що сталось там між тим, як прийшла Марія Магдалина а ангелом, що явивсь їй? і що сказав до неї? ¶ 265.

Яке погане діло учинили священники, коли довідались о воскресєню Ісуса Христа? ¶ 266.

Порівнай свідощтва, які подають св. Маттей, св. Марко, св. Лука і св. Йоан; і скажи, чи є тут яка дійсна різниця. §§ 267-270.

Якого другого Апостола є додане свідощтво до тих, що

ми вже вичислили? і що він говорив о воскресенню Ісуса? ¶ 271.

Яке дальше свідоцтво подав св. Йоан відносяче ся до воскресення Ісуса Христа? ¶ 272.

Кілько було свідків, що свідчили о воскресенню Ісуса Христа? ¶ 273.

Де подали сі вірні свідки своє свідоцтво що до воскресення Господа Ісуса? ¶ 273.

Чи виставляли себе на небезпеченство, даючи таке свідоцтво? ¶ 273.

Факт, що вони свідчили сейчас і сміло, яку вагу додає се їх правдивості? ¶ 274.

Що склоняло їх, голосити о воскресенню Господа Ісуса? ¶ 274.

Чи котрий з них потерпів мученичу смерть за се, що голосив о сім? Докажи св. Писмом. ¶ 274.

До якої природи воскрес Ісус Христос? ¶ 275.

Що се значить, мати вроджене житє? ¶ 275.

Що сказав Ісус о Отци, що дав Йому таку ласку? ¶ 275.

Коли Ісус воскрес з мертвих, чи він ставсь низшим чи висшим, як ангели? ¶ 275.

Коли він був сплоджений а коли народив ся до Божественної природи? ¶ 275.

Що значать слова Господь і Христос? ¶ 275.

Яку силу і власть отримав Господь від часу свого воскресення? ¶ 275.

Що означає ім'я Ісус? ¶ 275.

Подай св. Писмо, де говорить ся о Його вивисненю в час воскресення. ¶ 276.

Чи Бог постановив, як сотворіня на землі будуть остаточно почитати Господа Ісуса? ¶ 277.

Коли Ісус показавсь вперве своїм ученикам, воскресши з мертвих? ¶ 278.

В яким тілі показав ся? ¶ 278.

Подай причини, чому Він не показавсь в тілі, в яким був розпятий? ¶ 278.

По чім Марія пізнала Його? ¶ 278.

Скажи, кілька разів являв ся Ісус перш, чим возніс ся на небо, дай доказ з св. Писма. ¶ 279-289.

Чи Він показав ся в духовнім чи в людськїм тілі? і звідки взяв Він тіло, в котрїм показав ся? ¶ 290.

Як Він міг показати ся в комнаті посеред своїх учеників, коли двері були замкнені? ¶ 290.

По чім пізнали Його ученики над морем Галилейським і на других місцях? ¶ 290.

Яку мав ціль Ісус, являючись ученикам? ¶ 291.

Опиши тіло, в котрїм Ісус явивсь при замкнених дверех, і що тоді сказав до своїх учеників? ¶ 291.

Чи могло тіло, в котрїм Ісус був розпятий, взійти на небо? а если ні, то чому ні? Докажи св. Писмом. ¶ 291.

Опиши, як показав ся Він Павлови в дорозі до Дамаску. ¶ 292.

Чи Павло бачив тоді тіло Ісуса? ¶ 292.

Як поділяло на св. Павла явленє ся Господа? ¶ 292.

Що опісля св. Павло говорив о явленю ся Ісуса йому? ¶ 292.

Що доказує, явленє ся Господа св. Павлови, відносно до тіл, в котрих Ісус являв ся сейчас по своїм воскресеню? ¶ 292.

Що сталося з тілом Господним, в котрїм був розпятий? ¶ 292.

Яке тіло має Ісус прославлений? ¶ 292.

Що має спільного воскресенє Ісуса і Його явленє в небі з викупом або жертвою викупу? ¶ 293.

Чи Його воскресенє і вознесенє на небо було потрібне, аби докінчити жертву за гріх? ¶ 293.

Які обряди виконував найвисший священик в образований день примиреня в злучі з жертвою за гріх? ¶ 293.

Що се означало? ¶ 293.

В одкритю Ісуса, яке дав Йоанови, що сказав о тім, що був колись убитий? і яку силу він тепер посідає? ¶ 294.

Що означають слова пекло і смерть, як є ужиті в Одкритті 1:18? ¶ 294.

Хто до сего часу оцінив вартість воскресення Ісусовою як часть Божого плану? ¶ 295.

Чи місця св. Писма тут наведені доказують воскресення Ісуса Христа? ¶ 295.

Який доказ наводить св. Павло проти закиду, що Христос не воскрес з мертвих? ¶ 296.

Яку за поруку дає воскресення Ісуса Христа для цілого людського роду? ¶ 297.

Подай св. Писмо як доказ за поруки сеї. ¶ 297.

Де ми є тепер відносно до „призначеного дня”, як про се згадуєсь в Діяннях 17:31? ¶ 297.

ГОЛОВА VII

СТРУНА 7 : ТАЙНА ВІДКРИТА

ТАЙНОМУ називаємо се, що є зовсім закрите; се є щось тримане закрите або в тайні перед другими людьми, а знане тільки певним одиницям. Бог-Єгова, будучи всемогучим, може скрити або тримати в тайні перед кожним сотворінем, земським або небесним, яку небудь часть або увесь свій великий план, і може його відкрити або дати о нім довідатись в такім часі, як Йому подобаєть ся. Один зарис свого великого плану тримав Він в тайні через столітя і ще й тепер є се тайною для всіх, з виїмкою немногих.

²⁹⁹Коли Ісус ходив по землі, учив Він людей в приповідях або неясних висказах. Його ученики прийшли до Него і кажуть: „На що Ти глаголеш до них приповідями? Він же, озвавшись, рече до них: Вам дано знати тайни царства небесного, їм же не дано.” (Маттея 13:10, 11) Треба завважати, що Він не сказав, 'Ви знаєте тепер тайни Бога'; але, що дано їм знати сі тайни. Навіть ученики не розуміли Його у всім, коли були враз з Ним. Послідної ночі перед своїм розп'ятєм Він научав їх о многих важних річах, що мали їм бути помічними в будуччині. При сій нагоді говорив Він: „Як же прийде він, дух правди, проведе вас до всякої правди; бо глаголати ме не від себе, а все що учує буде говорити і що настане, звістить вам.” (Йоана 16:13) Дух правди, згаданий тут, є святий дух, дух Бога, невидима сила Божа, ділаюча на уми сих, що заключили у-

году злуки з Богом. Ісус, говорячи о святій душі, уживає мужеського заіменника.

³⁰⁰Св. дух був даний ученикам в день п'ятидесятниці, се є, п'ятдесят днів по воскресенню Ісуса. „А як скінчив ся день п'ятидесятниці, були всі однодушно вкупі. І роздав ся зразу гук [шум] з неба, мов би од віючого буйного вітру, й сповнивсь увесь дім, де вони сиділи. І явилися їм поділені язики, ніби огняні, і сів на кожному з них. І сповнилися усі духом святим, і почали розмовляти иншими мовами, як дух давав їм промовляти.” — Діяння 2:1-4.

³⁰¹Було се в сю п'ятидесятницю, що ученики вперше почали розуміти велику тайну Божу. Тайна Божа була тим каменем спотикання так для Жидів як для так званих Християн; та у властивім своїм часі Бог дасть пізнати всім скриту Свою тайну а тоді всі, що будуть справедливо нею проваджені, будуть радуватись невисказаними радощами.

³⁰²Сею тайною є великий *Христос*, через котрого прийде відкуплене, увільнене і благословенне остаточно на весь людський рід, що прийме Христа і буде Його слухати. Довгі віки Бог представляв свою тайну, уживаючи різних людей. Одначе через весь той час Він держав сю тайну в скритю.

³⁰³Смерть була і є великим ворогом чоловіка. Смерть є противна життю. Найбільшим бажанем чоловіка є і було всегда, аби мати вічне жите в щастю. Від часу, як вигнано чоловіка з раю, він шукав чогось, на чім оперти надію життя і щастя. Сатана був причиною смерти, і коли Бог вирік засуд смерти в раю, Він сказав, що насіне жінки розщавить голову змія. Сі слова були родом обітниці, але тоді сего ніхто не розумів. Що й по від

пятидесятниці деякі зрозуміли значінє тих слів як запевненє, що в властивім, Богом назначенім, часі насінє обітниці, насінє жінки знищить сатану, що має державу смерті. Уплило майже два тисячі літ по висказаню сих слів, заким щось більше було обіцяно.

³⁰⁴Бог промовив до Авраама і зробив йому обітницю: „В твойму насінню поблагословлять ся всі роди землі.” Се вдруге Бог вказав на тайну; але сеї обітниці не зрозуміли в властивім її світлі. Авраам вірив, що Бог поблагословить людський рід, але не розумів, в який спосіб се станеть ся. В часі сеї обітниці Авраам не мав дітей. Кілька літ уплило аж народив ся Ізаак, перший законний син Авраама. Авраам вірив, що його природне насінє, його син, буде володітелем, через котрого прийде благословеннє для людей; але його син, Ізаак, був тільки образом тайни. Бог ужив його, аби представити ним когось більшого. Сю обітницю відновлювано Ізаакови і Якови, а при смерті Якова його потомкам, котрі, розумієсь, були потомками Авраама, і котрі злучились в дванайцять поколінь і утворили державу Ізраїльську і від тоді були уважані як вибрана держава Божа. (1 Мойсея 49:28; 5 Мойсея 26:5) Тоді люди вірили, що обіцяні Богом благословення прийдуть через сю державу, його вибраних людей. Та з часом вони стали невільниками Єгиптян і їх надії майже зникли. Були тяжко гнетені в Єгипті, коли Бог післав Мойсея, аби їх увільнив і випровадив нарід Ізраїля з єгипецької неволі. Мойсей був також образом, представляючий сего Одного великого. (Діяння 3:22) Мойсей умер а обіцяне благословеннє іще не прийшло. Пророчі слова, висказані Мойсеєм, що Бог піднесе Ізраїлеви пророка подібного йому, довели пророків до зрозуміння, що з наро-

да Ізраїльського вийде один могучий, що освободить і благословить весь людський рід.

³⁰⁵Слідуючий з ряду по Мойсею був Йозей або Ісус Навин. Його ім'я означає спаситель або освободитель. Але і він був тільки образом великого Освободителя.

³⁰⁶Відтак Давид став царем Ізраїльським. Його ім'я означає возлюблений. Жиди надіялись, що він буде великим освободителем, Але в своїй старості він зрік ся престолу на річ Соломона, а благословення знов ще не прийшло. Соломон задля багатств і мудрости ставсь найславнішим чоловіком в світі, і надії Ізраїля скупчилися коло него на се, аби знова розчароватись. Давид і Соломон були тільки образами, представляючи прихід великого Спасителя.

³⁰⁷Ізраїльська держава стала упадати і за пановання їх послідного царя, Зедекиї, дістались в неволю вавилонську і від сего часу були підчинені другим державам, аж доки їх зовсім не вигнано з Палестини.

³⁰⁸Святі пророки під впливом святого духа, котрим то Бог ділав на їх уми, свідчили о приході великого Спасителя, як також о його терпіннях і його опісля славі, але вони не розуміли. Се було тайною для них. (1 Петра 1:11) Навіть небесні ангели старались вглянути в се, але їм не дозволено. Ціль Бога була держати те все в тайні, аж покіль не прийде властивий на се час, відкрити сю велику правду.

³⁰⁹Відтак прийшов Ісус, котрого прихід проголосив Йоан Хреститель; він вказував на Него, як на сего, що возме на себе гріх світа. Він вибрав собі учеників і ходив з ними і учив їх через три і пів літа; а однак вони не розуміли великої тайни. Вони сподівались, що Ісус стане земським царем і мали надію бути з Ним в цар-

стві, правдоподібно Його міністрами в кабінеті, бо Його питались, чи може засісти один по правиці або другий по лівиці в Його царстві. Вони сподівались, що Він учинить Ізраїля великою державою і вірили, що через сю державу прочі держави будуть благословенні. Коли Його укарали смертю і розп'яли, вони сильно розчарувались, завелись і були в великім смутку. (Луки 24:21) Навіть по Його воскресенню вони не розуміли Його післанництва; а се видно із їх слів до Него в день, коли взошов ся на небо. „Вони ж зійшовшись питали Його, кажучи: Господи, чи не під сей час поставиш Ти знов царство Ізраїльське? Рече ж до них: Не вам єсть розуміти час і пору, що Отець положив у своїй власті. А приймете силу, як зійде святий дух на вас; і будете мені свідками в Єрусалимі і у всій Юдеї і Самарії і до краю землі. І, се промовивши, як дивились вони, знявсь угороду, і хмара взяла Його від очей їх.” — Діяння 1:6-9.

³¹⁰Послушні розказови Ісуса сі вірні ученики пішли до Єрусалиму на знане місце, до комнати на горі, і там ждали. Десять днів уплило і тоді зійшов на них святий дух, невидима Божя сила; і дійсно, як обіцяв, ученики почали розуміти.

³¹¹Ісус возніс ся на небо і предложив перед Бога заслугу своєї жертви, а в доказ прийняття її, зіслав святого духа на Своїх учеників, що були Йому відданими товаришами через три і пів літа. Нема сумніву, що ангели стали тепер розуміти дещо о великій тайні. Яка радість мусіла бути в небі, коли Ісус Христос показавсь перед Отцем і предложив заслугу своєї жертви а Отець прийняв її! Дійсно ангелські хори певно співали пісні в Його честь. Вони бачили, як Він побідив смерть і гріб, а тепер бачать Його вивисшеного в небі до становиска

другого по Отци. Се мусіло бути великою радістю для небесних хорів, як також дивити ся на се було знов великою радістю для самого Ісуса Христа. „Ботрий [Ісус] замість радости, яка була перед ним, витерпів хрест, не дбаючи про сором, і сів по правиці престола Божого.” (До Жидів 12:2) Яка радість мусіла наповнити серця учеників, коли вони стали розуміти тайну Божу, і побачили, як чудно Він провадив їх, і їх отців перед ними, приготавляючи їх до відкриття сеї великої правди!

³¹²В призначенім на се часі Бог просвітив Савла з Тарзу, званий опісля св. Павло, і він зрозумів. І так писав: „Тепер радуюсь у страданнях моїх за вас, і доповняю недостаток горювання Христового у тілі моїм (смертнім) за тіло Його, котре єсть церква, котрої став я слугою по доморядництву [розпорядженню] Божому, даному мені про вас, щоб сповнити слово Боже, тайну закриту від віків і від родів, тепер же явлену святим Його, котрим Бог зволив объявити, яке богацтво слави тайни сеї між поганями, котра [тайна] єсть Христос в вас, надія слави.” (До Колосян 1:24-27) Апостол кладе натиск на се, що ця тайна Божа зістала об’явлена тепер тільки святим. Святі значить очищені, котре то очищене приходить через отримане заслуги жертви Христової.

³¹³Слово Христос означає помазанник. Помазане означає назначене зайняти урядове становище в Божім розпорядженню. Христос є знарядом або проводом, яким пливе благословення для людського роду. Христос складає ся з Ісуса, як великої і могутчої голови, і з 144,000 членів. (Одкритте 7:4) Христос Ісус є головою а церков є його тілом. Часто чуємо вираження, тіло людей з начальником на чолі, як їх головою. О Христі Апостол

говорить: „Він [Христос] єсть перш усього, і все в Ньому стоїть. Він єсть голова тілу-церкві, Він початок, перворідень з мертвих, щоб усьому передувати. Бо зволив (Отець), щоб у Ньому вселилась уся повня.” — До Колосян 1:17-19.

³¹⁴Апостол Павло уживає людського тіла, аби представити Христа, велику таємственну громаду; голова представляє Ісуса, а другі члени тіла тих, що належать до Його церкви. „Бо як тіло одно, а членів має багато, всі ж члени одного тіла, хоч багато їх, а одно тіло, так і Христос. . . . Ви ж тіло Христове і члени з осібна (від части).” — 1 До Коринтян 12:12, 27.

³¹⁵Христос є названий також в св. Писмі як насінне Авраама після обітниці. „Авраамови ж були виречені обітування [обітниці] і насінню його. Не сказано: І насінням, як про многі, а як про одно: І насінню твоєму, що є Христос.” (До Галат 3:16) Відзиваючись до церкви, до Християн, до послідувателів Христових, Апостол так дальше говорить: „Бо усі ви сини Божі вірою в Ісуса Христа. Скільки бо вас у Христа хрестились, у Христа одягли ся. . . . Коли ж ви Христові, то ви насінне Авраамове, і по обітуванню наслідники.” (До Галат 3:26, 27, 29) Се є, отже, насінне, через котре прийде благословенне для всіх родів землі. Церков значить вибрана громада; і Бог уживав віка Євангелії, се є часу від першого приходу Ісуса аж до другого, на се, аби вибрати собі церков, насінне Авраама, через котре, в назначенім Богом часі, зійде благословенне на всіх, по-зіставших, з людського роду.

³¹⁶Та сама громада називаєсь, вибрані Божі по своєму провідінню. — 1 Петра 1:2.

³¹⁷На другім місци Апостол порівнює цілого Христа до живого каменя, кажули: „І самі, як живе камінне, будуйте дім духовний, священство святе, щоб приношено жертви любовприсмні Богу через Ісуса Христа. . . . Ось кладу в Сионі угольний, камінь, вибраний, дорогий, і віруючий в него не осоромить ся. Оце ж вам віруючим — дорогий.” (Петра 2:5-7) В земських будівлях нема головного угольного каменя; але в сій будівлі Божій там є головний угольний камінь, котрим є Христос Ісус. Верхній камінь або головний угольний камінь піраміди є сам в собі совершенною пірамідою. Другі же члени тіла мусять добудовуватись до Христа, аби стосуватись з тим головним угольним каменем, як се представлено на великій піраміді в Єгипті. „В той час буде жертovníк Господеві в землі Єгипецькій і памятник посеред границь його для Господа. І буде він на знамя во вік Господеві в землі Єгипецькій.” — Ісаїя 19:19, 20. — стар. сл. перевід.

³¹⁸На иньшій місци ся помазана громада, Ісус голова а церков його тіло, є названа як царське священство, святий нарід прибрані люди. Вони були предображені через Ізраїльську державу або нарід, а головно через священство в злуці з домом Ізраїля. Апостол Петро говорячи о сій громаді, каже: „Ви ж рід вибраний, царське священство, нарід святий, люди прибрані, щоб звіщали чесноти Покликавшого вас із темряви у дивне своє світло; ви колись і не народ, а тепер народ Божий; немилувані а тепер помилувані.” — 1 Петра 2:9, 10.

³¹⁹Члені тіла Христового, церков, є також названі як його послідувателі, а як такі є вони покликані враз з Ним терпіти, аби могли з Ним також царствовати. „На се бо ви покликані, бо і Христос страждав за вас, оста-

вляючи вам приклад, щоб ви йшли слідом за Його стопами." (1 Петра 2:21) Вони є названі також християне. Се не значить, що хтось є членом якоїсь земської організації, званою церквою, що він є християнином або членом правдивої церкви. Правдива церква є тіло Христове, і кождий, що хоче бути одним з правдивої церкви, мусить бути послідователем Христа в найправдивішій значеню сего слова. Сій громаді є дані надзвичайно великі і дорогі обітницї, записані в св. Писмі, обітницї бути спільниками з Христом Ісусом в Його царстві. (2 Петра 1:4) Ісус сказав не до світових людей, але до своїх послідователів: „Будь вірний аж до смерті, і дам тобі вінець життя.” — Одкрите 2:10.

³²⁰ Ніхто не був в силі зрозуміти сих річей і оцінити їх, окрім сих, що віддали свої серця Господеви. Апостол Павло говорить: „Душевний [тілесний] же чоловік не приймає, що є з духа Божого: дурощі бо воно йому і не може зрозуміти, бо се духовно треба розбирати.” (1 до Коринтян 2:14) Бог так зарядив, що тільки ті, котрих просвітив святий дух, що йдуть за своїм посвяченням, оправданням і прийняттям через Господа, сі розуміють і оціняють тайну Божу. Пророк Йоїль називає їх слугами і служебницями Божими; в віці Євангелія Бог виливає свого духа на них, се єсть, Він дає їм свого духа. Але в часі, Богом назначенім, Він вилле свого духа на всіх людей, щоб всі могли порозуміти Його чудесний план. — Йоїля 2:28, 29.

³²¹ Укриті сеї тайни пояснив Бог на будові намету в пустини і на його обстанові. Стіни внутр намету були покриті чистим золотом. В Святая був золотий свічник, стіл покритий золотом на показні хліби і золотий жертівник; а в Святая Святих була серія завіту.

Отже намет був красний в середині, але се було закрито перед людьми знадвору, бо покривав його потрійний поклад з полотна і шкір. Священик сновняв службу внутр намету і тому люди не бачили його. Так як Бог скрив сі річи, що представляли більші річи, так само Він укрив славу і красу духових річей, котру бачать тільки ті, що прийшли до злуки з Ним через Христа.

³²²День примирення був образом і представляв вік Євангелії. У Жидів був один день званий днем примирення. В сей день тільки один священик був в Святая і в Святая Святих: так само і в віку Євангелії ніхто не є в Святим стані, окрім тих, що є в злуці з Христом, найвисшим священиком. Господу Богу подобалось в віку Євангелії дозволити зрозуміти дещо з свого Слова і тому уділити солодку і покріплюючу музику з своєї гарфи; і як збільшалося зрозуміння (слова) так зростало світло в ясности і музика в мелодії. Світ взагалі погорджував християнами, бо не розумів їх. Наш Господь слави, будучи на землі, був також в погорді, бо не розуміли Його. Так само сміють ся і погорджають Його вірних послідувателів.

³²³Сатана старавсь наслідувати кожду часть Божого пляну; тому він заложив на землі релігійну організацію, котра є беззаконна і названа, як „тайна беззаконня.” (2 До Солунян 2:7) „А жінка з’одягнена в багрянцю і кармазин, і озолочена золотом, і дорогими камінням, і перлами, а в неї золота чаша в руці її, повна гідоти і нечистоти блудодіяння її, а на чолі її ім’я написане: Тайна, Вавилон великий, мати блудницям і гідотам землі.” (Одкриття 17:4, 5) Сю тайну беззаконня знищить Господь Бог в „день великого свого гніву,” котрий тепер настав, а тоді Божа тайна відкриється

більш яснійше людям. Тепер є вона відкрита одиницям, як вони приходять до Христа. Тому є се важна річ, аби ми пізнали, в який спосіб стають ся вони членами, Христа, великої тайни Божої.

ВИБРАНЕ ЧЛЕНІВ ТІЛА

³²⁴Тайна Божя містить в собі зрозуміне і оцінене головних правд: покаяне, навернене, посвячене, оправдане, сплоджене з духа і освячене. Тепер пійдім слідом за таким в світі, що приступає до Бога, аби міг бути членом тіла Христового.

³²⁵Через непослух праотця Адама, всі його діти народились несовершенні, всі є грішниками. „Нема праведного нікого. ... Через одного чоловіка гріх у світ увійшов ... в кім всі згрішили.” (До Римлян 3:10; 5:12) Вони всі не є в єдності з Богом. Вони не мають права до життя. Богови подобалось, отже, в часі віка Євангелії, притягнути до Ісуса, великого Відекупителя і Спасителя, тих, що хочать прийти до єдності з Ним. Пророк говорить: „Страх перед Господом — початок мудрости.” (Псалма 111:10) Перша головна річ для того, що хоче бути християнином є чесне бажане знати Бога і чинити Його волю. Чоловік з таким чесним бажанем пізнає тоді, що він грішник і таким народивсь; і він має щире бажане прийти до Бога. Він пізнає, що Ісус є його Відекупитель і він хоче пізнати більше о Ним і чинити Його волю. В своїм умі він не похваляє доріг, якими світ поступає. Він починає думати о Бозі і хоче пізнати Його більше. Він починає звертатись на правдиву дорогу. Коли він перестає похвалявати дороги, якими поступає світ, він так далеко починає каятись. Покаяне значить зміна уму в своїм відношеню до злого.

³²⁶Ісус сказав: „Ніхто не може прийти до мене, коли Отець, пославший мене, не притягне його.” (Йована 6:-44) Бог притягає чоловіка до Ісуса тим, що чоловік пізнає, що Ісус учинив для него, і в нім самим повстає бажання йти иньшою дорогою, як доси. Коли перестає похвалювати поступоване світа і починає шукати Бога, він є в тім положеню, о чім згадує Апостол, як би шукав Бога: „чей намацяють Його тай знайдуть.” (Діяння 17:27) Шукаючи Бога, він притягаєсь до Ісуса, і тоді наvertsь. Він є в такім положеню, о чім згадує апостол, коли сказав: „Покайтесь і наверніть ся, щоб очистились од гріхів ваших.” (Діяння 3:19) Покаянє означає зміну ума в відношеню до злого, а наверненє означає зміну поведеня. Однак ні покаянє ні наверненє, ні обое разом, не приводять нікого до злуки з Богом. Будучи притягненим до Ісуса, він мусить показати віру. Віра значить, *наперед* зрозуміти і увірити, що Бог існує; що Він обильно нагороджає тих, що пильно шукать Його; що св. Писмо є Його Слово правди; що Ісус є Його возлюбленим Сином а нашим Відкупителем; і тоді з довірем уповати на се все, і доказати своє упованє ділами. „Віра ж є підстава того, на що вповаємо, доказ (певність) річей невидимих. ... Без віри не можна угодити, бо вірувати мусить, хто приходить до Бога, що Він єсть, і хто Його шукає, тих нагороджує.” — До Жидів 11:1, 6.

³²⁷Тепер потребує він пізнання, аби скріпити свою віру, а пророк писав: „Свідоцтво Господне вірне просто-ту навчає.” (Псалма 19:7) До таких, що тужать за Господом, сказав Ісус Христос такі слова: „Прийдіть до мене всі знеможені та отягчені, я упокою вас.” (Маттея 11:28) Отягчені значить бути змученим, иду

чи дорогою сего грішного світа і хотіти освободитись від сего тягару. Такий неначе говорить: „Дорога грішного світа змучила мене. Я хочу йти правою дорогою, хочу пізнати Бога й чинити Його волю.”

³²⁸Будучи, тепер, притягнений до Ісуса, він пізнає через Слово Боже, що він мусить щось робити. До него Ісус промовляє: „Я є дорога, правда і життя: ніхто не приходить до Отця, тільки мною.” (Йоана 14:6) Що може сей, що кається і змінив свій спосіб життя, але ще є грішником, що може він зробити, аби прийти до єдності з Богом? Він пізнає, що се буде много Його стояти. Так Ісус говорить до него: „Перш сяд і полічи.” (Луки 14:28) Він переконується, що се буде стояти все, що він тільки посідає, іменно, треба віддати себе самого Господу. Слідуючий степень для такого, аби статись християнином, є, учинити посвячене; се є, віддати себе Господу до Його услуг. І се він може учинити такими словами: „Благословенний Боже, я віддаю себе на услуги Тобі; ось я! Ділай зі мною після Твоєї волі. Я хочу чинити Твою волю!”

³²⁹Ані Господь Ісус ні небесний Отець нікого не силує, але мусимо прийти до Господа добровільно, шукаючи Його помочи. Господь виразно сказав, що се краще потрібне, аби бути послідователем Ісуса, в тих словах: „Если хочеш бути моїм учеником, мусиш відречи ся себе, тоді взяти свій хрест і йти за мною.” (Маттея 16:24) Відречись-себе-самого означає постановити покинути самолюбну свою дорогу і згодитись сповняти волю Господню. Се значить, віддати себе зовсім Господеві. І се є посвячене, усунути себе самого на бік, аби чинити волю Господню.

³³⁰Сі, що є вибрані, аби статись членами тіла Хри-

стового, який то вибір відбувається в часі віку Євангелії, мусять бути оправдані, аби могли бути прийняті. Їх оправдує ся тільки в тій цілі, аби були прийняті, як часть жертви Господа Ісуса. В прообразовий, старозавітний день примирення, коли найвисший священик Ізраїля убивав звірята, козел Господний представляв сю громаду, що приходить до Господа через посвячене. Сей козел мусів бути совершенний, без хиби; в сей спосіб представляв, як мусять бути совершенними всі ті, котрих представляє ся перед Господом Богом, аби їх прийняв, як часть жертви Ісусової і відтак могли статись членами його тіла; а що чоловік сам в собі є несовершенний, щось мусілось зробити для него, аби міг стати перед Господом Богом як совершенний. Він мусів бути оправданий. Оправдане означає, бути праведним з Богом. Все те мусить статись в часі приятнім Богу. (Ісаїя 49:8; 61:2) Кождий, що приходить до Господа Ісуса з щирим бажанем, аби його представити Отцю в приятнім році або часі, може бути певний, що його не відкине ся, бо Ісус сказав: „Хто приходить до мене не вижену його геть.” (Йоана 6:37) Він не відмовить ся, а кожде щире посвячене предложить перед небесним Отцем. Розумієть ся, що посвячене мусить бути зроблене наперед, заким така особа може бути предложена.

³³¹Бог є всемудрим судисю вселенної; і Він рішає, чи в сей спосіб предложений є праведний, чи ні. „Бог є той, що оправдує.” — До Римлян 8:33.

³³²Св. Писмо показує, що головні степені до оправдання, коротко зібрані, є слідуєчі: 1) Віра в Бога і в Його обітниці, що доказує ся через віддане себе Господеві; 2) отримане заслуги Христової і предложене його перед Бога, Отця; і 3) рішення Бога, що сей, що в такий

спосіб предложений є праведний. Слідуючі місця св. Писма potwierджають се: Вірою ми оправдали ся (До Римлян 5:1); кров Ісусова оправдала нас (Послане До Римлян 5:9); Бог є той, що оправдує. (До Римлян 8:33) Ісус Христос є найвисшим священиком. Коли ми посвячуємо самих себе, тоді Він представляє нас перед Отцем. (Йоана 6:37) Але, щоб ми могли бути прийняті або предложені перед Отцем, наперед мусить бути дана нам або полічена заслуга Ісусової жертви. Коли Ісус возніс ся на небо, Він зложив у Бога ціну викупу, заслугу своєї жертви, як се ми бачили, представлену через кров. Другий ступінь є тоді, коли Ісус Христос дає або полічує заслугу своєї жертви сьому, що в сей спосіб приходить до Него, і се ділає, що він може бути предложений перед Отцем, Богом-Єговою; відтак Бог, як великий суддя на підставі заслуги рішає, що сей, що в сей спосіб предложений є праведний, є оправданий, і є прийнятий, як часть жертви його возлюбленого Сина. В сей спосіб Бог приймає жертви через вік Євангелія; але сей приятний рік або час мине скоро, а по правді вже минає.— До Жидів 3:13.

СПЛОДЖЕНЕ З ДУХА

³³³Сей, що є оправданий перед Богом-Єговою, є уважаний тоді за праведного або оправданого, аби він міг бути частью великої жертви возлюбленого Сина Божого Ісуса на те, аби він міг бути частью сеї таємнственої громади і остаточно царювати з Христом. Слідуючий ступінь, о чім згадує св. Писмо, є сплоджене такого, як *нове сотворінє*. Сплоджене означає початок. Отже сплоджене нового сотворіння означає початок *обновлення* життя в сім сотворіню. Коли оправданий Богом, то він має

право жити як людське єство на землі, але сего він сейчас зрікаєть ся і жертвує. В тім самім часі Бог сплoddує його до надії життя на виспім або небеснім степені, бо він є покликаний до „високого покликаня”, „небесного покликаня.” „Біжу до мети по нагороду вишнього поклику Божого в Христі Ісусі.” (До Филиппя 3:14; До Жидів 3:1) Се сплoddжене є в роді контракту або угоди. Слово „завіт” уживаєть ся також на означене контракту. Аби зробити угоду, мусить бути дві або більше сторін, і від одної сторони мусить перейти предложене до другої сторони. Коли обі сторони роблять собі спільні обітниці, се є вистарчаючим предложеном. Назвемо сего, що приходить до оправданя, і о котрім тепер говоримо, іменем: Щире Серце.

³³⁴Щире Серце стає перед Господа Ісуса, найвисшого священика, віддавши себе Йому зовсім і має сильну постанову сповняти волю Божу. Отже з його сторони є обітниця, і він є одною стороною контракту через свого заступника, Господа Ісуса. Коли Ісус Христос, найвисший священик, предложить його перед Отця, Бога-Єгови, Бог каже так до Щирого Серця: Зваживши добре, що ти покинув грішний світ і прийшов до Ісуса і підчинив себе зовсім, зробивши посвячене, чим оказав ти віру в кров Його, проляту за тебе, і віру в мій плян; зваживши дальше, що мій возлюблений Син причислив або приписав тобі свою заслугу, аби Я міг тебе прийняти, Я приймаю тебе і рішаю, що ти є праведний або оправданий, а приймаючи тебе, як часть Його жертви, Я даю тобі мої надзвичайно великі дорогі обітниці, аби ти через них міг статись учасником Божої природи. „Найбільші і дорогі обітниці даровані нам, щоб через

них були ви спільниками Божої природи, ухилиючись від тлінного хотіння, що в світі.” — 2 Петра 1:4.

³⁸⁵Се згоджується з словами св. Якова: „Схотів то й породив [сплодив] нас словом правди, щоб бути нам якимсь почином творива Його.” (Яков 1:18) Пророк Давид показує, що се сплоджене є в роді угоди-завіту, коли говорить: „Зберіть мені праведних моїх, що над жертвою прийняли завіт [угоду] мій.” (Псальма 50:-5) Тепер Щире Серце, будучи сплоджене, має надію життя на висшій ступені, Божої природи. Він зістав сплоджений до нової надії життя. Св. Петро так пише: „Благословен Бог і Отець Господа нашого Ісуса Христа, що, по великій своїй милості, знов породив [сплодив] нас на впованне живе воскресенням Ісус-Христовим із мертвих, до насліддя нетлінного і непорочного, що не зовняє, сховане на небесах про вас, котрі силою Божою стережені через віру, на спасення, готове явитись остаточного часу.” (1 Петра 1:3-5) Наслідє, до котрого тепер Щире Серце є сплоджене, є наслідє нетлінности, а се Божа природа. Се значить, если він є вірний аж до смерті, если є вірний сему, до чого з’обов’язавсь угодою, такий напевно народить ся на Божій ступені, тому, бо Бог є завжди вірний і сповнить свою часть контракту або угоди; а Ісус так сказав: „Будь вірний аж до смерті, і дам тобі вінець життя.” — Окритте 2:10.

³⁸⁶Кожний, котрого в такий спосіб Ісус предложив перед Отцем, і Бог його оправдав, прийняв і сплодив, називається в св. Письмі новим сотворінєм. „Тимже, коли хто в Христі, той нове сотворіння; старе минуло; ось стало все нове.” (2 До Коринтян 5:17) Тепер починається оновлення життя, котре повстає не тому, що перенесено його в друге підсоне, але для того, що нашому

життю є даний новий чинник, котрий опановує нас, а іменно, воля Божа. Тепер Щире Серце, або хто небудь, що так поступає, має нові надії, нові цілі, нові бажання, нові змагання і нові поняття. Він не шукає земської чести і слави, але дивить ся наперед до часу, коли він буде міг бути вічно з Господом в Його царстві і бути частию насіння Авраамового, як се обіцяно, що через него *спливе* благословення на весь людський рід.

³³⁷З людської точки погляду є він мертвий, як Апостол Павло говорить: „Ви умерли, і життя ваше поховане з Христом у Бозі” (До Колосян 3:3) Тепер нове сотворіння мусить бути відновлюване, відсвіжуване і скріплюване знанем, то є наукою, але не наукою сего світа; але мусить пізнати Божу волю і глибоко оцінити Його план. (До Колосян 1:9) Світ не знає нічого про се, тільки сі, що є в злуці з Господом. „Весь світ у лихому лежить.” (1 Йоана 5:19) І тепер наминаєсь нове сотворіння в Христі, аби не приладжувалось до сего світа, але щоб переображувалось, обновлюючи свого духа, аби могло доказати, що є добра і угодна і совершенна воля Божа. — До Римлян 12:2.

³³⁸Кождий сплоджений є сплоджений через духа Божого, через святого духа. Він є також помазаний. Се помазане отримуєть ся, коли хто стає частию тіла Христового. Він хрестить ся в смерть Христа; для того хрестить ся в тіло Христове. Хрестити ся означає, занурюватись. Хреститись в смерть Христа означає, зануритись в смерть Христа. І так Апостол говорить: „Хиба ви не знаєте, що скільки нас у Христа Ісуса охрестилось, у смерть Його охрестились? Бо погреблись ми з Ним через хрещення у смерть, щоб, як Христос устав із мертвих славою Отця, так і ми в обновленню життя хо-

дили.” (До Римлян 6:3, 4) Хрещення в воді є тільки символом або знаком дійсного хрещення. Се не допоможе нікому нічого бути охрещеним в воді, доки наперед не перейдеш через дійсне хрещення, будучи зануреним в Христа.

³³⁹Всі, що в такий спосіб ввійшли в тіло Христове, отримують помазане через голову Христа, возлюбленого Ісуса. Се є пояснене на примірі, як Бог чинив з Ізраїлем, іменно коли був помазаний Арон, найвищий священик, що був прообразом, „І [Мойсей] злив миро на голову Аронови, та й помазав його, щоб освятити його.” (З Мойсея 8:12) Сей пахучий олій вилятий на голову Аронови спливав на долину по його одежі. „Як пахуче миро на голові, що на бороду спадає, на бороду Арана, що спадає на край одежі його.” (Псалма 133:2) Найвищий священик, Арон, був образом цілого Христа, голови і тіла. Як миро виляте на його голову, спливало на долину на край його одежі, так і правдивий образ, Ісус Голова, в часі свого хрещення в ріці Йордані, отримав помазане святого духа без міри. (Маттея 3:16, 17); а в день пятидесятниці його ученики отримали помазане святого духа. І від тоді в часі віку Євагелії, всі, що приходять до Христа, отримують се помазане через голову Ісуса Христа, коли стануть ся частию тіла Христового.

³⁴⁰Сі, в сей спосіб помазані, мають духа Господнього і силою Його духа можуть розуміти тайну Божу і оцінити се, що їм обіцяно бути спів-наслідниками з Ісусом Христом в Його царстві. Бути помазаним означає, бути призначеним мати місце в тілі Христовім. „Сей самий дух свідкує нашому духови, що ми діти Божі, колиж діти то й наслідники, наслідники Божі, а спільні

наслідники Христові, коли тільки з Ним страждемо, щоб з Ним і прославитись." — До Римлян 8:16,17.

ОСВЯЧЕНЕ

³⁴¹Сі нові сотворіння в Христі, инакше названні члени Його тіла, мусять тепер переобразитись і статись подібними образи їх Голови. (До Римлян 8:29) Вони мусять бути освячені. Освятити означає, відложити щось на бік на виключну службу Богови. Се означає поступ або дорогу, на котрій ми можемо себе учинити бути достойними спільности в наслідю святих у світлі. (До Колосян 1:12) Се є спосіб поступу або дороги усовершення святих. (До Ефесян 4:12) Ся поступова дорога починаєсь тоді, коли Бог приймає наше посвячене і сплоджує нас; і мусить продовжатись аж до уродин на духовім степені або поземі.

³⁴²Отже освячене означає бути зробленим святим на подобу нашого Господа Ісуса Христа. Відносно до сего Ісус сказав: „Освати їх правдою Твоею, слово Твоє правда.” (Йоана 17:17) Тепер християнин мусить на-кормлятись або учитись Слова Божого, пізнавати Його засади, пізнавати Божий характер і Господа Ісуса і змагатись переобразити своє життя до сего. Він поставив тепер перед собою надію статись подібним Господеві в славі; і „всякий, що має сю надію на Нього, очищує себе, як і Він чистий.” (1 Йоана 3:3) Сей спосіб освячення дієть ся через Господа, через Його Слово. „Бо й хто освячує ся, і хто освячуєть ся, від Одного всі, з сеї то причини не соромить ся братами звати їх.” (До Жидів 2:11) Тут бачимо, що сей, що освячує, є Господь Ісус Христос а сі, що їх освячує, є члени Його тіла, а всі вони мають одного Отця, Бога-Єгову; длятого всі є з одного тіла, становлячи тайну Божу.

³⁴³Ціла ся праця освячення відбуваєть ся, що так скажемо, в школі Христовій, і тільки ті, що є в сій школі, будучи в Христі Ісусі, можуть бути освячені і остаточно статись частию сего славного таємного тіла, громадою небесного царства, що буде становити сего великого пророка, священика і царя.

³⁴⁴Ся тайна, закрита від віків і родів, а об'явлена тільки його святим, каже апостол Павло, що сею тайною є Христос; і Христос в вас є надія слави. Сі, що є в Христі і що мають в собі духа Христового мають славу надію бути народженими на Божім степені [поземі], як члени тіла Христового. Сі є покликані, аби отримати славу нашого Господа Ісуса Христа, і їм є дані всі надзвичайно великі і дорогі обітниці виречені в Слові Божім. Пророк, говорячи о них, сказав їм: „І додають народи справедливість твою й усі царі — славу твою, і дадуть тобі нове ім'я, яке уста Господні наречуть. І будеш, наче корона в руці Господа, наче царський вінець — в долоні Бога твого.” (Ісаїя 62:2, 3) Сі мають обітницю: „Коли ж Христос, життя ваше, явить ся, тоді і ви з Ним явитесь у славі.” (До Колосян 3:4) І „тоді праведні сияти будуть, як сонце в царстві Отця свого.” — Маттея 13:43.

³⁴⁵Апостол Павло об'яснює, що він ставсь служителем, з ласки Божої, аби голосив народам поганським невислідиме багатство Христове „і з'ясувати [показати] всім, що се за спільність тайни, закритої від віків у Бозі, що сотворив усе Ісусом Христом: щоб об'явилась тепер князівствам і силам на небесах через церкву усяка премудрість Божа, по вічному постановленню, котре зробив у Христі Ісусі, Господі нашому.” (До Ефесян 3:7-11) Так бачимо, що ся велика тайна є Христос

і що через шість тисяч літ Бог-Єгова приготавляв, розвивав і доповнював сю велику тайну; а коли скінчить, тоді ужие Христа як свого пророка, священика і царя, аби служив людям, панував над людьми і благословив людей, як се Він обіцяв.

³⁴⁶Апостол об'яснює, що все сотворіне стогне і мучить ся, очікуючи об'явлення сеї великої тайни. (До Римлян 8:19-22) Люди не знають, за чим вони чекають. Але коли велика тайна буде доповнена і царство Мессії установлене, тоді Бог зійде людському родови давно приобіцяне своє благословенне і остаточно Його воля буде виконуватись на землі як виконуєсь тепер на небі.

Що є тайна? ¶ 298.

Як міг Бог укрити або заховати в тайні свій плян перед другими? ¶ 298.

Чи Він держав свій плян в укритю? ¶ 298.

Коли Ісус був на землі, чому Він навчав в приповістях? ¶ 299.

Чи всегда ученики розуміли їх значіне? ¶ 299.

Чи Він поучив своїх учеників, в який спосіб будуть вони навчувані по Його відході? а если так, то як? ¶ 299.

Що означає дух правди? ¶ 299.

Коли був даний святий дух ученикам? Докажи св. Писмом. ¶ 300.

Що означає святий дух? ¶ 300.

Коли ученики почали розуміти тайну Божу? ¶ 301.

Як поділлала ся тайна на Жидів і на так званих християн? ¶ 301.

Поясни тайну Божу. ¶ 302.

Як предображав Бог сю тайну? ¶ 302.

Хто є великим ворогом чоловіка? ¶ 302.

Що є і всегда було найбільшим бажанем чоловіка? і як довго чоловік шукав сего? ¶ 303.

Хто був причиною смерти? ¶ 303.

В часі, коли Бог вирік засуд в раю, чи слова: „насіне жінки розщавить голову змія” були зрозумілі? ¶ 303.

Коли почало се бути зрозумілим? ¶ 303.

Яку велику обітницю дано майже два тисячі літ по вигнанню з раю? Повтори обітницю. ¶ 304.

Чи ся обітниця відносила ся до тайни Божої? і чи тоді розуміли її? ¶ 304.

Чи Авраам розумів обітницю? ¶ 304.

Чи Авраам мав які діти в той час? ¶ 304.

Через кого Авраам сподівався, що прийде благословенне для людей? ¶ 304.

Єсли обітницю поновлювано, то кому поновлено? ¶ 304.

Чого сподівались через насіне Авраама? ¶ 304.

Як вплинула неволя Ізраїльтян на їх надії? ¶ 304.

Кого Бог післав, аби увільнив Ізраїльтян з Єгипту? і кого він представляв? ¶ 304.

Який вплив на людей мали пророчі слова Мойсея відносно до сего Одного, котрого він предображав? ¶ 304.

Що означає імя Йозей? і кого він предображав? ¶ 305.

Хто був улюбленим царем в Ізраїля, і чого сподівались Жиди по нім? ¶ 306.

Хто наступив по тім царю на престол? ¶ 306.

З чого Соломон був славний? ¶ 306.

Що сталося з Ізраїльтянами за пановання Зедекиї? ¶ 307.

Чи пророки, що свідчили о приході Мессії, розуміли свої свідчення? ¶ 308.

Чи небесним ангелам було дозволено знати? ¶ 308.

Чому тримав сю тайну укриту? ¶ 308.

Хто оповістив прихід Ісуса? і які були головні його слова? ¶ 309.

Кілько учеників вибрав собі Ісус? ¶ 309.

Як довго учив їх особисто? ¶ 309.

Чого вони сподівались по Ісусі? ¶ 309.

Який вплив мала його смерть на них? ¶ 309.

Чого вони надіялись по його воскресенню і чому? ¶ 309.

Що сказав їм Ісус в часі свого вознесення на небо?
¶ 309.

Де перебували ученики по вознесенню Ісуса? і як довго тревало, заким отримали яку ознаку від Господа?
¶ 310.

Як оказалась їм сила Божа в день пятидесятниці?
¶ 310.

Як оказав Бог людям, що Він прийняв заслугу Ісуса як жертву за гріх? ¶ 311.

Чи маємо вірити, що там в небі була велика радість, коли Ісус предложив заслугу своєї жертви? а если так, то чому? ¶ 311.

Як поділяло на учеників зрозумінє тайни? ¶ 311.

Що сказав св. Павло о тайні Божій? ¶ 312.

Що означає слово „святі”? ¶ 312.

Що означає слово „Христос”? ¶ 313.

Що означає „помазаний”? ¶ 313.

З кого складає ся Христос? ¶ 313.

Хто є голова? а хто є тіло? ¶ 313.

Подай св. Писмо на доказ, з кого складає ся Голова і тіло Христа. ¶ 313.

Як св. Павло уживає тіла чоловіка, аби представити тіло Христа? ¶ 314.

Що означає насінє Авраама? Подай на доказ св. Писмо. ¶ 315.

Що значить назва „церков”? ¶ 315.

Кого розуміє ся, під „вибрані Божі”? ¶ 316.

Подай на доказ св. Писмо, що члени Христа є названі „живими каменями”? ¶ 317.

Хто є головним угольним каменем в будівлі Божій?
¶ 317.

Яка велика будівля на землі представляє сю будівлю Божу? ¶ 317.

Хто становить „царське священство”? Докажи св. Писмом. ¶ 318.

Чому члени церкви називають ся послідувачами Ісуса? ¶ 319.

До якої роботи є покликані сі послідувачелі? ¶ 319.

Поясни назву „Християнин.” ¶ 319.

Чи кожний член церкви є християнином? а если ні, чому ні? ¶ 319.

Які обітниці дані християнам? Докажи св. Писмом. ¶ 319.

Яка особливна нагорода обіцяна тим, що є вірні аж до смерті? ¶ 319.

Чи кожний може розуміти сі великі правди? а если ні, чому ні? ¶ 320.

Що є головною річею, аби зрозуміти тайну Божу? ¶ 320.

Що означають слова пророка Йоїля, „слуги і служебниці Божі”? ¶ 320.

Як була тайна пояснена в обстанові намету? ¶ 321.

Чи священника, коли служив в наметі, міг нарід бачити? ¶ 321.

Що поясняло се, що священник був скритий в святая, відносно до тайни? ¶ 321.

На який правдивий день примирення вказував старозавітний день примирення? ¶ 322.

Як часто обходили Жиди день примирення? ¶ 322.

Хто був того дня в Святая і в Святая Святих? ¶ 322.

Що се представляло? ¶ 322.

Чому світ погорджував послідователями Ісуса? ¶ 322.

Як сатана наслідував тайну Божу і що учинив? Докажи св. Писмом. ¶ 323.

Який буде остаточний кінець тайни беззаконня? ¶ 323.

Чи се важна річ знати, як хто стаєсь членом таємної громади? ¶ 323.

Що включає в собі зрозуміне тайни? ¶ 324.

В яким стані уродивсь весь людський рід? ¶ 325.

Що є початком мудрости? Дай доказ з св. Писма. ¶ 325.

Що є першою головною річею для того, що стаєсь християнином? ¶ 325.

Що становить покаяне? ¶ 325.

В який спосіб притягаєсь хто будь до Ісуса? ¶ 326.

Коли можна сказати о кім будь, що він навернувся? ¶ 326.

Поясни ріжницю між покаянєм а наверненєм. ¶ 326.

Чи покаяне і навернене приводять кого до злуки з Богом? если ні, то чому ні? ¶ 326.

Обясни, що є віра. ¶ 326.

Чого потреба, аби скріпити віру? ¶ 327.

Що говорить Ісус о таких, що шукають Бога і хто є ті струджені? ¶ 327.

Що означає бути струдженим і обтяженим? ¶ 327.

Як можна прийти до Отця? Дай доказ з св. Писма? ¶ 328.

Що говорить Ісус до тих, що шукають правди відносно до кошту? ¶ 328.

Що означає посвячене? і як можна посвятити себе Господу Богу? ¶ 328.

Чи се добра річ змушувати, аби хтось посвятився Господу? ¶ 329.

Що говорить Ісус о тім, як статись його послідувателем? ¶ 329.

Поясни, що се є відреченне себе? ¶ 329.

В який спосіб можна оправдатись в часі віку Євangelії? ¶ 330.

Що представляло, коли найвисший священик убивав козла Господнього в наметі? ¶ 330.

Що представляв козел, що мусів бути без всякої хибі? ¶ 330.

Що означає назва „оправдане”? ¶ 330.

Коли оправдане мусить відбутись? Дай доказ з св. Писма. ¶ 330.

Яке запевнене має ся, що посвячене буде прийняте? ¶ 330.

Чи посвячене мусить бути зроблене наперед чи опісля коли посвячуючий себе є представляваний Богу? ¶ 330.

Хто є суддею вселенної? і хто оправдує? Дай доказ з св. Писма. ¶ 331.

Подай конечно потрібні степені до оправданя. ¶ 332.

Вчисли місця св. Писма потверджаючі сі степені, що провадять до оправданя, — перший, другий, третій. ¶ 332.

Для чого Бог оправдує деяких в часі віку Євангелії?
¶ 333.

Що се значить сплодити когось як нове сотворіне?
¶ 333.

Коли Бог оправдає чоловіка, який пожиток з того для него? ¶ 333.

Яку жертву ділає такий? ¶ 333.

До чого сплоджує Бог такого, що жертвує себе? ¶ 333.

В роді чого відбувався се сплоджений? ¶ 333.

Кілько потреба сторін до контракту або угоди? і яке предложене за сплоджене когось як нове сотворіне в Христі? ¶ 333.

Подай услівя угоди між Щирим Серцем, се є тим, що віддає себе Господу, а Богом, що оправдує і сплоджує його. ¶ 334.

Який уряд сповняє Господь Ісус в тій пересправі?
¶ 334.

Що значить слово „заступник”? ¶ 334.

Подай доказ з Старого як Нового Завіту, що сплоджене є в роді контракту або угоди. ¶ 335.

До чого сплоджується ся Щире Серце, або кождий, що жертвує себе подібно як Щире Серце? ¶ 335.

Подай св. Письмо відносно природи до котрої він є сплоджений. ¶ 335.

Если, хто тає сплоджений, буде вірний аж до смерти, яка є його певна нагорода? Докажи з св. Письма. ¶ 335.

Як є описаний в св. Письмі такий що є сплоджений з духа? Дай доказ з св. Письма. ¶ 336.

Яку має надію тепер нове сотворіне в Христі? ¶ 336.

Чому говорить ся, що він умер тепер як чоловік?
¶ 337.

Чи як нове сотворіне, потребує відновлюватись? если так, то як се діється? ¶ 337.

Чому світ не знає про розвиток нового сотворіння?
¶ 337.

Як переображується нове сотворіне? ¶ 337.

Що се значить охреститись в Христа? Докажи з св. Писма. ¶ 338.

Що означає хрещене в воді або занурене? ¶ 338.

Чи є який хосен з хрещеня в воді? ¶ 338.

Котрі то є помазані в Христі? ¶ 339.

Як пояснив се найвисший священник, Арон? Докажи з св. Писма. ¶ 339.

Кого представляв Арон, найвисший священник? ¶ 339.

Що означає помазане? ¶ 339.

Докажи з св. Писма, почім хтось може пізнати, що він є сплджений і помазаний в Господі? ¶ 340.

Що означає слово „освячене”? Докажи св. Писмом. ¶ 341.

Коли розпочинаєть ся освячене? і як довго мусить воно продовжатись? ¶ 341.

В який спосіб буває хтось освячений? Докажи св. Писмом. ¶ 342.

Який вплив має надія слави на його освячене? ¶ 342.

Чому Ісус називає членів свого тіла братами? ¶ 342.

Хто є Отцем обох, так голови як тіла Христового? ¶ 342.

В якій школі відбуває ся се освячене? ¶ 343.

Чи хто зпоза школи Христової може бути освячений? ¶ 343.

Сі, що є в Христі і мають духа Христового, яку мають надію перед собою? ¶ 344.

Які є їм дані обітниці? ¶ 344.

Повтори деякі дорогі обітниці, як се вони приходять в св. Писмі. ¶ 344.

Подай одну з причин, чому св. Павло ставсь слугою? Повтори його слова. ¶ 345.

Під якими другими іменами є ще знана таєнственна громада? і який буде уряд сеї таєнственної громади — Христа, в будуччині? ¶ 345.

Як буде Бог уживати сеї громади на благословене людий в будуччині? ¶ 346.

ГОЛОВА IX

СТРУНА 8 : ПОВОРОТ НАШОГО ГОСПОДА

ПРИПУСТІМ, що ваш дуже дорогий приятель і добродій вибравсь в далеку дорогу і ви чекаєте на него, бо він, коли від'їжджав, обіцяв, що знов прийде до вас; припустім, що від сего часу ви виглядали, надіялись і молились, аби він повернув, і хтось повідомив вас, що він вже приїхав. Така вість наповнилаб ваше серце великою радістю і ви не повздержалибсь, аби не заспівати з радости.

⁸⁴⁸Приятель є сей, що вас всегда любить; котрий навіть без вашого відома робить велику жертву, аби ви отримали щось дійсно доброго. Найбільший приятель, якого ви мали або хто небудь коли мав, є Ісус Христос, бо Він лишив все, все своє багатство і славу, став ся чоловіком, і віддав своє жите в соромній смерті, аби всі люди могли мати сприячу і повну спосібність до благословеньств вічного життя. — Йоана 15:13.

⁸⁴⁹Події показують, що дев'яťнайцять соток літ тому, Ісус вибрав ся в далеку дорогу, до самого неба; і що, коли відходив, Він обіцяв своїм ученикам, що поверне знов і що, коли поверне, ті що будуть любили Його явлене, отримають багато дорогих дарів. Єсли події показують, що сей дорогий приятель вже вернувсь і ми починаємо бачити, що всі великі надії Християн вже близькі сповнення і що навіть світ в недалекім часі буде благословенний, яку невисказану радість се все приносить! Всі що чували і чекали на Його прихід певно

стануть співати і прославляти Господа. В сій голові маємо надію доказати подію повороту нашого Господа, іменно: як Він буде вертати, коли, і в якій ціли, і що Він вже прийшов.

³⁵⁰Через цілі століття Жиди надіялись і благали приходу Мессії. Через дев'ятьнацять соток літ Християни надіялись, чували і молились і вичікували приходу Господа Ісуса Христа. Мессія і Христос означають одно і те саме. Сі слова означають Помазанник. Весь світ людський шукає в темноті дороги, обтяжений тягарями смутку, стогнав і ще тепер стогне з болю, вичікуючи якоїсь полекші, але не знає, в який спосіб се прийде. (До Римлян 8:19,22) В дійсности світ очікує Мессії, Христа і Його царства справедливости. Коли світ прийде до зрозуміння сего, що Христос Господь, великий освободитель і добродій людей повернув, кожда чесна душа втішить ся і кожде вдячне серце відозвесь співом радости.

³⁵¹Для християнина поворот Господа Ісуса Христа є одною з пречудно-дорогих струн на гарфі Божій. Вона видає солодку музику в найвищій степені. Щасливі очі, котрі бачать і уха тих, котрі чують і розуміють, що Господь вже прийшов і є присутній.

³⁵²Терпіння і стогни всего сотворіння змагають ся з кождим днем і сі обставини змушують людей призадуматись, що означають ці теперішні події. Прийшов час для всіх, аби збудитись із сну і стати пильно слідити присутність Царя царів.

ДОКАЗ О ЙОГО ПРИХОДІ

³⁵³Причина, чому ми повинні сподіватись другого приходу Господа Ісуса Христа є численні, але як не прига-

даємо їх, то хотіть ми колись і знали про них, готові переоцінити їх значіння. Єсли ми не знали ніколи про них, тоді совісний розбір сих причин вдовольнить кожду прагнущу душу. Розбираючи совісно питання, відносячі ся до св. Письма, мусимо всегда йти за розумом. Здоровий розум мусить конечно згодитись з св. Писмом. „Прийдіть і розсудимось, говорить Господь.” (Ісаїя 1:18) В міру як збільшуєсь у нас видіння Божого пляну, ми можемо бачити причину і бачити місця св. Письма, вказуючі на кожний степен і на кожний розвиток в Божім зарядженю або пляні.

³⁵⁴Св. Писмо так далеко розглянене доказує нам ясно, що Ісус Христос умер і воскрес з мертвих, аби міг бути відеупителем людського роду; що Він возніс ся на небо і предложив ціну своєї людської жертви за людей, і що колись всі люди мусять мати спосібність отримати добродійство Його великої жертви. (1 Тимотея 2:4-6) Єсли люди взагалі мають отримати добродійство з жертви Господа Ісуса, аж коли прийдуть до пізнання сего, тоді впливає, що тут мусить бути установлена якась злука між людьми всего світа а Христом Господом, в тій ціли, аби світ міг прийти до пізнання Божого зарядження і прийти назад до єдності з Богом. Єсли Бог создав землю на мешканє чоловікови, як св. Писмо говорить, і сотворив її не на дармо, і що земля має тревати во віки; і єсли, відповідно до обітниці, даній Авраамови, через насінє, Христа, приїде для всіх людей благословенє, з того виходить, що Бог має установити такий устрій на землі, щоб чоловік міг користати з річей, які Бог призначив для него, аби він мав, і що Христос мусить бути присутнім, аби такий справедливий устрій на землі установити.

³⁵⁵Але ученик св. Писма не є лишений на саму теорію або припущенє. В св. Писмі так повно доказів, що всякий сумнів мусить уступити раз на все. Божий пророк предсказав давно наперед, що прийде оден Могучий і сказав, що сей Могучий буде мати справедливе правительство і що „дадуть імя Йому: Дивний, Порадник, Бог кріпкий, *Отець будучого віку*, Князь Мира. Царству Його і миру Його не буде границь.” (Ісаїя 9:6, 7) „Отець будучого віку” каже догадуватись, що там буде якесь потомство, котре буде жити і, як на других місцях сказано, буде жити вічно. Отже ся обітниця вважувала, що буде установлене царство, коли чоловікові буде уділений дар вічного життя.

³⁵⁶Як ми вже завважали, Бог-Єгова заключив завіт з державою Ізраїльською або народом, виключивши всі інші держави або народи. Він дав їм закон, що мав їх хоронити перед впливами і ворожими замірами ворога і провадити їх до Христа, їх великого Мессії. Жиди, як нарід, не заховали сего закона, бо були несовершенні; а деякі з їх правителів були надзвичайно безбожні. Прийшов час, коли Бог сказав до послідного царя Ізраїля, Зедекиї: „Ти негідний і безбожний князю Ізраїлів, що на тебе прийшов день твій і твоїй безбожності настав кінець, так говорить Господь Бог: Здійми з голови корону, скинь царський вінець! се вже минулось: угору піjde низьке, униз високе. Скину, скину, скину й не буде його, покіль прийде той, що має до його право й кому віддам його!” — Езекиїл 21:25-27.

³⁵⁷З сего слідує, що колись в будуччині прийде оден Могучий, що заложить справедливе царство, маючи повну власть і силу таке учинити.

³⁵⁸По скиненню Зедекиї з престолу, Господь Бог позво-

лив поганам заложити всесвітнє панованє на землі. Через пророка Даниїла Господь Бог представив в образах розвій чотирох всесвітніх держав або царств, що будуть існували через певний протяг часу і котрі будуть продовжати своє існуванє, аж прийде той, що має до сего право і тоді він, Сей Справедливий, обійме в посіданє справи світа і буде панувати. Розумієть ся, треба сподіватись, що несправедливі правительства будуть старатись удержатись при своїй власти, як довго буде можливо, і що вони так будуть поступати навіть при приході великого Царя, і що Він усуне сі несправедливі земські царства і заложить справедливе правительство. Так говорить Господь Бог через пророка Даниїла: „А по часах тих царств здвигне Бог небесний царство, котре по віки не розпадеться та й се царство не перейде до другого народу; воно повалить і поторощить усі царства, а само стояти буде по віки вічні.” (Даниїл 2:44) З того дальше слідує, що сей справедливий Цар мусять бути присутним, заким він знищить і поторощить другі царства. Св. Писмо говорить о справедливім царстві як о небеснім царстві, бо воно є згідне з волею небесного Отця і управляє ним невидима сила, великого Мессії.

³⁵⁹ Назва царство є ужита в подвійнім значіню: 1) із згляду на царя або правителя, пануючого або доглядаючого чинника; 2) із згляду на посілість і підчинених сему царству. Майже у всіх приповістях Ісус вказував на царство Боже або небесне царство. Так велике значінє має се царство в пляні-зарядженю Божім, що Ісус учив своїх учеників молитись: „Нехай прийде царство Твое. Нехай буде воля Твоя як на небі так і на землі.” (Маттея 6:10) Від сего часу аж доси христич-

яни відмовляли сю молитву і надіялись його сповнення. Повисші місця св. Письма доказують зовсім певно, що таке справедливе царство буде установлене. Хтож, тоді, буде царем сего великого і славного царства? Св. Писмо відповідає: Ісус Христос Син Божий. — Луки 22:30; До Колосян 1:13; 2 Петра 1:11; Маттея 28:18.

³⁶⁰Коли Ісус Христос станув перед Пилата оскаржений о бунт, бо Він учив о надходячій своїм царстві, Пилат запитав Його: „Чи Ти еси Цар Жидівський”? А Ісус відповів: „Мое царство не є з світа сього.” (Йоана 18:33, 36) Під словом світ розуміється ся суспільний і політичний устрій. Св. Писмо показує, що від часу скинення Зедекиї, аж покиль прийде сей, що має право заложити своє царство, погани є при власті, і що вони лежать в злім, сатані, що є богом або невидимим князем сього віка. (2 До Коринтян 4:4) Ісус говорить о нім як о князю сього світа. (Йоана 12:31) Правління сатани було несправедливе, безбожне і диявольське; а коли прийде сей, котрий має право до сього, заложить справедливе царство на місци несправедливого устрою сатани. Із слів сказаних до Пилата, можемо зрозуміти, що Учитель хотів вказати, що Його царство від того часу є в будучинні, але і рішучо заявив, що в будучині Він буде мати своє царство.

³⁶¹Ісус сказав своїм ученикам приповідь, звана приповідь о минах срібла, в котрій змалював себе, як чоловіка значного роду, що йшов в далеку сторону прийняти собі царство і повернути; і Він показує, що сей чоловік значного роду повертає. „Рече ж оце: Один чоловік значного роду йшов у землю далеку прийняти собі царство, та й вернутись. Покликавши ж десять слуг своїх, дав їм десять мин срібла, та й сказав до них: О

рудуйте, поки прийду. . . . І сталося, як вернув ся він, прийнявши царство, сказав прикликати собі слуг тих, що дав їм срібле, щоб знати, хто з'орудував." (Луки 19:12-15) Подібний образ або науку подав в приповідці о талантах. (Маттея 25:14) Як дальшу певність свого повороту, Ісус сказав: „Як же прийде Син чоловічий у славі своїй і всі святі ангели з ним, тоді сяде Він на престолі слави своєї, і зберуть ся перед него всі народи." — Маттея 25:31, 32.

³⁶²Саме на короткий час перед своїм розп'яттям Він навчав своїх учеників. Вони зрозуміли, хоч не докладно, що він буде взятий від них. На вість сего Його ученики посумніли. Тоді Ісус, говорячи виразно, сказав до них: „Нехай не тревожить ся серце ваше. Віруйте в Бога і в мене віруйте. В дому Отця мого осель багато, колиб ні, сказав би вам. Іду наготовити місце вам. І як пійду та наготовлю вам місце, знов прийду і прийму вас до себе, щоб де я і ви були." (Йоана 14:1-3) Се є неоспоримий доказ Його другого приходу.

³⁶³По своїм воскресенню сказав Він, що зійде до Бога до Отця в небі. (Йоана 20:17) Сорок днів по своїм воскресенню Він був з учениками на горі Оливній і розказав їм йти до Єрусалиму і там ждати, аж доки отримають силу святого духа, аби від тоді могли бути Йому свідками. „І, се промовивши, як дивились вони, знявсь у гору, і хмара взяла Його від очей їх. І, як вони пильно дивились на небо, як Він відходив, аж ось два мужі стали перед ними в білій одежі, котрі й сказали: Мужі Галилейські, чого стоїте, дивлячись на небо? Сей Ісус, узятий від вас на небо, так прийде, як виділи ви Його, сходячого на небо." (Діяння Ап. 1:9-11) Без сумніву сі люди, що стояли перед апостолами в білій одежі, бу-

ли ангели або післанці, котрих Бог післав, аби таке їм звістили, і без сумніву сі ангели прибрали [зматерілізували] людську постать в сій ціли а опісля розпустили матерію [здематерілізувались] і зникли. Се свідоцтво було додане на се, аби віра учеників могла бути новна, що Господь Ісус прийде знова.

³⁶⁴Апостоли були так сильно переконані о сій події, що вони часто говорили і писали о другім приході Господа Ісуса. В дійсности, се була велика подія, за якою вони і всі правдиві послідувателі Учителя виглядали і очікували. (1 До Коринтян 1:7; 15:23 ; 2 До Солунян 2:8; Яків 5:7, 8; 2 Петра 1:16; Діяння Ап. 3:19-21; До Филиппян 3:20) Що Ісус прийде знов і що тоді Він поблагословить тих, що Його люблять, Апостол Павло подав дальше свідоцтво, коли писав до Тимотея: „Мене бо вже на жертву наготовлено, і час мого відходу настав. Боротьбою доброю я боров ся, дорогу скінчив, віри додержав. На останок готується мені вінець правди, котрий віддасть мені Господь *того дня*, праведний суддя, і не тільки мені, та і всім, хто полюбив явлене Його.” — 2 До Тимотея 4:6-8.

³⁶⁵Книга Одкриття в св. Письмі є одкритте Ісуса Христа, яке Він дав по своїм прославленню. При кінци сего одкриття говорить до св. Йоана: „Сей, що про се свідеє, глаголе: Так, прийду хутко! на що св. Йоан відповідає: „О! прийди, Господи Ісусе!” — Одкритте 22:20.

³⁶⁶Що Господь Ісус Христос має мати справедливе царство, що Він має бути великим царем сего царства і що Він прийде другий раз на се, аби панувати, так багато о тім знаходить ся в св. Письмі, що всякий можливий сумнів о тім мусить уступити. Длятого є важною річею для нас доказати

В ЯКИЙ СПОСІБ ВІН ПРИЙДЕ

³⁶⁷Найперше маємо пам'ятати, що свідoctва св. Писма, що відносять ся до способу, в який прийде наш Господь, мусимо розбирати одно по другім і аж так прийти до заключення. Коли розберемо їх докладно, побачимо, що св. Писмо вказує спосіб, в який проявиться наш Господь, що і наш розум мусить узнати як розумний і тільки можливий. Богато думало і ще тепер є того погляду, що наш Господь прийде знов в своїм пониженим тілі, се є в тім самім тілі, в котрім був розп'ятий і що мало знаки на собі і що такого побачить людське око. Слова Ісуса Христа збивають таке заключення. Коли Ісус Христос давав науки своїм ученикам перед своїми страстями, сказав: „Ще трохи і *світ мене більш не буде видіти*; ви ж будете видіти мене, бо я живу, і ви жити будете.” (Йоана 14:19) В сей спосіб Він доказує, що Його вірні ученики будуть Його видіти, яким Він є, але світ Його більше не побачить. І чому се є правдою? Відповідаємо, бо Ісус воскрес з мертвих не чоловіком, але духовим еством, в Божій природі або організмі. Природу становить організм або тіло. Він має тепер славне тіло, котрого чоловік не може видіти ані споглянути на него і жити. (1 До Тимотея 6:15, 16) Ми вже розслідили місця св. Писма і доказали наглядно, що ні одно з сих ріжних організмів або тіл, в котрих Ісус Христос являв ся своїм ученикам по воскресенню, не було Його славне тіло, але що такі тіла Він творив лиш в тій цілі в тім часі.

³⁶⁸Він умер чоловіком. Воскрес з мертвих духом. (1 Петра 3:18; 1 До Коринтян 15:45) Св. Йоан заявляє рішучо, що тіло, в котрім Ісус Христос явить ся, не є тіло людське, бо говорить: „Любі, ще не явилось, що ми

будемо; знаємо ж, що подібні Йому будемо.” (1 Йоана 3:2) Ісус Христос не є більше чоловіком, але Божим еством, для того не можемо надіятись, аби людське око могло Його бачити. Він є тепер образом особи Бога-Єгови. (До Жидів 1:3) А що Він не є більше чоловіком і не має м'ясного-людського тіла, але духове тіло, Апостол Павло під впливом святого духа написав: „Колиж і знали по тілу Христа, то тепер більш не знаємо.” — 2 До Коринтян 5:16.

³⁶⁹По своїм воскресенню Ісус був вивиснений високо і дано Йому ім'я більше всякого імені. (До Филип'ян 2:9) і сів по правиці Отця в славі і силі. (Одеритте 3:21) О Нім апостол Павло пише: „Господь же Дух.” (2 До Коринтян 3:17) Ісус об'яснив Нікодимови, що є дух, сими словами: „Коли хто не родить ся від води й духа, не може увійти в царство Боже. Роджене від тіла є тіло, а роджене від духа є дух. . . . Дух, де хоче, дише, і голос Його чуєш, та не знаєш, звідки виходить і куди йде; так усякий народжений від духа.” — Йоана 3:4-8.

³⁷⁰Знаючи, отже, що Ісус Христос є славним духовим еством в Божій природі і що як вітру не можна видіти, а однак він приходить і відходить, так само і дух може прийти і відійти, а людське око не спостереже Його, то чи ж наш Господь не може бути присутнім, а однак ніяке тілесне око не спостереже Його? Сей погляд відповідає як раз фактам. Сатана є духовим еством. Через многі століття сатана був богом або невидимим правителем теперішнього злого віку (2 До Коринтян 4:3,4), а однак жадне людське око не бачило сатани, хочай люди відчували Його вплив і ще відчувують. Сатана є не тільки богом сего віка, але він є також начальником сего безбожного невидимого неба; се є,

сего невидимого правління, зложеного з сатани і з других упавших ангелів, що виконують свій вплив на людей. Апостол Петро сказав: „Нових же небес і землі нової по обітницї дожидаємось, в котрих правда домує.” (2 Петра 3:13; Одержитте 21:1-5) Приходяче царство Господнє є нове, небесне царство. Се нове правительство, Мессія, є невидиме і буде невидиме для людського ока; але заложить на землі видимих правителів або представителів, іменно, новий суспільний і політичний устрій. Длятого ми не повинні надіятись другого приходу Господа в тілі, яке моглоб бачити людське око, але повинні надіятись, що Він буде присутний і виконувати свою власть як цар в свій властивий спосіб.

³⁷¹Многі місця св. Писма, що відносять ся до другого приходу нашого Господа, переводить українська біблія словом „прихід” (пришествіє), хоч властиво повинно бути переведене через слово „присутність.” Хто вже прийшов, той є і присутний. В грецькім тексті (оригіналі) стоїть *пароусія*”, що означає присутність і відносить ся до невидимої присутности Господа. Тут помістимо місця з білії, де приходить слово „прихід”, а де повинно бути слово „присутність” і се слово замикаємо клямрою.

³⁷²„Скажи нам, ... який знає Твого приходу [присутности].” — Маттея 24:3.

³⁷³„Як же дні Ноеві, так буде й прихід [присутність] Сина чоловічого.” — Маттея 24:37, 39.

³⁷⁴„Потім Христові у приході [присутности] Його.” — 1 До Коринтян 15:23.

³⁷⁵„Чи й не ви ж перед Господом нашим Ісус Христом у приході [присутности] Його? — Солунян 2:19.

³⁷⁶ „Щоб утвердити серця ваші непорочні в святості перед Богом, Отцем нашим у приході [присутності] Господа нашого Ісуса Христа з усіма святими Його.” — 1 До Солунян 3:13.

³⁷⁷ „Ми, котрі зостанемось живими до приходу [присутності] Господнього, не попередимо тих, що впокоїлись.” — 1 До Солунян 4:15.

³⁷⁸ „Бог упокою нехай освятить вас зовсім, і ввесь ваш дух і душа, і тіло нехай збережить ся непорочно у прихід [присутність] Господа нашого Ісуса Христа.” — 1 До Солунян 5:23.

³⁷⁹ „Благаємо ж вас, браття, ради приходу [присутності] Господа нашого Ісуса Христа.” — 2 До Солунян 2:1.

³⁸⁰ „Терпіть же, браття мої, аж до приходу [присутності] Господнього.” — Якова 5:7.

³⁸¹ „Бо прихід [присутність] Господень наближується.” — Якова 5:8.

³⁸² „Де обітниця приходу [присутності] Його?” — 2 Петра 3:4.

³⁸³ Коли Ісус був взятий на небо, ангели, станувши перед апостолами, сказали: „Він прийде в подібний спосіб.” Спосіб Його відходу або взяття був спокійний, ніхто Його не бачив, з виїмкою немногих. Ми повинні сподіватись, що Він прийде в подібний спосіб. Сі, що чують і чекають на Його прихід, само собою розумієсь, будуть перші, що спостережуть Його присутність. Се зовсім згоджує ся з гадкою, висказаною апостолом Павлом, коли він писав: „Бо самі ви добре знаєте, що день Господень, як злодій у ночі, так прийде.” (1 До Солунян 5:2) Ту саму гадку висказав Апостол Петро: „Прийде день Господень, як злодій у ночі.” (2 Петра

3:10) А о своїм приході сказав Ісус: „Ось, приходжу, як злодій.” „Коли ж ти не будеш чувати, прийду на тебе, як злодій і не будеш знати, якого часу прийду на тебе.” (Одкриття 16:15; 3:3; Маттея 24:43) Злодій приходить звичайно в ночі, коли всі сплять і ніхто не бачить, тільки сі, що чувують і не сплять, або що можуть збудитись через його присутність. Подібно і Господь приходить в ночі при кінці віку євангелії, саме перед зорінням нового дня; і ніхто не завважить Його присутності, тільки ті, що чувують і дивляться оком віри.

³⁸⁴Господь Ісус говорив символічною-образовою мовою і говорячи о способі свого явлення, сказав: „Оце ж наперед сказав вам. Коли ж скажуть вам: Ось він у пустині; не виходьте; ось, він у коморах, не вірте.” (Маттея 24:25, 26) Тут Він остерігає, охоронює перед блудом, аби не вірили, що він покаже ся в пустини або в якійсь неznаній комнаті; як се спіритисти твердять, що вони з ним сходять ся і розмовляють. Тоді каже: „Бо як блискавка виходить зі сходу та сяє аж до заходу, так буде й прихід Сина чоловічого.” (Маттея 24:27) Слово, блискавка тут переведене з грецького слова *αστραπε*, і означає ясне світло. Знаємо, що блискавка не виходить зі сходу і сяє аж до заходу, бо світло блискавки приходить із всіх сторін, а о много частійше із заходу чим зі сходу. Ясне світло означає тут сонце. Сонце починає кидати своє світло на сході, заким зовсім зійде; а коли вийде на східний небозвід світить всюди із сходу до заходу. Як раз так само має ся з присутністю Господа. Він являє ся, приходить спокійно а Його присутність починає кидати світло на всі сторони землі.

³⁸⁵Пророк Господень уживає також сонця, аби пред-

ставити Господа Ісуса, кажучи: „Зійде сонце справедливості і уздоровлення в проміннях Його.” (Малахія 4:2) І Ісус порівнював своїх вірних до сонця, коли говорив: „Тоді праведні сяяти будуть, як сонце в царстві Отця свого.” — Маттея 13:43.

³⁸⁶Если, розбираючи доказ другого приходу нашого Господа Ісуса Христа, маємо всегда на пам'яті, що людське око не може і не буде видіти Його появлене, але що буде можна поступовно розпізнавати Його по природних подіях, котрі появляться, коли сповниться ся пророцтво, тоді далеко краще зрозуміємо різні місця св. Писма, що відносять ся до сего предмету.

ЧАС ЙОГО ПРИХОДУ

³⁸⁷Час другого появи нашого Господа Ісуса є дуже великої ваги для всіх; а Християне, почавши від апостолських часів, всегда чували і виглядали якогось знаку Його присутності і питались: Коли Господь явиться? Підчас коли ті, що люблять Господа і говорять о сій важній справі, неоден відповів: Господь може прийти кожної хвилини. Він може прийти сеї ночі. Сі сподіюють ся, що Господь явиться ся в тілі, котре будуть бачити. Другі, що не желяють собі, аби Він прийшов, бо се перешкодилоб в їх самолюбних плянах, говорять: „Він не прийде за мого часу; Він не прийде за пятьдесят тисяч літ або більше; тому немаємо чого журитись, коли Він прийде.” Ще иньші, що боять ся Його приходу і не бажають бачити Його, говорять: „Ніхто не може знати про сей час. По що ж тратити час над тим питанням?”

³⁸⁸Послідні, аби себе успокоїти, наводять слова Ісуса, коли сказав: „Про день же той і годину ніхто не знає,

ні ангели небесні, тільки сам Отець мій.” (Маттея 24:-36) Тому, що Ісус сказав такі слова, твердять, що ніхто ніколи не буде знати, тільки сам Бог. Ми повинні пам’ятати, що Ісус сказав ці слова, коли Він ще був чоловіком на землі. Він тоді не був ще прославлений. Він не сказав сего, що ніхто *не буде* знати ніколи о годині, о дню Його приходу. Если з тих слів робимо заключене, що жаден чоловік не буде знати ніколи, ми так само добре можемо зробити заключене, що і Ісус не буде знати ніколи, бо Він сказав тоді, що тільки Отець знає. Переповідаючи Його слова, завважуємо, що Він сказав так: „О моїм приході ніхто не знає, тільки Отець. Жаден чоловік ні то ангел, не знає нічого о тім, ані Я не знаю.” Тоді саме, коли се говорив, Його слова казали догадуватись, що обставини змінять ся так, що другі будуть знали, бо Він сказав: „Отож пильнуйте, бо не знаєте, котрої години Господь ваш прийде.” (Маттея 24:42) На щож пильнувати, хіба що будуть знати, коли прийде час. Коли Ісус воскрес з мертвих, сказав: „Дана мені всяка власть на небі й на землі.” (Маттея 28:18) Він мусів тоді знати о часі свого приходу, бо тепер передано Йому, як Божому сотворінню, в його руки все, що потрібне до виконання Божого пляну. В часі, коли Він явить ся, напевно будуть знати о сім ангели небесні; і мусить прийти час, коли ті, що чувають, будуть також знати.

³⁸⁹Послідні Його слова, сказані до учеників, саме перед своїм вознесенем на небо, вказують ясно, що прийде час, що сі, що чувають, будуть знати. Він сказав до них: „Не вам єсть розуміти час і пори, що Отець положив у своїй власті. А приймете силу, як зійде святий дух на вас.” (Діяння Ап. 1:7, 8) Сі, що є сплоджені

з святого духа, мають обітницю, що Господь обявить їм свої великі правди, коли прийде на се час, аби їх зрозуміти. (1 До Коринтян 2:9, 10) Вони є ті, що ходять в світлі, і для них світло світить що раз яснійше аж до повного дня. Згідно з тим св. Павло писав: „Про часи і пори, браття, не потреба вам писати. Бо самі ви добре знаєте, що день Господень, як злодій у ночі, так прийде. Бо як будуть говорити: „Спокій і безпечно“, тоді несподівано настигне на них погибель, як муки на маючу в утробі і не втічуть вони. Ви ж, браття, не в темряві, щоб той день як злодій, захопив вас.” (1 До Солунян 5:1-4) Тут Апостол говорить ясно до послідувателів Ісусових, що коли будуть пильнувати сего, чого Христос сказав їм пильнувати, день Господень не застане їх не приготованих, але що вони завважають знак, що пророцтво сповнилось і в світлі сего доконаного пророцтва, вони спізнають час присутності великого Царя. Дальше так говорить до них: „Усі ви сини світла і сини дня, ми не сини ночі або тьми. Тимже оце не спім, як інші, а пильнуймо і будьмо тверезі.” — 1 До Солунян 5:5, 6.

³⁹⁰Ми знайдемо, що Ісус Христос дав нам багато певних вказівок, по котрих ті, що чувають, є в можності означити присутність Господа Ісуса. Ісус говорив пророцтва. Пророцтво значить, предсказати наперед о подіях, заким вони стануть ся; а коли вони сповняться, ті, що чувають, можуть спізнати, що се як раз сі події, о котрих було так пророковано.

³⁹¹Ісус дав нам певний знак, коли Його сподіватись. Він сказав приповість о пшениці і о кукілю, говорячи: „Царство небесне подібне чоловікови, що сіє добре насіння на ниві своїй; як же люди спали, прийшов ворог

його, і насіяв куколю між пшеницю, та й пійшов. Як же зійшов засів, тай приніс овоч, показавсь тоді і кукіль. І прийшли слуги господаря того, та й кажуть йому: Пане, хиба ти не добре насіне сіяв на твоїй ниві? Звідкіля ж узяв ся кукіль? Він же рече їм: Се зробив чоловік ворог. Слуги ж сказали йому: Чи хочеш, щоб ми пійшли, та випололи його? Він же рече: Ні, щоб виполюючи кукіль, разом з ним і пшениці не повиривали. Нехай ростуть обое до жнив, а в жнива я скажу жеццям: Зберіть перш кукіль та повяжіть у снопи, щоб спалити, а пшеницю зложіть у клуні [стодолі] в мене.” — Маттея 13:24-30.

³⁹²Пояснюючи свою власну приповідь, Ісус сказав, що тим чоловіком, що сіяв добре насіне є Він; нива се світ; а добре насіне се сини царства, а кукіль се сини злого, диявола; а ворог, що всіяв їх, се диявол, а жнива се кінець світа. — Маттея 13:37-39.

³⁹³Сі слова Ісуса показують ясно, що при кінці віка або світа мусять бути жнива; що Ісус Христос мусить бути присутний як Пан сих жнив, і що жнива будуть складатись із збору правдивих послідователів Христа в одну громаду і із злуки фальшивих і злих або кляси куколю, на знищене. Сказати иньшими словами, що в той час правдиві Християне будуть зібрані наче добрі грозна; і буде також зібране грозно землі, се є тає звані Вавилонські системи сего світа. А що сам Господь Ісус сказав, що Він прийде в той час, аби прийняти за своїх, се є вірних християн, що посвятили ся для Него, і що Він як Пан жнив, буде розказувати, що має ся зробити, з сего виходить, що Він мусить бути присутним перед начатком жнив і в часі жнив. Також з того ви-

ходить, що Він буде присутним перед кінцем віка або світа.

³⁹⁴Бог-Єгова написав через пророка Даниїла про найважніші черти подій, які перейдуть в часі панованя всесвітніх держав, котрі будуть існувати від часів перської держави аж до „часу кінця.” Се, що писав Даниїл, було пророцтвом; се значить, що він під Божим проводом довго наперед написав о сповненню певних подій, що само собою вказує, що сего пророцтва не можна було зрозуміти, аж ті події відбули ся. Даниїл писав о тих подіях, але їх не розумів. Сі пророцтва записані в книзі Даниїла, в головах від 7-ої до 12-ої вкљючно. Сам Даниїл сказав: „Я чув се, але не зрозумів і через се сказав: Мій добродію: що після сього буде? І відповів він: Йди, Даниїле, бо втаєні й запечатані сі слова до часу останнього. Многі очистять ся, вбілять ся і будуть наче в огни перетоплені (в спокусі); а безбожні будуть безбожно поступати; й не зрозуміє сього з нечестивих, а мудрі зрозуміють.” (Даниїл 12:8-10) Бог казав Даниїлови описати головню, що станеть ся в часі, коли розпічне ся „час кінця.” „Час кінця” означає певний протяг часу при кінци панованя поган. „Та під тінець часу стане воювати з ним цар південний [з полудня], та й цар північний кинеть ся на нього, неначе буря, з боевими возами, кінним військом та безліччю кораблів, і нападе на країни, та, наче потоп, перейде через них. І наступить він на красу між краями й багато міст упаде.” — Даниїл 11:40, 41.

³⁹⁵Сповненє сего пророцтва зазначає початок „часу кінця”, бо пророцтво рішучо так говорить. Виправа великого войовника, Наполеона Бонапарте є ясним сповненєм сего пророцтва, як се виразно показують поясненя

історичних подій що до його виправи. „Цар з полудня”, згадуваний в сім пророцтві, відносить ся до Єгипту; „цар північний” означає Велику Британію-Англію, котра була тоді складовою частию римської держави. Наполеон був в Єгипті і воював з єгипетською армією, що проводив нею Мурат Бей і побив її. Його перемога не тільки кинула пострах на Єгиптян, але далеко в Африку і в Азію і всі сусідні племена піддали ся великому завоювникови. Підчас того Англійці на півночі, під проводом лорда Нельсона, ударили з успіхом на сили Наполеона на морі і розбили зовсім. Наполеон розпочав сю виправу на Єгипет 1798 р., скінчив її і повернув до Франції 1-го жовтня, 1799 р. Ся виправу є коротко але образно описана в пророцтві в стихах від 40 до 44; а що скінчилась в 1799 р., отже після власних слів пророка, означає початок „часу кінця.”

³⁹⁶Від часу скинення Зедекиї з престолу (606 перед Хр.) і заложення поганського всесвітнього царства за Навуходонозора, організації всесвітніх держав або правительств є названі в св. Письмі через Божого пророка як „звірі.” Пророк Даниїл (7:7, 8) описує, що „четвертий звір, препоганий і страшний.” Сей страшний звір був взором правительств, зложених з трьох складових частей, іменно, заводових політикерів, великих богачів і церковних провідників. Ся диявольська організація сталасть препоганою і страшною від часу, як сі три сили злучились разом в одно. Вачимо, що церковна складова часть, Папство, як одна із сеї несвятої трійці, є на верху, всьому розказує і всім управляє. Час його початку був упадок держави Остроготів, що сталося 539 р. Р. Х.

³⁹⁷Пророкови Даниїлови було дане видіне о подіях, що наступили одні по других, але він не розумів їх; і

каже: „Тоді я, Даниїл, подививсь, і от стоять двоє інших, один на сьому березі ріки, другий на тому березі ріки. І сказав я мужови в лняній одежі, що стояв над водами ріки: Коли буде кінець сих чудесних подій? І чув я, як муж в лняній одежі, що стояв над водами ріки, зняв праву руку й ліву руку до неба, закликав ся Тим, що живе по-вік, що на кінці часу, й часів і півчасу.” (Даниїл 12:5-7) В св. Писмі, як учить наука о символах, час означає рік о 12 місяцях, кождий місяць 30 днів, або 360 днів. Кождий день бере ся за рік, як говорить пророк: „День за рік, день за рік, кажу, визначив я тобі.” (Езекиїл 4:6) Тут згадує ся, отже, о трьох часах і півчасі, маючи кождий 360 пророчих днів або разом 1260 пророчих днів, то є 1260 літ. Отже пророкови показано, що 1260 літ зазначать початок часу кінця сего звірського устрою. Тисяч двіста шістьдесять літ додаючи до 539 р. Р. Х приведе нас до 1799 р. — другий доказ, що рік 1799 рішучо зазначає, початок „часу кінця.” Се також показує, що і другі пророчі дні Даниїла мусять числитись від 539 р. Р. Х.

³⁹⁸ Найважніша річ, на котру вказують всі пророцтва і за чим апостоли гляділи вперед, се другий прихід Господа Ісуса. Пророк називає той час щасливим. Даниїл же говорить: „Щасливий той, хто буде ждати й діжде до тисяч трьохсот трийцяти й пяти [1335] день.” (Даниїл 12:12) Тими, що ждали, є тут без сумніву дослідники св. Писма, котрих Господь поучив, аби ждали на Його другий прихід. Для того ся дата, коли зрозумієсь її, напевно означить час, коли Христос має в друге явитись. Тому, уживаючи того самого правила, день за рік, додаймо 1335 днів по 539 р. Р. Х., отримаємо 1874, рік, в котрім Христос, після біблійної хронології, має

бути вдруге присутній. Если таке числене є поправне, то від сего часу вперед, ми повинні знайти деякі певні знаки, що вказують на присутність Господню.

³⁹⁹Се не є цілею сего писання розбирати подрібно біблійну хронологію. Хто шукає правди, може знайти обширний розбір о тім питаню в II-ім і III-ім Томі Вкладів св. Писма. Цілею ось тут є звернути увагу на деякі важні означені часи або дати і тоді розглянути, кілько з тих пророцтв, если які, сповнились між тими часами. Хронологія до певної міри принайменче, залежить від докладних обраховань а тут всегда можна дещо помилитись. Сповнене пророцтво є се записане фізичних подій, котрі дійсно існують і є певно означені. Події фізичні не противорічать собі. Вони стоять як мовчаливі свідки, котрих свідоцтва мусить ся брати як незбитий доказ.

⁴⁰⁰Є два важні означені часи або дати, котрих не сміємо помішати, але мусимо ясно відділити оден від другого, іменно, початок „часу кінця” і „присутність нашого Господа.” „Час кінця” обіймає протяг часу від 1799 р. як повисше сказано, аж до часу цілковитого поваления держави сатани і до заложеня царства Мессії. Час другого приходу нашого Господа починає ся від 1874 р., як сказано повисше. Отже час присутности нашого Господа припадає на кінець протягу часу, так званого „часу кінця.”

⁴⁰¹Зрозуміне пророцтв що до „часу кінця” і „присутности нашого Господа” Бог навмисне закрит аж до властивого призначеного часу. Даниїл хотів довідатись, який буде кінець сего, але Бог сказав до него: „А ти, Даниїле, заховай сі слова й запечатай сю книгу на остан-

ній час.” (Даниїл 12:4) Зовсім є розумно сподіватись, що Бог-Єгова покаже дещо, по чім буде можна розпізнати, „час кінця”, коли він надійде. Він не казав Даниїлови шукати за якими словами виписаними попереки небосклону, що вже прийшов кінець, тільки сказав йому шукати таких наглядних знаків, які будуть бачити і будуть могли зрозуміти сі, що розуміють ся на пророцтвах, і що в світлі пророцтв будуть чували і ждали на їх сповнене ся. Бог не надіявся, аби Даниїл зрозумів їх в своїм часі, бо сказав: „Ійди, Даниїле, бо втаєні й запечатані сі слова до часу останнього [часу кінця].” — Даниїл 12:9.

⁴⁰²Коли прийде сей час, чого треба сподіватись? Бог відповідає: „Богато буде їздити ту і там, і побільшаєсь знане” — (Перев. Євр.). (Даниїл 12:4) Від 1799 р. і зараз по ній як від часу початку „часу кінця,” ми повинні надіятись знайти побільшене знання, а особливо знання що до св. Писма. Перед тим часом держали нарід в темноті і він не знав св. Писма. Папи забороняли читати св. Писмо і ніхто, крім духовенства не мав приступу до него. В дійсности се було злочином після римського права, і кожний хто мав би у себе св. Писмо підлягав тяжкій карі. В 1799 р. звірська сила Риму, в котрій верховодив папський лад, отримала смертельну рану. Людей научили вірити, що царі і королі отримали право панувати від Бога а духовенство отримало право від Бога панувати над совістю людською. Коли Наполеон увязнив папу і взяв його в неволю до Франції і коли пізнійше не дозволив папі коронувати себе як короля, тільки положив собі сам корону на голову і тим закпив собі з папської власти, яку папа собі приписував, се почало отвирати людям очи, так королям

як і людям звичайним, що папи не мають власти від Бога, яку вони собі приписували.

⁴⁰³В коротці опісля założено перше біблійне товариство, яке коли існувало. Бритійське і чужомовне Біблійне Товариство було założене 1803 р.; Нью-йорське Біблійне Товариство 1804 р.; Берлінське-пруське Біблійне Товариство 1805 р.; Філядельфійське Біблійне Товариство 1808 р.; і Американське Біблійне Товариство 1817 р. Св. Писмо переведено і оголошено в багато різних языках і продавано по так низькій ціні, що бідні можуть мати приступ до него і в короткім часі міліони св. Писма були в руках людей. Папи прозвали сі біблійні товариства як „заразливі біблійні товариства.” Однак прийшов час на побільшене знання і Господь Бог став виконувати свою обітницю, подаючи до рук кождому, хто був голодний правди. Люди стали пізнавати, що Бог не зважає на особи; що так царі і королі і папи і священники як і простий нарід, всі зарівно мусять здати свій рахунок перед Богом а не чоловіком.

⁴⁰⁴Від сего часу і дальше почалось відповідно велике побільшене знання у всіх галузях умітності. Звичайні школи, котрим папи звийчайно спротивлялись, подавали средства загального образования і збільшене знання для людей на всіх дорогах їх життя. Висші школи і університети повстали по цілім світі. Рівночасно як збільшалось знанє на різних полях, приходили численні винаходи, котрі тепер люди мають, машини заощаджуючі час і людську працю, і т. д.

⁴⁰⁵Перед 1799 р. средства перевозові були того рода, що чоловік за день міг перебувати тільки малу просторонь. Мусів їхати або возом запряженим кіньми або волами, або піхотою; а коли хотів переплисти море, му-

сів плисти вітрильником, що йде поволи. В 1831 р. винайдено першу парову лъокомотиву. Такий чудний зроблено поступ під тим зглядом, що тепер кожний може подорожувати по кожній майже частині світа при скорім руху на желізничних поїздах. Пізнійше прийшли електричні машини і електричні вози і газіві машини; а тепер маємо величезний рух поїздів в кожду часть світа. Нині се звичайна річ для кого будь зробити дорогу 75 і 100 англ. миль за одну годину; а особливо се є правдою за помочою літаючої машини, що є найновішого винаходу.

⁴⁰⁶Божий пророк називає той сам час як „день Божого приготования.” Пророк Наум, описує в голові 2:1-6, своє видінє желізниці, як їде з великою скоростю, як другий доказ дня приготования на установлене царства Христового.

⁴⁰⁷Року 1844 винайдено телеграф, а пізнійше телефон. До сих приладів потреба було з початку дротів і за помочою електрики пересилано вісти довкола землі; але тепер при пізнійшім винаході вже не потреба дротів і за помочою приладів висилає ся вісти через воздух по цілій землі.

⁴⁰⁸Се велике збільшенє знаня і величезний рух в одну і другу сторону людей в різних частях землі є безперечно сповненє пророцтва, котре посвідчає „час кінця.” Сих природних подій не можна заперечити і вони вистарчають, аби переконати кожного розумного чоловіка, що ми вже є в часі „часу кінця” від 1799 р.

⁴⁰⁹Послідну часть „часу кінця” Ісус називає „жнивими”, часом жнив, бо Він говорить: „Жнива се кінець світа [віка].” Він сказав, що буде присутний в той час. Від 1874 р. і дальше се є послідна часть протягу

часу званого „часом кінця.” Від 1874 р. є час присутності Господа Ісуса, як повисше сказано. Апостол Павло вичисляючи многі діла, які учинено для Ізраїля, говорить: „Усе ж се прикладами стало ся їм, записано ж на науку нашу, на котрих кінець віку прийшов.” (1 До Коринтян 10:11) Отже мусить ся припускати, що о сих річах порозуміють в „часі кінця.”

⁴¹⁰Господь Ісус сказав, що як сонце сходить на сході і світить аж до заходу, так буде в часі Його присутності, а се є дальшим доказом побільшення світла в часі Його присутності; і згідно з пророцтвом, так і сталось. Робітнича кляса була всегда понижена і залежна від грошевитих, церковних і політичних верховодів. Було се 1874 р. в час другого приходу нашого Господа, як заложили першу на цілім світі робітничу організацію. Почавши від сего часу стало збільшатись світло в пречудний спосіб а винаходи і відкриття стали за чисельні, аби ми їх могли тут вичислити. Але згадаємо тут про деякі, що прийшли на світло денне від 1874 р., як дальший доказ присутності Господа від сего часу, як слідує: Машини до числення, аероплани, алюмініум, операції спинюючі гните, штучні фарби, автоматичні злучення, самоходи, колючий дріт, байсики, карборундум, машини до числення грошей, селюльoid, школи переписні, сепаратори сметани, найтемніша Африка, кружкові плуги, Божий план віків, динаміт, електричні дороги, електричне лучення металів, складані драбини, печ без огня, газові машини, жнивярки, світляний гас, індукційні мотори, лілотайпи, машини до роблення сірників, монотайпи, рухомі образи, північний бігун, канал панамський, пастеризоване, спосіб аби не псувалось молоко і т. п. залізничі сигнали, лучі Рентгена, машини до ши-

тя чобіт, бездимний порох, полудневий бігун, субмари-
ни, радій, хмародери, підземні залізничі, говорячі ма-
шини, телефони, машини до писання, машини безвозду-
шні до чищення, і бездротний телеграф.

ЖНИВА

⁴¹¹Св. Писмо відкриває, що між віком жидівським а віком євангелії є цілковита подібність. Подібність і-
снує так із згляду на час як і на події. Жидівський вік
скінчився жнивами, котрі розпочалися з вознесенем
Ісуса 33 Р. Х. Під назвою, „жнива“, розуміємо, вибра-
не останків Жидів і приведенне їх до Христа. Ісус ви-
разно сказав, що вік євангелії закінчить ся жнивами,
підчас котрих Він буде присутний, і буде проводити ро-
ботою сих жнив. Через три і пів літа, від часу свого
посвячення і охрещення, Ісус приготував Жидів до жнив
тамтого віку. Ми повинні сподіватись знайти подібність
сего що до жнив віку євангелії, і ми находимо се. Чи-
слячи три і пів літа від 1874 р. часу Його присутности,
прийдемо до 1878 р. В часі присутности Господа від
1874 до 1878 Він робив приготуване до жнив віку єван-
гелії. Жидівські жнива обіймали протяг сорок літ, і
скінчились 73 р. Р. Х. Ми повинні сподіватись отже,
що загальні жнива віку євангелії скінчать ся 1918 р.

⁴¹²Ісус ужив звичайних жнив, аби представити свої
жнива Християн. У Жидів було звичаєм, що по звичай-
них жнивах збирали опісля по полю колосе. Тому ми по-
винні сподіватись, знайти час жнив від 1878 до 1918
а опісля через якийсь час збиране колосе в роботі, в ко-
трім позбирає ся небогато християн, як також і друга
часть роботи жнив буде зроблена, як се ми покажемо.
Питане тепер, чи находимо час жнив в віці євангелії

по 1874 р., що служилоб як як сповнене пророцтва Господнього?

⁴¹³В додатку до своїх слів, наведених в Маттея 13:24-30, і в відповідь на особливе питання, що до своєї присутності, Ісус сказав: „І пішли він [Ісус] ангели [післанців] свої з голосним гуком трубним і позбирають вони вибраних Його від чотирох вітрів, від кінців неба до кінців Його.” (Маттея 24:31) Слідуючі події подають неомилне свідство о великім протягу часу жнив віка євангелії, як сповнене пророчих слів; а котрого сповнене є одним з найсильніших доказів присутності Господа Ісуса.

⁴¹⁴В сім стиху слово „гук” не знаходить ся в найстарших рукописах і повиннось Його опустити. Стих написаний, як се видно, в символічній мові.

⁴¹⁵Після приписів завіта закону жадалось від Жидів, аби пятьдесятый рік заховували як ювілей, і ювілейний рік звіщали голосом труби. В стиху, котрий тут розбираємо, труба представляє оповіщене, проголошуюче присутність Господа, оповіщаючи факт, що жнива почались, що прийшов час, коли святі будуть згромаджені разом, бо царство Мессії вже приближилось.

⁴¹⁶„Ангели” в сім стиху означають післанців або слуг, що проголошують присутність Господа і приходять Царство. Такі післанці се вповні посвячені християне, і вони голосять другим християнам і всім тим, що мають ухо до слухання. Се розумно сподіватись, що Господь буде мати особливого післанця, як відріжняючого ся від всіх других або звичайних післанців, що буде проголошувати Його присутність і час жнив. І так воно сталося. Ісус сказав, що для сего особливого післанця приготовлено уряд або становище і що Він в часі свого дру-

гого приходу назначить одного на сей уряд або станови-ско і дасть йому одвічальність роздавати покорм для вірної челяді відповідний до часу. Покорм для християн відповідний до часу є належите пояснене св. Писма, як воно стосуєсь до свого часу, аби його зрозуміти. Ми завважуємо чудесне сповнене ся сих слів Господних, як дальший потверджаючий доказ о другій присутности Господа від 1874 р. і дальше. Він сказав, відповідаючи на питанє що до своєї другої присутности: „Який єсть вірний слуга й розумний, що поставив пан його над челядю своєю, щоб роздавав їй харч у пору? Щасливий той слуга, котрого, прийшовши пан його, застане, що робить так. Істинно глаголю вам: Що поставить його над усім добром своїм.” — Маттея 24:45-47.

⁴¹⁷Около 1870 р. Кароль Т. Руссель, з Аллегені, Пенсильвенія, вповні посвячений християнин і совісний дослідник Божого Слова, спізнав з св. Писма, що Господь Бог має великий і згідний план на спасене і благословене людського роду. Як другі, що поважно і щиро чували і ждали, так і він чував і глядав певних доказів, по чім можнаб пізнати прихід Господень. Около 1875 коли мін щиро і побожно слів св. Писмо, прийшов до переконання о другій присутности Господа і тому написав і оголосив книжочку під наголовком: „Длячого і в який спосіб прийде наш Господь Ісус Христос.” Ся книжочка мала надсподіваний попит між християнськими народами світа. В 1879 р. став він видавати журнал, „Вартова Башта і Звістун Пристуности Христа”, котрий від сего часу виходив правильно два рази в місяць. Се є перше і одиноке видане, що більш чим сорок літ звіщало другу присутність Христа. Сей журнал є виключно

посвячений на обговорюване питань св. Писма, і є средством, що подає покарем вірній челяді у властивий час.

⁴¹⁸Тоді наступила велика праця згромаджування до купи правдивих послідователів Ісуса Христа, без згляду на віроісповідане, секту, рід або язик. Кароль Т. Руссель, котрий опісля був лучше знаний, як Пастор Руссель, був найбільшим проповідником в найновіших часах. Його вибрали пастором більше як 1200 громад одного часу. Він їздив всюди і голосив Божий плян віків, звертаючи головню увагу християн на присутність Христа. Між роком 1881 а 1904 він написав і оголосив в шістьох томах Виклади св. Писма, подаючи повне і подрібне пояснене різних зарисів Божого пляну. Сі книжки переведено майже в трийцять мовах і їх спільне розширене перейшло 11,000,000 примірників. В 1917 р. оголошено семий том серії Викладів св. Писма під назвою „Доконана Тайна“, котра мала дуже широке розширенє. Сі книжки се є перше ясне поясненє Божого пляну, яке було коли оголошене. Окрім сих, він оголосив і широко розповсюднив різні книжочки: „Що говорить св. Писмо о Пеклі?“ „Спиритизм“, „Св. Писмо проти еволюції“, „Тини Намету“ і багато других писань і видань. Він був автором Фото-драми о сотвореню, як також потрібних образів сценічних до сеї драми, що подають перебіг Божого пляну від сотвореня аж до привернення. Він заложив і провадив осібний відділ вітчитів, котрий обіймав велике число проповідників св. Писма, котрі їздили і ще і тепер їздять по світі, проголошуючи вість о Божім пляні. Через якийсь час його проповіді були оголошувані тижнево в більше як 2000 часописях, що мали разом більше як 15,000,000 читачів; і загалом около 4000 різних часописей поміщали його проповіді. О я-

ких розмірах була його праця, можна виробити собі поняття із слів видавництва „Контіне́нт”, котре не є йому прихильне. Так говорить:

⁴¹⁹„Кажуть, що його писання в часописах розширяють ся з кожним тижнем о много більше, чим якого другого живучого чоловіка; без сумніву більше, чим писання всіх священиків і проповідників в Америці разом взявши; більше, чим твори Артура Брисбейн, Норман Генгуд, Юрія Г. Лоример, Др. Ф. Крейн, Ф. Гескінс, і багато других найлучше знаних видавців і писателів, що пишуть до спілки часописей разом взявши.”

⁴²⁰Нема сумніву, що Пастор Руссель заняв уряд, на котрий Господь призначив його і о котрім говорив і тому був він тим мудрим і вірним слугою, що розділяв поживу вірній челяді у відповідний час. Пастор Руссель скінчив свою земську дорогу 1916 р.

⁴²¹В 1884 р. założено за його старанєм товариство „Вартова Башта Товариство Біблійне і Брошур,” котре після його желань мало продовжати дальше працю живий і після його смерті, і котре справді його працю продовжає ще тепер.

⁴²²Ся велика праця збираня християн не може бути инакше названа, як жнивими і вповні відповідає сему, що предсказав Господь Ісус. Ся праця обіймає протяг около сорок пять літ, не мала ніколи на ціли утворити якогось зарядження, аби християни могли записатись до чогось. Їх цілею і працею було і є просвітити людей о великім Божім пляні і в сей спосіб голошена вість о правді зібрала разом і католиків і протестантів, християн із всіх віроісповідань по всіх частях землі. Сі християне не є послідувателями Пастора Русселя, але послідувателями Господа Ісуса і радують ся, що можуть

споживати покарм, який Господь приготував для них через свого мудрого і вірного слугу.

⁴²³Дальше, Ісус сказав, вказуючи на свою другу присутність: „Бо де є труп, там збирати будуть ся вірли”. (Маттея 24:28) І так є. Труп в тім місці відноситься до духового покарму, приготованого для вірної челяді. Вірли се ті, що мають проникаючий взір і добрий смак, ті, що прагнуть пізнати Слово Боже і також хочуть кормити ся ним. Звітси бачимо, що багато поважних християн згромаджується разом в різних частих землі, котрі не знають держави, котрих право горожанства є в небі, котрі належать і посвятились Господу і Його справедливому царству.

⁴²⁴Ісус пояснює, що пшениця се вірні Його послідователі, сини царства, а кувіль се ті, що вдають християн, що є християнами тільки з імені. Він заявив: „Нехай ростуть обое до-жнив; а в жнива я скажу жінцям: Зберіть перш кувіль та повяжіть у снопи, щоб спалити, а пшеницю зложіть у клуні [стодолі] в мене.” — Маттея 13:30.

⁴²⁵Всім добре знаний факт, що почавши від 1878 р. був напрям у всіх віроісповіданнях лучитись в ліги або союзи, товариства, Міжцерковний Світовий Рух, і т. п., в сей спосіб виповняючи пророцтво Господне о вязаню і громадженю ся разом тільки з імени християн, яке приготуване до великого огня, до часу великого горя, яке вже тепер є на землі. До правдиво посвячених Богу, котрі були уважані за одно і те саме з тими ріжними сектами або віроісповіданнями Господь кликав в тім часі жнив, кажучи: „Вийди з неї, народе мій, щоб не мати вам спілки у гріхах її і щоб не прийняти вам пораз її.” (Одкритте 18:4) Говорячи о своїй праці з другими,

се в пшеницю, Бог через свого пророка вже давно сказав: „Зберіть мені праведних моїх, що над жертвою прийняли завіт мій.” (Псалма 50:5) Велике діло жнив, се в. проголошене другої присутності Господа і згромаджене ся до купи сих, що дійсно люблять Його прихід, так наглядно сповнилось, почавши від 1874 р., що се в найбільше ударяючим і потверджаючим з доказів о другій присутності Господа.

РУГАТЕЛІ

⁴²⁶ Можна було розумно надіятись, що духовенство різних віроісповідань буде цікаве пізнати і схоче говорити людям о присутності Господа і для того радо прийме кожду вість о Його присутності. Однак сталось зовсім противно, і знов зауважимо, що се в одним з наглядних доказів, які дав сам Ісус, знаменуючих Його другу присутність. Він сказав: „Як же [були] дні Ноеві, так буде й прихід [присутність] Сина чоловічого. Бо, як були за днів перед потопом, що їли і пили, женились і віддавались, аж до дня, коли увійшов Ной в ковчег, та й не знали, аж прийшла повінь і поносила їх; так буде й прихід [присутність] Сина чоловічого.” (Маттея 24:37-39) Замість того, аби се духовенство, як кляса, злучилось і закликало: Ось Жених! Господь прийшов! Царство наблизило ся! вони насмівають ся і зневажають, а коли говорять дещо о другій присутності Господа, і хотяй отримали відомість о тім всім з того, що писав Пастор Руссель, вони поганяють його ім'я, чернять і висмівають се, що він писав або сказав. Розуміє ся, що Господь предвидів се, і для того казав написати апостолови під вдухновенем таке: „Прийдуть в останні дні ругателі, ходящі по своєму хотіню і ска-

жуть: Де обітниця приходу [присутности] Його? Бо від коли батьки умерають, усе так само пробуває від почину сотворення.” — 2 Петра 3:3, 4.

КОНЕЦЬ СВІТА

⁴²⁷Ісус навчав своїх учеників о своїм другим приході і поучав їх, що тоді або підчас сего прийде кінець світа. Тому вони бажали знати, як будуть могли розпізнати Його присутність, се є який дасть їм чи там другим знак або доказ на potwierdжене сего. Він сидів на збочу гори Оливної, коли Його ученикі прийшли до Него на особні і поставили се питане: „Скажи нам, коли се буде? і який знак [доказ або вказівка] Твоїї присутности і кінця світу.” (Маттея 24:3) Слово світ, тут ужите, не означає землі. Земля ніколи не скінчить ся або перемине, бо „Бог, що создав землю і приспособив її; Він же утвердив її, та й не надармо сотворив її, Він приспособив її, щоб на ній жили.” (Ісаія 45:18) „Земля стоїть собі на віки.” — Еклезіяста 1:4.

⁴²⁸Слово „світ” означає суспільний або політичний устрій, або порядок, яким управляє ся людей. Від Адама аж до часу великого потопу був перший світ або суспільний устрій правительства; що був під руководством ангелів (До Жидів 2:5) і котрий минувсь в великім потопі, з котрого виратувавсь тільки Ной і його родина, що складалась з вісім осіб і перейшли з старого до другого або новішого світу. (2 Петра 3:6; 1 Петра 3:20) Від Ноя і його родини почавсь новий устрій або світ, котрий за часів апостолських і перед тим часом ставсь злим і який він назвав „сей вік лукавий” (До Галат 1:4) Апостол показує ясно, що сей світ мусить перейти, аби зробити місце новому і справедливому цар-

ству, що буде панувати і управляти і благословити людей.

⁴²⁹Се було в перших початках сего світа, як Бог учинив обітницю Авраамови, що через його насіне поблагословляться всі роди землі. Пізнійше, при смерті Якова, Бог з'організував нарід Ізраїля або Жидів в державу і на горі Синай заключив з ними завіт. Бог опікував ся державою Ізраїльською через певне число літ, виключивши всі иньші держави. Вони мали багато царів, одні з них були добрі, а одні злі. Зедекія був останній їх цар і зачерез його безбожність Бог сказав до него: „Тим то ось, як говорить Господь Бог: Позаяк ви самі пригадуєте беззаконства ваші, чините явними проступки ваші, і всіма вчинками вашими гріхи свої на вид виставляєте й усе те самі пригадуєте, то й мусите попастись у ворожі руки. Ти ж негідний, безбожний князю Ізраїлів, що на тебе прийшов день твій, і твоїй безбожності настав кінець, так говорить Господь Бог: Зди́йми з голови корону, скинь царський вінець! се вже минулось: угору пі́йде низьке, униз високе! Скину, скину, скину, і не буде його, покі́ль прийде той, що має до його право й кому віддам його.” — Езекиїла 21:24-27.

⁴³⁰В році 606 перед Христом, Зедекія був скинений. Його взято в неволю і завезено до Вавилону, а Навуходонозор заложив на землі першу всесвітню державу і від сего часу розпочались часи поган. Як довго часи поган мали тривати є виразно зазначено в святім Письмі, іменно, як протяг сім символічних часів, кождий о 360 літах, або разом 2520 літ. Сей протяг, починаючись роком 606 перед Хр., мусить конечно скінчитись в 1914 році П. Х. Бог заявив що Він відбере наслідникам Авраама право панувати, чим дозволить, аби погани мали непе-

реривне панованнє, аж прийде сей, котрий до сего має право. Сей, що має се право, є великий Мессія, Христос Ісус Господь. Буде розумно сповідатись, що Він буде присутний якийсь час перед тим, занім Він возьме в свої руки велику силу, аби панувати. Його присутність почалась 1874 р., Він продовжав свою роботу жнив від 1878 р., але не переривав поганського панованя, аж коли се панованє мало скінчитись. Длятого кінець поганського панованя буде конечно знаком кінця теперішнього устрою суспільного, се є кінцем світа. Отже, ми повинні сподіватись знайти 1914 рік як початок кінця старого світа або суспільного устрою правительства. І що се станєсь в часі присутности Господа, Він рішучо так заявив.

⁴³¹Коли панованє поган правно скінчиться, — суспільний устрій, будучи безбожний під наглядом сатани, бога сього лихого віку (2 Коринтян 4:3,4), і всі ті держави лежачи в лихім (1 Йоана 5:19) — треба сподіватись, що поганські царства і держави будуть старались утриматись при власті. Але коли надійде властивий час, треба буде сподіватись, що Господь, котрий до сего має право, возьме в свої руки всі справи. І так Він сказав: „Дякуємо Тобі, Господи і Боже вседержителю, що еси і був, і прийдеш, що приняв еси силу Твою велику і воцарив ся еси. І розгнівались погане, і настиг гнів твій, і пора мертвим суд прийняти і дати нагороду слугам твоїм пророкам, святим і боячим ся імени Твого, і великим і малим і знищити тих, що нищать землю.” — Одкритте 11:17,18.

⁴³²Треба завважати, що Господь не виконує цілої своєї роботи в 24 годинах дня, але впроваджує свою волю як пануючого поступенно. Особливо, відповідаючи на пи-

тане що до кінця світа в часі його присутности, Ісус сказав: „Бо встане нарід на нарід, і царство на царство, й буде голоднеча й помір і трус [дословний і образний — революції] по місцях. Все ж се почин горя.” (Маттея 24:7,8) Якраз на час, на кінці пановання поган, на початку кінця світа станули до найбільш руйнуючої війни, нарід на нарід, царство на царство, про яку чоловік не мріяв, що прийде на світ. Слідом за нею прийшла велика пошесть, іспанська інфлюенція, що змела землю, а голод ще тепер бушує між многими людьми і народами землі; і малисьмо революції, як також багато дослівних землетрясень в різних частях землі. А се, сказав Учитель, означає, початок кінця світа, що має місце в часі Його присутности. Сего ясного доказу не можна тут нічим збити і він голосить, що Господь є присутній і надійшов кінець світа.

⁴³³Сі події потверджають, і показують, як до чиста сповнилися слова Божі висказані пророком сотки літ перед тим, іменно: „А по часах тих царств здвигне Бог небесне царство, котре по віки не розпадеться, та й се царство не перейде до другого народа; воно повалить і поторошить усі царства, а само стояти буде по віки вічні.” (Даниїла 2:44) Царства дослівно валяться і розпадаються на кусники і кожний, що возьме мапу Європи і подивиться нині на ню, бачить, як се пророцтво цілковито зближаєся до свого сповнення. Майже всі царі землі забрались а їх царства розпадаються на часті і никнуть. Се сталось тому, бо Господь є присутній, бо старий світ скінчивсь і Він, вимітає все що є несправедливе, аби зробити дорогу для свого нового і справедливого царства.

⁴³⁴Дальше Ісус сказав що до кінця світа в часі своєї

другої присутности: „Тоді видавати будуть вас на муки й вбивати будуть вас; і зненавидять вас усі народи задля імя мого.” (Маттея 24:9) „Ви ж сами остерегайтесь: видавати будуть вас у ради [суди] й по школах будете биті, і перед воїводи і царі ставлені задля мене, на свідкування ім.” (Марка 13:9) „Та перш всего того наложать на вас руки свої і гонити будуть, видаючи в школах й темниці, і водячи перед царі та ігемони задля імя мого. І станеться воно вам на свідкування.” (Луки 21:12,13). Сі слова св. Письма сповнилися дослівно в літах 1917, 1918 і 1919. Світова війна дала причину до загального переслідування всіх покірних і чесних і вірних християн.

⁴³⁵Християне дійсно посвячені Господеви вірять і йдуть за наукою Спасителя: „Не вбий!” (Маттея 5:21) І знова: „Бо ходячи в тілі не по тілу воюємо, бо зброя воювання нашого не тілесна.” (2 До Коринтян 10:3,4) Підчас світової війни багато держав видали закони, як поступати із сумлінними противниками, се є, з такими, що спротивляються відобрати другому життю. Урядники теперішнього злого суспільного устрою, на котрих тяжив обов'язок пояснювати і виконувати се право, легковажили його; а з намови відступного і нечесного духовенства дійсно посвячені християне, особливо так звані ученики св. Письма, аби сповнилися слова Ісусові, були зненавиджені, биті, переслідувані, тягані по судах і ув'язнені, а деякі з них убиті. Але опіка Господня була з ними через весь той час.

⁴³⁶В Німеччині були переслідувані а деякі з них були поставлені на саме чоло нападаючої армії. Однак християнин, що відмовився відбирати людське життя, задля своєї віри в Господа, був поставлений в часі битви в

першу лінію напад. По одній і другій стороні його поставили одного жовніра з гвером і байнетом і дали розказ убити його, еслиб пробував утікати. Він перейшов сю битву. Майже весь його регімент був згладжений, вклячаючи обох сторожів по його боках. Коли битва скінчилась, сей брат християнин не мав найменшого задраснення. І знов поставили його в подібну позицію і знов вийшов з битви без ушкодження. Тоді сказали, що він несповна розуму, бо не хоче воювати і посадили в заведеню для божевільних і тримали його там через протяг часу, аж поки його випустили; і тоді він став дальше голосити о присутности Господа і о Його надходячім славнім царстві.

⁴⁸⁷Переслідуване таких самих християн в Великій Британії і в Канаді, і в Сполучених Державах — довго славлений край свободи і місце хоробрих — було таке страшне, що нема відповідних слів, аби се описати. Число 27 Золотого Віку — двотижневника виданого за місяць Вересень 1920, подає подрібний опис о сих многих і злобних переслідуваннях, як доказ сповнення пророчих слів Господних. Сі, що мали ласку перейти через них, переконались о mnogім благословеню Господнім і радуються, що стались гідними терпіти, як наш Господь перетерпів, памятаючи на Його слова: „Не більший слуга пана свого. Коли мене гонили і вас гонити будуть.” — Йоана 15:20.

⁴⁸⁸Ісус дальше сказав: „І проповідати будеться євангелія царства по всій вселенній на свідкування всім народам; і тоді прийде кінець.” (Маттея 24:14) В 1919 р. багато учеників св. Писма в різних частях світа, вийшовши з військових заперть і з вязничних льохів, радуючись із своїх прав, знова згромадились і спільними

силами пішли проповідати вість о присутності Господа, а передовсім вістку, що „Світ вже скінчивсь — міліони тепер живучих ніколи не помруть”, — знова, щоб сповнилися слова Учителя, як се повисше в стиху наведено. Велике число публичних викладів, голошених о сім предметі по християнських державах, наповнило радістю сотки тисяч сердець людських і потішило заплаканих. В 1920 р. сю вість випущено в світ малою книжочка під назвою: „Міліони Тепер Живучих Ніколи не Помруть”, і в краях, де було найбільше переслідуване людей Господних, там ся книжочка найбільше розійшлась на свідокство Йому. В протягу вісім місяців роздано між людей 2,500,000 примірників сеї книжочки; і ще й тепер сю вість голоситься, і вона шириться чим раз дальше, йдучи в перед до повного скінчення „часу кінця”, до кінця старого суспільного устрою і до приходячого царства Мессії.

ЗІБРАНЕ ІЗРАЇЛЯ

⁴³⁹Ісус дальше сказав, що поворот Ізраїля до Палестини (Луки 21:24) буде одним з потверджаючих доказів о Його присутності і о кінці світа. Повне обговорене сего предмету разом з другими, що відноситься до кінця світа, є виложене подрібно в повисше згаданій книжочці: „Міліони Тепер Живучих Ніколи не Помруть”. В ній доказано ясно, що пророцтва сповнилися якраз на час; що Ізраїль вертає тепер і відбудовує Палестину якраз так, як Господь предсказав. Ісус сказав: „Як же зачне се діятись, випростуйтеся і підіймайте голови ваші, бо наблизилося викуплене ваше.” — Луки 21:28.

⁴⁴⁰Говорячи дальше через свого вибраного слугу, Ісус вказує на живна громади-кукілю, кажучи: „Достигло

жниво землі. І скинув сидячий на хмарі серп свій на землю; і земля була пожата.” (Одкриття 14:15, 16) Тепер якраз розпочалось і є в розвою злука в одну цілість християнства, що складаєсь з різних частей. Се християнство, се грозно землі і воно дозріває на знищенє. І се є одна риса Господної праці, котра вказує на Його присутність в сім часі.

⁴⁴¹Маємо багато других потверджаючих доказів о присутности нашого Господа, але місце не позволяє їх тут розбирати. Читатель нехай знайде собі більше о сих потверджаючих одні других доказах в 2 і 3 томі Викладів св. Письма, де все обширнійше і подрібнійше виложено.

⁴⁴²Чому хто будь має дозволити ошукати себе і заперестати слідити о сім преметі через се, що якийсь зарозумілий мудрець скаже: „Ти ніколи не можеш знати, коли Господь прийде? Сам Ісус сказав до своїх вірних послідувателів: „Ото ж пильнуйте, бо не знаєте котрої години Господь прийде.” (Маттея 24:42) „Що ж я вам глаголю, усім глаголю: Пильнуйте.” (Марка 13:-37) З того тут яснє заключене, що сі, що чувають і пильнують в своїм часі спізнають наглядні докази Його присутности і спізнавши їх, будуть радуватись.

⁴⁴³Ради доказу, припустім, що ніхто з людей не знає ні дня ні години, коли Господь явиться. Яка ж в тім є ріжниця? Година і день вже минули. Він вже тут! І ви всі дійсно посвячені християне тіштесть! „Про часи і пори, браття, не треба вам писати,” каже св. Павло. (1 До Солунян 5:1) Часи і пори доказані вже незбитими доказами, що Господь є тепер присутний. Для того, „ви, браття, не в темряві . . . усі ви сини світла і сини дня, ми не сини ночі або тьми.” Чому тратити час на дати, дні або години? Природні події, сповнене

пророцтво і пророцтво даліше в дорозі до свого сповнення, доказують незбито і понад всякий сумнів, що Господь є присутній, що світ скінчився, що царство небесне наближилось. І сі, що дійсно чувають і пильнують, радісно великують: „Ось Жених!“ Як вірні члени його тіла, як його ноги, вони стають на горах, се є висше або понад царства землі, співаючи, кличуть до людей Сиона: „Твій Бог царствує! Царство небесне наближилось!“ Пророк Божий так їх описує: „Які ж гарні на горах ноги благовістника, що мир возвіщає, що вістить радість, проповідає спасення, що говорить Сионові: Зацарював Бог твій! Загомонить голос сторожів твоїх — піднімуть голос, і всі разом радісно воскликнуть; бо своїми побачать очима, що Господь у Сион вертає.“ — Ісаїя 52:7, 8.

⁴⁴⁴Вони є сі, що мають гарфи Божі і співають пісню Мойсея, слуги Божого, і пісню Агнця, вказуючи на єдність великих правд Старого і Нового Завіту, закону Мойсея і євангелії Христа Ісуса, співаючи: „Великі і чудні діла Твої, Господи Боже Вседержителю; праведні і правдиві дороги Твої, Царю святих. Хто не убоїть-ся Тебе, Господи, і не прославить імени Твого? Ти бо один святий, бо всі народи прийдуть і поклоняться перед Тобою, бо суди об'явилися.“ — Одеритте 15:2-4.

ЧОМУ ГОСПОДЬ ПРИХОДИТЬ?

⁴⁴⁵Є три головні цілі або причини, чому Господь приходить другий раз. А се: 1) Зв'язати сатану і знищити його царства і всі фальшиві устрої, заведені його слугами; 2) прийняти Собі свою обручницю, церков, що велючає працю жнив, в часі котрих збирає їх до себе; і 3) заложити своє царство, за котрим молитись научив своїх учеників.

⁴⁴⁶Люди зовсім не порозуміли, яка є ціль другого приходу нашого Господа і хибно його собі представляли. Деякі казали, що Він прийде, аби спалити землю. Св. Писмо на се відповідає: „Небеса, Господні небеса, а землю дав дітям людським.” (Псалма 115:16) Як же тоді можемо погодити ці вираження св. Писма з словами св. Петра? — „Прийде ж день Господень, як злодій в ночі; тоді небеса з шумом перейдуть, первотини ж розпечені розтопляться, земля і діла на ній погорять. ... Небеса палаючи, рунуть і первотини, горючи, розтопляться.” — 2 Петра 3:10, 12.

⁴⁴⁷Зовсім ясно, що апостол уживає тут символічної мови. Він твердить, що Господь прийде як злодій, показуючи тим, як спокійно і неспостережено прийде другий раз, як се ми вже пізнали. Тоді мусимо заключати, що також первотини тут згадувані є символічні. Небеса, взявши символічно, означають невидиму силу контролю, складаючої ся з сатани і його невидимих слуг, як також його видимих заступництв на землі. Земля, взята символічно, представляє з'організовану суспільність під панованем сатани. Первотини означають тут різні самолюбні громади людей на землі, зложені з духовенства, політичних партій, тайних товариств і т. п., котрі творять складові частини суспільности; і ми можемо бачити, що вони всі є в незгоді і борються самі з собою. Вони всі розсипляться і розтопляться під палаючим огнем; се є, в горячій часі нещастя.

⁴⁴⁸Та апостол твердить в тринадцятому стиху сеї глави: „Нових же небес і землі нової по обітниці дожидаємось, в котрих правда домує;” хоче тим означити, що ми очікуємо нової невидимої сили контролю або нагляду, царства Мессії і нової землі, суспільности з'організо-

ваної на нових основах, що займе місце по старім. Слова ті не відносяться до області сеї землі або земської кулі, на котрій перебуває людська раса.

⁴⁴⁹Символічний огонь горить тепер страшно серед тих тяжких часів, які тепер переживають люди і держави земські: і він буде даліше горіти аж доки всі фальшиві устрої царства сатани зовсім не знищаться. Се є дальший доказ присутности Господа в сім часі, як також одною з цілей, задля котрих Він приходить.

⁴⁵⁰Говорячи о доказі своєї присутности, Ісус даліше сказав, що в той час буде „переполох народів у заколоті; як зареве море [неспокійна людськість] та філі [ріжні з'організовані часті її]; і омертвіють люди від страху та дождидання того, що прийде на вселенну: сили бо небесні захитаються. І тоді побачать [спізнають] Сина чоловічого, йдучого на хмарі з силою і славою великою”; се є, вони спізнають присутність Господню по хмарах, символічно по великих нещастях, і славу Його, се є виявлене на яв Його справедливости і сили. (Луки 21:25-27) Ніхто не схоче заперечити сего, що якраз тепер, 1921 р. всі держави є в тяжкім положенню і люди у всіх галузях торгівлі — суспільно-політично і проче — є в замішаню і не знають, що почати. А люди на землі, що займаються торгівлею, є в такій тревозі, що їх серця мертвіють, не знаючи, в яку сторону звернутись або що ділати.

⁴⁵¹З одної сторони, ми бачимо, що працьодавці, власителі фабрик і млинів, що нэймають робітничу клясу до роботи, стараються обтягти свої видатки, знижуючи платню робітникам, віддаляючи людей з праці, в наслідок чого міліони людей є без занятя, без жадних средств заробити на житє для себе або своєї родини. З другої сторо-

ни є робітнича кляса, що отримувала занятє з рук богатших, є дуже неспокійна. І задля крику, яких нагромадилось болато, вони з кожним днем стаються що раз більше неспокійні і грозять забрати в цілковите своє посіданє і під свій заряд фабрики і млини і майни і орудувати ними для себе самих. Політикири, що всегда стараються чинити волю богатирів, є в замішаню і бояться, не знаючи, що мають робити, однак все ще хоч надармо стараються помочи своїм союзникам в сїм великім, звірячім суспільнім устрою; підчас коли відступне духовенство, котре становить третю часть сего звірячого суспільного устрою, стараєсь притягнути до себе людей, що люблять порядок, аби получилися з ними по церквах і всей спосіб підпомогли богатшу клясу, що наймає робітників.

⁴⁵²Сі різні кляси людей, виконуючи право, яке мають в своїх руках, на свою особисту користь, йдуть із злого до гіршого і тим провадять до великого нещастя для всіх несправедливих устроїв на землі. Ісус вказує на се, як на останний і потверджаючий ясний доказ Його присутности і кінця світа, говорячи: „Буде тоді мука велика, якої не було від настання світу до сього часу, й не буде. І колиб тих днів не вкорочено, то жадне б тіло не спаслося: тільки ж задля вибраних укорочені будуть дні тиї.” (Маттея 24:21,22) Пророк Даниїл доповняє слова Учителя, що в той час нещастя покажеться великий Месія і Його царство стане дійствовати. Він каже: „І встане в той час Михаїл [представитель Бога, Мессія], князь великий, що встоє за синами народу твого; й настане час лютий, якого не було від того часу, як настали люди, до сього часу; але спасуться

в сей час зпоміж твого народу всі, що будуть знайдені записаними в книзі.” — Даниїл 12:1.

⁴⁵³Світ тепер шалено спішить до сего часу горя. Се є час, о котрім говорив пророк Аггей, котрий каже: „Двиго́ну [потрясу] всі народи, — й прийде Той, що його бажать всі народи, й сповню дом сей славою, говорить Господь сил небесних.” (Аггей 2:7) А коли се потрясене минеться, тоді прийде бажане всіх людей і держав, іменно, чесне, справедливе правительство, управляване на добро всіх людей під наглядом великого Мессії. Апостол Павло вказує на сей час, як час великого потрясення, котре безпосередно попередить заложене вповні царства Мессії. (До Жидів 12:18-28) Господь своєю присутністю випроваджує на яв кожду укриту річ. Апостол предпівів, що так буде, говорячи: „Тимже ні щō перше часу [передвчасно] не судіть, доки прийде Господь, котрий висвітить сховане в темряві і виявить думки сердець” — 1 До Коринтян 4:5.

⁴⁵⁴В сей спосіб Господь позваляє світити світлови правди і при помочи правди вяже сатану, що означає великого противника, диявола, і його різні заступства і впливи на землі. І се дальший доказ присутности Господньої. Дійсно, дім сатани поділився оден проти другого і не може встоятись. Розпадався на кусники. Ісус в своїм одериттю до св. Иоана казав написати такі слова: „І бачив я ангела, що сходив з неба, і мав ключ безодні, і ланцюг великий в руці своїй. І схопив змія, вужа вікодавнього, що то диявол і сатана, звязав його на тисяч років; і вкинув його в безодню, і зачинив його і запечатав над ним, щоб не зводив більше народи, доки не скічиться тисяч років; а після сього має бути розвя-

заний на короткий час.” (Одержитте 20:1-3) Се є той час, котрий предсказав Ісус, що держави „як посуду глиняні покрушаться.” (Одержитте 2:27) В короткім часі сатана буде звязаний і його царство знищене цілковито і на все. (Ісаїя 34:1-4; 51:6) В такий спосіб Господь об’явиться світови і вони спізнають Його присутність по огненнім часі нещастя, котрий пімститься на несправедливих устроях на сій землі. (2 Солунян 1:7, 8) Се є день мести Божої і його огонь буде горіти так довго, аж знищаться всі части устрою сатани. Пророк, маючи на думці се перше діло Мессії, написав: „Жезлом залізним розбеш їх, як череповину поторошиш їх.” — Псалма 2:9.

ПРИЙМЕ СВОЮ НЕВІСТУ

⁴⁵⁵Ісус є подібний до жениха, підчас коли церкв є подібна до невісти. (Йоана 3:29; Одержитте 21:9; 2 До Коринтян 11:2) В Старім Завіті є багато красних представлених образів або типів, котрі Бог казав вписати, аби поучити о своїм великім пляні тих, що будуть глядали за правдою. Один з них є образ Ізаака і Ребеки. Авраам, отець Ізаака, післав свого слугу Елеазара в далеку країну, аби найшов жену для його сина Ізаака. Слуга взяв з собою десять верблюдів і пійшов до Мезопотамії, до Нахорового міста. Там найшов він Ребеку, дочку Бетуїла, дівицю дуже вродливу. Елеазар „взяв каблучку золоту, вагою впів секля, та дві запинки [брансолети] на руки її у десять секлів ваги.” Ребека згодилась йти з Елеазаром, аби бути женою Ізаака. „І уставши Ребека й рабині її посідали на верблюди, та й пішли з чоловіком [Елеазаром],” котрий привів її до Ізаака.

„І увійшов Ізаак у намет матери своєї, і взяв Ребеку, і стала йому жінкою”, по смерті своєї матери Сари. —
Гляди 1 Мойсея 24.

⁴⁵⁶В сім образі Авраам представляє Бога; його жена, Сара, представляє завіт Авраамовий, з котрого походить Мессія; Ізаак, син, представляє Ісуса Христа; підчас коли Ребека представляє церков, невісту Христову. Елеазар, слуга Авраама, є образом святого духа, котрого задачею є покликати церков і помочи їй, а остаточно привести її і її товаришок до Господа Ісуса, жениха, котрого образом був Ізаак. Заким Ісус відійшов з свої землі, сказав своїм ученикам: „І я вблагаю Отця і дасть вам иншого утішителя, . . . духа правди. . . . Не zostавлю вас сиротами: прийду до вас. Ще трохи, й світ мене більше не буде видіти; ви ж будете видіти мене, бо я живу і ви будете жити.” (Йоана 14:15-19) Елеазар представляє тут утішителя, святого духа, що був даний в день пятидесятниці, коли то отворено дорогу і запрошено людей, що люблять Господа, статись послідувачами Господа Ісуса і невістою. Десять верблюдів, що взяв з собою Елеазар, представляють Слово Боже, десять струн на гарфі. Золоті каблучки даровані Ребеці представляють благословення, які спливають на тих, що слухають сего поклику бути невістою Христовою; підчас коли дві запинки [брансолети], представляють щастє тих, що відозвались на Божий поклик і ділали всією своєю силою, що тільки їх руки могли учинити.

⁴⁵⁷Поклик сей, статись членами сеї славної громади, невістою, прекрасно описує пророк Давид сими словами: „Слухай, дочко, і глянь та прихили ухо твоє, і забудь про нарід твій і дім батька твого. І буде люба вро-

да твоя царевини; як що він Господь твій, то поклонися йому чесно.” (Псалма 45:10, 11) Хто відповість на сей поклик і посвячує все, що має, Господеви, стаєсь сплджений через святого духа, і відтак, будучи підтримуваний через духа Господнього, через Слово, росте на подібність свого Учителя і приготовляєсь на прихід улюбленого Жениха. Смерть Сари, жени Авраама, представляє кінець Сари-Авраамського завіту, з котрого виростає невіста, жена Христа; а Ізаак, приймаючи Ребеку і беручи її за свою жену по смерті своєї метери, предображає цілковиту злуку Христа Ісуса жениха і церкви, його невісти, при кінці світа.

⁴⁵⁸Через цілий вік євангелії від пятидесятниці аж до тепер Господь приготував свою невісту, церков. Многі були покликані, та мало вибраних, і ще менше буде вірних; і тільки вірних Він прийме до себе. Саме перед своїм відходом, в часі свого першого приходу, Він сказав: „В дому Отця мого осель є багато, колиб ні, сказав би вам. Ійду наготовити місце вам, і як пійду та наготовлю вам місце, знов прийду і прийму вас до себе, щоб де я і ви були.” — Йоана 14:2, 3.

⁴⁵⁹Тут, отже, маємо один з певних висказів, що одною з найголовніших причин повороту Господа, є прийняти собі свою невісту. Для того від часу, коли Він прийшов, Він сповняв діло жнив, іменно, збирав собі тих, що схотять бути Його невістою.

⁴⁶⁰В двацять п'ятій голові у Маттея подає Господь образ сеї царської громади. (Маттея 25:1-13) Він говорить тут о десяти дівицях, що взяли свої лампи і вийшли зустрічати жениха. Дівиця означає чистий. Лю-

бимці Господа Ісуса, жениха, тужать за Його поворотом. Сі взяли свої лампи. Лампа означає Слово Боже; як пророк Давид говорить: „Слово твоє світильник перед ногами моїми.” (Псалма 119:105) Одна часть з тих дівиць були мудрі, для того взяли собі олію до своїх начинь. Мудрі представляють громаду вірних, невісту, а глупі представляють велике число, що не будуть належати до громади невісти, тільки будуть уроджені на духовім степені. Підчас коли сі очікували приходу Господа, глупі же були обоятні. Вони не мали олію, не мали духа правди, ревної любови до Господа і Його справи; звідси вони були недбалими. А тим часом мудрі дівиці сторожили і мали свої лампи готові і засвічені, що означає, що вони студійовали Слово Боже і пильнували виповнень пророцтв, стараючись побільшити овочі і ласки духа і бути готовими на прихід Жениха. Як ся громада, невіста, приходить до пізнання, що жених присутний, вони спільно підносять влич: „Ось Жених!” І вони спішаються приготувитись на Його стрічу. В часі жнив віку євангелії, в часі другої присутности Господа, члени громади мудрих дівиць, приходячи до пізнання правди о Його присутности, утішились дуже, бо Господь повернув; і радість сеї громади збільшилась, як члени пізнавали що раз більше доказів, що ясно вказували на присутність Господню і на приготоване до Його царства. І як вони воскликували „Ось Жених!” вони забажали оголосити сю правду другим, аби їх серця могли покріпитись. Господь має особлившу нагороду для тих, що люблять Його другий прихід, як се апостол виразно сказав. (2 До Тимотея 4:8) Ся громада невісти не буде числити много членів. Противно, число їх буде мале.

Ісус сказав, що там буде мале стадо. (Луки 12:32) В Одериттю подає, що число їх буде 144,000. — Оде. 14:1.

⁴⁰¹Деякі з тих святих стались святими від часу до часу в віці євангелії, починаючи апостолами в день пятидесятниці. Сі поумерали і чекали на прихід Господень. А що св. Писмо учить, що мертві не знають нічого аж до воскресення, тому є розумно сподіватись, що Господь учинить щось для тих, що умерли вірні своєму завітові і що Він учинить щось для них сейчас в часі своєї присутности. Св. Павло говорить: „Бо се вам глаголемо словом Господнім, що ми, котрі зостанемось живими до приходу Господнього, не попередимо тих, що впокоїлись. Сам бо Господь з *повелінням*, з голосом архангелським і трубою Божою зійде з неба, і мертві в Христі воскреснуть найперше; потім ми, котрі зостанемось живі, вкуші з ними будемо підхоплені в хмарі на зустріч Господи на воздух, і так завсігди з Господом будемо.” — 1 До Солунян 4:15-17.

⁴⁰²Деякі зле зрозуміли св. Писмо і думають, що Господь явиться другий раз і голосно заголосить і затрубить на трубі і так побудить умерших. Переведене тут слово „повелінне” означає більше слово заохоти (грецьке *к-е-л-е-у-з-м-а*). Містить в собі слово заохоти сказане публично і призначене для уха і не для кількох, але для багато людей. „Повелінне”, „голос архангела” і „труба Божа” се все є символи. Дословно се означає, що прихід Господа буде в часі або підчас слова заохоти; і се цілковито згаджується з наглядними доказами, тут розбираними, що присутність Господня була в часі, коли люди заохочували себе зі згляду на свої права. Християне заохочували одні других, подаючи вість один дру-

гому о присуности Христовій. Люди заохочували один другого, вказуючи на свої вольности, права і права першешньства. „Голос архангела”, як тут ужитий, означає когось, що має власть, головного післанця, самого Христа Ісуса. Він приходить із світлом і правдою, просвічаючи уми людей, веде їх до більшого світла, котре прийшло при кінци віка, коли то розпочалось у людей на землі слово заохоти про їх права і свободи, а у Християн освободжене їх до царства Божого.

⁴⁶³В сім часі, отже, ми повинні сподіватись воскресення святих, що поумерали перед другим приходом Господним; і повинні ми сподіватись, що вони пробудяться з мертвих і згромадяться при Господі і так всегда будуть з Ним. І для того сі вірні, що жили в часі Його присутности, коли прийде година їх смерти, зазнають в одній хвили зміни з людської природи на духове ество. І вкінци, коли всі члени сеї громади невісти, скінчать свою дорогу і перейдуть з людського до духовного стану в славних тілах, зазнають спокою і щастя во віки. Господь приймає до себе сю громаду невісти, бо є обіцяно, що вони будуть наслідниками Божими і співнаслідниками Христа в Його царстві, і що вони враз з Ним будуть царствовати. — До Римлян 8:16, 17; Одеритте голова 20 стих 6.

ЗАЛОЖЕНЕ ЙОГО ЦАРСТВА

⁴⁶⁴Перед основанєм світа Бог призначив, що Він буде мати царство і царську родину, що буде управляти царством. Царство, само собою розумієсь, включає в собі царський дім або царську родину, як також і панованє над краєм. Знаючи кінець всего від самого початку, Бог постаравсь в своїм великім пляні не тільки про ви-

куплене людського роду, але і о вибір з поміж них певного числа, котрих Він перемінить на образ і подобу свого любого Сина. Бог постаравсь також, аби сі стали царську родину небесну. Апостол Петро говорить о сій громаді: „Ви ж рід вибраний, царське священство, нарід святий, люди прибрані, щоб звіщати чесноти Покликавшого вас із темряви у дивне своє світло. Ви колись і не народ, о тепер народ Божий.” — 1 Петра 2:9, 10.

⁴⁶⁵До своїх учеників і до сих, що опісля стануться такими, Ісус сказав: „Я завітую вам, як завітував мені Отець мій, царство.” (Луки 22:29) І знов: „Хто побідить, дам йому сісти зо мною на престолах моїх.” (Одкриття 3:21) З тих місць св. Писма видно, що церкву становить з Христом царську родину, царську клясу, инакше названу насінне Авраама, через котре буде спливати благословенне на людський рід. Се є се царство, про котре Він учив учеників молитись. Се є се царство, о котрим говорить пророк Даниїл, що буде заложене і не буде мати наслідника і що воно буде установлене в часі останніх днів царств о несправедливим суспільним устрою. — Даниїл 2:44; 7:14, 27.

⁴⁶⁶Дійсно посвячені послідувателі Ісуса, послухні Його напiмненню, всегда сторожили і чекали; а сі, що їм дозволено жити в часі другої Його присутности зазнали від сего часу сего великого благословення, о яким говорив пророк Даниїл, що буде на кінці 1335 символічних днів або літ. Скоро великий Божий план відкрив їм, вони пізнали, що Господь повернув і є тут, невидимий для людського ока, а однак виконує свою велику силу і вяже сатану і торощить на кусні теперішні держави о несправедливим устрою, збирає коло себе своїх святих

і порядкує справи свого царства; що Він взяв в свої руки велику власть панувати, і що вкортці всі святі возьмуть участь з Господом в славі, виконуючи далше Боже розпоряджене. Як ся струна на гарфі Божій зістала їм объявлена, вони співають з надмірної радости:

„Наші лампи горять ясно,
Шати білі й чисті;
Ми ждали на Жениха,
А тепер ми ввійдем.
Знаєм' свою негідність,
Бо не наше се є—
Світло, олій шати наші,
Усе від Него те.
Ось! бо ось вже єсть Жених!
А всі тепер входім,
Чиї лампи все горять,
Шати білі й чисті.”

⁴⁸⁷А ті святі хотяй ще на землі, бачать очима віри чудесне сповнене пророцтва, чекають терпеливо часу їх прославлення, коли кождий з них облече ся в нове і красне тіло, подібне до Ісусового, любого Жениха, і коли кождий з них побачить Його таким який Він є.

Як впливає на кожного поворот дуже дорогого приятеля довший час неприсутного? ¶ 347.

Поясни назву „приятель”. ¶ 348.

Хто є найдорозний приятель людського роду і чому? ¶ 348.

Як довго, від коли Ісус вибравсь в далеку країну? і що Він сказав о своїм повороті? ¶ 349.

Если події показують, що сей дорогий приятель вернув, аби благословити людський рід, як се повинно поділати на тих, що вичікували його повороту? ¶ 349.

Чи його поворот буде становити одну із струн на гарфі Божій? ¶ 349.

Чого Жиди довгий час надіялись і просили? ¶ 350.

Чого християне виглядали і на кого чекали через дев'ятьнацять століть? ¶ 350.

За чим людський рід вздыхає і чекає? ¶ 350.

Яке вражене викличе на людей, коли вони спізнають, що їх добродій є присутній на се аби уділити їм благословення? ¶ 350.

Чи поворот Господа є для християн дорогою струною на гарфі Божій? і если так, то чому? ¶ 351.

Які обставини на землі приготавляють людей, аби пізнали прихід нашого Господа? ¶ 352.

Чи багато є причин повороту нашого Господа, чи мало? і чи повиннося їх пам'ятати? ¶ 353.

Чи ми повинні розумно розбирати св. Писмо, і если так, чому? ¶ 353.

Чи в розвою Божого пляну знаходимо, аби розум готується з св. Писмом? ¶ 353.

Які точки є ясно доказані при помочи св. Писма, так далеко розгляненого? ¶ 354.

Чого конче потрібно, аби запровадити злуку між світом а Господом Ісусом? ¶ 354.

Що за причина, що Господь закладає на землі справедливий устрій всіх річей? ¶ 354.

Чи він мусить бути присутній, аби завести такий устрій? ¶ 354.

Чи є в св. Письмі ясні докази, на піддержуване такого розумного заключення? ¶ 355.

Що сказав пророк Ісаїя о приході сего Могучого? ¶ 355.

Яке припущення слідує з слів: отець будучого віка? ¶ 355.

Яке благословення, повинні ми сподіватись, отримає чоловік через обіцяне правительство? ¶ 355.

Яке припущення муситься дозволити відносно до приходу Господа з висказаних слів Бога до царя Зедекії через пророка Єзекиїла, коли Бог повалив Ізраїльське царство? ¶ 356.

Чого треба сподіватись, що учинить на землі прихід сего Могучого? ¶ 357.

Коли Зедекию повалено, що учинили погани за Божим дозволом? ¶ 358.

Які світові держави предсказав Бог через пророка Даниїла? і як довго будуть вони тревати? Дай доказ з св. Писма. ¶ 358.

Чи можемо сподіватись, що справедливий Цар буде присутний, коли старі царства будуть ломатись на кусники? ¶ 358.

Чому св. Писмо говорить о сім справедливім царстві як о небеснім царстві? ¶ 358.

В яким подвійнім значіню уживаєсь слово „царство”? ¶ 359.

До чого найбільше відносились приповіді Ісусові? ¶ 359.

Чого учив Ісус учеників, вказуючи на важність приходу царства Господнього? ¶ 359.

Чи християни повинні надіятись сповнення їх молитов? ¶ 359.

Що сей приходячий цар мусить мати царство, чи св. Писмо вказує, хто буде царем сего нового устрою? Дай доказ з св. Письма. ¶ 359.

Коли Ісус станув перед Пилата, о який злочин Його обвиняли? ¶ 360.

Яке питане поставив Йому Пилат? і яка була відповідь Господа? ¶ 360.

Що означає слово „світ” як воно є тут ужите, і в других місцях св. Писма? ¶ 360.

Які люди мали мати панованє на землі від часу упадку Зедекиї аж до другого приходу Господа? ¶ 360.

Хто є невидимим правителем сего суспільного устрою всего? ¶ 360.

Якими другими словами є названий сатана? ¶ 360.

Якого рода було панованє сатани через його земських заступників? ¶ 360.

Що означають слова Учителя сказані до Пилата? ¶ 360.

Чи приповідь о минах, сказана нашим Господом до учеників, вказувала на Його прихід? ¶ 361.

Що також означає приповідь о талантах? ¶ 361.

Що сказав Ісус своїм ученикам о своїм другім приході саме перед своїм розп'яттям? Наведи Його слова. ¶ 362.

Де був Ісус і Його ученики, коли Він возносивсь на небо? ¶ 363.

Розкажи, як св. Писмо описує о тім, що сталося в часі Його вознесення? ¶ 363.

Хто були сі мужі, що станули перед учениками і говорили до них в тім часі? ¶ 363.

Чому сі ангели зматерілізувались і говорили до учеників? ¶ 363.

Чи ученики були зовсім переконані о другім приході Господнім? і если так, як се впливало на їх науки? Дай доказ з св. Писма. ¶ 364.

Що сказав св. Павло перед своєю смертю до Тимотея відносно другого приходу Господнього? ¶ 364.

Яка особливша обітниця дана тим, що будуть любити Його явлене? ¶ 364.

Що се за книга, Одеритте"? ¶ 365.

Що сказано в послідній часті сеї книги що до приходу Господа? ¶ 365.

Чи можна сумніватись о другім приході Господа? а если ні, то чому ні? ¶ 366.

Яке найважніше питанє треба найперше рішити що до Його приходу? ¶ 367.

Звідки можемо сподіватись одержати наглядне потверджене в який спосіб Він поверне? ¶ 367.

Чи се розумно припускати, аби Він повернув в тілі, в котрім був розп'ятий? а если ні, то чому ні? Дай доказ з св. Письма. ¶ 367.

Як побачать Ісуса вірні Його послідувачі? ¶ 367.

Чи хто з людей бачив славне тіло Господа Ісуса? Дай доказ з св. Письма. ¶ 367.

Чому ученики побачать Його, який Він є? ¶ 368.

Чому людське око не може Його бачити? ¶ 368.

Чи Він є подібний Богови? Дай доказ з св. Писма. ¶ 368.

Як від тепер будуть знали християни Ісуса Христа? що сказав св. Павло? ¶ 368.

По вознесеню Ісуса на небо, яке було Його станови-ско зглядом Отця? ¶ 369.

Дай доказ з св. Писма, що Він є духовим єством? ¶ 369.

Що сказав Ісус до Нікодима о душі? і як се показує, що людське око не може видіти прославленого Господа? ¶ 369.

Чи ми повинні сподіватись, що наш Господь буде присутний, а людське око не буде видіти, але розпізнають Його вірні послідувателі? ¶ 370.

Сатана є богом теперішнього злого світа. Чи людське око бачило його? ¶ 370.

Що буде становити нове небо і нову землю? ¶ 370.

Чи управитель сих нових небес, Мессія, буде видимий чи невидимий? ¶ 370.

Чи маємо яку причину сподіватись, аби люди бачили Господа? ¶ 370.

Чи се добре уживати всегда слово „прихід” відносно до другого появилення нашого Господа? Єсли ні, яке друге слово уживається як властиве? ¶ 371.

Подай кілька стихів з св. Писма, де слово „прихід” є переведено в властивім значіню, як „присутність” ¶ 372-382.

Коли Ісус вознісся на небо, що сказали ангели ученикам, в який спосіб Він поверне? Дай доказ з св. Писма. ¶ 383.

Що се каже догадуватись о способі Його приходу? ¶ 383.

Що се означає: „прийду як злодій в ночі”? і як се поясняє другий прихід Господа? Дай доказ з св. Писма. ¶ 383.

Що представляє ніч? ¶ 383.

Що сказав Ісус о тих, що будуть голосити, що він вже прийшов і є в пустини або в тайній комнаті? ¶ 384.

Поясни слова Господні о своїм другім приході, іменно: „як блискавка виходить із сходу і сяє аж до заходу, так буде прихід Сина чоловічого”. ¶ 384.

Яка небесна планета або тіло звичайно представляє другий прихід Господа? ¶ 385.

Чому се є важною річю пам'ятати, що другий прихід Господа буде невидимий людському оку? ¶ 386.

Чи час Його приходу є важний для християн? ¶ 387.

Скажи, які різні погляди мають деякі о другім приході Господа? ¶ 387.

Чому деякі не бажають собі, аби Він прийшов? ¶ 387.

Чи маємо право припускати, що ніхто ніколи не буде знати о часі Його другого приходу? а если ні, то чому ні? ¶ 388.

Чи се розумно припускати, що Ісус сам буде знати якийсь час наперед? ¶ 388.

Чому Він сказав Своїм ученикам пильнувати, если вони не мали знати ніколи? ¶ 388.

Коли Ісус воскрес з мертвих, що Він сказав о власти даній Йому? ¶ 388.

Чи се розумно заключати, що Він тоді знав о своїм другім приході і коли се буде? ¶ 388.

Чи маємо сподіватись, що ангели в небі знали, коли ся велика подія починаєся? ¶ 388.

Чи Господь обіцяв ученикам, що по отриманню святого духа вони будуть могли знати о Його другім приході? ¶ 389.

Що обіцяє св. Писмо християнови, що в властивім часі обявить йому о сім? ¶ 389.

Що писав до Солунян св. Павло, отримавши св. духа, о часах і порах другого приходу Господнього? ¶ 389.

Чи маємо сподіватись, що християни, що сторожать, будуть в темряві і не будуть знати о часі приходу Господнього? ¶ 389.

Що сказав Ісус о своїм другім приході? ¶ 390.

Що означає пророцтво, що до присутности Господа? ¶ 390.

Чи сновнене пророцтва дозволяє тим, що сторожать означити присутність Господа? ¶ 390.

Як Ісус ужив звичайних жнив, аби представити свій другий прихід? ¶ 391.

Повтори приповідь о пшениці і куколю, і подай обяснене того після св. Письма. ¶ 391, 392.

Яке певне закінчене мусимо витягнути із слів Господа, що до Його другого приходу? ¶ 393.

Чи потрібно для Господа бути присутнім перед жнивами? ¶ 393.

Чи потрібно для Него бути присутнім якийсь час перед кінцем віка або світа? ¶ 393.

О яких історичних подіях є записано в пророцтвах пророка Даниїла? ¶ 394.

Чи сі вислови пророка Даниїла вказуючі на „час кінця” могли бути ним зрозумілі? ¶ 394.

Що сказав сам Даниїл о розуміню своїх пророцтв? ¶ 394.

Хто, після його слів, зрозуміє в властивім часі? ¶ 394.

Що означає вираз „час кінця”? ¶ 394.

Що сказав пророк Даниїл, що мусить статись в часі „часу кінця”? Подай св. Писмо. ¶ 394.

Подай сповнене пророцтва Даниїла (11:40,41) ¶ 395.

В злучі з виправою Наполеона, кого розуміє пророцтво під „царем з полудня” а кого під „царем з півночи”? ¶ 395.

Коли скінчилась виправа Наполеона, як се описана в сім пророцтві? ¶ 395.

Як „час кінця” є напевно означений і сказаний? ¶ 395.

Від якого часу в історії світа є правительства означені як звірі? ¶ 396.

Що сказав пророк Даниїл о четвертім звірю? ¶ 396.

Які є головні три складові часті сих звірів? ¶ 396.

Подай історичну дату початку сего великого „звіра”? ¶ 396.

Подай слова Даниїла голова 12:5-7. ¶ 397.

Що означає „час” в біблійній символіці? ¶ 397.

Кілько уплило часу, як се вказав пророк Даниїл в своїм пророцтві, від початку сего звірського устрою аж до „часу кінця”? ¶ 397.

Як є певно означений початок „часу кінця” в 1799 р. Р. Х.? ¶ 397.

О яким другім періоді часу згадує пророк Даниїл в дванайцятій голові? ¶ 398.

Від якого часу (дати) ті пророцтва мусять числитися, як показано на попередніх подіях? ¶ 398.

Яка є найважніша річ, на котру пророк вказував? ¶ 398.

Уживаючи повисшого правила, день за рік, коли скінчатся пророчі дні 1335? ¶ 398.

Чого повинно сподіватись в часі сеї дати? ¶ 398.

Осягнувши сю дату 1874, если ми не милимось, чи ми повинні сподіватись ще другого потверджаючого доказу о присутности Господа? ¶ 398.

Як сповнене вже пророцтво є дальшим доказом що до розбираного питання? ¶ 399.

Яке мають значіне природні події при розборі кожного питання? ¶ 399.

Чи є різниця між датою початку „часу кінця” а присутністю Господа? ¶ 400.

Який протяг часу обіймає „час кінця”? ¶ 400.

Від якого часу розпочинаєсь дата другої присутности Господньої? і в яким часі „часу кінця” знаходиться присутність? ¶ 400.

Чи була розумна причина, чому сі важні дати були скриті на час? Скажи, про яку причину згадує св. Писмо? ¶ 401.

Чи се розумно сподіватись, аби Бог вказав щось, по чім можнаб розпізнати сю подію в будучности? ¶ 401.

За чим казав Даниїлови глядіти як на певне потверджене „часу кінця”? ¶ 402.

Если 1799 р. знаменує початок „часу кінця”, чи маємо сподіватись вкортці опісля сповнення пророцтва Даниїла? ¶ 402.

Хто мав доступ до св. Писма перед 1799 р.? ¶ 402.

Як карали простий нарід за посідане св. Писма? ¶ 402.

Що сталося в 1799 р., що спричинило зміну обставин? ¶ 402.

Хто голосив науку о божій власти царів і о божій власти духовенства? ¶ 402.

Яка історична подія отворила людям очі і пізнали правду о сих науках? ¶ 402.

Як се знаменує початок сповнення пророцтва Даниїла? ¶ 402.

Скажи коли і як скоро по 1799 р. початку „часу кінця” заложились великі біблійні товариства? ¶ 403.

Подай приблизно число біблій, що розійшлись опісля між людей? ¶ 403.

Чи папи радо згодились, аби розширяти біблію між людей? ¶ 403.

Коли люди стали розуміти, що Бог не робить ріжниць між особами, чи се священики чи звичайне стадо? ¶ 403.

Розкажи депо що до побільшення знання загалом від 1800 р. Р. Х. ¶ 404.

Перед 1799 р. які були средства перевозові по краях? ¶ 405.

Чи вкоротці по 1799 збільшилось подорожуване? ¶ 405.

Коли винайдено парову лѡкомотиву? і як від сего часу збільшились скоро перевозові средства? ¶ 405.

Що означає „день Божого приготования”? ¶ 406.

Як описує пророк желізницю? Наведи се пророцтво. ¶ 406.

Коли винайдено телеграф? і які другі средства подібні слідували від сего часу? ¶ 407.

Чи можна ще сумніватись, що сі природні діла знаменують сповнене пророцтва Даниїла о „часі кінця”? ¶ 408.

Що сказав Ісус о послідній части „часу кінця” і по чім се буде мож пізнати? ¶ 409.

Чи вказав Павло, що в „часі кінця” прийде до людей більше світло? ¶ 409.

Що ще посвідчає о побільшеню світла в сім часі? ¶ 410.

Яку клясу або громаду людей доптали через столітя? і коли їх очі почали отворятись за своїми правами? ¶ 410.

Коли засновано першу робітничу організацію в світі? ¶ 410.

Вичисли деякі великі винаходи і відкриття від 1874 р., що знаменують сповнене пророцтва Даниїла і присутність Господню і „час кінця.” ¶ 410.

Яке порівнянє відкриває св. Писмо між віком євангелії а жидівським віком? ¶ 411.

Коли почались жидівські жнива? ¶ 411.

Що означає вираз „жнива”? ¶ 411.

Чи Ісус сказав, що при кінці світа будуть жнива, в часі Його другої присутності? ¶ 411.

Опиши порівнянє між жидівськими жнивами а жнивами віка євангелії? ¶ 411.

Що представляють ужиті тут звичайні жнива у Жидів? ¶ 412.

Який був звичай у Жидів і що слідувало, коли пожа-то збіже? ¶ 412.

На що се вказує і чого можемо сподіватись від 1878 до 1918 і по сім часі? ¶ 412.

На питанє учеників, коли буде Він присутний, що відповів Ісус говорячи о жнивах і о післанцях, що їх пі-шле? Дай доказ з св. Писма. ¶ 413.

Що означає слово „труба”, як Ісус висловивсь у Маттея 24:31? ¶ 415.

Обясни, що означає вираз „ангел” ужитий в сім сти-ху? ¶ 416.

Чи булоб розумно сподіватись якогось особливого пі-сланця ужитого Господом підчас сего жнива? ¶ 416.

Що обіцяв Ісус, що до того післанця, що о него мав постаратись? Подай Маттея 24:45-47. ¶ 416.

Від 1870 р. і дальше, який маємо доказ сповнення сего пророцтва Господнього? ¶ 417.

Які видання через яких сорок літ без перерви голоси-ли другу присутність Господа? ¶ 417.

Від 1878 дальше, який був наглядний доказ збирання християн без згляду на віроісповідання? ¶ 418.

Опиши деяку працю зроблену сего особливого післан-ця Господнього. ¶ 418.

Подай, що пише „Контіне́нт” про Пастора Русселя? ¶ 419.

Яке товариство заінкорпоровано в 1884 р. і яка була його робота в злучі з жнивами сего віку? ¶ 421.

Яка була і є ціль сего товариства? ¶ 421.

Чи християни, що в сей спосіб збираються разом є послідувачами якого чоловіка? ¶ 422.

Перечитай Маттея 24:28 і подай значіне сего. ¶ 423.

Ісус порівнав правдивих дітей Божих до пшениці. До кого порівнав християн з імени тільки? Подай слова Маттея 13:30. ¶ 424.

Яке було змаганє так званих християнських віроісповідань від 1878 р.? ¶ 425.

Від сего часу, як приложились до християн слова Господні в Одкриттю 18:4? ¶ 425.

Що сказав Господь через пророка о збиранюся до купи своїх людей в сім часі? Подай слова Псалми 50:5. ¶ 425.

Що се доказує зі згляду на другу присутність Господню? ¶ 425.

Чи находимо аби духовенство різних віроісповідань було охоче голосити о другій присутности Господа? а если ні, то чому ні? ¶ 426.

Чому сі визначні панове ругають і насміваються з тих, що учать, що Господь є вже присутний? ¶ 426.

Чи Господь предсказав се? Подай відносячіся до сего слова апостола. ¶ 426.

Чому ученики хотіли знати, який буде доказ присутности Господньої і кінця сего світа? ¶ 427.

Повтори питанє, яке вони поставили Ісусови на горі Оливній? ¶ 427.

Чи ся земля буде єди знищена? На доказ подай св. Писмо. ¶ 427.

Щож отже означає конець світа? ¶ 428.

Що сталося з першим світом? ¶ 428.

Кілько осіб перейшло з першого до сего так званого теперішнього злого світа? ¶ 428.

Який протяг часу є в св. Писмі названий як теперішній злий світ? ¶ 428.

Як доказує св. Писмо, в який спосіб сей тепіршний злий світ перейде або минеся? ¶ 428.

В якім світі або в якій часті сего світа обіцяв Бог Авраамови, що в його насіню всі роди землі будуть благословенні? ¶ 429.

Що заявив Бог Зедекиї, цареві Ізраїльському? Повтори се. ¶ 429.

Боли відбувся упадок Зедекиї? ¶ 430.

Хто тоді заложив всесвітнє поганське царство? ¶ 430.

Боли почались „часи поган”? і як довго сі часи мусіли тривати? ¶ 430.

О ким говорить тут пророк як о сім „що має до сего право”? ¶ 430.

Чи розумно є сподіватись, аби перед упадком старого порядку або теперішнього злого світу, був присутній сей Могутній? ¶ 430.

Чому 1914 р. був важною датою? ¶ 430.

Чого повиннось розумно сподівати по поганських державах по 1914 із згляду на утриманєся дальше при власти? ¶ 431.

Яке буде положенє тих держав в сім часі після слів Одкриття? Наведи сі слова. ¶ 431.

Що після слів Ісусових буде знаменувати початок кінця світа? Подай його відповідь на се питанє. ¶ 432.

Як се пророцтво стало виповнятись в 1914? ¶ 432.

Як сповненє сего пророцтва знаменує також сповненє пророцтва Даниїла (2:44)? ¶ 433.

Чому сі земські царства розбиваються на кусники? ¶ 433.

Подай слова Ісусові, подані ріжними євангелистами, відносячіся до переслідувань його послідователів при кінці світа. ¶ 434.

Як сповнились сі пророчі слова Учителя в 1917, 1918 і 1919? ¶ 434.

Подай деякі приміри Господньої опіки над своїми послідователями в часі сих переслідувань. ¶¶ 435-437.

Чому християне не нарікають, але радуються задля сих досвідчень? ¶ 437.

Подай слова Учителя в Маттея 24:14 в відповідь на поставленє питанє. ¶ 438.

Який є тут наглядний доказ, що сі пророчі слова сповнилися? ¶ 438.

Що сказав Ісус о згромадженюся жидів до Палестини як наглядний доказ Його присутности? ¶ 439.

Що сказав Ісус чинити своїм послідувачам, коли побачать, що те все сповняєся, і чому? ¶ 439.

Як присутність Господня і кінець світа є показані в зборі „грозна землі”? ¶ 440.

Чому Ісус наминав своїх послідувачів стережити і чекати на Його другий прихід? ¶ 442.

Припустім, що се є правдою, що ніхто з людей не знає ні дня ні години приходу Господнього, яка є в тім ріжниця? ¶ 443.

Чи є яка причина, аби християнин був в темряві що до часів і пор присутности Господньої? ¶ 443.

Чи ми повинні тратити наш час на гляданю дат або днів або годин? ¶ 443.

Що потверджають відносно до сего питання сповнене вже пророцтво і природні події? ¶ 443.

Які слова є в устах тих вірних сторожів во виду сего незбитого ясного доказу? 443.

Як пророк Ісаїя описує сю влясу вірних сторожів? Наведи його слова. ¶ 443.

Опиши тих, що мають вже гарфу Божу і що вони співають? ¶ 444.

Подай три головні причини присутности Господньої. ¶ 445.

Деякі думали, що Господь прийде в друге, аби знищити землю. Який маємо доказ, що сей погляд є хибний? ¶ 446.

Яке є властиве значіне слів св. Петра в 2 Петра 3: 10-12? ¶ 447.

Що апостол думав, говорячи: „ми ждемо нових небес і нової землі, де правда домує”? ¶ 448.

Який є наглядний доказ, що огонь тепер горить? Як довго буде він горіти? ¶ 449.

Що се має з присутністю Господа? ¶ 449.

Як св. Письмо поясняє прикре положене держав і тре-

До чого провадять сі неспокійні часи? ¶ 452.

Чи перед нами є ще більше нещасте? і если так, який маємо на се доказ? Наведи св. Письмо. ¶ 453.

Що прийде по тім загальнім „потрясеню” держав? ¶ 453.

Як присутність Господа відкриває скриті річи? Подай св. Письмо на твою відповідь. ¶ 453.

Як се світло впливає на сатану і його царство? ¶ 454.

Як присутність Господа впливає на держави земські? ¶ 454.

Подай пророцтва Іса. 34:1-4 і 51:6, і обясни їх. ¶ 454

Як се нещасте приверне людей до пізнання присутності Господньої ¶ 454.

Що означає „день пімсти Божої”? і що Господь сказав, що зробить з державами на землі в тім часі? ¶ 454.

Що означає Жених і невіста? Подай доказ з св. Письма ¶ 455.

Опиши Авраама, Ісаака і Ребеку, і покажи, що кождий з них представляв, і що представляє цілий образ. ¶ 455.

Кого представляв Елеазар в сім образі? ¶ 456.

Подай слова Учителя вказуючі, що зійшли утішителя своїм послідувателям. ¶ 456.

Що представляли десять верблюдів, що їх взяв з собою Елеазар? ¶ 456.

Що представляли золоті окраси, даровані Ребеці? ¶ 456

Наведи слова царя Давида, покликаючи церков, аби стались невістою Христа. ¶ 457.

Що ділають покликані в відповідь на поклик? ¶ 457.

Що представляла Сара відносно до завіту? і що представляла її смерть? ¶ 457.

Що представляв Ізаак, коли взяв Ребеку за свою жену по смерті своєї матери Сари? ¶ 457.

Через який протяг часу приготовляв Господь невісту Христову? ¶ 458.

Що сказав Ісус о приготуванні особливого місця для

Що представляв Ізаак, коли взяв Ребеку за свою жену по смерті своєї матери Сарі? ¶ 457.

Через який протяг часу приготував Господь невісту Христову? ¶ 458.

Що сказав Ісус о приготуванні особливого місця для них і о своїм повороті прийняти свою жену? Наведи Його слова. ¶ 458.

На що вказують Його слова відносно до одної з головних причин Його другого приходу? ¶ 459.

Обясни приповідь о дівицях — Маттея 25:1-13. ¶ 460.

Поясни значіне лямпи і олію в лямпі. ¶ 460.

Означи що се є дівиця; і що дівиця тут представляє? ¶ 460.

Що значить тримати лямпи в порядку і засвічені? ¶ 460.

Як поділяло на мудрих дівиць відомість о присутності Господа? ¶ 460.

Який є доказ, що Його присутність є одною із струн на гарфі Божій? ¶ 460

Чи св. Писмо говорить, кілька буде становити громаду невісти? Єли так подай доказ. ¶ 460.

Після св. Писма, що учинить Господь для святих вірних, що давно померали, скоро тільки поверне? Дая доказ з св. Письма. ¶ 461.

Що означає в св. Писмі „повелінне”? 462

Покажи, як воно сповнилось? ¶ 462.

Що означає голос архангела? ¶ 462.

Чи ми повинні надіятись воскресення святих в сім часі? ¶ 463.

Як Він громадить до себе святих, що ще живуть на землі в часі Його присутності? ¶ 463.

Подай кілька обітниць св. Писма, що церков буде на віки з Господом. ¶ 463.

Що означає царство Боже? ¶ 464.

Хто становить царську родину небес? Подай слова св. Петра відносячіся до сего. ¶ 464.

Яку Ісус учинив обітницю сій класі що до царства?
¶ 465.

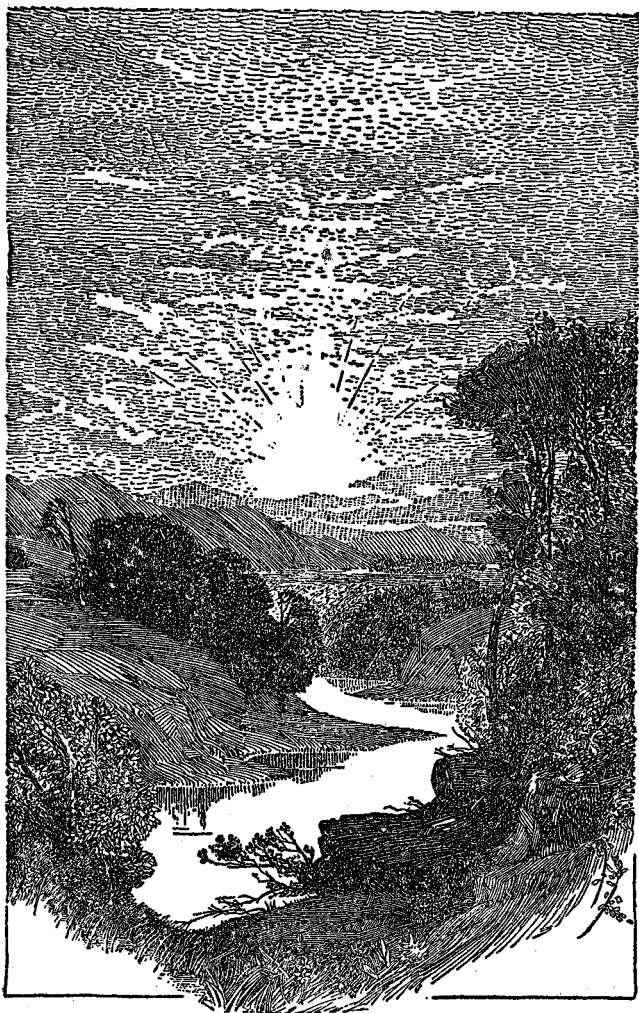
Де будуть вони злучені з Господом в Його царстві?
¶ 465.

Якого царства просити научив Ісус своїх учеників?
і чи воно є те саме, о чім говорили старозавітні пророки? 465.

Хто тішивсь і тишиться благословенем, о котрім говорив пророк Даниїл в своїм пророцтві: 12:12? ¶ 466.

Як вони оцінюють сю струну на гарфі, яку пісню властиву їм співають? ¶ 466.

Підчас коли святі так тішаться, на що вони терпеливо чекають? і за чим вони споглядають наперед себе?
¶ 467.

ГОЛОВА Х

СТРУНА 9 : ПРОСЛАВЛЕНЄ ЦЕРКВИ

ЦЕРКОВ означає викликану клясу, віддільну і відрізняючуся від всіх других. Церков Христова складався з Ісуса Христа як голови і 144,000 членів Його тіла. (До Колосян 1:18; Одкрите 7:4) Ті, що складаються на сю особлившу клясу, називаються инакше святими. Святий є сей, що є чистий, святий і без хиби. Послідувателі Христа Ісуса не є святі або без хиби самі в собі, тільки їх святість є завдяки Його почисленої заслуги. Та сама кляса християн є инакше названа в св. Письмі як: „рід вибраний, царське свящєнство, нарід святий, люде прибрані.” (1 Петра 2:9) Вони також є названі нове сотворіне (2 До Коринтян 5:17); для того вони становлять нове сотворене. Се нове сотворене, скоро буде докінчене, буде мати Божу природу. (2 Петра 1:4) Природу становить організм. Отже природа церкви буде подібна до природи Єгови-Бога. Подобалось Богу, аби Ісус Христос, Його возлюблений Син, мав найвище становище в Його великім пляні; проте Він ставсь головою нового сотвореня. — До Колосян 1:18.

⁴⁶⁹Нове сотворене має свій початок з Ісусом Христом в часі Його хрещеня в Йордані, коли Він був сплоджений до Божої природи і помазаний без границь святим духом. Як чоловік Він був чистий, без хиби, святий. В віці трийцять літ, після закону Він міг бути священиком, і тому посвятив себе і в той час охрестився і зістав сплоджений до Божої природи; отже з Божої точ-

ки погляду Він ставсь новим сотворінєм. Як нове сотворінє Він ставсь совершенним через те, що терпів.
— До Жидів 5:8.

⁴⁷⁰Від часу Його охрещення сатана протививсь Йому і старавсь Його знищити. Причина його спротиву лежить в тім, що, коли Бог засудив Адама на смерть, сказав до сатани: „Положу ворогування між тобою і жінкою і між насінням твоїм і насінням її, воно роцщавлювати буде тобі голову, ти ж упивати будешся в його п'яту.” (1 Мойсея 3:14) Жена символізувала або представляла завіт Авраама-Сари, з котрого випливає насінє обітницї. Як Ізаак був сином обітницї, так церков була представлена Ізааком. (До Галат 4:25-29) Для того насінє обітницї є новим сотворенєм. Насінє ву́жа складаєсь з тих слуг видимих і невидимих, що мають свій початок від него і котрих він уживає для свого лихого діла. За часів Ісусових книжники і Фарисеї і учителі закону були зачислені до потомків сатани, його насіння (Йоана 8:44); і се було правдою по всі часи, що многі, що хотіли уходити за християн, були в дійсности насінєм сатани і занимались переслідуванєм тих, що любили Господа.

⁴⁷¹Сейчас по своїм хрещеню Ісус пійшов в гори в пусте місце, аби пізнати плян Божий і роздумувати над ним, аби міг пізнати дорогу, котрою Йому Бог веаже йти; а коли скінчивсь час сорок днів, і вийшов, він був підчинений великій покусі від диявола. Та Ісус оперся всім тим змаганням сатани. (Луки 4:1-13) Ісус, як голова насіння обітницї, ставсь головною точкою ударів із сторони знярядя сатани. Через три і пів літа Він терпів день в день з рук сатани як також і тих, що представляли його, іменно, від тих людей, що мали в собі

диявольського духа. В протягу три і пів літа Він був дійсно чоловіком болю і зазнавши горя; але всі ті терпіння були потрібні для Його усовершення як нове сотворіння. (До Жидів 5:8, 9) За Його вірність, за Його віру і за послух для Бога се в аж до смерти, Він виграв велику перемогу, ставсь переможцем. Тому читаємо: „Тим же і Бог Його високо возніс, і дав Йому ім'я, більше всякого імени, щоб в ім'я Ісусове приклонилось усяке коліно, що на небі, і на землі і під землею, і щоб усякий язик визнавав, що Господь Ісус Христос у славу Бога Отця.” (До Филиппій 2:9-11). Члени тіла Христового, члени церкви, мусять вступати в Його сліди. — 1 Пос. Петра 2:21.

ПРИЗНАЧЕНІ

⁴⁷²Підчас коли вибиране нового сотворення почалось з хрещенням Ісуса, Бог призначив давно наперед, що має бути церква, котрої головою є Ісус Христос. Св. Павло писав: „Якож вибрав нас у Йому перед оснуванням світа, щоб бути нам святим і непорочним перед Ним у любови, наперед призначивши нас на всиновлення собі через Ісуса Христа, по благоволінню хотіння свого, на похвалу славної благодати своєї, котрою обдарував нас в своїм Улюбленім, в котрому маємо збавлення кров'ю Його й оставлення гріхів по багатству благодати Його, котру намножив нам у всякій премудрості і розумі, об'явивши нам тайну волі своєї по благоволінню своєму, котру перше постановив у собі.” — Ефесян 1:4-9.

⁴⁷³Світ, тут згаданий, означає суспільний і політичний устрій, існуючий від часу потопу аж до приходу царства Господнього і св. Письмо називає його як теперішній лукавий світ. Для того св. Павло говорить, що перед заложенням сего „світа” Бог постаравсь о ви-

бір членів церкви. Він не вибрав поодиноких, тільки призначив або зарядив наперед, що мусить бути така церкв або нове сотворене, і що вони будуть приняті як Його діти через свого Улюбленого Сина Ісуса Христа, і що вони стануться членами Його родини і що будуть учинені на образ і подобу голови, Ісуса Христа. (До Римлян 8:29) Як ми дивимось на досвідчення, через які перейшов Ісус Христос, можемо сподіватись, що члени тіла будуть мати подібні досвідчення; і так воно було.

⁴⁷⁴П'ятьдесят днів по воскресенню Ісуса був день п'ятидесятниці [зелені свята]. Тоді вийшов поклик до о-станків з Жидів, аби прийшли до Господа, прийняли Ісуса за свою голову і перейшли від Мойсея до Христа і стались членами церкви, що мала складатись з 144,000 осіб. Поклик означає проголошене або запросини. Поклик тут означав проголошене Богом, що хоче вибрати членів церкви і запросини для тих, що є правого серця, аби прийняли ці запросини. Многі були покликані, тільки мале число відозвалось на сей поклик і були вибрані. (Маттея 22:14) Через три і пів літа сей поклик обни-мав тільки Жидів, а при кінци сего часу перший пога-нин Корнелій прийняв євангелію. Він учув, повірив Го-споду і цілковито посвятивсь чинити волю Божу і був прийнятий. (Діяння Ап. 10) Почавши від сего часу поклик був загальний для всіх, хто хотів відповісти у-слівям і поступати слідами Учителя.

⁴⁷⁵В тій цілі голосили євангелію, аби люде могли пі-знати плян Божий, і зрозуміти, що Він вибирає церкв. Люди світової мудрости не слухали євангелії. Для них се було глупотою. Так писав св. Павло: „Бо коли у премудрості Божій не пізнав світ Бога премудростю,

то зволив Бог дурущами проповіді спасти віруючих. Бо-ли і Жиди ознає допевняються і Греки премудрості шу-кають, ми проповідуємо Христа розп'ятого, Жидам по-блазнь, Грекам же дуруці, самим же покликаним і Жи-дам і Грекам, Божу силу і Божу премудрість: тим що немудре Боже мудрійше від людей, а неміцне Боже кріп-ше людей." — 1 До Коринтян 1:21-25.

⁴⁷⁶Ся вість о розп'ятім Ісусі Христі, о виборі церкви і о заложеню Його царства була для Жидів каменем спотикання; вони не могли порозуміти; вони не хотіли вірити. А поганам по найбільшій часті видавалось се глупотою. Однає се не була глупота. Се була найбіль-ша мудрість. Тільки мале число відозвалось на сю Бо-жу мудрість. Чоловік же, що уважав себе за мудрого, не хотів статись послідователем Ісуса. Загал сего не розумів. І так всегда було через цілій вік евангелії, що сі, що дійсно прийшли до Господа, учинили посвячене і вступили в Його сліди, були лагідні і доброго серця, що хо-тіли пізнати Господа і Його великий плян. Тому св. Павло пише: „Бо спогляньте на покликання ваше, брат-тя, що небогато премудрих по тілу, небогато сильних, не багато благородних; ні, немудре світа вибрав Бог, щоб осоромити премудрих, і безсильне світа вибрав Бог, щоб осоромити потужне; і незначне світу і погорджене вибрав Бог, і те чого нема [що є нічим], щоб те, що є, в ніщо обернути, щоб не величалось ніяке тіло перед ним." — 1 До Коринтян 1:26-29.

⁴⁷⁷Гадка тут така, що вкінці жадне сотворіне, котре коли стане перед Богом не буде могло величатись тим, що воно учинило. Але всі, що становлять церков, прийдуть до переконання, що все, що вони отримали, отримали як ласкавий дар від Бога. Для тих, що хотіли дійсно

пізнати Господа і Йому служити, сей поклик був дійсно красний. Таких зворушили милі слова Божі, сказані через Його пророка, що запрошала їх статись членами царської родини на небесах. Пророк Давид писав: „Слухай, дочко, і глянь та прихили ухо твоє, і забудь про нарід твій і дім батька твого! І буде люба врода твоя цареві; як що він Господь твій, то поклонися Йому чесно.” — Псалма 45:10, 11.

⁴⁷⁸Як Ісус є Сином Божим, так церков, невіста Христова, є дочкою Божою. Тому пророк говорить тут до неї, запрошуючи тих, що хотять статись дочкою, аби забула про свій нарід і про земський дім батька свого а щиро і охочо йшла слідами Учителя. Вони запрошені віддавати честь Господеви і взростати на Його подобу і через се бути красними; і се є ся краса, подібність характеру Господнього, котрої Він домагаєсь.

РОЗВІЙ

⁴⁷⁹Розвій церкви се не є справа одної хвилини. Се є поступенний розвиток. Деякі зле думали і так їх учили, що чоловік може бути злий через ціле своє життя а коли на ложі смертельнім висповідаєсь з своїх гріхів, прийме Христа, станєсь Християнином і як умре йде вирост до неба. Нема такого місця в св. Письмі, аби потверджало таке заключене. На розвиток християнина потреба часу. Він на самий перед мусить каятись; се є, мусить збридити собі грішне поступоване світа, змінити свій власний спосіб життя і шукати Господа. Він мусить навернутись, відвернутись від грішної дороги і звернутись до Господа. Він мусить бути притягнений до Господа Ісуса, учинити повне посвячене, бути прийнятим від Господа, предложеним перед Отця, оправда-

ним і сплодженим з святого духа, заким він стане новим сотворінєм; і від сего часу і далше він мусить розвиватись. Він мусить мати нагоду перейти і перейти через многі досвідчення і через ті досвідчення навчитись, що Бог бажає, аби члени нового сотворіння учились.

⁴⁸⁰Хлопець або дівчина, що хоче чогось особливого навчитись, мусить переходити в школі тяжкі умислові вправи, аби розвинути умисл. В тій цілі вимагаєсь від ученика багато рахункових питань і жадаєсь від него других завдань, аби розвинути умислові здібности. Хто хоче навчитись переганятись або других фізичних змагань, вимагаєсь від него утяжливих вправ. О много розумнійше видиться, що такі засади треба застосувати до членів нового сотворіння. Вони вправляються до високого і висшого становиска членства в царській родині небесній. Отже не потребуємо чудуватись, коли часто находимо, що їх вправи-досвідчення є дуже строгі. Хто зрозумів сі вимоги, може тоді пізнати, чому християне не були ніколи загально люблені і чому вони так багато перетерпіли через дев'ятьнайцять соток літ.

⁴⁸¹Пророк Давид писав о новім сотворіню: „Чужим став я братям моїм, і чужинцем синам матери моєї. Бо ревність для дому твого ісушила мене, і зневага тих, що тебе зневажають, впала на мене.” (Псалма 69:8,9) Через те Ісус ставсь чужинцем Жидам, і погордили Ним і відкинули Його. Бо задля Його великої ревности до великого плану небесного Отця, Його земське жите було знищене. Сатана зневажав Бога почавши в раю; а тепер сі зневаги впали на Ісуса. Ми повинні сподіватись, що члени зазнають подібних досвідчень. І в тім змислі Апостол наводить сі слова і прикладає їх до тих, що є послідувателі Ісуса, кажучи: „Бо і Христос

не собі годив, а яко ж писано: Зневага зневажаючих Тебе, упала на мене.” — До Римлян 15:3.

⁴⁸²Бог є великий і розумний господар. Він уміє обернути гнів людей і других сотворінь на свою славу. Сатана і його насіне всегда переслідували і згнушались з християн, а Бог учинив, що з того переслідування вирости члени тіла Христового. Він міг би охоронити церков від терпінь з рук сатани, еслиб так хотів; але, позволивши згнушатись над ними через ріжні досвідчення, сатана показав лиш свій зіпсутий характер, а опір церкви показав свою любов і посвяту до Господа і в сей спосіб розвинули свій характер, що є любий Йому.

⁴⁸³Коли хто стане християнином, він з початку звичайно не терпить тільки, як пізнійше, коли він вже більше розвинувсь. В св. Письмі є він названий найперше як дитина у Христі. Як ми обходимось з дітьми, так небесний Отець поступає з своїми маленькими дітьми. Як діти на землі кормиться молоком і другими легонькими стравами, так само дієсь з тим, що став щойно християнином; і його досвідчення є в згоді з тим, як апостол Петро говорить: „Як новонародженні діти будьте жадні словесного чистого молока, щоб у ньому вирости на спасене.” — 1 Петра 2:2.

⁴⁸⁴Тоді апостол показує на примірі розвиток християнина, порівнюючи ціле нове сотворене до будівлі, Ісус як головний угольний камінь а другі члени тіла, як будуючіся каміня в єдности з Ним. Він говорить: „Коли покушали, що благий Господь. [Сі, що були сплоджені через святого духа, скоштували, що Господь є добрий.] Приступаючи до Него, до каменя живого, від людей відкинутого, від Бога ж вибраного, і самі, як живе камініне, будуйте дім духовний, священство святе, щоб при-

ношено духові жертви любоприємні Богу через Ісуса Христа. Тим то стоїть в писанню: „Ось кладу в Сионі угольний, камінь, вибраний, дорогий і віруючий в Него не осоромиться. Оце ж вам віруючим, — дорогий, неслухняним же — камінь, що відкинули будівничі, та стався у голову угла, — камінь спотикання і скеля поблазні.” — 1 Петра 2:3-8.

⁴⁸⁵Переповідаючи іншими словами, апостол говорить, що Ісус є головним угольним каменем. Він є Головою вибраних; Він є сей дорогий. Сі що вірують в Него, для таких є Він дорогий; і що сильно держаться сеї віри, не повстидаються. Вірити значить, ділати, посвятивши себе зовсім чинити волю Господню. Сей великий камінь, Ісус Христос Господь, був і є каменем спотикання і скалою соблазну для тих, що не увірували. Сі, що не пійняли сего, що Він є Царем царів, і Господь господей і що се є ласкою терпіти з Ним, сі образилися і відвернулись від Него. Се є велика ласка терпіти з Ним. „Бо вам дано, що до Христа, не тільки в Него вірувати, та задля Него й страждати.” — До Филиппян 1:29.

⁴⁸⁶Дорога світа є зовсім противна дорозі християнина; тому християнин пізнає, що він мусить безнастанно змагатись, аби міг взростати. Для того Апостол Петро писав: „Доложіть до сего усе ваше старання, і подайте у вірі вашій чесноту [се є відвагу, постійність, бути рішеним стати за правду і по стороні справедливости]; а в чесноті розум [знання, — аби се учинити, кождий повинен студіювати Слово Боже, не тільки принагідно, але правильно, всегда]; а в розумі вдержання [се є запановання над собою, вчитись гамувати себе, коли нас дразнять, бути спокійним, лагідним, милим, покладаючим надію на Бога]; а у вдержаню терпіння [се є

радо зносити, хоч би не знати які огненні проби були; зносити охочо, бо се подобається Господеви і бо се виробляє сильний характер-волю]; а в терпіню побожність [се є рости на подобиє Господа в побожності і чистоті]; а в побожності братню любов [се є таке миле і любе успособлене, яке є і повинно бути між тими, що є дійсно братами] а в братній любови любов до всіх," се є не-самолюбне бажане чинити добре і чинити добре для других навіть з пожертвоуванем для себе самих. — 2 Пос. Петра 1:5-7.

⁴⁸⁷Коли ми пізнали, що дорога світа є зовсім противна сій напій, ми можемо знати, що се вимигає добри, безнастанного чужаня з нашої сторони і задля сего, що нас не розуміють, підпадаємо переслідуваням. Але коли се чинимо, ми учинимо наше покликанє і вибранє певними. Апостол так про се говорить: „Тим то, брати, старайтесь більше утвердити ваше покликанє і вибранє; се бо роблячи, ніколи не спотикнетесь; бо так дозволиться вам щедро вхід у вічне царство Господа нашого і Спаса Ісуса Христа.” — 2 Петра 1:10,11.

⁴⁸⁸Підчас коли нове сотворінє переходить такий розвій, воно пізнає, що мусить воювати проти низьких склонностей свого власного тіла, проти духа світа і проти замислів сатани, що виконує через різні свої орудя. Але ся борба робить його сильним. Се не є борба з тілесним оружем. Се є сила Божя, що ділає в нім, аби воював проти тих ворогів і вона є сильна, аби зруйнувати твердині злого. (2 До Коринтян 10:4) Се є велика надія на вхід до царства, що за Божою ласкою є він в силі боротись постійно за правдою. Св. Йоан говорить: „Всякий, що має надію на Нього, очищує себе, як і Він чистий.” (1 Йоана 3:3) Сі огнені проби, через котрі

переходить християнин, мають такий самий вплив на него, як має огонь на металю. Випалює ржу і очищує золото. Се має очищаючий вплив; і для того також Господь позволяє на се.

⁴⁸⁹Бог наперед призначив, аби всі члени нового сотворіння стались подібними до Його улюбленого Сина. (До Римлян 8:29) Се не діється через роздумуване о злих річах, тільки через опиралися їм і через роздумуване о небесних річах. Християнин має тепер лице відкрите; се є, він є в силі своїм умовим взором розпізнати річи Божого Слова і коли він вглядає в Слово, св. Письмо, він бачить, що в тім Слові відбивається характер — подобиє Господа; і маючи в собі дух Господень, він переображуєся з одного степеня слави до другого. Апостол Павло так про се говорить: „Ми усі відкритим лицем, поглядаючи як у зеркало, на славу Господню, переображуємось у той же образ від слави в славу, яко ж від Господнього духа.” (2 До Коринтян 3:18) Дорога християнина не є устелена цвітами, або легка і вигідна, тільки як Христос сказав, се є дорога вузка, і мало є таких, що ідуть по ній. — Маттея 7:14.

⁴⁹⁰Св. Яков говорить: „За взір тяжкої муки і довгого терпіння, прийміть, браття мої, пророків, що глаголали іменем Господнім.” (Яков 5:10) Старозавітні пророки терпіли багато, і вони не будуть мали тої ласки, статись учасниками сеї небесної кляси царства; але їх терпіння мали подвійну ціль: 1) розвинути їх, що вийде їм на користь, коли воскреснуть, як совершенні люде; і 2) послужити за взір для церкви, для послідователів Ісусових.

⁴⁹¹Ісус сказав: „І від часів Йоана Хрестителя та й до сього дня царство небесне здобувається силою, і хто

здобував, той силоміць бере його.” (Маттея 11:12) Тут Він показав, що кляса царства небесного, се є царська родина, терпить насильство з рук орудій противника — сатани, і що сі, що терплять насильство, силоміць поконують їх. Так було з Ним; так було з Його учениками, як св. Павло пише: „Вповання наше тверде про вас, знаючи, що як співники ви страдання нашого, так і утішення.” — 2 До Коринтян 1:7.

⁴⁹²Але, чому християнин мусить терпіти? спитаєш може. Апостол відповідає: „Любі, не чудуйтесь розпаленням [досвідченням], що буває вам на спокусу, начеб вам що дивного довелось; а радуйтеся, яко ж маєте участь в страданнях Христових, щоб і в одкриттю слави Його радувались і веселились. Коли докоряють вас за імя Христове, — ви блаженні; Дух бо слави й Бога починає на вас; ними він хулиться, вами ж прославляється. . . . Колиж як Християнин терпить, то нехай не соромиться, а прославляє за сю участь.” (1 Петра 4:12-14, 16). „Подобалось бо Тому, про кого все і ким усе, що привів многих синів у славу, починателя спасення їх страданнями звершити. Бо й хто освячує і хто освячується, від Одного всі; з сієї то причини не соромиться братами звати їх.” — До Жид 2:10, 11.

⁴⁹³Знова апостол Павло показує, що Християнин не скаржиться задля переслідувань і терпінь; ні не нарікає на Бога. Тільки правдиве чувство його серця виражене словами Апостола: „Хвалимось і горем, знаючи, що горе робить терпінне; терпінне же досвід, досвід же надію, надія ж не осоромлює, бо любов Божа вилилась у серця наші Духом святим, даним нам.” (До Римлян 5:3-5) Знова говорить апостол: „Думаю, що муки те-

перішнього часу недостойні слави, що має явитись нам.”
— До Римлян 8:18.

⁴⁹⁴Правдивий Християн не схоче бути без терпінь або кар від Господа, бо вони є наглядним доказом, що він є послідувателем Ісуса і сином Божим. Се є одною з до-ріг, якою дух Господень посвідчає нам, що ми є Його. (До Жидів 12 : 2 - 11; До Римлян 8:16,17) Хри-стіянин терпить, бо його не розуміють. Припускають, що він має в тім якісь злі наміри. Часами послужують його о бунт, бо він не хоче лучитися з світськими людь-ми і замішуватись до війни, аби нищити людське життя; часами переслідують його фальшиві братя а часами ті, що нічого не знають. Але всі ті удари зносить він тер-пеливо і охотно.

⁴⁹⁵Св. Павло перетерпів правдоподібно більше, чим який другий послідуваль Христа. Він витерпів розби-тте корабля, вязницю, три рази бичували його, на остан-ку каменували його і виволікли за місто і лишили як мертвого; а не уважаючи на сі удари він писав: „Бо теперішня легкота горя [легкі удари] нашого надто над міру приготовлює нам вічну вагу слави, нам, що не дивимось на видиме, а на невидиме; бо що видиме, до-часне, що ж невидиме, вічне.” (2 До Коринтян 4:17, 18) Він споглядав наперед на славу, котра прийде, як повинен кожний християнин — не тільки на звичайну славу, але на надмірну славу вічної ваги. Християнин любить роздумувати над обітницями даними в Слові Бо-жім, що до тої слави.

ОБІТНИЦІ

⁴⁹⁶Велика обітниця предложена Церкві є вічне життя — бути всегда з Господом. Відзиваючись до них св. Павло писав: „Бог віддасть кожному по ділам його: тим,

що терпеливостю в доброму ділі шукають слави, та чести та нетління — живе вічне.” (До Римлян 2:6,7) Треба звернути увагу що ті, котрі шукають сеї великої нагороди терпеливо всегда ділають добре; се є, вони радо зносять всякі досвідчення, які тільки прийдуть на них, йдучи всегда слідами Учителя. Розберім кілька стихів св. Письма, що говорять о дорогих обітницях Божих, що до слави і чести, які після Його зарядження припадуть церкві в участі.

⁴⁹⁷Слава є вираз, що уживаєсь на описане присутності Божої. Підсуває мисль о ясности Божественної особи і характеру. Слава лучиться з святостю Божою. (Ісаїя 6:1-4) Про нашого Господа згадуєся як про „ясність Божої слави”. Також говориться про Нього як о образі особи Отця і нам сказано, що Він є по правиці Отця. (До Жидів 1:3) Члени Його тіла, числом 144,000, мають сидіти з Ним на Його престолі і в присутності Отця, се є в славі. (Одкровення 3:21) Ся слава, якої вони зазнають, буде так о много чудесніша, чим всі річи на землі, котрі можуть бути славні, що св. Павло пише о ній, як о „понад всяку міру і вічну вагу слави.” Члени Церкви в часі свого розвитку мають земський образ. Вони є несовершенні людські ества з несовершенними тілами і умами. Але мають обітницю: „Як носили ми образ земного, так носити будемо і образ небесного.” — До Коринтян 15:49.

⁴⁹⁸Від часу пятидесятниці аж до приходу Господнього, сі дорогі і вірні святі, що умерли, заснули в Христі і ждали на Його прихід; але як апостол говорить, вони будуть перші, що удостояться сеї чести пробудитись з мертвих. З того пізнаємо, що вкортці по другім приході Господа Ісуса, в часі коли між людьми на землі

розносилося слово заохоти, сі умерші в Христі святі воскресли і зістали підхоплені з Христом на воздух, аби на віки бути з Ним, як каже Апостол. — До Солунян 4:16,17.

⁴⁹⁹Прочі, котрі не умерли до приходу Господнього, але умирають від сего часу як другі люде, мають свою переміну в одній хвилині. Їх воскресене є в одній хвилі, в миг ока, як св. Павло виразно говорить: „Ось тайну вам глаголю: Всі не впокоїмось, всі ж перемінимось. У хвилину, у миг ока, за останньою трубою — бо затрубить, і мертві повстають нетлінними, і ми попеременяємось.” (1 До Коринтян 15:51,52) Вони є сі щасливі благословенні Господом, бо мають участь в першім або головнім воскресеню і по тім царствують з Христом. (Одеритте 20:6) Отже сі обітниці дані на се, аби вони були на віки з Господом Ісусом перед лицем Божим: для того в славі. Через столітя Бог приготавляв сю громаду, нове сотворене, „щоб явити богацтво слави своєї на посудах милости, котрих наперед наготовив на славу, як і над нами, котрих покликав.” — До Римлян 9:23,24.

⁵⁰⁰В державі звичайно царська родина посідає найкрасні дорогі каміня, що належать до сеї держави. Сі дорогі каміня тримають перед царем, аби він міг тішитись їх видом. О тих, що будуть творити нове сотворене, церков, писав Божий пророк: „Вони будуть моїми, говорить Господь сил небесних, будуть моєю питоменностю того дня, що наведу, й буду любити їх, як милує чоловік сина свого, що його слухає.” (Малахії 3:17) Що Господь Бог буде тішитись ними як вершком свого славного сотворення є вказане у пророка, котрий пише: „І будеш, наче корона в руці Господа, наче царський вінець — в долоні Бога твого.” — Ісаїї 62:3.

⁵⁰¹Сі, що терплять, ділаючи добро і боряться вірно аж до смерті, мають дорогі обітниці бути частю святині Божої; отже бути перед лицем Його. „Хто побідить, зроблю його стовпом в храмі Бога мого, і вже не вийде геть; і напишу на ньому ім'я Бога мого і ім'я города Бога мого, нового Єрусалиму, сходячого з неба від Бога мого, і ім'я моє нове.” — Одкровення 3:12.

⁵⁰²Ясністю і славою землі є сонце, що освічує, і дає життя всьому, що на землі. Учені пояснюють, що це світло повстає через експлозю газів, що вносяться від сонця до висоти 5,000 до 30,000 миль. Це є ясність на небозводі; і слава від лиця Божого є показана на сій ясності, як говорить пророк: „І розумні сияти будуть, неначе світила на небі.” (Даніїла 12:3) Розумні це ті, що посвячують себе, аби зрозуміти і чинити Божу волю. Це сі праведні, що стались такими, через заслугу Ісуса Христа і котрих Він тепер збирає собі в часі своєї присутності. Коли вони стануть перед славним лицем Божим, „тоді праведні сияти будуть, як сонце в царстві Отця свого.” — Маттея 13:43.

⁵⁰³Це був Ісус, що сказав своїм ученикам: „В домі Отця мого осель є багато, коли б ні, сказав би вам. Іду наготовити місце вам, ... щоб де я, і ви були.” (Йоана 14:2,3) Обітниця тут, отже є, що особливу оселю приготуєся для церкви, котра то оселя буде перед славним лицем Бога-Єгови. О сій святій або небесній царській громаді, царській родині, говорить пророк як о Сионі, і о нім Божий пророк написав: „Господь вибрав собі Сиона, бажав його собі за оселю.” (Псалма 132:13) О його красі і славі пророк Давид писав: „Із Сиона, звершеної краси засияв Бог.” (Псалма 50:2) Бог-Єгова засияв через нове сотворене, аби благословити

всі роди землі. Слава, якої зазнасть церков, від лиця Бога-Єгови, принесе невисказану радість; бо „перед лицем твоїм повнота радощів; по правді твоїй блаженство по всяк час.” — Псалма 16:11.

⁵⁰⁴Ми можемо бути певні, що перед славним лицем Божим будуть всі Його приятелями; і як заохоту, аби старатись о се місце, пророк Його писав: „Хто серцем чистий, в того і уста щирі; тому й сам цар другом.” (Кн. Припов. 22:11) і може бути певний, що Він буде його всегда любити. — Кн. Припов. 17:17.

⁵⁰⁵Чесць відноситься більше до узнаного становиска або позиції в Божім зарядженню. Всеславному Богови віддає честь кожде його сотворіне, що Йому поклоняєся. Становисько прославленої церкви буде таке як жени Христової, бути вічно з Ним; а що Він є по правиці Отця, їх становесько буде мати велику честь. Для того особлива честь церкви є в тім, що вона є славною женою або товаришкою Господа Ісуса, Царя слави. Його узнане становиська її як своєї власної жени представляє найвищий степен ь її чести і слави. Ісус сказав: „Отче, хочу, щоб де я і вони були зо мною.” — Йоана 17:24.

⁵⁰⁶О Ісусі написано, що Він є „образом лиця Отця” (До Жидів 1:3); і що Він є улюбленим Женихом і Приятелем членів тіла Церкви. (Пісня Пісень 5:16) Тепер ще не явилось, якою буде церков, але, каже св. Йоан, „знаємо, що коли явиться подібні Йому будемо, бо побачимо Його, яко ж єсть.” (1 Йоана 3:2) Бог „настановив [Його] наслідником усього.” (До Жидів 1:2) Сі діти Божі, члени тіла Христового є „наслідники Божі, а спільні наслідники Христові” в цілій славі і чести, які належаться Його становиську. — До Римлян 8:17.

⁵⁰⁷Коли Бог відобрав від Ізраїля право панувати, Він

обіцяв дати його сему, котрий до сего буде мати право, се є великому Мессії, коли Він прийде. (Езекиїл 21:27) О нім писав Божий пророк: „І дано йому власть, славу й царство, щоб усі народи, племена і язики йому служили; власть його — власть віковична, що ніколи не минеться, і царство його не повалиться. А царство й власть і величність царська по всьому піднебесі дана буде народови святих Всевишнього, що його царство — царство вічне й усі володарі будуть служити й коритись йому.” (Даниїл 7:14,27) Ісус обіцяв своїм ученикам, що вони будуть мали участь в його царстві, кажучи, „я завітую вам, як завітував Отець мій, царство, щоб іти й пили за столом моїм у царстві моєму, і сиділи на престолах, судячи дванайцять родів Ізраїлевих.” — Єв. Луки 22:29,30.

⁵⁰⁸Як Ісус Жених буде великим Царем в славі і буде панувати над народами, так і члени тіла, невіста, побідносці, мають обітницю, що будуть враз з Ним мати „власть над поганамі [народами].” — Одеритте 2:26.

⁵⁰⁹Становисько невісти в часі Тисячліття буде не тільки як товаришки Христа Ісуса в славі, але і у всіх будучих віках буде мати становисько слави. Св. Павло пише, що Бог „воскресив нас з Ним, і дав нам сидіти вкупі на небесних (місцях) у Христі Ісусі, щоб показав у віках грядущих безмірне багатство благодати своєї благодією до нас через Ісуса Христа.” — До Ефесян 2:6,7.

⁵¹⁰Коли Ісус був на землі, Ним погорджали і відкинули його. Люде безчестили його і від сего часу всі його безчестять з виїмкою тих, що пізнали правду. Однак прийде час, як апостол говорить, що, кожде коліно і кожний язик визнасть, що Ісус Христос є Господь у славу Бога Отця. (До Римлян 2:7-11) Члени його

тіла, дійсно посвячені діти Божі, вступаючи в сліди свого Учителя були погорджувані людьми; їх уважали за сміте землі, їх переслідували і вязнили і багато з них поубивали. Світ не спізнав їх, так само, як не спізнав Його. Але прийде час, що всім, що зроджені є до славного царства нашого Господа будуть люде віддавали честь, бо весь людський рід спізнає о їх становиску, як є написано: „А про Сиона скажуть: Той і той родився там; і Всевишній, він утвердить його. Господь напише в переписі народів: Той родився там.” (Псальма 87:5, 6) Тоді люде урадуються, що небесний Отець сподобив вибрати бідних, несовершенних людей 144,000 і учинити їх совершенними через Ісуса Христа. Він учинить так, що і люде на землі будуть їм віддавати честь, як се Він обіцяв: „Згадувати буду імя твоє всякого часу; тому прославляти будуть тебе народи по віки вічні.” — Псальма 45:17.

⁵¹¹Апостол говорить також, що вони шукають *несмертєльности*. Се слово означає тут нетлінність; стан, що не підлягає смерті. Мессіянська громада, голова і тіло не буде підлягати зіпсотю, слабости або смерті. Навіть совершенний чоловік потребує поживи, аби підтримувати свій організм; але прославлена Церков, Мессія, Христос не буде потребувати жадної поживи, аби доповнювати свої сили, бо їх сили будуть невичерпаємі. Сі будуть мали жите в самих собі в такій обильній мірі, що можуть давати його другим і будуть давати, а однак не будуть потребували доповняти його. Ісус сказав о собі самім: „Як Отець має жите в собі, так дав і Синови жите мати в собі.” — Йоана 5:26; 4:14.

⁵¹²Така сама обітниця дана сим, що будуть участувати в Його жертві смерті. (Йоана 6:53, 54) Такі

мають обітницю бути учасниками Божественної природи (2 Петра 1:4), і в сей спосіб мати силу передати жите другим. Велика нагорода, яка тут буде дана, є вічне жите; а нестерельність є сею якостю вічного життя, се є не даюча себе зничити. До тих, що війшли в злуку з Богом через Ісуса, він говорить: „Будь вірний аж до смерті і дам тобі вінець життя.” (Одеритте 2:10) І знова говорить св. Яков: „Блажен чоловік, що витерпить спокусу [пробу]; тим що, будучи вірний, прийме вінець життя, що обіцяв Бог тим, що люблять Його.” — Якова 1:12.

⁵¹³Коли хто є сплджений в члени тіла Христового, він має вже нові надії, нове почуте власного достоїнства і нові змагання. Він дивиться в перед та не за славою сего світа, тільки глядає слави і чести бути з Господом і служити в місци, де Господь умістить його. Пам'ятає на слова св. Павла: „Жите ваше поховане з Христом у Бозі. Коли ж Христос, жите ваше, явиться, тоді і ви з Ним явитесь у славі.” — До Колосян 3:3, 4.

⁵¹⁴Давид, будучи образом церкви, пророкував о церкві і його слова в ширшій значінню відносяться до Церкви. Він виразив душевні бажання серця членів тіла Христового: „Одного в Господа прошу, одного тільки бажаю: жити в домі Господнім поки життя мого, щоб дивитись на благодать Господню і служити в храмі Його.” (Псальма 27:4) Тут він надієсь слави перебувати в домі Господнім, перед лицем Його, оглядаючи Його красу і приходячи до пізнання Його великого плану.

⁵¹⁵Знов Давид представляє Церков, як би перед лицем Єгови, тішучись славою і честю, котрі будуть уділені тим, хто буде мати участь в першій воскресенню. В красивих поетичних словах пише о тім: „Силою твоею Го-

споди радується цар, і як же вельми звеселиться він спасенням твоїм! Бажання серця його дав еси йому, і не відкинув просьби уст його. Ти бо прийшов на зустріч йому з добром і благословенням: на голову його вложив щиро-золотую корону. Життя просив в тебе, ти дав йому з добром і благословенням: на голову його вложив його через спасення твоє; царським сявом і красою окрасив його. Бо благословення дав еси йому по віки; ти звеселив його ласкою перед лицем твоїм.” — Псалма 21:1-6.

⁵¹⁶Як зовсім противне буде в очах людей між чоловіком Ісусом Христом, що зазнав публично нечести з рук жидів а Христом Ісусом прославленим, котрого ясність слави сияє більш ясного сонця в полудни! Велика буде честь і гідність в умах людей для становиска Ісуса Христа, коли всі спізнають Господа. Яка велика противність між тілом пониження а тілом слави! Сі члени тіла, як красно виражався пророк Ісаїя, „викопані з глибини, витесані з скали”. (Іс. 51:1) Ви з трудом поступали по вузкій дорозі, натерпілись з рук сатани і його насіння. Але всегда мали перед собою сі дорогі обітницї, які їм уділиться за се, між котрими є така обітниця: „Ось слугамій, що я за руку держу його; вибраний мій, що його вподобала собі душа моя. Я положив духа мого на него; він звістить народам суд справедливий.” — Ісаїя 42:1.

⁵¹⁷В очах світа вони умирають як звичайні люде; однак вони дійсно падуть як Князь Ісус. (Псалма 82:7) Св. Павло, обговорюючи о пониженю Церкви по сій стороні зависи і протиставлячи се до слави по тамтій стороні, каже: „Инша слава сонця, а инша слава місяця, і инша слава зір; зоря бо від зори відрізняється славою. Так і воскресення мертвих. Сіється у зотлінне, устає

у нетлінню. Сіється в безчестю, устає в славі; сіється в немочі, устає в силі. Сіється тіло душевне [тілесне], устає тіло духовне.” — 1 До Коринтян 15:41-44.

⁵¹⁸Тепер прийшли ми до часу, коли сі члени тіла мають свою перемену в одній хвилині. В одній хвилині зістали посіяні в зотлінне; слідуєчій воскресли до нетління. В одній хвилині були в неславі; слідуєчій в славі. В одній хвилині були в немочі; слідуєчій в силі. Коли Церков буде скінчена і всі з 144,000 членів будуть з Господом, „тоді сповниться написане слово: Пожертва смерть побідою. Де в тебе, смерте, жало? де в тебе пекло [гробе] побіда?” (1 До Коринтян 15:54,55) Тоді станесе, що всі, що складаються на сю громаду будуть тішитись славою, честю, не смертєльностю, се є вічним житєм.

ЗБЛИЖАЮЧИСЬ ДО ЦАРСТВА

⁵¹⁹Се певна річ, що мусить прийти час, що всі, що становлять тіло Христове, скінчать свою дорогу по сій стороні завіси і перейдуть до небесної слави; а що Господь обіцяв, що Він прийде вдруге на се, аби зібрати собі тих, що будуть становити Його невісту, ми повинні сподіватись прославлення Церкви в коротко розумнім часі по другім приході Господа Ісуса. Ум апостола Павла просвітила сила Божа, святий дух; і він писав о приходячій царстві Мессії, описуючи услівя, що попередять безпосередно перед його заложенем.

⁵²⁰На горі Синай Бог учинив завіт з народом Ізраїльським і в часі, коли заключав сей завіт, Бог приказав Мойсееви поучити людей, аби приготувались до сего, що має прийти. Коли Мойсей зійшов на долину, аби передати Ізраїлеви слова Божі, діялось се серед великих потрясень природи. Громи гриміли, блискавиці лискали а

грубі хмари диму укрили гору і дуже сильні голоси трубні розходились так, що люде по шатрах тремтіли від страху а ціла земля сильно хиталась. Се був образ представляючий час недолі на землі, велике потрясенє держав саме перед устанавленем царства Мессії і перед взятєм до себе своєї невісти, аби заложити своє царство. Св. Павло, відносячись до того часу, дорогою порівняня говорить: „Не приступили ви до гори, до котрої доторкаємої і до палаючого огню, і хмари, і темряви і бурі, і до трубного гуку, і голосу мови, котрий хто чув, то благали, щоб до них не мовилося слова (бо не видержали наказу: Хоч і звір доторкнеться до гори, буде каміннем побитий, або стрілою пробитий. І таке страшне було видінне, що Мойсей сказав: Я в страсі і трепеті).” — До Жидів 12:18-21.

⁵²¹Тоді ми повинні надіятись, сповнення тих умовій представлених в прообразі. І так дійсно є. Гори символічно представляють царства світа і є в огни, і маємо сильну бурю і біду-горе і неспокій на землі; а такий страшний є час, що серця людей умлівають із страху, що прийде на світ. Говорячи о тім часі і звертаючи свої слова до Церкви, св. Павло писав: „Ви приступили до Сионської гори і до города Бога живого, Єрусалима небесного, і до тьми ангелів, до громади і церкви первородних, на небесах написаних, і до судді всіх, Бога, і до духів праведників звершених, і до Посередника завіта нового, Ісуса, і крови кроплення, що промовляє лучше, ніж Авелева.” — До Жидів 12:22-24.

⁵²²В сей спосіб св. Павло представляє збиране до купи тих, що становлять духову часть Мессіянського царства іменно, церков, Голову і тіло. Він описує се як небесний Єрусалим.

⁵²³Аби люди на землі і сотворіня в небі мали на всегда в пам'яті важність сего великого дня, котрий тепер переживаємо, Бог показує свою силу і свою справедливість на державах, і в своїм часі люде навчатись оцінити любов Божу.

⁵²⁴Що за пречудний час тепер має прийти на землю! Чотири тисячі літ тому святі мужі споглядали на час, коли може прийти царство Боже, але вони не могли розуміти сего. Ангелам на небі не було дозволено знати о сім. Богато з тих вірних мужів стались мучениками за правду. Ведені духом Божим вони писали о царстві. Пророк Давид складав пісні і оспівував надходячий блаженний день. Через дев'ятьнацять соток літ Християни з трудом поступали по вузкій дорозі. А тепер по правді можна сказати: Господь прийшов; Господь царствує! Царство небесно приблизилось!

⁵²⁵Розумієся, члени тіла по сій стороні завіси споглядають вперед, коли прийде їх переміна, коли будуть могли скинути се смертне тіло і обличись в безсмертність і бути підхопленим, аби бути на віки з Господом і аби представив їх перед великого Бога. Коли всі члени тіла перейдуть поза завісу, тоді в назначенім Богом часі представить їх Господь Ісус перед лице Боже. А що ми так близько вже того часу, подумаймо, що ми вже стоїмо поза завісою і що ми побачили перший промінь слави царства.

⁵²⁶Кого правдивий Християнин сподієсь стрітити на самий перед в царстві? Розумієсь, що він буде шукати за тим, що був його особливим приятелем в часі його пониження. Если особа, що сподієсь бути представлена перед земського царя або могучого пана, мала знайомість або приятеля на царськім дворі, буде перше старатись

порадитись свого приятеля і отримати від него яку пораду і вказівки, заким ставиться перед лицем царя або знатного якого. Входячи до неба Християнин сподієсь бачити Господа Ісуса а вкінці небесного Отця, відповідно до обітниці. Як Християнин споглядає на дорогі обітниці, дані церкви, він наводить багато запевнень, що він мав невидимого приятеля в часі своєї земської дороги, іменно, ангела хоронителя. Пророк Давид писав о такім: „Ангел Господень чатує кругом боящихся його; і визволяє їх.” (Псалма 34:7; До Жидів 1:14) Сі ангели є без сумніву післанці Божі, бо Ісус сказав о них: 'Ангели по всяк час бачать лице Отця мого.' — Маттея 18:10.

⁵²⁷Описуючи услівя і події в злучі із громадою церкви первородних, св. Апостол пише: „Ви приступими ... до безчисленної громади ангелів.” Сі мусять бути чисті, любі і красні на вид і характером. Вони є ті, що мали спис кожного члена тіла Христового. (Малахії 3:6) Се буде дійсною радістю пізнатись з тими дорогими і красними сотворіннями, що були помічниками Християн на їх дорозі. Треба сподіватись, що вони допоможуть сьому, щойно прийшов, перед лице Господа Ісуса. Для того се є зовсім розумно припускати, що перший, кого стріне Християнин поза завісою, буде його ангел хоронитель.

⁵²⁸Слідуючи з ряду, Апостол Павло згадує „Церков первородних.” Ісус Христос є головою сеї церкви, великим Царем слави. Певно що всі члени тіла будуть хотіти радо бачити нашого пречудного Спасителя, що відкупив нас Богу своєю дорогоцінною кровю. Він не тільки наш Відкупитель, Заступник і Освободитель, але наш найдорозший Приятель; і тепер сповнить-

ся вповні злука невісти з женихом. Що за веселий буде се час! Довга і терпелива праця в добрім, їх досвідчення за ласкою і помочєю Господа усовершила кожного члена тіла на сю щасливу годину і учинили їх красними членами. „І буде люба врода твоя цареві, як що він, Господь твій то поклонися йому чесно.” Тоді кожному членови невісти буде позволено побачити Ісуса, який Він є, і буде тоді подібний як Він. Щасливий буде сей час. (1 Йоана 3:2) Кождий з тих Християн мав якогось дорогого товариша Християнина, як приятеля на землі. Без сумніву, коли прийде до неба він буде шукати його. Розумієсь, кождий буде шукати вірних апостолів, котрих Господь ужив, аби розділяли корм вірній челядді. Дальше буде шукати за другими, що їх Господь особливо ужив за учителів, помічників і слуг церкви, що були любі і милі і служили охочо ріжним членам і чинили радо.

⁵²⁹Можемо бути певні, що всі вони, що там є, будуть совершенні в любові, бо Апостол говорить, що вони мусять бути такими. (До Ефесян 4:16; До Колосян 3:14) Можемо сподіватись побачити деяких, котрих ми любили і можемо бути здивовані, коли їх не побачимо; і кождий Християнин побачить в небі тільки такого з своїх товаришів Християн, що любив своїх братей чистим серцем, тільки таких, що перейшли через огненні проби і радувались серед того, що Господь зіслав на них. Кождий член з Божественної родини буде красний, бо всі будуть як Господь. Як зоря ріжниться від зорі славою, так ріжні члени будуть ріжнитись в тім славнім царстві. Але яке предивне буде се згромаджене: 144,000 славних істот зібрались з своїм славним головою Христом Ісусом!

⁵³⁰Всі злучені разом з Господом Ісусом, здавсь, після Ап. Павла, що слідуючий степень буде, уділити церкві слави, яка є обіцяна, се є представити громаду-невісту перед великий Божий престол Єгови. Св. Юда поясняє нам, що Господь не тільки береже членів тіла перед упадком, але що Він поставить їх непорочних перед лицем слави Єгови в великій радості. — Юди 24 ст.

⁵³¹Зближаєсь день представлення невісти перед Богом. В видіню бачимо безчисленне число ангелів згромаджених перед престолом Божим, як прибічна сторожа чести. Являються небесні звістуні з золотими трубами звіщаючи прихід Жениха з своєю невістою. Найсолодша музика наповняє небесні двори. Очи всіх звернені на побідника-Героя, Царя царів і Господа господей, великого Жениха, що зближаєсь з своєю невістою з 144,000 членів. Хори небесні співають, „Алилуя! обняв бо царства Господь Бог Вседержитель. Радуймося і веселимося, й даймо славу Йому; прийшло бо весіле Агнця, і жена Його приготувала себе.” — Одкрите 19:6, 7.

⁵³²Добра річ, коли звернемо тут увагу на одіж невісти Христової, входячої тепер во славу. „І дано їй, щоб з'одяглася у виссон чистий і світлий.” (Одкрите 19:8) „Преславна там царівна; шати її золотом ткані. У пишних шатах поведуть її до царя.” (Псалма 45:13, 14) В сей спосіб описує пророк в символічних словах її вроджену красу, коли її непорочну представляєся перед славне лице Єгови. Се буде неможливим для чоловіка описати словами велич і повагу сеї дії. Перед високим, білим престолом небесного Отця невіста і Жених стануться одним, і слава Церкви буде повна. Там перед лицем Бога вона буде мати повноту радості і блаженство (щастє) по всяк час.

⁵³³Члени тіла Христового в славі будуть пам'ятниками Божої ласки, бо в сей спосіб покажеся сила як також любов Божя, коли вибрав незначні сотворіння зпоміж людей і вивиснив їх до найвисшого становиска в вселенній, побіч Господа Ісуса. Тоді вона буде перебувати даліше в силі Єгови, буде показувана як вінець слави на Його руці і буде уживати її, аби виконала се, що Він задумав від заложення світа. Як прославлена невіста нашого небесного Жениха, облечена честю і нескінченністю, вона буде мати вічне жите, вроджене жите; і враз з своїм Женихом буде уділяти жите і благословення для других.

⁵³⁴Св. Йоан мав видіння о сій чудесній царській родині в небі, і символічною мовою описав се, як „святи місто, новий Єрусалим, сходячий від Бога з неба.” (Одкриття 21:1-5) В сей спосіб він описує приходяче царство Мессії. В видінню він бачив вірних послідователів Ісусових, що ще є по сій стороні завіси, як вони вірою бачили надходячий сей щасливий час; і він описує їх, як таких, що „побідили звіра [диявольську земську організацію] і образ його і його знак, і число його імени [котрих вірність є цілковито тільки для Господа, і котрі] стоять на сьляному морю, маючи кобзи [гарфи] Божі. І співають пісню Мойсея, слуги Божого [пісню, якої научив закон, котрий представляв лучші річи, що мають прийти], і пісню Агнця [пісню цілковитого сповнення пророцтва і розвиток Божого плану, як се виложенний в Новім Завіті; вони грають на своїх гарфах і прославляють Бога], глаголючи: Великі і чудні діла Твої, Господи Боже Вседержителю; праведні і правдиві дороги Твої, Царю святих.” — Одкриття 15:2, 3.

Поясни слово „церков.“ ¶ 468.

З чого складаєсь церков Христова? ¶ 468.

Яке друге імя є дане сим, з котрих складаєсь церков?
¶ 468.

Хто є святий? ¶ 468.

Як очищуються сі, з котрих складаєсь тіло Христа?
¶ 468.

Що значать слова „нове сотворіне“ і нове сотворе-
не“? ¶ 468.

Що становить природу? ¶ 468.

Хто займає найвище становище в Божім плані?
Докажи св. Письмом. ¶ 468.

Коли нове сотворене мало свій початок? ¶ 469.

Що сталося з Христом, коли мав 30 літ? ¶ 469.

Як був Він усовершений як нове сотворіне? ¶ 469.

Хто супротивлявсь Ісусови від хвили Його хрещення?
¶ 470.

Чому було се супротивлене? ¶ 470.

В віроці Божім, як описанім в 1 Мойсея 3:14, що
представляла жена? ¶ 470.

Чийм образом був Ізаак? ¶ 470.

З чого складаєсь насіне сатани? Дой деякі докази з
св. Письма. ¶ 470.

Який є наклін насія вужа? ¶ 470.

Де пішов Ісус сейчас по своїм хрещенню і чому?
¶ 471.

Яким покусам піднав Він в коротці потім? Що го-
ворить о сім св. Письмо. ¶ 471.

Як довго Він терпів з рує сатани і його представ-
телів? ¶ 471.

В який спосіб Він побідив? ¶ 471.

Як винагородив Бог Ісуса за Його вірне посвячене для
Божого пляну, будучи вірним аж до смерті? ¶ 471.

Що розуміє св. Письмо під тим, що члени Його тіла,
мусять поступати Його слідами? ¶ 471.

Чи Бог призначив або наперед узнав нове сотворене?
Дай доказ з св. Письма. ¶ 472.

Що означає слово „світ“, як се приходить в листі
до Ефесян 1:4-9? ¶ 473.

Чи Бог призначив або вибрав одиниці, котрі мають становити Церков? Або що треба розуміти під тим, що Він знав наперед? ¶ 473.

Чи ми повинні сподіватись, що члени тіла будуть переходити подібні досвідчення як Ісус? ¶ 473.

Коли був день пятидесятниці? ¶ 474.

Який поклик вийшов до Жидів від сего часу? ¶ 474.

Що сказав Ісус о числі покликаних і вибраних? Покажи з св. Письма. ¶ 474.

Як довго сей поклик був обмежений до Жидів? ¶ 474.

Хто перший з поган прийняв євангелію? Наведи св. Письмо. ¶ 474.

До кого опісля розтягнувся поклик? ¶ 474.

Чому проповідано євангелію? ¶ 475.

Як видалась євангелія світським людям? ¶ 475.

Що сказав св. Павло о мудрости сего світа і мудрости Божій? ¶ 475.

Як Жиди, яко люде прийняли євангелію Христа і чому Його розняли? ¶ 476.

Як більшість поган прийняла євангелію? ¶ 476.

В яким відношенню були покликані, мудрі, сильні і знатного роду і як вони відозвались на поклик євангелії? ¶ 476.

Чому тільки мале число з мудрих і знатного роду прийняло правду? ¶ 476.

Як вплинув поклик на покірних і лагідних? ¶ 476.

Подай на доказ св. Письмо, що Бог покликав статись членами громади-невісти. ¶ 477.

Чому Церков може назватись дочкою Божою? ¶ 478.

Якої краси вимагає Бог у членів тіла? ¶ 478.

Чи потрібний час на розвій Церкви? ¶ 479.

Що можна сказати о сповіди на смертній постели?

Що найперше треба ділати, аби бути Християнином? ¶ 479.

Що означає покаляне? ¶ 479.

Що значить навернутись? ¶ 479.

Що слідує дальше по наверненню, заким може статись новим сотворінем? ¶ 479.

Чому Християнин опісля мусить переходити через багато різних досвідчень? ¶ 479.

Чому вимигавсь від дітей в школі багато тяжких умовних вправ-задач? ¶ 480.

Чи до фізичних змагань є конче потрібні вправи? ¶ 480.

Чому нове сотворіне потребує конечно вправ і перейти через досвідчення? ¶ 480.

Що сказав Пророк Давид о становиску нового сотворіня що до його братів і других? ¶ 481.

Для кого ставсь Ісус чужинцем? і які зневаги впали на Нього? ¶ 481.

Подай на доказ св. Письмо, що члени тіла зазнали подібних зневаг. ¶ 481.

Як Бог обернув на добре переслідуванє сатаною церкви? ¶ 482.

Чи терпіне Християнина є більше коли він вперше пізнає Бога, чи пізнійше? ¶ 483.

Як св. Письмо називає Християнина, коли вперве зістав сплоджений? ¶ 483.

Якої духовної поживи він потребує? ¶ 483.

Подай образуву бесіду вказуючу на розвиток Церкви, враз з доказом св. Письма о тім самім. ¶ 484.

Переповідж слова Апостола в 1 Петра 2:3-8. ¶ 485.

Дай на доказ св. Письмо, що се є ласкою терпіти з Христом. ¶ 485.

Яку дорогу мусить вибрати Християнин в порівнянню до світа? ¶ 486.

Поясни розвій Християнина, як се учив св. Петро в 2 Петра 1:5-7. ¶ 486.

Що Християнин повинен ділати, аби учинити своє покликанє і вибір певними? Докажи св. Письмом. ¶ 487.

З якими ворогами мусить нове сотворіне боротись?

Яким оружєм він воює? Додажи св. Письмом. ¶ 488.

Яка надія скріплює його в сій борбі? ¶ 488.

Як ся надія впливає на його очищуванє себе самого? ¶ 488.

На чию подобу були призначені члени церкви? ¶ 489.

Чому Християнин розуміє річі, яких світ не може? Докажи св. Письмом. ¶ 489.

Як названа є дорога Християнина? і чи є вона легка? ¶ 489.

Що говорить Християнам св. Яков о терпіню пророків? ¶ 490.

Яка була цілѣ терпінъ пророків? ¶ 490.

Що сказав Ісус, що побідники силоміць здобувають царство? Обясни. ¶ 491.

Чому Християнин мусить терпіти? Докажи св. Письмом. ¶ 492.

Чому Ісус не встидаєсь назвати членів церкви своїми братами? ¶ 492.

Чи правдивий Християнин скаржиться, або нарікає задля свого переслідування? Подай, як задивляєсь на се св. Письмо. ¶ 493.

Чи правдивий Християнин сподієсь бути без терпіння? ¶ 494.

Що терпінє значить для него? ¶ 494.

Звідки походять сі терпіння? ¶ 494.

Хто найбільше витерпів зпоміж послідувателів Христа? ¶ 495.

Вичисли деякі його досвідчення. ¶ 495.

Що він говорив о сих терпіннях? ¶ 495.

За чим св. Павло споглядав наперед як за своєю великою надією? ¶ 495.

О чім Християнин роздумує радо? ¶ 495.

Яка велика обітниця поставлена перед Церквою? Докажи св. Письмом. ¶ 496.

Що значить слово „слава“, як воно є ужите в св. Письмі. Дай доказ з св. Письма. ¶ 497.

Як говорить про Ісуса відносно до слави Бога? ¶ 497.

Як мають бути члени тіла враз з Ним в славі? ¶ 497.

Яка буде ся слава в порівнаню до земських річей? ¶ 497.

Що говорив св. Павло о сій славі? ¶ 497.

Чий образ буде мати церков в славі? ¶ 497.

Який був стан вірних святих, що умерли між п'ятидесятиницею а другим приходом Христа? ¶ 498.

Що говорить св. Письмо о збудженню їх при другім приході Христа? ¶ 498.

Як говорить св. Письмо о воскресенню-переміні тих святих, що живуть на землі по другім приході Христа? ¶ 499.

Чому вони називаються щасливі в Господі? ¶ 499.

Чому Бог приготавляв нове сотворене через цілі століття? ¶ 499.

Який є звичай на царськім дворі що до дорогоцінних камінів? ¶ 500.

В який спосіб порівнує св. Письмо святих до дорогоцінних камінів? Докажи св. Письмом. ¶ 500.

За кого уважав їх Бог? і як се показано на дорогоцінних камінях? Докажи св. Письмом. ¶ 500.

Подай обітницю св. Письма о славі побідника. ¶ 501.

Як уживався сонця, аби показати славу? Докажи св. Письмом. ¶ 502.

Яку обітницю в св. Письмі дав Ісус своїй церкві що до мешкань в небі? ¶ 503.

Що сказав пророк Давид о домі Божім? ¶ 503.

Що написав пророк о красі Сиону? ¶ 503.

В якій цілі буде Бог снити через нове сотворене? ¶ 503.

Яку радість буде мати з того нове сотворіне? Докажи св. Письмом. ¶ 503.

Як обіцяє св. Письмо, що великий Цар буде їх приятелем? ¶ 504.

Як сей великий приятель буде любити членів церкви? ¶ 504.

Що означає слово „честь” в св. Письмі? ¶ 505.

Як сотворіня віддають честь Богови? ¶ 505.

В який спосіб церков обійме становишко чести? ¶ 505.

Яка особлива злука з Ісусом показує на велику честь, яку будуть мати члени тіла? ¶ 505.

Що говорить св. Письмо о подобі Ісуса і Його злупці членами тіла? ¶ 506.

Що говорить апостол о виді і подобі церкви? ¶ 506.

Хто є назначений на наслідника всего? ¶ 506.

Хто буде мати участь в Його честі? Докажи св. Письмом. ¶ 506.

Кому обіцяв Бог дати правління і пановане над землею в часі скинення Зедекиї? ¶ 507.

Що говорить пророк Даниїл о відданю сего царства Ісусови? ¶ 507.

Як далеко буде розтягатись Його пановане і царство? ¶ 507.

Як будуть дивитись на се держави? ¶ 507.

Яка дана є обітниця церкві в злуці з тим? Докажи св. Письмом. ¶ 507.

Хто буде великим Царем слави, аби панувати над державами? ¶ 508.

Чи в злуці з тим є яка дана обітниця слави для церкви? ¶ 509.

Яка є обітниця в св. Письмі, що церков буде тішитись становиском слави в будучих віках? ¶ 509.

Як далеко Ісус був возвеличений світом? ¶ 510.

Який є доказ в св. Письмі, що світ буде ще Його почитати? ¶ 510.

Як трактував світ членів тіла церкви? ¶ 510.

Чи будуть вони в честі в будучности? ¶ 510.

Чи світ спізнає, хто є зроджений членом прославленої церкви. Докажи св. Письмом. ¶ 510.

Як вплине на світ їх знане о сім? ¶ 510.

Як будуть люде поважати церков в будучих віках? Дай доказ в св. Письма. ¶ 510.

Окрім слави і честі, чого ще більше глядає Церков? ¶ 511.

Поясни нестерельність. ¶ 511.

Яка буде різниця між совершенним чоловіком а членом нового сотворення що до покарму, аби підтримувати жите? ¶ 511.

Який є доказ в св. Письмі, що Ісус мав вроджене жите? ¶ 511.

Яка є дана обітниця в св. Письмі, що члени тіла будуть мати вроджене жите? ¶ 512.

Якою властю будуть вони наділені відносно що до даня життя другим? ¶ 512.

Подай кілька доказів із св. Письма, що potwierджають який степенъ життя буде мати церков. ¶ 512.

Що означає „вінець життя”? ¶ 512.

Коли хто станеть новим сотворінем в Христі, як се впливає на його надії, на його понятє почутя чести і його змагання? ¶ 513.

Що сказав св. Павло о житю таких? ¶ 513.

Кого Давид предображав? і як його слова відносять-ся до церкви? ¶ 514.

Як пророк Давид висказав бажанє церкви? Наведи св. Письмо. ¶ 514.

Що сказав пророк Давид о Царю і о новім сотворіню перед лицем Єгови? Повтори Псалму. ¶ 515.

Покажи, яка є суперечність в умах людей о становищу Христа в часі його пониження а о становищу в часі слави. Докажи св. Письмом. ¶ 516.

Як умирають члени церкви в очах світа? ¶ 517.

Як вони умирають в очах Бога? Докажи св. Письмом. ¶ 517.

Як св. Павло протиставить пониженє славі церкви? Наведи св. Письмо. ¶ 517.

Коли всі члени церкви будуть тішитись славою, че-стю і нестерельністю, вічним житєм? ¶ 518.

Коли ми повинні розумно сподіватись прославлення церкви? ¶ 519.

Під чийм впливом св. Павло написав о надходячим царстві? ¶ 519.

Опиши, що сталося в часі, коли Єгова заключував за-віт закону з Ізраїлем на горі Синай. ¶ 520.

Подай слова св. Письма, сказані св. Павлом, відно-сячія до сего часу. ¶ 520.

Що представляло трясене в природі відносно до те-перішної пори? ¶ 520.

Що представляє гора? і в яким змислі можемо ска-зати, що теперішні відносини предображало трясене го-ри Синай? ¶ 521.

Уживаючи сего, аби показати наближаючеся царство, наведи слова Павла, до Жидів 12:22-24. ¶ 521.

На що вказують слова св. Павла відносно до царства? ¶ 522.

Чому Бог оказує тепер свою власть і справедливість над державами на землі? ¶ 523.

Чи можна порівняти теперішню ласку, що можемо жити на землі до минувших століть? ¶ 524.

Чи розуміли пророки, що мало статись в сім часі? ¶ 524.

Чи ангели розуміли? ¶ 524.

Чи вони старались пізнати? ¶ 524.

Яка є ласка Християнина тепер в порівнянню до ласки Християн, що жили в першій часті віка євангелії? ¶ 525.

За чим споглядають вперед святі по сій стороні завіси? ¶ 525.

Бого Християнин сподієсь найперше стрінути в небеснім царстві? ¶ 526.

Наведи св. Письмо відносно до ангела хоронителя Християнина. ¶ 526.

Що записували сі ангели? Докажи св. Письмом. ¶ 527.

Хто буде другий, кого Християнин буде сподівавсь стрінути в славі? ¶ 528.

Чому Цар слави буде бажав привитати членів тіла в царстві? ¶ 528.

Опиши, ще кого з церкви схоче Християнин знайти в царстві. ¶ 528.

Яку ласку святого духа буде мати кождий в царстві? ¶ 529.

Як буде виглядати кождий член тіла Христового? ¶ 529.

Коли ціла громада-невіста злучиться з Женихом чого потім можна сподіватись? ¶ 530.

Кому є udzielена честь представити невісту перед Єгову? ¶ 530.

Дай образ, оснований на св. Письмі, як буде вигляда-

ти невіста з Женихом перед престолом Бога? ¶ 531.

Опиши, як буде виглядати громада-невіста? ¶ 532.

Як буде можна порівняти земські содружества або злуку із тим содружеством? ¶ 532.

В який спосіб члени тіла Христового будуть пам'ятниками ласки Божої? ¶ 533.

Як св. Йоан описав громаду-церков по тамтій стороні завіси з гарфами Божими в руках? ¶ 534.

ГОЛОВА XI

СТРУНА 10 : ПРИВЕРНЕНЕ

СТРУНА привернення на гарфі Божій є одною, що наповнить землю радісною піснею. Хотят кожний пророк, від Самуїла до Йоана Хрестителя, говорив о надходячих днях привернення, однак сю чудну науку привернення представлену десятою струною на гарфі, много Християн, що хотять уходити за таких, стратило з овиду, як також науку о Авраамовій обітниці. Отже бачимо, що осми-струнна гарфа, якої часами уживали Жида, представляє гарфу Божу, без двох струн, предображаючих обітницю Авраамову і привернене. Тепер ті обі струни або науки віднайдено і Божі люди оцінили їх; і гарфа повно-струнна видає музику о невисказаній солодочі.

⁵³⁶Привернене означає привернути се, що було страчене. Перший чоловік, Адам, був сотворений совершенний на образ і подобу Божу, наділений силою і властю наповняти землю расою людей і панувати над землею, як в своїм царстві. Через гріх він стягнув на себе оказане Божої справедливости; і будучи засудженим на смерть, він стратив право до життя і се право було також утрачене для його потомства. Перший чоловіка, Адам, був сотворений людським еством, а не духовим еством. „Первий чоловік із землі земний.” (1 До Коринтян 15:47) Бог сотворив землю для чоловіка. „Бог ... сотворив землю; Він создав її і приспособив її, щоб на ній жили.” (Рсаїя 45:12, 18) Св. Письмо доказує

ясно, що первісним наміром Божим було, аби чоловік мав вічне мешкане на землі так довго, як буде послухний Божому запові. Через непослух чоловік стратив своє право до життя на землі, а Ісус, совершенний чоловік, своєю великою жертвою відкупив се право для чоловіка. Отже мусить прийти час, що чоловік буде привернений до сего, що було страчене.

⁶³⁷Деякі звісні учителі св. Письма заперечують науку о приверненню. Отже застановімся і погляньмо, що ще инше мусить упасти, если ся наука упаде. Если нема привернення чоловіка до його первісного стану, тоді мусимо признати, що сотворене чоловіка було і є невдачою. Не тільки сотворене чоловіка скінчилося невдачою, але навіть сама ціль, для котрої Бог сотворив землю, мусілоб не вдатись. Се отже означалоб, що його слово не осянуло, ні не осягне сего, що Він сказав. Та Бог, будучи наймудрійшим і маючи неограничену силу, його цілі не можуть не вдатись. Если віримо в св. Письмо, мусимо вірити в науку о приверненню. Бог сказав: „Слово мое, що виходить із уст у мене, — до мене не вертається в порожні, але чинить те, що мені вгодно, й довершує те, чого я послав його.” — Ісаїя 55:11.

⁶³⁸Если не буде привернення чоловіка до його первісного стану і не буде дана йому спосібність бути так приверненим, тоді оказане Божої справедливости супроти Адама рівняєся нічому більше, як тільки що Бог нищить працю рук своїх і признаєсь, що не мав сили і не є в силі залюднити землю совершенною расою. Если віримо в його всемогучість, мусимо вірити, що Він виконає свій замір-план. Учинивши обітницю в часі засуду чоловіка, що великий неприятель буде вкінці знищений, ми можемо взяти се як одну правду, на котрій

можемо оперти свою надію, що в будуччині прийде щось кращого.

⁵³⁹Если не буде привернення людського роду до первісної совершенности, тоді Божя обітниця дана Авраамови є без всякого значіння і мусить упасти, бо виразна ціль сеї обітницї є благословити всі роди землі; а сим благословенєм є житє. (1 Мойсея 12:3; 22:18; 28:14; До Римлян 6:23) Бог не тільки учинив обітницю Авраамови, але Він звязав її своєю присягою; і через ті дві річи (Його слово і Його присяга, котрі обое є незмінні) є неможливо, аби ся обітниця упала, але у властивім своїм часі вона мусить сповнитись. — Жидів 6:17, 18.

⁵⁴⁰Понад всяке питанє, св. Письмо показує, що Ісус, котрий, заким ставсь чоловіком, був „Льогос“, опустив небесні двори; що Його житє було перенесене з духового степеня (позему) до людського, що прийняв природу і вид чоловіка, і ставсь Ісусом на те, аби спасти людий від їх гріхів. (Маттея 1:21) Він прийшов, аби чоловік міг мати житє. (Йоана 10:10) Він прийшов і дав своє житє як викуп, аби другі могли жити. (Маттея 20:28) Він був богатим, та задля нас ставсь бідним, щоб ми Його убожеством могли статись богатими. (2 До Коринтян 8:9) Коли Він народивсь як чоловік, ангели небесні оголосили веселу вість, що велика радість прийде для всіх людий; бо ціль Його рожества була відкупити людський рід і привернути їх до сего, що було утрачене. (Луки 2:9-11) Если не має бути привернення чоловіка до його первісного стану, тоді весь труд Божий, посылаючи свого возлюбленого Сина на землю, був даремний. Ми знаємо, що слово Боже не може не вдатись.

⁵⁴¹Се був совершенний чоловік, Адам, що согрішив і

через свій гріх стратив право до життя і благословення, приналежні совершенному людському життю. Одиноким средством, яке приготував, аби задоволити сей засуд і освободити людський рід, було поставити на місце сего друге совершенне людське життя. Таке поставлене совершенного людського життя замість другого називається в св. Письмі жертва-викупу. Бог учинив особлившу обітницю, що Він викупить чоловіка зпід власти гробу, і що відкупить його від смерті. (Осії 13:14) Рівнож з сею обітницею, Його слово заявляє, що „Ісус благодаттю Божою за всіх пожив смерті.” (До Жидів 2:9) „Один бо Бог і один посередник між Богом і людьми, чоловік Ісус Христос, що дав себе на викуп за всіх, свідкування временами своїми.” — 1 До Тимотея 2:5, 6.

⁵⁴²Длятого доки людський рід не буде мати повної і дійсної спосібности бути приверненим до совершенного стану, котрим тішивсь праотець Адам, будучи в раю, доти всі Божі обітниці є без значіння і мусять упасти. Если вони упадуть, се докаже, що Бог не є все-могучий. Се також докаже, що Його обітниці не є певні; коли противно св. Письмо заявляє: „Бо скільки (було) обітниць Божих, то все в Йому „так” і в Йому „Аміль” [сповнилось], на славу Божу через нас. Той же, що утверджує нас із вами у Христа і наставляє нас [є] Бог, Він і запечатав нас, і дав завдаток Духа в серцях наших.” — 2 До Коринтян 1:20-22.

⁵⁴³Ісус воскрес з мертвих і вознісся на небо. Його воскресення є заперукою, що всі люди будуть мати спосібність до життя. Если не буде привернення людського роду, тоді воскресення Ісуса і воскресення прочих з мертвих буде безмисльне і без ціли. Если віримо св. Письму, мусимо вірити в привернення, бо Бог „призначив

день, в котрий судити буде вселенну правдою [по справедливості] через Чоловіка, котрого наперед постановив, подаючи певноту всім [людям], воскресивши Його з мертвих.” (Діяння Ап. 17:31) Єсли не приймаємо науки о приверненю людського роду, тоді мусимо відкинути ясні слова Апостола, котрий писав: „Тепер Христос устав з мертвих; первістком між мертвими стався. Як бо через чоловіка прийшла смерть, так через чоловіка і воскресенне з мертвих. Бо як в Адамі всі вмирають, так і в Христі всі оживають; кождий своїм порядком. Первісток Христос, а потім Христові у приході Його. Тоді прийде кінець, як передасть царство Богу й Отцеві, як зруйнує всяке старшинуване і всяку власть і силу. Бо мусить Він царювати, доки положить усіх ворогів під ноги Його. Останній ворог зруйнується — смерть.” — 1 До Коринтян 15:20-26.

⁵⁴⁴„Тайною” є Христос, помазана громада — Ісус голова і Його члени тіла — призначена в св. Письмі, як насінє Авраама після обітницї. (До Колосян 1:26,27) Бог раз враз оголошував, що через се насінє будуть благословитись всі племена землі. (До Галат 3:8, 16, 27, 29) Бог посвятив багато часу і труду, аби виховати насінє обітницї. Для того, єсли не буде спосібности на цілковите приверненє людського роду, тоді час і змагання ложені на розвій насіння Авраамового були змарновані, а обітниця благословити через се насінє є безмисельна і пуста. Єсли віримо св. Письму, повисше наведеному, що Боже слово не може повернути до Нього в порожні, тоді мусимо знати, що Його заміри не можуть не вдатись.

⁵⁴⁵Господь Ісус відійшов, аби приготувити місце для своєї жени, се є церкви, котра є насінєм Авраама, через

котре мусить прийти обіцяне благословене для людського роду. Він обіцяв, що поверне і прийме свою жону до себе. Він прийшов вдруге, як св. Письмо, тут наведене, ясно і певно показує. Їсди отже не буде спосібности, аби привернути чоловіка до стану, в котрім находивсь Адам, заким согрішив, тоді другий прихід Господа мусить хибити в своїй найголовнійшій ціли. Що найважнійшею цілею Його другого приходу є, аби привернути людський рід, рішучо потверджають натхнені слова апостола: „Бог ... пішле наперед проповіданого Ісуса Христа, котрого мусіло небо прийняти [затримати, держати] аж до часу *новонастаня* [привернення] *всього*, що глаголав Бог устами всіх святих своїх пророків од віку. Мойсей бо до отців промовив: Що пророка підійме вам Господь Бог ваш із братів ваших, як мене. Сього слухайте у всьому, що глаголати буде вам. Буде ж, що всяка душа, котра не слухати буде пророка того, погубиться з народу. І всі пророки від Самуїла і після сих, скільки їх промовляло, також наперед сповіщали про дні сесі.” — Діяння Ап. 3:20-24.

⁵⁴⁶В додатку до сих рішучих висказів натхненого Апостола є свідoctва всіх пророків предсказуючих, що прийде час на привернення *всього*, що було страчене через непослух Адама.

⁵⁴⁷Енох був перший з св. пророків. (Юди 14, 15) Опісля слідував Яков (1 Мойсея 49:10), Мойсей (1 Мойсея 3:14; 12:3; 13:15; 18:18; 22:18; 5 Мойсея 18:15, 19; 30:15), Самуїл (1 Самуїла 2:6), Йов (14:-13-15; 33:19-30), Давид (Псалма 22:27; 30:5; 37:-11; 46:10; 67:1-7; 72:3, 4, 6, 10; 86:9; 93:2; 96:-11-13; 98:4-9; 104:5), Соломон (Кн. Припов. 2:21;

11:31; Екклезіяста 1:4), Ісаїя (2:2-4; 9:7; 11:4-9; 14:7; 19:22; 25:6-12; 28:17, 18; 29:17, 18; 33:24), Еремія (3:17; 24:7; 31:16, 29, 34; 32:39, 40; 33:-8, 9; 46:27; 50:4, 5), Езекиїл (11:19; 16:55, 61-63; 18:2, 31, 32; 28:26; 34:25-28; 36:26, 27, 29, 30, 35; 37:24; 39:29), Даниїл (2:44; 7:27), Осія (2:18, 21; 3:5; 13:14), Йоїль (2:22, 32), Амос (9:11, 12; Діян-ня 15:14-18), Авдій (21 ст.), Йона (4 гл), Михей (4:1-5, 8), Наум (1:15; 2:3-6), Аввакум (2:14), Со-фонія (2:11; 3:9, 13), Аггей (2:7), Захарія (2:11; 3:10; 8:3, 8, 12, 15, 21, 22; 9:10, 17; 14:9, 11, 20); Малахія (1:11; 3:11; 4:2), і Йоан Хреститель. (Йоана 1:29; Маттея 11:9, 11) Сей цілий ряд святих свідків, не виключаючи ні одного, однодушно посвідчають, що прий-дуть дні приверненя чоловіка до первісного стану, яким тішився Адам в раю.

⁵⁴⁸Розумний чоловік не може поняти, аби Єгова хотів виховати нове сотворене і прославити се сотворене, у-діляючи голові сего всякої власти на небі і на землі, не призначивши новому сотвореню сповнити якоїсь праці зглядом чоловіка. Найголовнішою цілею прославлення нового сотворіння, се є Церкви, є, аби члени від тоді, під проводом голови, Господа Ісуса, могли судити і бла-гословити і привернути всі роди. Нема суду без слід-ства, а слідство-проба означає дати спосібність. Ісус виразно сказав: „У новонастаню [відродженю], як сяде Син чоловічий на престолі слави своєї, сядете ви також на дванайцять престолів, судячи дванайцять родів Із-раїлевих.” (Маттея 19:18) Тут маємо рішуче твер-дження о новонастаню. Новонастане або відроджене значить відновити або дати нове жите сотворіню або чинність відновлення або даня сотворіню нового життя.

⁵⁴⁹Знов є написано о тих, що мають участь в першій воскресенню і тим стаються членами царської родини небесної: „Блаженний і святий, хто має участь у першому воскресенню; над сими друга смерть не має власти, а будуть священиками Божими і Христовими і будуть царювати з Ним тисяч років”, котре то тисяч-літнє царюванє є на се, аби повернути людський рід. — Одкриттє 20:6; Діяння Ап. 17:31.

⁵⁵⁰Знов говорить Апостол: „Хиба не знаєте, що святі світ судити будуть?” (1 До Коринтян 6:2) Знова Ісус виразно заявив, що в часі свого другого приходу Він сядє на своїм престолі слави і перед ним зберуться всі народи і Він відділить їх і нагородить їх відповідно до їх послуху Його законам. (Маттея 25:31-46) Єсли церков, Ісус голова і прославлені члени Його тіла, наділені силою і властю, єсли вони не мають дійствовати як великі освободителі або покріпителі людського роду, тоді на що було їм уділяти такої сили і власти? Єсли же не має бути спосібности на поверненє людського роду, тоді Божий плян що до нового сотворення і його роботи мусить бути даремним. Він заявив рішучо, що найголовнішою цілею покликания і розвинення нового сотворення є благословити людський рід. — 1 Мойсея 12:3; До Галат 3:16, 27, 29.

⁵⁵¹„Я, Господь, покликав тебе на правду, й буду держати тебе за руку, й берегти тебе, й поставлю тебе у завіт народам, за світло невірним; щоб очи сліпим одчистити; щоб виводити вязнів із вязниці [із гробу, із стану смерті], а сидячих у темряві — з темниці.” (Ісаїя 42:6, 7) „Так говорить Господь: Часу вподобного я вислухаю тебе й в день спасення допоможу тобі; й збе-

режу тебе і дам тебе в завіт народам, щоб оновити землю і спустошене наслідникам вернути.” — Ісаїя 49:8.

⁵⁵²Так бачимо, що весь Божий план вказує на привернене людського роду. Кожда з найголовніших правд говорить, що надходить час на благословлене чоловіка. Всі струни на гарфі Божій зливаються гармонійно з музикою десятої струни — привернення чоловіка. Кождий чесний дослідувач св. Письма мусить признати, що всі основні правди вказують на се, що Божим наміром є подати звернене благословенств цілому людському роду, і що послужні будуть тішитись благословеннями на землі. А тепер розберім декотрі особливі стихи, котрі краще потверджують вже і так сильні докази, що привернене займає велике місце в Божім плані що до людського роду.

⁵⁵³Бог учинив завіт-угоду з народом Ізраїльським і в тім завіті обіцяв дати жите кождому, хто схоче заховати сей завіт. (3 Мойсея 18:5) Ізраїльтяне, подібно як і другі потомки Адама, будучи уроджені грішниками і не-совершенними, не могли заховати сего завіту; для того не могли отримати життя через него. Причини сего є: 1) бо жертва викупу не була іще дана; 2) бо задля не-совершенностей людського роду і задля не-совершенностей Мойсея, посередника завіту, він (завіт) не міг дати життя нікому з народу Ізраїльського. (До Римлян 8:3) Даючи завіт закону Бог мав подвійну ціль. Перша була, аби завіт міг бути учителем і припровадити Ізраїля до Христа (До Галат 3:24); а друга, аби предображав кращий або новий завіт закону, яке то заряджене учинить Бог через свого возлюбленого Сина Ісуса Христа. (До Жидів 10:1; 8:5) Христос є найвисшим священиком; і виконивши Божу волю, Він тепер є посередником луч-

шого завіту, нового завіту, який Бог заміряє учинити для добра чоловіка. (До Жидів 8:6; 9:15) Коли церкв буде прославлена а царство założене, тоді кров (заслуга) Христова буде ужита на запечатане нового завіту, через котрий то завіт будуть уділені людському роду обіцяні благословення.

⁵⁵⁴По сих днях, се є по вибраню Христової громади або нового сотвореня, буде учинений сей завіт, як св. Павло говорить: „Ось, ідуть дні глаголе Господь, і зроблю з домом Ізраїлевим і з домом Юдовим завіт новий; не по завіту, що зробив я з отцями вашими, того дня, як узяв я їх за руку, щоб вивести їх із землі Єгипецької; бо вони не пробували в завіті моїм, і я занедбав їх, глаголе Господь. Тим се завіт, котрий зроблю дому Ізраїлеву *по тих днях*, глаголе Господь: Давши закони мої в думку їх і на серця їх напишу їх, і буду їм Бог, а вони будуть мені народ. І не буде вчити кождий ближнього свого і кождий брата свого, говорячи: Пізнай Господа; бо всі знати будуть мене від малого та й до великого між ними. Тим що милостив буду на неправди їх, і гріхів їх і беззаконий їх не буду згадувати більше.” — До Жидів 8:8-12.

⁵⁵⁵Під сим новим завітом цілий людський рід буде мати спосібність прийти назад до Бога через посередника Христа. Уважай, що сказано виразно, що в часі повернення, Бог положить свої права до їх умів і напише їх на їх серцях і буде їм Богом, а вони будуть Його людьми; бо Він буде милосердний для них і не буде згадувати більше їх гріхів ні беззаконий. Се не означає нічого менше, як що Він відійме несовершенність послужних і поверне їх до праведного стану.

⁵⁵⁶По тім як церкв буде прославлена і буде даний но-

вий завіт, вийдуть з гробів Авраам, Ізаак, Яков, Давид, Барак, Єфта і пророки (котрих всіх називаємо праведними старого завіту) як се Бог обіцяв що їх виведе з гробів і отримають лучше воскресенє. (До Жидів 11) Вони будуть князями-управителями або законними представителями Христа на землі; і через них заложить Господь справедливе правительство на землі. (Псалма 45:16); Ісаїя 32:1) І тоді „з Сиону [від Христа невидимого для людей] вийде закон, і слово Господнє з Єрусалиму” — із головної кватири (столиці Христових видимих представителів.

⁵⁵⁷ „Станеться в останні часи, що над усі гори [царства] гора Господня вознесеться й підійметься понад горби й поснішать до неї всі народи. І пійдуть многі народи й скажуть: Ходіть, вийдемо на гору Господню, в дом Бога Якового, а він покаже нам свої дороги, й будемо ходити стежками його, бо з Сиону вийде закон і слово Господнє — з Єрусалиму. І судити буде він народи, й картати буде многих людей; і перероблять мечі свої на леміші, а списи свої на серпи, й не буде народ на народ меча підіймати, та й не буде більше вчитись воювати.” — Ісаїя 2:2-4; Михея 4:1-4.

НАЙПЕРШЕ ЖИВИ

⁵⁵⁸ Св. Павло говорить дуже ясно, що Господь Ісус буде судити живих і мертвих в своїм явленю і в своїм царстві. (2 До Тимотея 4:1) З тим згоджуєся і св. Петро (1 Петра 4:5) Слово *живий* означає сего, що має яку небудь міру життя. Коли буде учинений новий завіт і Господь зачне займатися людьми то найперше зачне від жиючих. Булоб нерозумним припускати, що Він найперше збудить мертвих і буде ними займатись а опісля аж жиючими. Ісус, говорячи о часі великого

горя, котрим закінчиться теперішній світ (вік), сказав, що багато людей перейде через се горе. (Маттея 24:21, 22) Пророк Захарія учить нас, що часть людей перейде через огненні горя і будуть очищені і тоді будуть призивати ім'я Господнє і Він вислухає їх. (Захарія 13:8, 9) Сі, що спізнають царство Господнє і охотно піддадуться під його вказівки і стануться послужні законам і правилам Його нового царства, будуть першими, що будуть благословенні і узнані Богом і скоро привернені до совершенного стану.

⁵⁵⁹Дальше potwierджує також і пророк Ісаїя, що привернене начнєся з живими, що будуть жити на землі з початком царства Мессії. Є мільйони людей тепер живущих, що щиро і поправді хочуть справедливости. Богато з них любить Господа так далеко, як годні Його пізнати; тільки їх пізнанє є ограничене, бо їх навчили богато блудів о Його характері так, що вони бояться і тремтять на згадку о Ним. Вони не мають достаточного знаня о Ним, аби мати дійсну віру. Вони не дійшли до вершка посвяченя. Вони чули о другім приході Господнім і надіються чогось лучшого. Вони спізнають, що маємо великі неспокої в світі і не бачать на се заради у людей. Вони тужать за цілковитою і властивою полекшою.

⁵⁶⁰До таких Бог промовляє через свого пророка: „Будьте мужні, не бійтесь; ось Бог ваш; прийде пімста, відплата від Бога; Він прийде спасти вас. Тоді прозрятъ очи в сліпих, і уші в глухих відтворяться. Тоді хромий підскачить, як олень, а язик в німого піснею озветься.” (Ісаїя 35:4-6) Тих слів не мож приложити до осіб, що є в своїх гробах, тільки муситьсє приложити до тих, що живють на початку царства Мессії.

Дальше, коли умерші воскреснуть, вони не повиходять з гробів то без рук то без ніг або без других частей тіла; але „Бог дасть кожному тіло, яке схоче.” (1 До Коринтян 15:38) — відповідно здорове тіло. І як чоловік буде послухний справедливості, його тіло буде виростати до совершенности. Маємо тепер на землі міліони людей, що є сліпі або глухі, або куляві або німі, або каліки в яким небудь виді; і се є сі, о котрих пророк говорить. Коли царство стане дієвувати а вони стануть пізнавати високі Божі зарядженя і будуть послухні справедливым правам під новим завітом, тоді стануть виростати нові рамена, ноги, очи; дасться їм сила бесіди і поступенно виросте здорове тіло.

⁵⁶¹Коли сі великі чуда стануть діятись на землі, тоді є надія, що і найбільші недовірки повірять, що Господь Ісус царствує. Чуда, які Він робив, будучи на землі, отворяючи очи сліпим і уздоровляючи хорих, були тільки примірами того, що Він буде ділати в своїм прославленім стані. Бо се булоб і нерозумне і противне св. Письму сподіватись, що мертві повиходять із своїх гробів в помяждженім стані, глухі і німі; але вийдуть в зовсім здоровім тілі. Сі слова пророка потверджають ясно, що привернене розпічнєся у тих, що живуть на землі на початку царствования Мессії.

⁵⁶²Розважаючи діло Христа, як Він буде привертати людей на землі і споглядаючи вперед до того часу, св. Павло пише: „Все твориво вкупі стогне і мучиться аж досі і дожидає одериття синів Божих.” — царської громади. (До Римлян 8:19, 22) Сі, що так мучаться, стогнуть, чекають і надіються на щось лучшого, не можуть бути умерші, тільки ті, що живуть в часі установа нового устрою. Маємо тепер міліони людей на землі,

що виглядають, надіються кращого часу і вздыхають за сею полешкою. Вони не розуміють тайни Божої. Вони не розуміють, в який спосіб їх сини становлять Авраамове насіння на їх благословення; а однак вони надіються чогось.

⁵⁶³Під час всесвітньої війни мільйони були окалічені і в різний спосіб обезображені, і багато пострадало одну або обі руки або ноги. А що Господь вже є присутній і впроваджує своє царство в діло, можна сподіватись, що багато із тих хромих і калік будуть перші, що отримають благословення з привернення. Як вони стануть пізнавати, що Господь дає ці благословення і стануть бути послухними Його справедливому правилу, вони будуть в такий спосіб благословенні. Щасливі будуть вони, коли стане їм привертатись. Радуватись будуть їх приятелі і ті, що їх любили, коли побачать, що їм уділяться благословення з привернення.

⁵⁶⁴Від коли неспокої на землі що раз збільшаються, вростають і терпіння бідних і деякі оказують більше чутство співчуття і застанови; під час коли другі стаються більш нерозумними і без серця зглядом бідних. Господь показує, якою громадою буде опікуватись в часі нещастя: „Щасливий, хто про вбогих дбає! В день нещастя спасе його Господь заступити його і сохранив жити його; він буде на землі щасливий.” (Псалма 41:1, 2) Зовсім певно, се не може відноситись до нікого, тільки до тих, що тепер живуть в часі нещастя, бо, коли пічнуться благословення з привернення, часи нещастя проминуть.

⁵⁶⁵Після найдокладніших обчислень живе тепер на землі около 1,700,000,000, один тисяч сімсот мільйонів людей, що має міру життя. Доказано тут, що старий світ (суспільний устрій) скінчивсь і почав уступати

1914 року і що се скінчиться в кількох літах і справедливість буде в повні установленна. Св. Письмо дальше ясно доказує, що багато перейде через той час нещастя і сі як раз будуть першими, з котрими Господь розпічне найперше роботу привернення.

⁵⁶⁶Перший світ закінчився великим потопом, від ко-
трого спаслось мало осіб, іменно, вісім, котрі на ко-
рабли перейшли із старого до нового устрою річей, ко-
трий то установив Бог сейчас не потопі за Ноя. Се бу-
ло приміром або образом, що представляв, як минає
сей теперішній злий світ та показував, що багато людий
перейде із старого до нового. Коли Бог спас Ноя і його
родину від нещастя потопу а Ной побудовав жертівник
Господеві і приніс жертву, Бог зробив обітницю Нойові,
кажучи: „Не буду проклинати вже більше землі за чо-
ловіка; ... і не буду вигублювати вже більше усього
живого як учинив. Покиль земля землею, сійба і жнива,
холоднеча й спека, літо й весна, день і ніч не переста-
нуть.” (1 Мойсея 8:21, 22) Св. Письмо показує, що
„земля стоїть собі во віки.” (Еклезіяста 1:4) Для-
того сі слова сказані до Ноя є певною обітницею, що
земля вже ніколи не буде свідком знищення всього живого.
Бачучи отже, що ми є на кінци старого устрою і при
відериттю нового і що після св. Письма багато мусить
перейти до нового, ми можемо з довірем проголосити,
що *Міліони Людий Тепер Жиючих Ніколи не Помруть*
бо їм будуть дані благословення з привернення під услі-
вом, що многі з них приймуть їх і будуть послухні но-
вому устрою річей.

⁵⁶⁷Се був Христос, що сказав: „І всякий, хто живе й
вірує в мене, не вмере по вік.” (Йоана 11:26) Люди
на землі іще не живуть, ані навіть не мали спосібности

до життя; і ся спосібність не може прийти для людства взагалі аж покіль не розпічнуться *часи привернення*. Тоді живучі і віруючі в Господа не умруть. Однак ми повинні пам'ятати, що вірити значить ділати після сеї віри і відповідно до неї і бути послухним новому устрою, який Господь заложить на землі. Далше Ісус сказав: „Коли хто слово мое хоронити буде, смерти не побачить по вік.” (Йоана 8:51) Люди не можуть заховувати слів Ісусових аж покіль не учують о них; а світ не може учути, аж покіль прийде Богом назначений час. (1 До Тимотея 2:5, 6) Ми тепер входимо в сей назначений час і за ласкою Божою подаєся вістку о царстві, аби деякі могли учути і чуючи, могли скористати і жити.

⁵⁶⁸Більшість з людей поступає несправедливо. Причиною сего є головню їх несовершенність. Як Пророк говорить о сім, що кождий родився в беззаконю і почався в грісі. (Псальма 51:5) Услівя і впливи, що їх окружали були причиною їх злих діл. Богато з них не мали сили опертись злomu; та підчас царствования Мессії зло буде каране а справедливість нагороджувана, злі впливи будуть повстримані. Тоді навіть і ті, що є злі і коли відвернуться від несправедливости до справедливости, будуть жити і не умруть. О тім дає Бог дійсно запевнене через свого пророка. — Езекиїл 18:27, 28.

⁵⁶⁹Як дальший доказ, що благословеня з привернення розпічнуться на тих, що живуть на землі з початком панования Мессії, наводимо слова пророка Йова. В поетичних словах він малює образ людського роду перебуваючого в терпіннях і смутках, майже над краєм гробу. Сей образ описує яскраво услівя, які є тепер на землі. Він описує сих, що мають міру життя, всіх, що мусять

прийти до пізнання правди. Христос є післанцем нового завіту, через котрий людський рід мусить прийняти благословенє. Відтак Йов описує появу сего післання завіту і показує, що принесена вість наvertsає многих до праведности. І сі, що чують, оцінюють і слухають сеї вісти, є представлені, начеб говорили: „Я найшов свого відкупителя”; і тоді прийдуть благословення із привернення і старий буде привернений до стану молодця. Тепер чоловік є повний гордості і дбає лиш про себе самого. Час великих нещасть зломить його гордість і що високо несесь, упокориться. Зауваж як Йов описує:

570 „Тоді він відтулює в чоловіка ухо і втискає йому свою науку, щоб вплинути чоловіка від якого наміру і від гордині заховати; щоб одвести душу його [чоловіка] від пропасти [гробу], і жите його від убитя мечем. А наводиться він на розум хворобою на постелі своїй та тяжким болем у всіх костях своїх, так що він одвертається від хліба і душа його від улюбленої страви. Тіло спадає на нім, так що його не видно, самі кости виставляються, що їх перше не було видно. А душа його наближується до могили, а жите його до смерти. [Так описує оплаканий стан людського роду.] Добре, коли в кого є ангел-хоронитель [Христос — Післанець нового завіту], один із тисячей, що вказують праву дорогу чоловікови, — то Бог змилюється над ним [чоловіком] і скаже: Спаси його од могили [в той спосіб показує, що не всі умруть. Чоловік є змальований неначеб так говорив]: я знайшов [викуп], за що маю бути милосерним йому. [Пророк вказує, який се наслідок буде мати для чоловіка]. Тоді зробиться тіло його свіжійше, аніж у дитини, і вернеться він до молодощів.” — Йов 33:16-25.

КАРА ДЛЯ ЗЛИХ

⁵⁷¹Св. Письмо виразно вказує, що деякі уперті, горді, непослушні не схотять чути о слові Господнім і підчинятись Його справедливим правам. Велика доброта Господня показує, що Він в своїм довго-терпінню не нищить зараз всіх таких, тільки дає кожному повну і вистарчаючу спосібність. Пророк показує, що кождий буде мати найменше сто літ проби; а если при кінци сего часу буде дальше непослушний Господеви, буде уважаний як проклятий і буде відтятий і вічно знищений. (Ісаїя 65:20) Св. Петро потверджує се в своїх словах, відносячихся до часу привернення, говорячи: „Буде, що всяка душа, котра не слухати буде пророка того, погубиться з народу.” — Діяння 3:23.

⁵⁷²Знова сам Ісус посвідчає, що на початку Його панованя зберуться перед ним народи і люди в змислі, аби вони схотіли навчитись того, що відноситься до Його панованя. В образних словах Він представляє їх, що неначе ті вівці відділяєся їх від козлів. Козел се сотворіне, що не дасться навчити і є непослушне. Він не буде стояти на пасовищу, де його поведєся, але без упину виходить з него на боки і нищить се, що до него не належить. Длятого козел представляє упертих або непослушних людей. Вівці є лагідні, покірні, і в східних сторонах вони йдуть за пастирем. Вони знають його голос і йдуть за ним. Господь хотів ними представити тих, що є Йому послухні. Длятого козли представляють злих людей; і маючи на думці таких, Господь сказав: „І йдуть сі в муку [вару, — стар. сл. пер.] вічну.” Знова вівці представляють людей послухних, о котрих Він сказав, що вони пійдуть в жите вічне. — Маттея 25:41-46.

⁵⁷³Кара не означає тортур-мук. Закони краю передбачують кару для злочинців, і довгість сеї кари відповідає величині злочину. Если чоловік вкраде кури у сусіда, довгість його кари буде правдоподібно кілька днів в в'язниці. Если він спалить дім сусіда, довгота його кари буде правдоподібно кілька літ в в'язниці. Если він відбере сусідові жите, довгота його кари є смерть. В сій карі нема вже границь. Вона триває довго, — вона немає кінця. Так ті, що йдуть на знищенє, потерплять кару, що вічно триває; длятого називаєсь вічною карою.

⁵⁷⁴Сю кару описує Апостол виразно як знищенє. (2 Солунян 1:9) Се певна річ, що вони не отримають життя, бо Господь виразно говорить в своїх словах, що праведні, се є послушні, пійдуть, в *житє* вічне. Длятого остаточна судьба для злих буде вічне знищенє; а остаточна судьба для послушних і праведних буде вічне життя в спокою і в радости.

ВСІ МУСЯТЬ МАТИ „СПОСІБНІСТЬ”

⁵⁷⁵Велика жертва викупу предложена в небі Господом Ісусом є запорукою, що кождий чоловік мусить мати одну повну і добру спосібність до життя. Житє є змальоване як дар. Аби дар осягнув свою ціль, мусить бути датель се є сей, що дає або дарує, і той що приймає або що є обдарований. Даючий або Датель мусить хотіти давати; а сей, що приймає мусить знати, що річ є дарована і мусить хотіти прийняти. Мусить бути дві сторони, той що дає і той, що отримує; і обі сторони мусять про се знати. Длятого ми читаємо: „Се є добре і приятно перед Спасителем нашим Богом, котрий хоче, щоб усі люди спаслися і до розуміння правди прийшли.” (1 До Тимотея 2:3, 4) Спасенє, тут згаданє, є наслід-

ком великої жертви-викупу, котра становить ціну освободження. Тоді всі мусять прийти до пізнання сего і або приймуть се або відкинуть, так само, як коли комусь дався дар, мусить або прийняти або відкинути його. Для того апостол пише: „Тим же оце, як через провину одного на всіх людей осуд, так і через праведність одного (вільний дар), на всіх людей оправдане життя.” (До Римлян 5:18) „Бо заплата за гріх смерть, дарування ж Боже [дар Божий] вічне життя в Христі Ісусі, Господі нашім.” — До Римлян 6:23.

⁵⁷⁶Як дальший доказ, що всі мусять мати одну спосібність, св. Йоан писав: „Він є вблагання за гріхи наші; не за наші ж тільки, а також цілого світа.” (Йоана 2:2) Слово „наші”, як ужите в тім стиху, означає громаду, до котрої належав св. Йоан, іменно, церков, се є Христа; для того „світ” включає всіх з людського роду. Отже ці слова говорять, що викуп був даний за всіх людей. Дальше, як Ісус народився, ангел небесний проголосив: „Ось, благовіщу вам радість велику, що буде всім людям.” (Луки 2:10) Дальше, Божа обітниця дана була Авраамови, що в нім і в його насінню поблагословляться всі роди і народи землі. (1 Мойсея 12:3; До Галат 3:8) Отже всі люди мусять мати спосібність до такого благословення.

⁵⁷⁷А що ці, що мають бути спасенні, не належать до тих, до йдуть до неба, Ісус доказав, коли говорив: „І інші вівці маю, що не є сієї кошари; і тих я мушу привести і голос мій почують.” (Йоана 10:16) „Ся кошара” означає церков; і коли ся громада буде вибрана, тоді всі мусять мати спосібність прийти до кошари Христової. А се є правдою, бо Він всіх купив собі своєю дорогоцінною кровю.

⁵⁷⁸Бог казав написати пророкови Давидови: „Всі народи, що сотворив їх, прийдуть і поклоняться перед Тобою, Господи, і будуть імя твоє прославляли.” (Псалма 86:9) Се є дальший потверджаючий доказ, що всі люди мусять мати одну спосібність до життя.

⁵⁷⁹Дорога служить як средство, по котрім відбуваєсь подорож. Приміром, поперек Сполучених держав є побудована дорога звана дорога Лінкольна. Звичайно під дорогою представляєся дорогу, яку Господь приготує на прихід людей до Него через услівя нового завіту. Пророк Ісаїя так писав: „І повстане там дорога, а тая дорога назветься дорогою святою; не ходити буде шляхом тим ні один нечистий, — він їм одним буде служити; хто ходити буде тим шляхом, той не зблукавсь, хоч би і як був недоумний.” (Ісаїя 35:8) Треба завважати, що та дорога, котрою треба йти, називаєсь „свята дорога.” Іншими словами, сі, що йдуть нею, стануться святыми. Дорога представляє цілу подорож від початку до кінця тисяч-літнього панованя Христа. Нечистий не буде ходити нею, бо если чоловік не очиститься заким поступить в дальшу дорогу, йому не дозволиться йти. Тільки, як він зачне очищати себе і бути послухним Господу, тоді йому допоможеся. Там не буде йому нічого на перешкодї, бо вплив сатани буде повстриманий. (Одерите 20:1-4) Дорога буде така рівна і видна, що кождий і всі можуть її бачити. Длятого Господь приготував ласкаво дорогу для пригнетених і хорих від гріха, аби могли бути приведені назад через святу дорогу до стану совершенства і щастя.

⁵⁸⁰Позаяк Авраам, Ізаак, Яков і прочі вірні пророки, описані апостолом Павлом в листі до Жидів 11 гл., мають обіцяне лучше воскресєнє; позаяк пророк говорить,

що вони будуть князями або управителями по цілій землі (Псалма 45:16), треба сподіватись, що вони будуть першими, що воскреснуть під услівами нового завіту. Дятого се є розумно сподіватись, що вони будуть назад на землі на початку благословеньств з привернення. Отже тих вірних мужів можна сподіватись на землі в протягу кількох слідуєчих років. Вони будуть представляти законних представителів Христових на землі. Вони будуть видимими представителями небесного царства. Вони будуть тими, що будуть управляти справами земськими під проводом Господним.

⁵⁸¹Отже бачимо, що є дві часті царства Божого: небесне, котре є невидиме, і земське, котре є видиме, се є старозавітні вірні пророки, іменно, старозавітні праведні, представляючи під тим зглядом Господа.

⁵⁸²Господь подає через свого пророка Захарию прекрасний образ заложення свого царства і благословень, котрі прийдуть. Пророцтво є написане в високо образних словах. Читаємо: „І стануть ноги його на горі Оливній, що навпроти Єрусалиму до сходу сонця, і розпадеться Оливна гора надвое по середині на схід сонця і на захід великою долиною, і половина гори відхилиться ід півночі, а друга — ід полудню. Ви ж утікати будете в долину моїх гір; бо долина проміж горами буде простягатись аж до Асилу; ви ж будете втікати, як утікали за царя Юдейського Озії від земного трусу; і прийде Господь, Бог мій і усі святі з ним.” (Захарія 14:4, 5) „Ноги його” в сім пророцтві представляють ноги Бога-Єгови; підчас коли гора представляє царство. Олива є символом світла, миру-спокою і Божого благословення; отже сей образ представляє, що власть Єгови, представлена через „його ноги” буде установлена на зем-

ли через царство світла, спокою і благословеня. А що ся гора розпалась посередині, одна часть на північ, а друга на полудне, вказує на дві части царства Мессії, небесне і земське; а долина між ними представляє долину благословеньств. До сеї долини будуть втікати всі, гріхом прибиті, зболілі, слабі і пригнетені і там отримають благословеня від Господа, котрі зроблять їх багатими в здоровлю і в щастю на віки.

⁵⁸³Тому кождий, хто вірує в Боже слово і з довірем сподієсь царства, що принесе благословеня всему людському роду і хто бачить, що воно вже закладаєсь, повинен чувати і виглядати приходу Авраама і прочих вірних пророків і ввійти взаємни з ними, як можливо найскорше по їх приході. Хто буде ділати за їх радою без сумніву кождий такий найде скоро много нагоди працювати, що принесе йому благословенє і щастє.

⁵⁸⁴Пророк Давид подає нам другий образ сего благословенного царства, кажучи: „Всемогучий Бог, Господь, прорік і кликнув на землю від сходу сонця до його заходу.” (Псальма 50:1) Земля тут представляє нове з'організоване правительство. Схід сонця означає початок царства Мессії; а його захід представляє закінченє сего царства. Длятого через цілих тисяч літ панованя Господа будєсь кликати людей на землі, аби йшли до сеї благословенної долини і отримали жите, мир і щастє. „Кличе він небо [духове, невидиму часть царства] і землю [нове з'організоване правительство] на суд народу свого.” (Псальма 50:4) Судити, значить дати спосібність до благословеньств за посередством проби; і се цілком годиться з другими виразами св. Письма, що кождий чоловік мусить мати повну пробу до життя.

МЕРТВІ МАЮТЬ ВСТАТИ

⁵⁸⁷Перших кілька літ благословеньств з привернення знайде множество людей, що пильно будуть старатись, аби привернулось їм здоровле і сила; і як вони стануть сильними і приготувлять доми для себе і для своїх родин, стануть думати о своїх любих померших. Розумієся, вони схотять побачити їх знова і вони будуть молитись до Господа, аби їх привернув. І Господь вислухає їх молитви і відозвесь на них. „І буде, що перш, ніж вони до мене покликнуть, я озвуся; вони ще промовляти будуть, а я вже вислухаю.” (Ісаїя 65:24) Ісус заявив, що всі, що є „в гробах почують голос Його, і повиходять: котрі добро робили, в воскресенне життя, а котрі зло робили, в воскресенне суда.” (Йоана 5:28, 29) „Котрі зло робили” означає тут весь людський рід з виїмкою Церкви. Вони родились злими, родились грішниками. (До Римлян 5:12) Вони вийдуть на суд, на пробу; і се є час найбільшої проби, о котрій говорив Апостол, і в котрій всі люди будуть мати спосібність. (Діяння Ап. 17:31) „Маємо надію в Бозі, ... що буде воскресене мертвих праведних і неправедних.” — Діяння Ап. 24:15.

⁵⁸⁸Св. Павло подає від себе пречудний і красний доказ воскресення в сих словах: „Бо коли мертві не встають, то і Христос не встав, а коли Христос не встав, то марна віра ваша: ви ще в гріхах ваших. Тоді і померші в Христі погибли. Коли тільки в сьому життю вповаємо на Христа, то нещасливіші ми всіх людей. Тепер же Христос устав з мертвих; первістком між мертвими стався. Бо як через чоловіка прийшла смерть, так через чоловіка і воскресенне з мертвих. Бо як в Адамі всі вмирають, так і в Христі всі оживуть.” — стар. сл.

переклад. (До Коринтян 15:16-22) Далше Апостол показує, що по воскресеню церкви на початку царства кожний чоловік мусить вийти з гробів в своїм порядку. Ісус сказав: „Многі перві будуть останні, а останні — перві.” (Маттея 19:30) Се правило можна властиво приложити до воскресеня мертвих. Сі, що вмерли по-слідні, будуть взбуджені найперше; а сі, що умерли сотки літ тому, будуть між останними, що будуть пробуджені.

⁵⁸⁷В світовій війні умерло на побоевищи міліони людий. Се було, так сказатиб, землею ворожою, краєм смерти. Господь через свого пророка подає нам образ о надходячих днях благословеня, говорячи до жени, що плаче за своїми діточками і так представляє всіх, що плачуть за своїми умершими: „Перестань плакати-голосити, і нехай очи твої не проливають слъоз, бо є заплата за труд твій, говорить Господь: вернуться вони з землі ворожої. Є ще надія на твою будуччину, говорить Господь: діти твої вернуться до дому в границі свої.” — Еремія 31:16,17.

⁵⁸⁸Як мертві стануть виходити з гробів, їх приятелі, що жиють на землі, приготують для них все що потреба. Давно розірвані родини злучаться разом; і смуток уступить місци радости. Весь людський рід, відкуплений Господом, буде мати сю спосібність; і пророк так описує се: „Вернуться визволені [викуплені] Господом; із радісними піснями прийдуть на Сион; і радість вічна буде над головою в їх; радости і веселоці знайдуть вони, а смуток і воздыхане від них віддаляться.” (Ісаія 35:10) Постепенно, через тисяч літ царюваня Мессії людський рід буде поступати по дорозі святости, аж покиль всі не будуть мати повної і доброї спосібности, упер-

ті в злім будуть знищені а послухні будуть привернені до совершенства тіла і уму і серця.

⁵⁸⁹Люди Содоми і Гоморри були знищені огнем. Однак се не значить, що вони пішли на безконечні муки, як нам до сего часу казали вірити. Протівно, Господь виразно говорить, що вони вернуться до свого першого стану, се є, як люди на землі, аби отримати пробу. „І сестри твої, Содома з дочками своїми, вернуться до свого першого стану, і Самарія і дочки її вернуться до свого першого стану, а в кінці і ти та й дочки твої вернетесь до вашого першого стану.” (Езекиїл 16:55) Підчас коли Господь буде панувати желізною рукою, змушуючи до послуху, то однак Він буде справедливий і буде картати по справедливости. Пророк представляє його як пануючого в правді і справедливости: „По справедливости буде судити вбогих, а справи злиденних на землі по правді рішати. Палицею слова ударить він землю і безбожного погубить уст своїх духом. Справедливість буде в його поясом чересел, а правда — підперезом ребер у його.” — Ісаїя 11:4, 5.

⁵⁹⁰Блаженний наслідок його праведного панованя є також змальований в Пророка в уступі, де він показує, як дикі звірята землі стануться підчинені чоловікови і як мала дитина буде ними поводити. „Тоді буде вовк укупі з ягнятком жити, барс [леопард] із козеням лежати; та й телятко, левчук і віл зможуть жити разом, а мала дитина зможе їх пасти. І медведиця й корова вкупі пас- тись будуть, а їх маленькі лежати будуть поруч, ба і лев соломою харчитись разом з волом буде; і хлопятко гратись буде над корою гаспида [їдовитої змії], і дитина засуне руку свою у гніздо зміїне.” — Ісаїя 11:6-8.

⁵⁹¹Всі мусять прийти до пізнання правди; і сі, що бу-

дуть сему послушні, їх гріхи і беззаконя будуть змиті на все. Так говорить пророк: „Потім уже не будуть навчати одно одного, чи брат брата й казати: Познайте Господа; самі бо знати будуть мене від найменшого до найбільшого, говорить Господь, бо я прощу провини їх і не згадувати буду вже гріхів їх.” (Еремії 31:34) Коли Господь не згадує вже більше їх провин і гріхів, тоді мусить бути, що вони будуть привернені. Коли Йоан Хреститель проголосив прихід Ісуса, він закликав: „Ось агнець Божий, що бере гріхи світа.” Коли гріх забравсь із світа, коли світ є без гріха, тоді світ мусить бути залюднений совершенними людьми.

⁵⁹²Що люди будуть привернені до стану здоров'я і будуть вилічені з їх слабостей, о тім запевняє нас Господь через свого пророка. „Ось, я приложу їм плястер та цілющі масти і повигою їх, і дам їм повний мир та й покажу вірність мою.” (Еремія 33:6) „І ніхто з мешканців не скаже: „я не здужаю”, а людям що там будуть жити, відпустяться всі гріхи їх.” — Ісаїя 33:24.

ПРИВЕРНЕНЕ РАЮ

⁵⁹³Привернене означає привести назад землю до стану раю, для добра чоловіка. Деякі можуть думати, що не буде настільки місця на землі для всіх, що будуть привернені. Після найлучших поваг жило і умерло о-коло двайцять тисяч мільонів (20,000,000,000) людей. Тепер живе на землі в приближеню 1,700,000,000 (один тисяч сімсот мільонів) людей. Разом зробить двайцять один тисяч сімсот мільонів (21,700,000,000). Аби бути щедрими, припустім, що всего людського роду буде разом п'ятдесят тисяч мільонів (50,000,000,000). Як припущене, що буде подостатком місця для всіх на зем-

ли, возьми олувець в руку і поділи поверхню держави Техас на п'ятьдесят тисяч мільйонів (50,000,000,000) рівних частей; і знайдеш, що се число людей може бути уміщене в одному лиш стані Техас, даючи кожному з них около сім квадратних стій, на котрих міг би він стояти. Розумієсь, не треба сподіватись, аби земля була в такий спосіб перелюднена; але коли подумаємо, що тільки мала часть поверхні землі в тепер замешкана, що велика її часть в пустиню, і коли ся пустиня стане урожайною і всі части землі замешкані людьми, тоді можемо бачити, що п'ятьдесят тисяч мільйонів (50,000,000,000) людей може вигідно розміститись на землі і мати іще подостатком вільного місця.

⁵⁹⁴Але чи земля видасть подостатком поживи для такого множества? Св. Письмо відповідає: „Возвеселиться пустиня і суха земля, возрадується країна безлюдна і зацвіте нарцизом (як рожа); велично цвістити буде і радіти, буде веселитись-співати; красота Ливану буде їй дана, розвій Кармелю і Сарону. . . . І обернеться безвідде в озеро, а земля прагнуща — в жерела водні.” (Ісаїя 35:1, 2, 7)) „А спустошену землю будуть знов порати, тую землю, що лежала опустілою перед очима кожного, хто мимо приходив. Тоді будуть мовляти: Ось, та опустіла земля зробилась, наче сад Едемський [райський], а ті порозвалювані, порозбивані, обезлюділі міста — тепер утвержені і залюднені.” (Езекиїл 36:34, 35) Коли ціла поверхня землі буде припроваджена до стану високої управи на подобу як город в раю, тоді, розумієсь, земля станеть відповідним мешканем для чоловіка. Справлюване пустині як ось Імперіял Долини в Каліфорнії вже розпочалось. Тільки кілька літ тому ся долина була чистою пустиню, на котрій не міг жити

ні чоловік ні звірина; а тепер вона видає много плоду, бо є наводнена. Коли всі величезні пустині Сагари, Арабії і Америки будуть вповні зовсім наводнені і зацвітуть як розі, видадуть подостатком для потреби чоловіка.

⁵⁹⁵Панованє Христа в своїм наслідку знищить всіх ворогів чоловіка. Хопта, бодаки, терне і зарази, що нищать овоч, все те буде знищене. Все, що є причиною слабостей, буде знищене. Апостол виразно говорить: „Мусить бо Він [Христос] царювати, доки положить усіх ворогів під ноги Його. Останній же ворог зруйнується — смерть.” — 1 До Коринтян 15:25, 26.

⁵⁹⁶Можемо собі добре представити, як велике множество людей зібране по всіх частях землі стане прославляти своє osvobodжене від сатани і його злобних організацій; і як люди будуть бачити, що уступає несвідомість, а їх місце займає знанє, добрість, сердечність, тоді наповнять землю радісною піснею. Пророк описує деякі наслідки сих благословеньств з привернення в сей спосіб: „І приладить Господь сил на сій горі [царстві] гостину для всіх народів із товстих страв, гостину з шпигу в костях і з самих вин чистих; і порве він на сій горі покривало, що вкриває всі народи, покривало, що лежить на всіх племенах [відійме від них невіжество і т. д.]. Потоптана буде смерть по всі віки, і повтирає Господь сльози у усіх лиць, і здійме ганьбу з свого люду по всій землі; от як говорить Господь.” — Ісаїя 25:6-8.

⁵⁹⁷Св. Йоан, будучи на острові Патмос, мав видіне о великім царстві Мессії і описав його в образних словах. Слово „небо” символічно означає невидиму правлячу силу; а „земля” означає з’організовану суспільність. Старе небо було лихе, бо сатана, лихий, був правителем.

Стара земля була лиха, бо організації людей (держави) були під властю сатани. Св. Йоан, оглядаючи царство Мессії і благословеньства, що прийдуть, писав: „І бачив я нове небо й нову землю; бо перве небо і перва земля перейшла, а моря вже більше не було.” В сей спосіб він показує нове небо (царство Мессії) і нову землю (з'організовану суспільність на справедливій підставі на землі). *Море* є символом неспокоїної людської маси, в сей спосіб показує, що не буде вже більше ні страйків, локавтів, ні революцій, ні анархії. Дальше він описує царство як святе місто, новий Єрусалим, в тих красних словах: „А я Йоан бачив город той святий, новий Єрусалим, що сходив від Бога з неба, приготований, як невіста украшена чоловікови своєму. І чув я голос великий з неба, що говорив: Ось, оселя Божа з людьми, і мешкати буде з ними; а вони будуть Його люди, і сам Бог буде з ними, Бог їх” — малюючи тут місце перебування Господнього. Місце сходин між Богом а людьми а через Христа. Наслідки сего будуть знищені ворога смерти, і цілковите привернене послужних; а се він так описує: „І обітре Бог усяку сльозу з очей їх; і смерти більш не буде; ані смутку, ані крику, ані труду не буде вже; перве бо минуло. І рече Сидячий на престолі: Ось, усе нове роблю. І рече мені: Напиши; бо сі слова правдиві і вірні.” — Одритте 21:1-5.

⁵⁹⁸Кождий розумний чоловік нехай поставить собі отсі питання:

⁵⁹⁹Чому схоче Господь Бог випровадити такий пречудний план, як сей?

⁶⁰⁰Чому схоче Він заложити нове небо і нову землю?

⁶⁰¹Чому схоче пробудити мертвих з їх гробів, если

не думає дати їм спосібности, аби були привернені до совершенства, котре посідав Адам заким соґрішив?

⁶⁰²Бог каже нам питатись свого розуму. (Ісаїя 1:-18); і если ми віримо в сі великі правди, о котрих учить св. Письмо, ми не можемо прийти до иньшого разумного заключеня, як що приверненє в Божім пляні є великим предметом відносно до чоловіка, і що благословенє з приверненя вже є близьке, бо царство небесне приближилось, майже під дверми. Хто впав, нехай дивиться тепер в гору; хто сумний, нехай звеселиться; чие серце смутне, нехай потішиться; чие серце зранене, нехай загоїться. Підносіть свої голови і радуйтеся з того, що день увільнення людського роду є під дверима!

⁶⁰³Подумай на хвилюку о великих терпінях в густо залюднених містах. Старі мужі і старі жінки, молоді мущини і молоді жінки, діти, немовлята на руках, переповнені ними вохкі комнати, без чистого воздуха і без відповідної одежини; і все стремить, аби понизити їх моральність. Подумай о краях знищених війною; доми знищені; родини розірвані, каліки, сліпі, глухі, німі і божевільні. Представ собі на хвилюку величезні терпіння міліонів людей по всій землі; і тоді пізнай, що ся темна завіса терпінь і смерти в короткім часі буде усунена і ясне світло Божої любови засияє понад всіми. Як сонце буде сияти велике царство Мессії і своїми цілющими лучами розжене темноту, вижене слабість, очистить тіла, очистить уми і мораль, вкаже людям властиву поживу — що їсти і як їсти, о чім думати і як поводитись, а понад все дасть їм повне знанє о величезній доброті нашого Бога і Господа Ісуса Христа, найдорозшого Приятеля всіх. І тоді пізнай, що сі благословення принесуть вічне щастє на землі. Мужі і жінки стануть

не тільки здорові, але вони прийдуть до того стану, в котрім навіть не будуть боятись, думати або сподіватись бути хорими.

⁶⁰⁴Враз з установленем нового устрою під Мессією війни і революції устануть, бо він обіцяв, що тоді „перероблять мечі свої на лемеші [плуги], а списи свої на серпи, і не буде народ на народ меча підіймати, та й не буде більше вчитись воювати”; і в сей спосіб не буде більше неспокійного людства, символічно названого *морем*. — Ісаїя 2:4; Михей 4:3; Одеритте 21:1.

⁶⁰⁵Визискувачам не буде більше вільно обдерати нарід, бо Бог обіцяв, що в справедливім царстві нікому не буде дозволено кривдити другого або ошукувати свого сусіда. — Ісаїя 11:9; 65:25.

⁶⁰⁶Тоді голоду не буде і не буде більше голодний бажати поживи ні надармо старатись аби підтримувати жите, бо земля тоді видасть подастком і там всі будуть мати до сита. — Псальма 67:6.

⁶⁰⁷Тоді зараза і слабість будуть знищені, бо Бог обіцяв, що під тим новим устроєм принесе здоров'я і силу і буде благословити людей всіма ласками, які до сего царства належать. „Ніхто з мешканців не скаже: я не здужаю.” — Ісаїя 33:24; Одеритте 21:4.

⁶⁰⁸Похорони тепер є на поряку дневнім, і родина і дорогі, що остали, згромаджуються в смутку, аби віддати послідну прислугу їх дорогому умершому. Але під тим новим устроєм похоронів не буде вже; погребники будуть старатись о о много приємнійше занятє, і каравани змінятись з возів жалоби на вози до вигоди. „Там смерти більше не буде.” — Одеритте 21:4.

⁶⁰⁹Родини доси розривались і кождий член мусів нести свій смуток, аж доки його гріб не обняв; а під но-

вим устроєм родини получатся назад, родичі прийдуть назад до дітей, і діти до родичей, і вони будуть жити разом в щастю. — I До Коринтян 15:22, 23.

⁶¹⁰Бідний не буде більше глядати на дармо за помешканєм або утікати перед захланними властителями, бо тоді, як Бог обіцяв, люди будуть будувати доми й у них жити; не будуть будувати, щоб инший там жив, але тоді кождий чоловік буде мати свій власний дім і кождий чоловік буде сидіти під своїм власним виноградом і фіговим деревом і ніхто його лякати не буде.' — Ісаїя 65:21-23; Михей 4:4.

⁶¹¹В тім часі буде повна свобода робити добре, бо добро буде всегда похвалюване. Кождий буде мати свободу робити добре скільки буде міг. Не буде там ні тайної поліції, ні прав о шпіонах в царстві Мессії. Се буде мати сей наслідок, що виробиться красний характер. Справедливість буде переважувати між людьми; вони зрозуміють, що є корисне для їх добра і щастя. Любов буде головною силою, що буде впливати на їх діла і вся їх сила буде з'уживатись на добро. — Одеритте 21:24-27.

⁶¹²Житє, за котрим тужили всі люди через всі віки, буде вповні здійснене — житє в цілій повноті, коли муштини і жінки будуть здорові і сильні, і де не буде більше ні болю, ні терпіня, ні смутку, ні смерти; коли всі послужні повернуть до днів своєї молодости і будуть тішитись житєм як совершенні люди через безконечні віки. — Йов 33:25; До Римлян 6:23; Одеритте 21:4.

⁶¹³Тоді радість займе місце смутку. Люди не будуть більше згромаджуватись по цвинтарях в День Окраси гробів, аби оказати честь своїм умершим героям, бо тоді їх померші будуть їм привернені; а найбільшим героєм

в їх серцях і умах буде великий Мессія, котрий приніс людям невисказані благословення. Тоді люди будуть сходитись та не розбирати о політиці, не сваритись над тим, хто займе уряд, але аби скріпити свої уми і пізнати красу і чуда Божого сотворення і співати радісні пісні в Його честь і славу. — Ісаїя 35:10; 51:11; До Филиппян 2:10, 11.

ПОТІХА ДЛЯ ХРИСТИЯН

⁶¹⁴Смерть є жорстоким ворогом людської раси. Її жало давалось відчувати цілі віки. Вона забирає дорогі особи а лишає остру колючку в серці приятеля, що остався. Вона наповнила землю смутком, а людий болем. Але солодка музика гарфи Божої розвеселила деякі засумовані серця, котрі пізнали о Божім розпорядженню, що Він приверне їм їх дорогі особи, котрих вони любили і недавно утратили. Християнин бачить вірою, що в своїм властивім часі і властивою дорогою Бог приверне назад його любих мертвих і дасть їм спосібність до безконечного життя і щастя, бо Він обіцяв, що так учинить. Християнин знає, що Божі обітниці мусять сповнитись і що Його сила виконати се є неограничена. Така віра, оперта на дорогих обітницях, помагає тепер в часті злагіднити жало смерті.

⁶¹⁵На могучім океані грають розбурхані філі, а вздовж берега в глибокій задумі йде засумована молодиця. Її думки плывуть до дорогого братчика, котрого всесвітня війна забрала від неї, аби служив при маринарці. Якийсь час плавав по морях і повертав на те тільки, аби захорувати і вмерти, лишаючи позад себе зранене серце, котре тільки час і Господь може загоїти. Як вона мовчки кладе свої стопи на мягонький пісок, котрий щойно зачесали філі, на думку її прийшли щасливі дні, як во-

на провела з своїм любим братчиком, а котрого сміх заглушила тепер смерть і котрий спить в Ісусі, очікуючи дня воскресеня. Колишні веселі дні замінились в смуток. Люта смерть своєю рукою се учинила. Але сей, що двигав найтяжший тягар-хрест помагає її в тім смутку і уменшує її тягар, скоро тільки згадає ці слова, котрі сказав Його післанець: „Не сумуйте, як інші, що не мають надії, бо коли віруємо, що Христос умер і воскрес, так само Бог і тих, що поснули в Ісусі, приведе з Ним. . . . Потішайте оден одного словами сими.” — 1 До Солунян 4:13, 14, 17.

⁶¹⁶Вдивившись далеко в море вона побачила великий корабель, як море кидало ним по своїх могучих філіях неначе лупиною з оріха. Яку величезну силу мають ті філі! Однак се є тільки слабоньким порівнянем до Божої сили. Сей, що учинив великий океан і казав місяцеві цілувати його в ночі; сей, що завісив звізди на небесах, котрі вказують дорогу змученому морякови по його бурхливій дорозі і котрий затримує вітри аж поки він не заплине до бажаної пристані — сей то, що має всяку власть і силу на небі і на землі, Він приобіцяв вивести назад наших улюблених умерших з гробів! Він свої обітниці вірно дотримує!

⁶¹⁷Її на часок сумні думки обертаються тепер в радість, бо дорогі обітниці Божі вкорінили в її серце сильну надію. Вірою вона бачить сей щасливий день, і то вже недалеко, коли її любий братчик назад поверне до життя. Вірою вона бачить, як спішить він по дорозі святости, аж поки він не ставсь він сильний, здоровий і не вернув до днів своєї молодости, буде жити в спокою і в щастю на всегда.

⁶¹⁸О яку солодку і потішаючи музику приносить те-

пер струна привернене на гарфі Божій серцю християнина! Як велика радість наповнить се серце, коли він, як член прославленого тіла Христового, буде мати сю велику ласку піднести із смерти дорогу собі особу і оглядати його поступенне привернене до совершенного людського стану. Тоді обоє, той що подав благословенне і сей що його отримав будуть величати Бога за Його безграничну любов. Аж коли надійде сей щасливий день, благословенний є сей, що памятає на обітницю: „Твердого духом хорониш Ти в повному покою, за те, що він на Тебе вповає.” — Ісаїя 26:3.

⁶¹⁹Через сотки літ Християне стратили з овиду прекрасну науку о приверненню показану десятою струною на Гарфі Божій. Се сталося так через се, що посвячені одиниці були в неволи у релігійних системів, котрі заложив собі чоловік а до котрих сатана вкинув ложні науки, через що засліпив і одиниці щирого серця, аби не зрозуміли. Та своєю другою присутністю Господь увільнив своїх людей з тої вавилонської неволі. Їм очи отворяються і вони розуміють, бо Його присутність освічує ясно і вони спізнали струну привернене на гарфі Божій; а її солодкий звук наповнив радістю їх серця так дуже, що не мож було повздержати їх від співу. Розумієся, Бог се предвидів; і аби додати їм більшої відваги казав написати свому пророкови слова, що якраз відносяться до тих благословеньств, що прийдуть з привернення для всіх народів, людей і родів на землі: „Як вертав Господь невольників Сиона, були ми, наче в сні нам здавалось. Тоді були уста наші повні втіхи, а з губ наших пісні лунали. Тоді між народами казали: Велике діло, сотворив Господь над ними!” — Псальма 126:1,2.

⁶²⁰Дійсно, як сказав Божий пророк: „Прихили уxo

мое до притчі, при гуслях [граючи на гарфі] відкрию загадку мою.” (Псальма 49:4) Весь Божий плян був написаний мовою приповістей і тільки посвячений послідователь Ісуса оцінює його; коли його зрозуміє, тоді стаєсь для него дійсною гарфою, яка видає найбільше чаруючу музику, яку чуло людське ухо. Вдар тепер о струну приверненє і слухай, як прекрасно відповідає вона і зливаєсь гармонійно з всіми другими струнами на гарфі Божій! Пізнай отже, що як люди прийдуть до пізнання Божого чудесного зарядження, всі, чие серце є праведне, будуть Його прославляти. Пророк Давид відповідно до сеї хвилі говорить:

„Поклонітесь Господеві в пишній святині його:

Сповнись страхом перед ним ціла земле!

Звіщайте між народами: Господь царює!

І круг земний стоїть твердо, не похитається;

Він судить народи у правоті.

Да звеселиться небо і возрадується земля!

Да заграє море і повня його!

Да возрадуються поля і все, що росте на них!

Тоді звеселиться перед Господом всяка лісна
деревина.

Бо йде, Він бо йде судити землю:

Він буде судити круг земний в справедливости

І народи у вірности своїй.” — Псальма 96:9-13.

⁶²¹Остаточнo, при кінци тисяч-літнoгo панованнє Царства Мессії, всі послушні з людськoгo роду будуть привернені до совершеннoгo стану. Гарфа Бoжa, сі великі правди, будуть возвеличувані у всіх людських серцях. І навіть вже тепер, зовсім посвячений Християнин є представлений, якби стояв понад царствами сего світа з гарфою Бoжою в руці і співає пісню Мойсея і Агнця, кажучи: „Великі і чудні діла Твої, Господи Бoже Вседер-

жителю; праведні і правдиві дороги Твої, Царю святих. Хто не убоїться Тебе, Господи і не прославить імени Твого?" А з кінцем тисяч літ „всі народи прийдуть і поклоняться перед Тобою; бо Твої суди об'явилися." (Одкрите 15:3, 4) Сі дивляться до скінченого діла Христа.

ПІСНЬ АЛЛИЛУЯ

⁶²²Дивлячись вірою через коритар тисячліт, котрий тепер отворений, бачимо стоячу на його другім кінці совершенну расу людей. Не видно на них ніякого знаку слабости, самолюбства або якогось зла. Підчас тисячлітного панованя Христа сей стародавній вуж, диявол і сатана був повстриманий, аби не міг зводити народів і людей в часі панованя Мессії. (Одкрите 20:1-3) Будучи випущений на короткий час при кінці тисячліт, він знов почав зводити, та тепер се скінчилось і сатана зістав знищений, бо так Бог рішив. (Одкрите 20:7-10; До Жидів 2:14) Авраам, отець вірних, і його товариші так само вірні як і він, котрі під назором Христа, управляли людьми серед їх проб в часі тисячліт, вже закінчили свою земську дорогу і зістали піднесені до висшого степеня як духові ества. Привернувши в часі сего панованя многих до праведности, вони сияють як звізди на небі по вік, на всегда. (Даніїл 12:3) Земля зістала привернена до стану, в яким був рай. Там вже нема хопти, нема бодаків або терня. Сталась відповідною на помешкане совершенному чоловікови, красна видом. Всі мужі і жінки стались совершенними в організмі, на умі і характері; і ласкаві слова на устах їх. Кождий, отримавши совершенний голос, має можливість співати совершенно; і радісна пісня є на устах всіх. Всі сотворіня на землі є підчинені чоловікови; і

найбільшою радістю для кожного є і буде ділати для щастя своїх ближніх і прославляти Бога і Христа.

⁶²³Споглянь вірою на хвилю на той щасливий образ а опісля зверни своє око на небеса. Там ангели, що через віки виповняли службу Господеви як Його післанці зібрались і стоять ряд за рядом, цілі хори небесних істот. На своїх становисках чести стоять далше херувими і серафими; а посередині всіх стоїть Христос. Ісус Христос благословенний і вірний, як великий побідоносець споглядає взад на своє діло і болі породів свої душі і є вдоволений щасливими успіхами. Побіч него стоїть Його прославлена жена, котра через тисяч літ отримувала надзвичайні ласки від Бога через свою улюблену Голову, і котра тепер буде тішитись сими ласками через нескінчені віки. Її весільні дівичі, дівичі товаришки, що йдуть за нею і служать Її, є там також, виповняючи божественні назначені їх дійствія. Над всіми ними стоїть великий Єгова-Бог, котрого мудрість все те уложила і котрого любяча доброта спливала густим дощем на множество Його сотворінь. Радість наповняє Його серце. Його план, як Він його предвидів, що станеться, увінчався величезним успіхом.

⁶²⁴Се пречудно-чаруючий вид! Се відповідна хвиля, аби заспівати пісень Аллилуя. Сцена вже готова! Трубачі з трубами займають свої місця, псалтиру і гарфу принесли також. Тимпани, настроєні на струнах інструменти, цимбали і всякий тільки можливий інструмент, що ним можна прославляти, тримають в своїх руках небесні хори. Наступила глибока мовчанка. Опісля трубачі заграли похвальні гимни і всі прочі і співаки серед небесних хорів злучились з ними в пречудну гармонію. Сю чаруючу музику підхопило велике множество

людей на землі і на філях воздуха поплила назад аж до небес (бо між совершенними людьми а совершенними небесними сотворінями зістала заведена комунікація) аж доки всяке сотворіне, що є на небі і на землі і під землею, і все, що є в морі і все що в нім, не стане прославляти Бога, кажучи: „Сидячому на престолі і Агнцеві благословенне і честь, і слава і держава по вічні віки.” (Одкритте 5:13) Кожде коліно кланяєся і кожний язик визнає, що Ісус є Христос, во славу Бога Отця. Кожде сотворіне, що має в собі дух, лучиться тепер до спільної пісні. Се є піснь аллилуя, і се вони співають:

„Хваліте Господа в святини його!
 Хваліте його в ширині сили його!
 Хваліте його за діла його великі!
 Хваліте його по великості величчя його!
 Хваліте його при голосах трубних!
 Хваліте його при псалтири і гуслях!
 Хваліте його хором при тимпанах!
 Хваліте його при струнах і органах!
 Хваліте його при цимбалах звучних!
 Хваліте його при цимбалах гучних!
 Все що дише, да хвалить Господа!
 Аллилуя!” — Псальма 150.

Як вплине на світ струна привернене на гарфі? ¶ 535.

Що представляє десята струна на гарфі? ¶ 535.

Які дві великі правді Християни стратили з овиду через довгий час? ¶ 535.

Що представляла осми-струнна гарфа, якої часами уживали жиди? ¶ 535.

Поясни, що є привернене? ¶ 536.

Що стратив Адам для себе і для своїх потомків? 536.

Докажи з св. Письма, яка була природа першого чоловіка. ¶ 536.

Яка була ціль Бога, що сотворив землю і поставив на ній чоловіка? ¶ 536.

Чи має хто підставу перечити правду о приверненню чоловіка? ¶ 537.

Если не буде привернення чоловіка, як се вплине на ціль, задля котрої Бог сотворив чоловіка і землю? ¶ 537.

Чи може Богови не вдатись Його замір? На відповідь подай, як говорить о тім св. Письмо. ¶ 537.

Если не буде привернення чоловіка, тоді що означає оказане Божої справедливості? ¶ 538.

Що означає обітниця Божя дана Авраамови, що буде благословити всі роди землі, если не буде жадного привернення? ¶ 539.

Як Єгова звязав свою обітницю? і яке запевнене дає се відносно до її сповнення? ¶ 539.

Чому прийшов Ісус на землю? ¶ 540.

Чи його прихід, смерть і воскресене доконали би чогось, еслиб не було такої річі, як привернене людського роду? На відповідь подай, що говорить о тім св. Письмо. §§ 541, 542.

Чи жертва-викупу запоручає спосібність привернення всего? Подай, що говорить о сім св. Письмо. ¶ 543.

Яку за поруку дає чоловікови воскресене Ісуса? На доказ подай св. Письмо. ¶ 543.

Если наука о приверненню не є правдива, тоді що скажемо о словах Апостола записаних в 1 пос. до Коринтян 15:20-26? ¶ 543.

Коли тайна є обіцяним насінєм, тоді яка є її робота, коли буде прославлена? ¶ 544.

Если нема привернення людського роду, тоді на що Єгова посвячував тільки труду, аби виховати таємнственну громаду-клясу? ¶ 544.

Яке відношене має другий прихід Христа до привернення? Подай, що говорить о тім св. Письмо. ¶ 545.

Чи пророки предсказали дні привернення? Докажи з св. Письма. §§ 546, 547.

Чи булоб се розумно припускати, що Бог схотів по-

Як поділають благословення з привернення на тих, що окалічили в часі війни? ¶ 563.

Чи Господь вважує, які люди перейдуть через сі нещастя? Докажи св. Письмом. ¶ 564.

Кілько приблизно живе тепер людей на землі? ¶ 565.

Як скоро можемо сподіватись як промине теперішній лихий устрій? ¶ 565.

В якій катастрофі скінчивсь первий світ? ¶ 566.

Кілько людей спаслось або були переведені з першого світа до нового устрою на світі? ¶ 566.

Що представляв Ной і його родина? ¶ 566.

Яку обітницю учинив Бог Ноеви сейчас по потопі? Повтори обітницю. ¶ 566.

Яке запевнене витягнемо з тої Божої обітниці відносно до тих, що тепер живуть на землі? ¶ 566.

Чому можна тепер сказати, що мільйони тепер живючих ніколи не помруть? ¶ 566.

Повтори слова Ісусові в Йоана 11:26. ¶ 567.

Коли людський рід отримає сю спосібність життя? ¶ 567.

Як поділає се на тоді живючих, що будуть вірити і будуть послухні Господу ¶ 567.

Що значить вірити? ¶ 567.

Повтори слова Ісусові в Йоана 8:51. ¶ 567.

Чи св. Письмо показує, що всі люди мусять учути і прийти до пізнання правди? ¶ 567.

Чи може хто заховати слова Ісуса, заким він їх пізнасть? ¶ 567.

Який є стан більшости всіх людей? ¶ 568.

Яку Бог учив обітницю, що буде добродійною для тих, що тепер живуть несправедно? ¶ 568.

Чи несправедні тепер на землі будуть мати спосібність до життя? Докажи св. Письмом. ¶ 568.

Який образ подає нам Йов в своїм пророцтві що до привернення, голова 33, стихи 16 до 25? ¶ 569.

Повтори ці стихи і поясни їх. ¶ 570.

Чи св. Письмо каже, що деякі не схотять підчинитись справедливому правлінню Господньому? ¶ 571.

Яка буде кара для тих, що не послухають? ¶ 571.

Яє довго буде Господь дозволяти на пробу? ¶ 571.

Що значать слова Господні: „будесь відділяти людей. як пастир відділяє козлів від овець? ¶ 572.

Яких людей представляють козли? ¶ 572.

Кого представляють вівці? ¶ 572.

Що означає вічна кара? ¶ 573.

Що означає вічне житє? ¶ 573.

Чи апостол об'яснює вічну кару? Єсли так, то як? ¶ 574.

Хто дав за поруку повної спосібности до житя? ¶ 575.

Що значить дар-ласка? ¶ 575.

Чого потреба конечно, аби дар мав свій успіх? ¶ 575.

Подай слова Апостола в 1 до Тимотея 2:3, 4. ¶ 575.

Що значить „спастися” в тім реченю? і що се значить прийти до пізнання правди? ¶ 575.

Наведи два місця із св. Письма, що житє є дар. ¶ 575.

Кому є предложений сей вільний дар? ¶ 576.

Наведи 1 Йоана 2:2. ¶ 576.

Кого розуміє тут слово „наші”, а кого слово „світ”? ¶ 576.

Чого доказує се місце св. Письма відносно до добродійств для людського роду? ¶ 576.

Яку вість приніс ангел пастирям при рождестві Ісуса? ¶ 576.

Чи се заporučає, що щось буде дане всім людям? а єсли так, то що? ¶ 576.

Чого доказує обітниця зроблена Авраамови що до спосібности до вічного житя? і кому буде дана ся спосібність? ¶ 576.

Що сказав Ісус о другій кошарі, вказуючи, що не всі будуть спасенні в небі? ¶ 577.

Що Він розумів під „тою кошарою”? ¶ 577.

Чому Він буде мати другу кошару? ¶ 577.

Перечитай Псалму 86:9, і скажи, який се є доказ що до благословеньств привернення. ¶ 578.

Що означає слово „дорога”? Опиши дорогу. ¶ 579.

Що звичайно представляє дорога в св. Письмі? ¶ 579.

Перечитай Ісаїю 35:8. ¶ 579.

Як називаєсь дорога що йде понад дорогу? ¶ 579.

Що представляє дорога від початку до кінця її? ¶ 579.

Чи нечисті будуть ходити дорогою? і чи дійдуть до кінця? ¶ 579.

Если той, що буде йти дорогою, не схоче робити добре, який буде наслідок? ¶ 579.

Яка поміч буде уділятися тим, що стараються бути послухними на дорозі святости? ¶ 579.

Чи буде який злий вплив даватися відчуватись сему, що йде по дорозі святости? Скажи, що говорить о тім св. Письмо. ¶ 579.

Як буде мож порівнати сю дорогу з вузкою дорогою, по котрій йшла церков? ¶ 579.

Длячого ми повинні сподіватись, що Авраам, Ізаак і Яков будуть першими, що воскреснуть під новим завітом? ¶ 580.

Коли ми повинні сподіватись їх назад на землі? ¶ 580.

Яке буде їх становиско чести і одвічальности на землі? ¶ 580.

Які обовязки, що до управи на землі буде тяжити на них? ¶ 580.

Кілько є частей в Божім царстві? ¶ 581.

Опиши образ царства Мессії, як се стоїть у Захарії 14:4, 5. Перечитай се місце в св. Письмі. ¶ 582.

Що значать в тім пророцтві слова „його ноги.” ¶ 582.

Що представляє гора і олива? ¶ 582.

Що представляє розпад або поділ гори на дві части? ¶ 582.

Що представляє долина між ними? ¶ 582.

Що будуть ділати люди відносно до сеї символічної долини? ¶ 582.

Чому люди на землі повинні старатись ввійти в заємни з Авраамом і прочими праведниками як можливо найскорше по їх воскресеню? ¶ 583.

Перечитай Псалму 50:1. ¶ 584.

Що в тїм стиху представляє земля? ¶ 584.

Що представляє сонце? ¶ 584.

Що представляє схід сонця і опісля захід його? ¶ 584.

Перечитай Псалму 50:4. ¶ 584.

Що значить судити людей? ¶ 584.

Коли живучі люди, на землі будуть привернені до здоровля і сили, о кїм стануть тоді думати? ¶ 585.

Що будуть ділати, аби їх любі умерші були їм привернені? ¶ 585.

Який маємо доказ в св. Письмі, що Господь вислухає їх просьби? ¶ 585.

Який маємо доказ в св. Письмі, що мертві воскреснуть з своїх гробів? ¶ 585.

Перечитай і розбери подрїбно аргумент св. Павла що до воскресеня в 1 до Коринтян 15:16-22. ¶ 586.

В яким порядку воскреснуть мертві? се є, чи ті, що вмерли послїдні чи ті, що вмерли сотки лїт, воскреснуть перші? ¶ 586.

Перечитай Еремїю 31:16, 17. ¶ 587.

Що значить в тїм стиху „ворожий край”? ¶ 587.

Як мертві повернуть з гробів, що будуть для них ділати живучі? ¶ 588.

Який вплив буде мати воскресенє на злуку родин? ¶ 588.

Перечитай Ісаїю 35:10. ¶ 588.

Кого треба розуміти під „визволені Господом”? ¶ 588.

Як були знищені люди в Содомі і Гоморі? ¶ 589.

Який буде їх конець? ¶ 589.

Перечитай св. Письмо показуюче, що вони повернуть до свого первісного стану, як люди на землі. ¶ 589.

В який спосіб буде Мессія управляти? Докажи св. Письмом. ¶ 589.

Які будуть благословені наслідки сего справедливого правління так на людей як і на звірят? Докажи з св. Письма. ¶ 590.

Перечитай Еремїю 31:34. ¶ 591.

Коли Бог не буде більше згадувати їх гріхів ні беззаконній, який буде стан людей? ¶ 591.

Перечитай Йоана 1:29. ¶ 591.

Коли гріха не буде вже на світі, який буде се мати вплив на людей? ¶ 591.

Який маємо доказ в св. Письмі, що люди будуть приведені до стану здоров'я і вилічені із слабостей? ¶ 592.

Чи тоді будуть люди мати слабости і будуть нарікати, як тепер? ¶ 592.

Як часи привернення вплинуть на саму землю? ¶ 593.

Чи буде місця для всіх людей, що будуть привернені до життя? ¶ 593.

Кілько людей жило на землі, умерло і пішло до своїх гробів? ¶ 593.

Кілько тепер живе? ¶ 593.

Подай примір, що поверхня землі вистане для всіх, аби їх всіх догідно умістити. ¶ 593.

Який наглядний доказ в св. Письмі маємо, що земля видасть подостатком поживи, аби отримати при життю, що будуть привернені? ¶ 594.

Який маємо доказ в св. Письмі, що пустині на землі стануться неначе город в Едемі? ¶ 594.

Коли земля буде відповідним місцем на мешкане для чоловіка? ¶ 594.

Чи доси привернено до управи яку часть землі, що малоб послужити як примір привернення всеї землі? Если так, подай примір. ¶ 594.

Який буде наслідок, если всі пустині землі будуть могли бути заселені? ¶ 594.

Що станесь в часах привернення з хоптою, бодаками, тернем і з заразами, що нищать плоди? ¶ 595.

Що станесь з отрійними річами, що викликають слабість? ¶ 595.

Як вплине пановане Христа на ворогів чоловіка? ¶ 595.

Коли зникне у людей невіжество, злочин і забобон, а запанує доброта, сердечність, і т. д. який буде се мати вплив на них? ¶ 596.

Які місця св. Письма вказують, що в часі привернення люди будуть тішитись радістю? ¶ 596.

Як поділає приверненє на сльози і болі? ¶ 596.

Опиши видіне св. Йоана на острові Патмос відносно до нового неба і нової землі. ¶ 597.

В сім образі що представляє небо, земля і море? ¶ 597.

Як поділає приверненє на страйки, революцію і анархія? ¶ 597.

Як є описане місце стрічи між Богом а чоловіком в пророцтві св. Йоана? ¶ 597.

Що говорить св. Йоан о наслідках благословеньств сего царства для людського роду? ¶ 597.

Єсли Бог не думає дати спосібности чоловікови бути приверненим до стану совершенного, чому стараєсь о такий поплітаний і пречудний плян, творить нове небо і нову землю, і випроваджує мертвих з гробів? ¶¶ 598-601.

Чи Бог завзиває нас, аби ми уживали нашого розуму? ¶ 602.

Єсли віримо в свідоцтво св. Письма, тоді до якого ко-нечного заключення мусимо прийти що до привернення? ¶ 602.

Як повинні заховуватись єі, що вірують в св. Письмо? ¶ 602.

Порівнай теперішні услівя терпінь з услівями, які принесе царство Мессії. ¶ 603.

Чи чоловік прийде коли до стану, коли не буде потребував боятись слабости? ¶ 603.

Який буде наслідок Мессії відносно до воєн? Дай доказ з св. Письма. ¶ 604.

Як вплине панованє Мессії на визискувачів? ¶ 605.

Як поділає панованє Мессії на голод? ¶ 606.

Як поділає панованє Мессії на зарази і слабости? ¶ 607.

Чи будуть які погребники і каравани в ужитю, коли чоловік буде привернений? і єсли ні, то чому ні? ¶ 608.

Як вплине панованє Мессії на злуку родин? Дай доказ з св. Письма. ¶ 609.

Чи люди будуть мати які непорозуміння з властителя-

ми помешкань, або чи тяжко буде найти помешкане в часі панованя Мессії, і если ні, чому ні? Докажи з св. Письма. ¶ 610.

Як поділає царство Мессії на свободу? ¶ 611.

Чи в царстві Мессії будуть які закони проти шпіонажі? ¶ 611.

Чи буде тайна поліція за панованя Мессії? ¶ 611.

Що буде впливати на дійствія людей? ¶ 611.

Як прийде бажане свіх народів, з чим стрінуться вони? ¶ 612.

Чи в часі Тисячліття панованя Христа будуть окрашувати гроби? ¶ 613.

Чи будуть згромаджуватись, аби обговорювати політику і боротись, хто займе який уряд? Або який буде стан? Скажи, що говорить про се св. Письмо. ¶ 613.

Що є великим ворогом людей? і як довго відчувалось її жало? ¶ 614.

Опиши його вплив на людей, що остануться при життю. ¶ 614.

Що було єдиною потіхою, котра покріпила серця деяких? ¶ 614.

Яку Християнин має надію о своїх любих умерших? ¶ 614.

Розкажи історію, що Християнин не сумує так, як ті що не мають надії. ¶ 615.

Яким прикладом для Християнина є сила океану? ¶ 616.

Як можна порівнати се з Тим, що сотворив сонце, місяць і звізди? ¶ 616.

Як уживе сеї сили зглядом мертвих? ¶ 616.

Що Християнин видить вірою в недалекій будучности для своїх дорогих умерших? і як се ділає на ум такого? ¶ 617.

Чи струна привернене на гарфі Божій є потіхою для Християнина? і если так, то чому? ¶ 618.

Чому Господь захоче такого в совершеннім спокою без згляду на неспокої на землі? ¶ 618.

Які дві великі правді Божого плану були затемнені

через многі роки? і через які струни є вони представлені? ¶ 619.

Чому сі правди були затимнені? ¶ 619.

Если вони зістали відсвіжені або відкриті в новіших частях, то що се було причиною? ¶ 619.

Як ділає на Християн знанє о приверненю? ¶ 619.

Як описує Псальма сей радісний наслідок? ¶ 619.

В яких словах був висказаний плян Божий? ¶ 620.

Хто був в силі зрозуміти плян Божий? ¶ 620.

Що розумів пророк, коли говорив: „Прихилию ухо мое до притчі, при гарфі відкрию загадку мою”? ¶ 620.

Яку музику видає ся гарфа, коли зрозумієсь її? ¶ 620.

Як відповідає струна-приверненє до других струн на гарфі? Як пророк Давид змалював наслідок пановання месії на людей? Перечитай Псальму. ¶ 620.

Який буде стан послушних при кінці тисячлітнього пановання? ¶ 621.

Як буде видаватись їм гарфа Божя? ¶ 621.

Як в теперішній час є представлений посвячений Християнин відносно до царства і до гарфи Божої? Подай, що говорить о тім св. Письмо. ¶ 621.

Чого виглядають сі Християни? ¶ 621.

Що означає пісня Аллилуя? ¶ 622.

Дивлячись вірою на кінець тисячлітнього пановання, опиши обставини, які тоді будуть. ¶ 622.

Який буде стан сатани в тім часі? ¶ 622.

Який буде стан Авраама і прочих вірних пророків? Опиши стан землі в тім часі. ¶ 622.

Що буде особливо красного на мужах і женх тоді? Яка буде їх здібність співу? ¶ 622.

Яка буде головна радість кожного сотворіня а тім часі? ¶ 622.

Яке буде в тім часі царство небесне, яке після св. Письма можемо собі в умі представити? ¶ 623.

Опиши ангелів, херувимів і серафимів і їх станови-
ско. ¶ 623.

Яке буде становиско Христа? ¶ 623.

Хто буде там як слугами Христа? ¶ 623.

Хто повисне всего стоїть? ¶ 623.

Коли Христос пробачить „породові болі своєї душі” і
буде вдоволений? і як? ¶ 623.

Яка особливша пісня буде найлучше відповідати в сей
особливший час? ¶ 624.

Назви музичні інструменти подані в пророчім малюн-
ку. ¶ 624.

Опиши початок хору Аллилуя? ¶ 624.

Що будуть ділати сотворіня на небі і на землі відпо-
сно до Христа Ісуса? ¶ 624.

Повтори хор Аллилуя. ¶ 624.

ВКАЗІВНИК ЦИТАТІВ СВ. ПИСЬМА

Ужитих в сій Книжці

Числа по лівій стороні колюмни вказують голови і стихи із св. Письма; числа по правій стороні вказують на параграфи.

1 МОЙСЕЯ	
1:1	10
1:2	14
1:20	31,58
1:27,28	30
2:7	31,55,162
2:8,9,15	32
2:16,17	33
2:17	59
22:1-25	34
3:14 ..	147,185,219
	470,547
3:16,19	46
4:21	1
7:21-23	93
8:21,22	566
12:1-3	94
12:3 ..	539,547,550
	576
13:15	547
15:18	94
17:1	9
17:2,4,8	95
18:1,2	170
18:1-14	95
18:18	547
19:1	170
21:1-3	96
22:2	96
22:15	256
22:15-18	98
22:18	539,547
24	455
25:11	105
25:22,23	107
25:26	105
25:27-34	108
26:3,4	106
26:34	109

27:1,2	110
27:29	112
28:11-15	115
28:14	539
31:11	256
35:10-12	117
37:35	86
42:38	87
49:9,10	119
49:10	547
49:28	304

2 МОЙСЕЯ	
3:2	256
6:3	9
7:11	151
12:3,17	188
20:2-5	9
21:23-25	205
33:20	292

3 МОЙСЕЯ	
8:12	339
16:1-34	194
18:5	553
24:17-21	205

4 МОЙСЕЯ	
31:28	31,58

5 МОЙСЕЯ	
18:15	19,122
18:15,19	547
19:21	205
26:5	304
30:15	547
32:4	32,38,179
34:6	292

1 САМУІЛА	
2:6	547

2 САМУІЛА	
23:2	13

1 ЦАРІВ	
2:10	68
11:4,9-13	126
19:5	256

1 ПАРАЛИП.	
28:2-7	124
28:9	125

ЙОВА	
14:13	85
14:13-15	547
14:21	85
17:13,16	85
19:25	247
30:31	51
32:8	14
33:16-25	570
33:19-30	547
33:25	612
38:4-7	37
38:35	18

ПСАЛТИР	
2:9	454
6:5	63
14:3	75,160
16:10	19,88,263
16:10,11	247
16:11	503
17:15	248

19:1-4	8
19:7	327
21:1-6	515
22:27	547
27:4	514
30:5	547
34:7	159,526
34:20	19
37:9, 10,20,22, 28,34,38	90
37:11	547
40:7,8	229
41:1,2	564
41:13	164
45:10,11 ...	457,477
45:13,14	532
45:16	556,580
45:17	510
46:10	547
49:4	620
49:7	206
49:12	66
50:1	584
50:2	503
50:4	584
50:5	335,425
51:5	183,568
67:1-7	547
67:6	606
68:18	248
69:8,9	481
72:3,4,6,10 ...	547
82:7	517
83:18	9
86:9	547,578
87:5,6	510
89:14	39
89:48	59
90:2	10,164
93:2	547
96:9-13	620
96:11-13	547
98:4-9	547
104:5	547
104:29	64
111:10	325
115:16	446
115:17	63
119:105	460
126:1,2	619
132:11,12	123
132:13	503
145:20	82

146:4	64
148:1,2	256
150:	624

ПРИП. СОЛ.

2:21	547
11:31	547
17:17	504
22:11	504

ЕККЛЕЗІЯСТА

1:4	427,547,566
3:19,20	58
9:5,6	65
9:10	65

ПІСНЯ ПІСЕНЬ

5:16	506
------------	-----

ІСАЇ

1:18 ...	176,353,602
2:2,3	132
2:2-4	547,557
2:4	604
6:1-4	497
9:6,7 ..	132,249,355
9:7	547
11:4,5	589
11:4-9	547
11:6-8	590
11:9	605
14:7	547
14:12-15	42
19:19	317
19:22	547
25:6-8	596
25:6-12	547
26:3	618
26:4	10
28:17,18	547
29:17,18	547
32:1	556
33:24 ..	547,592,607
34:1-4	454
35:1,2,7	594
35:4-6	560
35:8	579
35:10	588,613
40:28	10
41:6,67	202
42:1,	516
42:6,7	551

42:7	241
42:8	10
45:12,18 ..	29, 536
45:18	427
49:8	330,551
49:9	202
51:1	516
51:6	454
51:11	613
52:7,8	443
53	201
53:1-3	19
53:3	19
53:6-11	250
53:8,9,11	19
53:12	19,227
55:11	537
60:8,	18
61:2	330
62:2,3	344
62:3	500
65:20	571
65:21-23	610
65:24	585
65:25	605

ЕРЕМІЇ

3:17	547
19:5	91
23:5,6	129
24:7	547
31:16,17	587
31:16,29,34 ...	547
31:34	591
32:35	89
32:39,40	547
33:6	592
33:8,9	547
46:27	547
50:4,5	547

ЕЗЕКІЇЛ

1:5,6	10
4:6	397
11:19	547
16:55	589
16:55,61-63 ...	547
18:2,31,32	547
18:4	59
18:27,28	568
21:24-27	429
21:25,27 ..	127,356

21:27	507
28:13	36
28:14,15	36
28:14-19	43
28:26	547
34:25-28	547
36:26,27,29,30,35	547
36:34,35	594
37:24	547
39:29	547

ДАНИІЛА

2:44 358,433,465,547	
7:7,8	396
7:14,27	465,507
7:27	547
9:26	19
11:40,41	394
12:1	452
12:2	69,70
12:3	502,622
12:4 ...	18,401,402
12:5-7	397
12:8-10	394
12:9	401
12:12	398

ОСІІ

2:18,21	547
3:5	547
13:14 197,229,541,547	

НОІЛА

2:22,32	547
2:28,29	320

АМОСА

3:2	2
9:11,12	547

АВДІЯ

Отис 21	547
---------------	-----

НОНИ

4	547
---------	-----

МИХЕЯ

4:1-4	557
4:1-5,8	547
4:3	604

4:4	610
5:2	19,137,145

НАУМА

1:15	547
2:1-6	406
2:3-6	18, 547

АВВАКУМА

2:14	547
------------	-----

СОФОНІІ

3:11	547
3:9,13	547

АРТЕЯ

2:7	453,547
-----------	---------

ЗАХАРІІ

2:11	547
3:1-7	256
3:10	547
8:3,8,12,15,21,22	547
9:9	19
9:10,17	547
11:12	19
13:8,9	558
14:4,5	582
14:9,11,20	547
14:16,17	133

МАЛАХІЯ

1:11	547
3:6	100,197
3:11	547
3:16	527
3:17	500
4:2	385, 547

МАТТЕЯ

1:18	161
1:18-24	149
1:20,23	161
1:21	540
2:1,2	152
2:4,6	145
2:5,6	137
2:13	156
2:16	156
3:16,17	339
5:21	435

6:10	359
7:14	489
11:9,11	547
11:12	491
11:28	327
13:10,11	299
13:24-30 ..	391,413
13:30	424
13:37,39	392
13:43 ..	344,385,502
16:24	329
17:22,23	251
18:10	256,526
19:28	548
19:30	586
20:28	216,540
21:1-11	251
22:14	474
23:2	219
23:13-23	219
24:3	372,427
24:7,8	482
24:9	434
24:14	438
24:21,22 ...	452,558
24:25,26	384
24:27	384
24:28	423
24:31	413
24:36	388
24:37-39 ..	373, 426
24:42	388,442
24:43	383
24:45-47	416
25:1-13	460
25:14	361
25:31,32	361
25:31-46	550
25:41-46	572
26:57	222
26:59,60	223
26:62,63	223
27:57	252
27:57-61	261
27:62-64	262
27:65,66	262
28:1-10	265
28:5,8	254
28:9,10	280
28:11-15	266
28:16-28	359,388

МАРКА

10:43,44	216
----------------	-----

13:9	434
13:37	442
16:1-7	268

ЛУКИ

1:30,31	145
1:30,35	130
1:31	256
1:35	161
1:46-52	131
1:70	13
2:8-11	142
2:8-18	157
2:9-11 .. 173,256,540	
2:10	576
2:40,52	173
3:21-23	173
3:31-34	122
4:1-13	471
4:1-14	173
12:32	460
14:28	328
19:12-15	361
20:50-51	289
21:12-13	434
21:24 281, 439	
21:25-27	450
21:28	439
22:29	465
22:29,30	507
22:30	359
22:66-71	223
23:1,2	224
23:4,5	225
23:22-24	225
24:1-10	269
24:6,7	251
24:13-21	282
24:21	245,309
24:34	281
24:39	291

ЙОАНА

1:1	28
1:1-3	163
1:14	213, 214
1:29 .. 189,226,547	
3:3	342
3:4-8	369
3:16	67
3:16,17	217
3:29	455
3:35	166

4:14	511
5:22,23,26	166
5:26	275,511
5:28,29 .. 69,297,585	
6:35	165
6:37	330,332
6:44	326
6:48,50,55,57 .. 230	
6:53,54	512
8:17,18	166
8:42	166
8:43,44	219
8:44 44,60,153	
..... 218, 470	
8:51	567
8:58	165
10:10	229,540
10:16	577
10:29,30	167
11:26	567
11:47-51,53 221	
12:27,28	168
12:31	360
14:1-3	362
14:2,3 458,503	
14:6	328
14:15-19	456
14:19	367
14:28	169
15:13	348
15:20	437
16:13	299
16:28	165
17:5	163,165
17:17	342
17:20-22	167
17:24	505
18:33,36	360
19:12	225
20:1-8	270
20:9	245
20:11-18	279
20:17	363
20:19-25	283
20:19-26	290
20:26-29	284
20:27-29	290
21:1-13	285

ДІЯННЯ

1:6-9	289,309
1:7,8	389
1:9-11	363

2:1-4	300
2:27-31 247,292	
2:36	274,275
3:19	326
3:19-21	364
3:20-24	545
3:22	122,304
3:23	571
4:12	176
7:1-9	274
9:1-19	292
10	474
13:35-37	247
15:14-18	547
15:18	11
17:27	326
17:31 297,543	
..... 549, 585	
24:15	585

РИМЛЯН

2:6,7	496
2:7	61
3:10	325
5:1	332
5:3-5	493
5:9	332
5:12 .. 82,160,183	
..... 325,585	
5:18	575
6:3,4	338
6:23 81,231,539	
..... 575, 612	
8:3	236,553
8:16,17 340,463,494	
8:17	506
8:18	493
8:19-22 346,350,526	
8:29 .. 341,473,489	
8:33	331,332
9:23,24	499
12:2	337
15:3	481

1 КОРИНТЯН

1:7	364
1:21-25	475
1:26-29	476
2:9,10	389
2:14	251, 320
4:5	453
6:2	550
10:1-13	2

10:11	409
10:20	89,151
12:12,27	314
15:3	235
15:3-8	271
15:6	68,287
15:7	288
15:8	292
15:12-26	296
15:16-22	586
15:20-26	543
15:21,47	174
15:22,23	609
15:23	364,374
15:25,26	595
15:38	560
15:41-44	517
15:45	368
15:47	162,536
15:49	497
15:50,51	291
15:51,52	499
15:53	61
15:54,55	518

2 КОРИНТЯН

1:7	490
1:20-22	542
3:17	369
3:18	489
4:3,4	360, 370
	431
4:4	60
4:17,18	495
5:16	368
5:17	336,468
5:21	235
8:9	165, 174,213, 540
10:3,4	435
10:4	488
11:2	455

ГАЛАТ

1:4	235, 428
3:8	576
3:8,16	104
3:8,16,27,29	544
3:16	315
3:16,27,29	550
3:19,24	195
3:22	197
3:24	533
3:26,27,29	315

4:3,4	211
4:22-28	103
4:25-29	490

ЕФЕСЯН

1:4-9	472
2:6,7	509
3:7-11	345
4:8	248
4:12	341
4:25-29	470

ФИЛИПЯН

1:29	52,485
2:6,7	165
2:7	213
2:7-11	510
2:8	174
2:8-11	276
2:9	369
2:9-11	471
2:10,11	618
3:14	333
3:20	364

КОЛОСЯН

1:9	337
1:12	341
1:13	359
1:15-17	164
1:17-19	313
1:18	52,295,468
1:24-27	312
1:26,27	544
3:3	337
3:3,4	513
3:4	344
3:14	529

1 СОЛУНЯН

2:19	364,375
3:13	376
4:13,14	68
4:13,14,17	615
4:15	377
4:15-17	461
4:16,17	498
5:1	443
5:1-4	389
5:2	383
5:5,6	389
5:23	378

2 СОЛУНЯН

1:7,8	454
1:9	82,574
2:1	379
2:8	364
3:7	323

1 ТИМОТЕЯ

2:3,4	229,575
2:3-6	243
2:5,6	174,230, 354, 541, 567
2:14	41,45
6:15,16	367
6:16	61

2 ТИМОТЕЯ

2:13	32
3:16	14
4:1	558
4:6-8	364
4:8	460

ЖИДІВ

1:1,2	165
1:2	248,506
1:3	368,497,506
1:3-4	275
1:14	526
2:5	428
2:9	174, 230,541
2:10,11	492
2:11	342
2:14	43, 149, 174, 258, 622
2:14,15	213
3:1	333
3:13	332
4:14-16	293
5:8	469
5:8,9	471
6:17,18	539
6:18	46,100
7:26	175, 213
8:5	553
8:6	553
8:8-12	554
9:14	175
9:15	553
9:22,23	237
9:24	234,237,293
10:1	2,195,553
10:7-10	229

11	558
11:1-6	328
11:6	6
11:9,39	86
12:2	311
12:2-11	494
12:9,10	76
12:18-21	520
12:18-28	453
12:22-24	521

ЯКОВА

1:12	512
1:17	197
1:18	335
5:7	380
5:7,8	364
5:8	381
5:10	490

1 ПЕТРА

1:2	316
1:3,4	61
1:3-5	335
1:10,12	21
1:11	308
1:19	175
2:2	483
2:3-8	484
2:5-7	317
2:9	468
2:9,10 .. 52,318,464	
2:21	319,471
3:18	275, 368
3:20	93, 428
4:5	558
4:12-14,16	492

2 ПЕТРА

1:4 .. 61,319,334	
.....	468, 512
1:5-7	486
1:10,11	487
1:11	359
1:16	364
1:21	13
3:4	68,382
3:3,4	426
3:6	428
3:10	383
3:10,12	446
3:13	370

1 ІОАНА

1:1-4	272
1:5	38,78
2:2	576
3:2 .. 291,368,506,528	
3:3	488
3:4	231
3:5	175
4:16	78
5:19	337,431

ЮДИ

9	292
14,15	547
24	530

ОДКРИТТЯ

1:18	294
2:10 .. 61,319,335,512	
2:26	508
2:27	454

3:3	383
3:12	501
3:14	165
3:21 369,465,497	
5:11,12	258
5:13	624
7:4	313,468
11:17,18	431
12:9	43
13:8	189
14:1	460
14:2,3	5
14:15,16	440
15:2,3	5,534
15:2-4	444
15:3	52
15:3,4	621
15:6	454
16:16	383
17:5	323
18:4	425
19:6,7	531
19:8	532
20:1-8 454,622	
20:1-4	579
20:6 .. 463, 499,549	
20:7-10	622
21:1	604
21:1-5 .. 370,534,597	
21:4 .. 607,608,612	
21:9	455
21:24-27	611
22:16	35
22:20	365

Р И М И Р Е Н Н Є

написав

Суддя Й.Ф. Рутерфорд

“Ся книжка містить виразне пояснення замірів Бога Єгови відносно привидення всіх людей до гармонії з собою, щоби послухні могли отримати вічне життя на землі в задоволенню й в повнім щастю.”

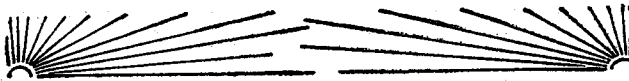
Про се чудово описує автор в сій прекрасній книжці. Чи є на світі чоловік, щоби не інтересувався сими словами? — Словами про

“Вічне Життя на Землі в Задоволенню й в Повнім Щастю!”

Ся книжка містить у собі шістьнайцять славних кольорових малюнків, з золотою напистою, обнимає 332 сторін, з пересилкою коштує лише 35ц.

**Watch Tower Bible & Tract Society
117 Adams St., Brooklyn, N. Y.**

For prices in foreign countries write to our offices in those countries. List on last page.

ВИЗВОЛЕННЄ

написав

Суддя Й. Ф. Рутерфорд

Се чудова книжка! В її змісті читач знайде живий опис великого заміру Сотворителя зглядом людського щастя і вічного життя на землі. Вона описує як через століття організація Сатани дійсно управляла народами землі, і що ця організація є відвічальна за неспокій, гнет і нещастя роду людського.

Та незадовго настануть добрі часи, котрі принесуть щастя, добробут, мир, життя й визволення від слабостей, смутку, і смерті.

Ця книжка є написана виразною мовою, і на підставі доказів, і є вільна від усякого церковного гук-покусу. Поверх мільон примірників з цієї книжки розійшлося в першім році.

В полотняній оправі, обнімає 335 сторін, коштує з пересилкою 35ц.

Watch Tower Bible & Tract Society
117 Adams St., Brooklyn, N. Y.

For prices in foreign countries write to our offices in those countries. List on last page.

Скільки Се Варта Для Вас Отримати

Правдиве задоволення
Дійсну потіху
Невимовне щастя і
Безконечну радість

через розв'язання чотирьох загадочних і старинних
питань:

*Де є Пекло, і що Воно є?
Де Знаходяться Померші?
Коли Прийде Господь в друге?
Війна Чи Мир?*

Всі ці книжочки, кожда із них
відповідає на одно пита-
ня, можна набути за
25 ц.

Не є се здогади, ані фокус-
покус, ані релігійні забо-
бони; але дійсність,
доказ і здоровий
розсудок.

**Всі чотири книжочки з пересилкою коштують
лише 25 ц.**

Замовлення шліть до:
I.B.S.A., 117 Adams St., Brooklyn, N. Y.

В Канаді до:
I.B.S.A., 40 Irwin Ave., Toronto, Ont.

ЩО ЗА МІШАНИНУ

зробили священики і богослови з простої і розумної

науки Біблії про ДИЯВОЛА!

Хто він є?

Чи Бог сотворив його?

Де він знаходиться?

Чому Бог не знищить його?

КОТРИЙ СВЯШЕНИК

або проповідник може дати
логічну, розумну і напідставі
писання відповідь на сі питання?
Жадний! Противно, їх смішні виводи
про Диявола, його організацію, пекло,
злі духи і. т. п. спричинили, що мільйони
чесних людей, шукаючих правди, відкинули
Біблію набік як негідну для розважування
розумними людьми. Аж тепер суддя Рутерфорд,
адвокат, з умом незакрашеним забобонами і теоло-
гічними гokus-покус, вишукав факти цього предмету і
дає відповідь своїм читачам так згідну і розумну, що для
них Біблія стає новою і чудовою книжкою.

ВИЗВОЛЕННЄ

є книжка, котру варта студіювати, і коштує лише 45 ц.
з пересилкою. Пишіть по сю вельми займаючу книжку до:
I.B.S.A., 117 Adams St., Brooklyn, N. Y.

В Канаді, до:

I.B.S.A., 40 Irwin Ave., Toronto, Ont.

The Headquarters of the
WATCH TOWER BIBLE & TRACT SOCIETY
 and the International Bible Students Association
 are located at
 117 Adams Street, Brooklyn, N. Y.

**City and street address of the Society's
 branches in other countries:**

Aleppo, Rue Salibe	Lisbon, Rua D. Carlos
Argyrokastro, A. Idrisis	Mascarenhas No. 77
Athens, Lombardou 51	Lodz, Ul. Piotrkowska 108
Atzacotzalco, Mexico	London,
Constitucion 28	34 Craven Terrace
Auckland, 3 William St.	Madrid, Apartado de
Mt. Albert	Correos 321
Berne, Allmendstrasse 39	Magdeburg,
Bombay 6,	Wachturmstrasse
40 Colaba Rd.	Maribor, Krekova ul. 18
Brussels, 66 Rue	Oslo, Inkognitogaten 28, b.
de l'Intendant	Paris (IX), 129 Faubourg
Buenos Aires	Poissonniere
Calle Bompland 1653	Pinerolo, Prov. Torino
Cape Town, 6 Lelle St.	Via Silvio Pellico 11
Copenhagen,	Riga,
Ole Suhrsgade 14	Sarlotes Iela 6 Dz. 9
Demerara,	S. Paulo,
Box 107, Georgetown	Av. Celso Garcia 951
Heemstede, Pieter	Seoul, 147 Key-tong
de Hooghstraat 22	Stockholm,
Helsingfors,	Luntmakaregatan 94
Temppeilikatu 14	Strathfield, N. S. W.,
Honolulu, T. H., Box 681	7 Beresford Rd.
Jamaica,	Tallinn,
Kingston, Box 18	Kreutzvaldi, 17, No. 12
Julienfeld, Brunn	Tokyo-fu, logimachi,
Hybesgasse 30	58 Ogikubo, 4-Chome
Kaunas,	Toronto, 40 Irwin Av.
Laisves Aleja 32/6	Trinidad,
Lagos, Nigeria	Port of Spain, Box 194
15 Apongborg	Vienna XII,
	Hetzendorferstr. 19

Please write directly to the Watch Tower Bible
 and Tract Society at the above addresses for prices
 of our literature in those countries. Some of our
 publications are printed in fifty languages.